

รายงานการวิจัย
รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่
โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

นายพรศักดิ์ อุ่นใจ
ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

พรรคดี อุ่นใจ. รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียน
โนนค้อวิทยาคม: สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2563.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานการดำเนินการระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม 2) สร้างรูปแบบการพัฒนาระบบการ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม 3) ทดลองใช้รูปแบบการ
พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม 4) ประเมิน
รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดย
ศึกษาข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่ง
มีขั้นตอนการวิจัย 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่
ปรึกษา หัวหน้าแนะแนว หัวหน้าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน จำนวน
248 คน และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน
ระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียน
โนนค้อวิทยาคม ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูที่ปรึกษา จำนวน 11 คน นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา
จำนวน 58 คน ดำเนินการตามรูปแบบ PAOR Cycle Model มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน (Planning)
การปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) ตามแผนแบบวิจัย
โดยใช้วงรอบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 2 วงรอบ ระยะที่ 4 ประเมินรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะ วิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครู และ
ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 248 คน และนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา จำนวน 58 คน เครื่องมือ
ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถาม 2) แบบบันทึก 3) แบบทดสอบ และ 4) แบบประเมิน การวิเคราะห์
ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และใช้สถิติ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ
ค่าซี ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น ค่าคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ และค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่
โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สภาพที่คาดหวังในการพัฒนาระบบการ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด
ความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อ
วิทยาคม เมื่อจัดลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ด้านการส่งเสริมและ
พัฒนานักเรียน และด้านการส่งต่อ

2. รูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียน โนนค้อวิทยาคม และคู่มือการใช้รูปแบบ มีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และรูปแบบ มีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) เนื้อหา 4) การดำเนินการ ตามรูปแบบ PAOR Cycle Model มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการวางแผน (Planning) ขั้นตอนการปฏิบัติ (Action) ขั้นตอนการสังเกต (Observation) ขั้นตอนการสะท้อนผล (Reflection) 5) การวัดและประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ

3. ผลการใช้รูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม พบว่า ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจวิธีการ กระบวนการและขั้นตอนการ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้น และสามารถคัดกรองนักเรียนได้ ส่วนนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา มีจำนวนลดลง และสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์มาเป็นกลุ่มปกติได้ คิดเป็นร้อยละ 94.83

4. ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนากระบวนการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ ผลการประเมินความพึงพอใจ พบว่า ครู ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบ การพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนาระบบ, การดูแลช่วยเหลือนักเรียน, สภาวะปกติใหม่,

Pornsak Unchai. The Development of The Student Care And Support System Model in New Normal Era At Nonkhawittayakhom School: The Secondary Educational Service Area Office Si Sa Ket Yasothon, Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education, 2020

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) study the primary information of the Development of the Student Care and Support System Model in New Normal Era at Nonkhawittayakom School 2) construct the Development of the Student Care and Support System Model in New Normal Era at Nonkhawittayakom School 3) experiment the Development of Student Care and Support System Model in New Normal Era at Nonkhawittayakom School 4) evaluate the Development of Student Care and Support System Model in New Normal Era at Nonkhawittayakom School. To study the research information, both quantitative and qualitative methods were employed. The 4-staged study was as follow; Stage1-study the primary information of the Development of Student Care and Support System Model in New Normal Era at Nonkhawittayakom School. The data of this study was received from the school administrators, advisor teachers, head of guidance section, the head of Student Care and Support System teacher, 248 students' parents and 5 experts. Stage2-construct the Development of the Student Care and Support System Model in New Normal Era at Nonkhawittayakom School. In this stage, the research data was obtained from 12 experts. Stage3- try out the Development of the Student Care and Support System Model in New Normal Era at Nonkhawittayakom School. The research information was obtained from 11 advisor teachers, 58 risky and problem-grouped students. This two-cycled study was conducted by using the 4 steps of the PAOR Cycle Model in working: Planning, Action, Observation, and Reflection. Stage 4- evaluate the Development of Student Care and Support System Model in New Normal Era. The data were gained from advisor teachers, 248 students' parents and 58 risky and problem-grouped students. The research instruments included 1) a questionnaire 2) a record information form 3) cognitive test and 4) an evaluation form. The research data were analyzed by using a content analysis and the statistics used were a percentage, Means, Standard Deviation, Z-test statistic, Confidence Coefficient Score Values, Relative Developmental Score Values, and the Priority Needs Index (PNI) rank.

The research findings were as follows.

1. The overall rating of the Development of the Student Care and Support System Model in New Normal Era at Nonkhawittayakom School in the present situation was at a high level. The expected condition towards the Development of the Student Care and Support System Model in New Normal Era at Nonkhawittayakom School was rated in the highest level. The needs to develop the Development of the Student Care and Support System Model in New Normal Era at Nonkhawittayakom School from the highest to the lowest were the protection and problem-solving, supporting and developing students, and referring respectively.

2. The appropriateness of the development of the Student Care and Support System Model at Nonkhawittayakom School and an operation manual were rated at the highest level. The four components of working model were 1) Principles 2) Objectives 3) Contents and 4) An operation. To bring this model into real practice, the PAOR Cycle Model which consists of 4 steps of working; Planning, Action, Observation, Reflection, Evaluation and Conditions for success were employed.

3. The result of using the Development of the Student Care and Support System Model at Nonkhawittayakom School indicated that the advisor teachers have more clear understanding about the process of the working model higher. They have more knowledge in screening and helping the students in a risky and problem group to change their behaviors to be a normal group student. The percentage was 94.83.

4. The overall level of satisfaction of teachers, parents and students towards the Development of Student Care and Support System Model in New Normal Era at Nonkhawittayakom School was at the highest level.

Keywords: System development, Student care and support, New normal,

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงลงได้อย่างสมบูรณ์ และเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงเพราะได้รับความอนุเคราะห์จากผู้เกี่ยวข้องหลายท่าน ได้รับความอนุเคราะห์จากผู้บริหารโรงเรียนในสหวิทยาเขต กันทรารมณณ์ประกอบด้วย โรงเรียนกันทรารมณณ์ โรงเรียนเขื่อนช้างวิทยาคาร โรงเรียนน้ำเกลี้ยงวิทยา โรงเรียนละทายวิทยา โรงเรียนประสานมิตรวิทยา โรงเรียนบัวเจริญวิทยา โรงเรียนบัวน้อยวิทยา และศึกษานิเทศก์ ที่ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงในการพัฒนาแนวทางการนำรูปแบบไปใช้เพื่อการบริหารจัดการในโรงเรียน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญดังรายชื่อในภาคผนวกที่ได้ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัย และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงเครื่องมือจนได้เครื่องมือที่ได้มาตรฐาน

ขอขอบคุณคณะครูโรงเรียนโนนค้อวิทยาคมที่ได้ทุ่มเทแรงกายแรงใจร่วมกันพัฒนาการศึกษาให้นักเรียนโรงเรียนโนนค้อวิทยาคมประสบผลสำเร็จ จนเป็นที่น่าพอใจ

ขอขอบคุณคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ที่ท่านได้เสียสละเวลาและทุ่มเทแรงกาย แรงทรัพย์ ร่วมกันพัฒนาโรงเรียนและขอชมเชยนักเรียนโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ที่ได้ตั้งใจเล่าเรียนจนสามารถสร้างชื่อเสียงมาสู่โรงเรียนและชุมชน

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงได้จากกรวิจัยฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ตลอดทั้งครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และให้การอบรมสั่งสอน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการวางรากฐานชีวิตและการทำงานที่เปี่ยมด้วยคุณค่าแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

พรศักดิ์ อุ่นใจ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
ABSTRACT.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพ.....	ฒ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของงานวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ.....	14
ความหมายของรูปแบบ.....	14
ประเภทของรูปแบบ.....	16
องค์ประกอบของรูปแบบ.....	19
การสร้างและพัฒนารูปแบบ.....	24
การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	30
ความหมายของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	30
ความสำคัญและความจำเป็นของการปฏิบัติงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน.....	31
บทที่	หน้า
วัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	35
ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	36
กระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	37
กรอบแนวคิดและหลักการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	42

ยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	44
แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	47
การประชุมเชิงปฏิบัติการ.....	48
กิจกรรมการพัฒนา.....	51
การกำกับติดตามผล.....	61
การวิจัยปฏิบัติการ.....	63
ความหมายของการวิจัยปฏิบัติการ.....	63
จุดมุ่งหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ.....	64
กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ.....	65
ขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ.....	66
ลักษณะและความสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ.....	72
วิถีปกติใหม่.....	75
บริบทโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม.....	78
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	90
งานวิจัยในประเทศ.....	91
งานวิจัยต่างประเทศ.....	98
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	104
ระยะที่ 1 การวิจัย (Research: R ₁) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานการดำเนินการ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อ วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร.....	106
ระยะที่ 2 การพัฒนา (Development: D ₁) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร.....	114
บทที่	หน้า
ระยะที่ 3 การวิจัย (Research: R ₂) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร.....	123
ระยะที่ 4 การพัฒนา (Development: D ₂) เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร.....	148
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	155
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	159

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้สื่อความหมายในการวิจัย	159
ระยะที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร	160
ระยะที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะ วิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร	183
ระยะที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร	209
ระยะที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร	233
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	257
สรุปผลการวิจัย.....	258
อภิปรายผลการวิจัย.....	261
ข้อเสนอแนะ.....	275
บรรณานุกรม.....	277
	หน้า
ภาคผนวก.....	284
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ.....	285
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	287
ภาคผนวก ค คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	336
ภาคผนวก ง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ.....	373
ภาคผนวก จ หนังสือราชการที่เกี่ยวข้อง.....	378
ประวัติผู้วิจัย.....	425

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบ.....	23
2.2 จำแนกข้อมูลนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 6 โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ปีการศึกษา 2563.....	86
2.3 จำแนกข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม มีครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 45 คน ภายใต้การบริหาร งานของผู้บริหาร.....	86
2.4 ข้อมูลรูปปฏิบัติหน้าที่การสอนจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้.....	87
2.5 การประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกกรอบสามจาก สมศ. ปีการศึกษา 2555 จำแนก ตามกลุ่มตัวบ่งชี้ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน : มัธยมศึกษา.....	88
3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6.....	108
3.2 แผนปฏิบัติการในวงรอบที่ 1	130
3.4 แผนปฏิบัติการ	138
4.1 จำนวนและค่าร้อยละสถานภาพของกลุ่มเป้าหมายที่ตอบแบบสอบถาม.....	164
4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานะ วิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยรวม.....	165
4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานะ วิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล.....	166
4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานะ วิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ด้านการคัดกรองนักเรียน.....	168
4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานะ วิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน.....	170
ตารางที่	หน้า
4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานะ วิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา.....	173

4.7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะ วิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ด้านการส่งต่อ.....	175
4.8	ผลการสรุปการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร.....	192
4.9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อ วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	205
4.10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของคู่มือการใช้ รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	209
4.11	แสดงขั้นตอนการดำเนินการทดลองตามขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะ วิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร.....	213
4.12	แสดงผลคะแนนทดสอบก่อนการพัฒนา หลังการพัฒนา และคะแนนพัฒนา การสัมพัทธ์ ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน.....	214
4.13	ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน.....	215
ตารางที่		หน้า
4.14	แสดงผลสรุปผลการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ.....	218
4.15	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงาน กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม.....	221
4.16	แสดงจำนวนนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ก่อนการดำเนินงานรอบที่ 2	226

4.17	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม.....	228
4.18	แสดงจำนวนนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ หลังการดำเนินงานวรอบที่ 2.....	230
4.19	ผลการศึกษาจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาและการปรับปรุงรูปแบบการพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร.....	231
4.20	ผลงานและรางวัลที่เกิดกับนักเรียน ระดับชาติขึ้นไปนักเรียนโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม มีผลงานระดับชาติ.....	234
4.21	ผลงานและรางวัลที่เกิดกับข้าราชการครูและบุคลากรในสถานศึกษาระดับชาติขึ้นไปข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ได้รับรางวัลระดับชาติ.....	239
4.22	ผลงานและรางวัลที่เกิดกับสถานศึกษา ระดับชาติขึ้นไปโรงเรียนโนนค้อวิทยาคมได้รับรางวัลระดับชาติ.....	242
4.23	ผลงานและรางวัลที่เกิดกับตนเอง ระดับชาติขึ้นไปผลงานที่ตนเองได้รับ ได้รับรางวัลระดับชาติ.....	245
4.24	ผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ปีการศึกษา 2563.....	249

ตารางที่

หน้า

4.25	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินความเป็นไปได้ และความ เป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร.....	251
4.26	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินงาน ตามรูปแบบการพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะ วิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร.....	252
4.27	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อ การพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร.....	254

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวความคิด	9
2.1 รูปแบบเชิงระบบและสถานการณ์ (Systems/Contingency Model)	20
2.1 โครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม	82
2.2 Nonkhowittayakom Model	85
3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	105
3.2 การวิจัยเชิงปฏิบัติการ 2 วงรอบ ตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart	125
3.3 ขั้นตอนการดำเนินงานในวงรอบที่ 1	135
4.1 (ร่างที่ 1) รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร	192
4.2 รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร	204

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นสำคัญ เพราะสาเหตุที่ว่ามนุษย์เป็นกลไกขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียน ซึ่งเป็นอนาคตของชาติ หากเป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความรอบรู้ มีความเข้าใจ มีทักษะในการทำงาน สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประหยัดค้ำค่าและมีประโยชน์สูงสุด จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 เป็นแผนยุทธศาสตร์ในระยะปานกลางที่มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ระยะยาว และมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องในด้านแนวคิดที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา” แสดงให้เห็นว่าหากคนได้รับการพัฒนาในทุก ๆ ด้านก็จะเกิดความสมบูรณ์ด้วยร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เป็นคนที่มีความรอบรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม ความคิดวิเคราะห์ ฟังตนเองได้ ก็จะทำให้ประชาชนมีพลัง มีความสุข สังคมก็เข้มแข็ง ประเทศชาติมีความมั่นคง สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนใน 3 มิติ คือ การพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ โดยมุ่งให้เกิดการเสริมสร้างความรู้ตามความเหมาะสมของคนทุกกลุ่มทุกวัย เพื่อให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ก้าวสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง และสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถของประเทศ ในขณะเดียวกันมุ่งเสริมสร้างคนไทยให้มีสุขภาพที่ดี ควบคู่กับการเสริมสร้างคนไทยให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข การคุ้มครองทางเศรษฐกิจและสังคม กระบวนการยุติธรรม การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และมีความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต มุ่งสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” ภายใต้แนวปฏิบัติของ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2550: 52)

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และแนวการจัดการศึกษายังได้ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคน โดยยึดหลักว่าทุกคน

ที่มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญ ทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งเรื่องหนึ่งที่กำหนดให้ดำเนินการ คือ เรื่องความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้ ให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดี และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542: 5-13)

การพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียนแล้วการป้องกัน การช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนที่เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาเนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยี ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้ว ในเชิงลบก็ปรากฏเช่นกัน เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ ก็เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547: 3) ได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีเป้าหมายให้พัฒนาคน ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์มีศักยภาพ ที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต ซึ่งนอกจากจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนโดยตรงแล้ว ยังจำเป็นต้องคำนึงถึงกลไกและสภาพแวดล้อมที่จะส่งเสริมและสนับสนุน ให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มที่ เพื่อเตรียมคนให้มีคุณภาพสามารถคิดวิเคราะห์ ป้องกันและแก้ปัญหา ที่อาจจะเกิดขึ้นกับตนเอง ครอบครัวยุคและสังคมได้ ภาพความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามความมุ่งหวังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกคน โดยเฉพาะบุคลากร ครูทุกคนในโรงเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญ ในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างใกล้ชิด ด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์ และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโต งอกงามเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป (กรมสุขภาพจิต 2544: 11)

การสร้างภูมิคุ้มกันและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนให้ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ สามารถดำรงชีวิตด้วยวิถีแห่งปัญญาอย่างมีคุณค่าของตนเองและสังคม และปลอดภัยจากภาวะวิกฤติ ดังกล่าวข้างต้น นับเป็นพันธกิจสำคัญของหน่วยงานการศึกษาและสถานศึกษาทุกระดับ ซึ่งต้องดำเนินการ

อย่างเป็นระบบ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องรวมพลังสร้างสรรค์และร่วมรับผิดชอบในรูปของเครือข่าย พันธมิตรที่เข้มแข็ง อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งอาศัยองค์ความรู้ด้านจิตวิทยา และกระบวนการแนะแนวเป็นกลไกหลักในการป้องกันแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตแก่ผู้เรียน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 เป็นต้นมา แต่ด้วยข้อจำกัดด้านบุคลากร แนะแนวและช่องว่างระหว่างวัยของผู้ให้และผู้รับบริการ ทำให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ทั่วถึง ทุกกลุ่มเป้าหมาย การขับเคลื่อนระบบไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา 2550: 1)

โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ เป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ขนาดกลางเปิดสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 นักเรียน ทั้งหมด จำนวน 611 คน ผู้บริหาร จำนวน 1 คน และครู จำนวน 35 คน โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม เห็นความสำคัญของการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ซึ่งทางโรงเรียนได้คัดกรองนักเรียน จากการประเมิน SDQ ตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อ วิทยาคม แผลผลกลุ่มนักเรียนตามแบบประเมิน SDQ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 พบว่า นักเรียน กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา จำนวน 58 คน นักเรียนกลุ่มดังกล่าวมีแนวโน้มสูงที่จะไม่จบการศึกษา นอกจากนี้ยังมีเหตุการณ์ ซึ่งมีความเสี่ยงด้านครอบครัว ด้านยาเสพติด ด้านอารมณ์ จึงจำเป็นต้องมี รูปแบบพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยยึด ทฤษฎีของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่มาเป็นแนวทางในการศึกษารูปแบบ การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่กลุ่มเสี่ยงที่เหมาะสมกับบริบทของ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง เพื่อให้ได้รูปแบบที่พัฒนาแล้วไปใช้ให้เกิดคุณค่าอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ตอบสนอง นโยบาย กระทรวง ศึกษาธิการ ที่ต้องการให้โรงเรียนในสังกัดเอาใจใส่ ดูแลนักเรียน อย่างเป็นระบบ มีกระบวนการทำงานที่มีคุณภาพและดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ให้ส่งผลต่อการพัฒนา เด็กและเยาวชนเติบโตอย่างมีคุณภาพ มีศักยภาพ เป็นทรัพยากรที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา มีคุณธรรมจริยธรรม และมีชีวิตที่เป็นสุข โดยบุคลากรในโรงเรียนทั้งผู้บริหาร ครูทุกคน คณะกรรมการ สถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน ร่วมมือร่วมใจในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีคุณภาพ เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับนักเรียนให้มีความเท่าเทียม อย่างมีคุณภาพ ภายใต้ ความร่วมมือและรับผิดชอบในการจัดการศึกษาของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะ ช่วงสภาวะวิถีปกติใหม่ด้วยการระบาดของเชื้อไวรัส โควิด-19 ส่งผลต่อระบบการศึกษาเป็นอย่างมาก ตั้งแต่เชื้อไวรัสเริ่มระบาดในประเทศจีนปลายปีที่ 2562 UNESCO รายงานว่ารัฐบาล 191 ประเทศทั่วโลก ประกาศปิดสถานศึกษาทั้งประเทศ มีผู้เรียนได้รับผลกระทบกว่า 1.5 พันล้านคน (มากกว่าร้อยละ 90

ของผู้เรียนทั้งหมด) สำหรับประเทศไทยสถานการณ์การระบาดเกิดขึ้นในช่วงสถานศึกษาชั้นพื้นฐานปิดภาคเรียน โดยในช่วงต้นเดือนเมษายน 2563 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้เลื่อนวันเปิดเทอมภาคเรียนที่ 1 ไปเป็นวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 ไทยจึงมีโอกาสนับพันนักเรียนจากต่างประเทศเพื่อเตรียมตัวให้พร้อมในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับมาตรการป้องกันการระบาด พร้อมกับเตรียมมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้เรียนได้รับผลกระทบจากรูปแบบการเรียนที่เปลี่ยนไป (พงศัทศ วนิชานันท์ 2563: 69)

ด้วยความสำคัญและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้อำนวยการโรงเรียน ได้ตระหนักถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงได้วิจัยรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ให้เป็นลำดับขั้นตอน มีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ มีวิธีการ กิจกรรมและเครื่องมือที่มีคุณภาพ เพื่อช่วยให้นักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทิศทางที่ดีขึ้น ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ประสบความสำเร็จต่อไป

คำถามในการวิจัย

1. สภาพการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เป็นอย่างไร
2. องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เป็นอย่างไร
3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เป็นอย่างไร
4. ผลประเมินรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

4. เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ความสำคัญของการวิจัยมีดังนี้

1. ได้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคมอย่างเป็นระบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ชัดเจน และปฏิบัติตามขั้นตอนได้ถูกต้อง

2. เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อใช้ในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ให้มีประสิทธิภาพ

3. เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่สำหรับโรงเรียนและหน่วยงานอื่น ๆ ที่สนใจนำไปประยุกต์ใช้

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา

การวิจัยรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ

1.2 การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่

1.3 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะ
วิถีปกติใหม่

1.4 การวิจัยปฏิบัติการ

1.5 บริบทโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ด้านการออกแบบการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ร่วมกับ
วิจัยเชิงปฏิบัติการ แบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การวิจัย (Research: R₁) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานการดำเนินการระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาศรีสะเกษ โยโสธร

ระยะที่ 2 การพัฒนา (Development: D₁) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาศรีสะเกษ โยโสธร

ระยะที่ 3 การวิจัย (Research: R₂) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาศรีสะเกษ โยโสธร ในสภาพจริงและประเมินผลการทดลองใช้

ระยะที่ 4 การพัฒนา (Development: D₂) เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาระบบ
การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาศรีสะเกษ โยโสธร ปรับปรุงให้สมบูรณ์ และรายงานผลการวิจัย

3. ด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายแต่ละขั้นตอนการวิจัยประกอบด้วย

ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะ
วิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ โยโสธร

1) กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานการดำเนินการระบบ
การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา
ครูที่ปรึกษา หัวหน้างานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หัวหน้างานแนะแนว จำนวนรวม 14 คน
และกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียน โนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 234 คน
รวมทั้งหมด 248 คน

2) ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สภาพปัจจุบัน และความต้องการในการดำเนินการระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบ ประเมินร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ

1) กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบและคู่มือการใช้ รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย นักวิชาการ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 12 คน

2) ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเหมาะสมของร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ในสภาพจริง โดยใช้วงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 2 วงรอบ ตามรูปแบบ PAOR Cycle Model มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection)

1) กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูที่ปรึกษาโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม จำนวน 11 คน นักเรียน กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา จำนวน 58 คน รวมทั้งหมด 69 คน

2) ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ในสภาพจริง

ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการพัฒนาส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยการประเมินความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบ

1) กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หัวหน้างานแนะแนว นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา จำนวนรวม 72 คน และกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 234 คน รวมทั้งหมด 306 คน

2) ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความพึงพอใจต่อการ ใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา ใช้ระยะเวลาของการวิจัย ระหว่างวันที่ 14 ตุลาคม 2563 ถึง วันที่ 15 มีนาคม 2564 แบ่งการวิจัยออกเป็น 2 วงรอบ โดยวงรอบที่ 1 ระหว่าง วันที่ 14 ตุลาคม 2563 ถึง 24 พฤศจิกายน 2563 และวงรอบที่ 2 ระหว่าง วันที่ 30 พฤศจิกายน 2563 ถึง 15 มีนาคม 2564

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียน โนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ผู้วิจัยได้ใช้กรอบ ในการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียน โนนค้อวิทยาคม ประกอบด้วย 1) แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและ การพัฒนารูปแบบ 2) แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) แนวคิดเกี่ยวกับ ในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4) แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการ 5) บริบทโรงเรียน โนนค้อวิทยา และ 6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ ที่วิเคราะห์จากนักวิชาการ ประกอบด้วย Joyce, and Weil (2000: 13-14); อีระ รุญเจริญ (2550: 101-103); สมาน อัครภูมิ (2550: 76-84); ทศนา แคมมณี (2559: 421) และวศิณี รุ่งเรือง (2562: 242-256) รูปแบบ ประกอบด้วย 1) หลักการของ รูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา/ความรู้ 4) การดำเนินการ 5) การประเมินผล และ 6) เงื่อนไข ความสำเร็จ

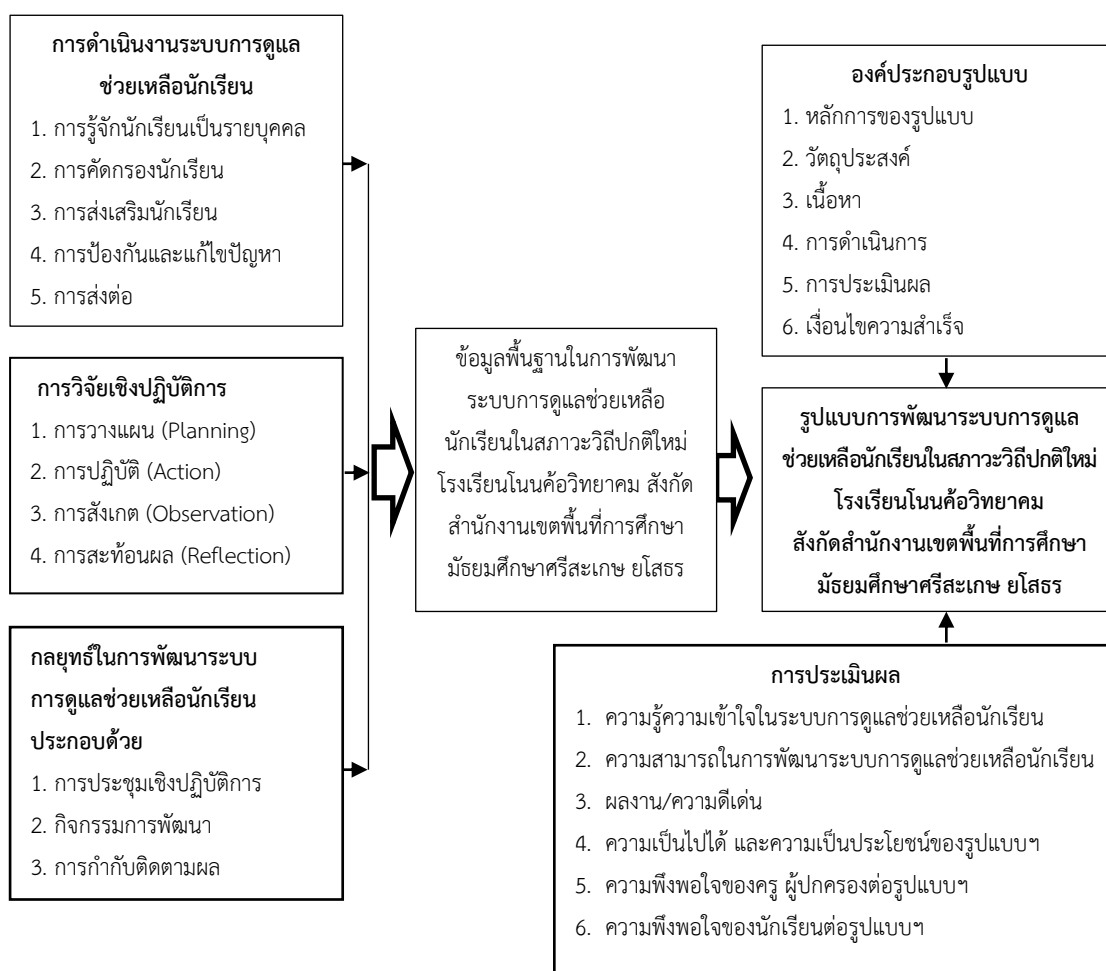
3. แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2544: 19-40) ได้สาระสำคัญที่นำมาใช้กำหนดกระบวนการ ดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรในการปฏิบัติงานมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ

4. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ของพัฒนศักดิ์ ภูมิโคกรักษ์ (2552: 22-23); ราชน นาสมพงษ์ (2554: 19); พรพิมล แพงงา (2557: 44-45); (ไพรินทร์ โฉมพุดดี 2551: 13); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 1) และราชน นาสมพงษ์ (2554: 23-24) ได้สาระสำคัญที่นำมาใช้กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาระบบการ

ดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) กิจกรรมการพัฒนา และ 3) การกำกับติดตามผล

5. แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของ Kemmis and McTaggart 1991: 169-170) ได้สาระสำคัญที่นำมาใช้กำหนดกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Planning) 2) การปฏิบัติ (Action) 3) การสังเกต (Observation) 4) การสะท้อนผล (Reflection)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปสาระสำคัญที่นำมาใช้กำหนดเป็นกรอบรูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบ มีกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรในการปฏิบัติงาน มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ด้าน ดังนี้

1. **การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล** หมายถึง การให้ครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการจัดทำระเบียบสะสมและมีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับตัวนักเรียนแต่ละคนที่อยู่ในความดูแล ได้แก่ ข้อมูลส่วนตัว ด้านความสามารถ ด้านครอบครัว ด้านสุขภาพ และการประเมินพฤติกรรม

2. **การคัดกรองนักเรียน** หมายถึง การให้ครูที่ปรึกษาพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนจากข้อมูลพื้นฐานในระเบียบสะสม ในแบบประเมินพฤติกรรมเด็ก และตามเกณฑ์ การคัดกรองของโรงเรียน เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา

2.1 **นักเรียนกลุ่มปกติ** หมายถึง นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลด้านต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ปกติ ซึ่งควรได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันและการส่งเสริมพัฒนา

2.2 **นักเรียนกลุ่มเสี่ยง** หมายถึง นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านต่าง ๆ ตามเกณฑ์คัดกรองนักเรียนของโรงเรียนแล้วอยู่ในกลุ่มเสี่ยง ซึ่งโรงเรียนต้องให้การป้องกันและแก้ไขตามกรณี

2.3 **นักเรียนกลุ่มมีปัญหา** หมายถึง นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านต่าง ๆ ตามเกณฑ์คัดกรองนักเรียนของโรงเรียนแล้วอยู่ในกลุ่มมีปัญหา ซึ่งโรงเรียนต้องช่วยเหลือและแก้ปัญหาโดยเร่งด่วน

3. **การส่งเสริมนักเรียน** หมายถึง การที่ครูที่ปรึกษาและโรงเรียนได้ดำเนินการจัดกิจกรรมสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนไม่ว่ากลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยงให้มีคุณภาพมากขึ้น สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. **การป้องกันและแก้ไขปัญหา** หมายถึง การที่ครูที่ปรึกษาและโรงเรียนกำหนดแนวทางและวิธีป้องกันและแก้ปัญหานักเรียนอย่างถูกวิธี โดยใช้วิธีการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ปัญหา

5. **การส่งต่อ** หมายถึง การที่ครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการป้องกันและแก้ปัญหาแล้วไม่สามารถช่วยเหลือแก้ปัญหให้กับนักเรียนได้ จะมีการส่งต่อภายในไปยังครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายกิจการนักเรียน แต่ถ้าครูแนะแนวหรือครูฝ่ายกิจการนักเรียนไม่สามารถช่วยเหลือได้ก็จะส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป

รูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง แบบจำลองที่มีขั้นตอนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา/ความรู้ 4) การดำเนินการ 5) การประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ

แนวทางการนำรูปแบบไปใช้เพื่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ให้มีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถดำเนินการตามกรอบทั้ง 5 ด้าน เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยใช้แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ ดังนี้

1. **การประชุมเชิงปฏิบัติการ** หมายถึง การจัดประชุมให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครูที่ปรึกษาแล้วร่วมกันคิดวิเคราะห์แลกเปลี่ยนความรู้กับผู้ที่มีประสบการณ์ เพื่อแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. **กิจกรรมการพัฒนา** หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อการป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้แก่ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา และกิจกรรมส่งเสริมให้กับนักเรียนกลุ่มปกติ ซึ่งประกอบด้วย 3 กิจกรรม คือ

2.1 **กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง** หมายถึง การสื่อสารกับผู้ปกครองด้วยการส่งจดหมายถึงผู้ปกครอง สร้างกลุ่มไลน์ผู้ปกครอง การโทรศัพท์แจ้งผู้ปกครองในกรณีเร่งด่วน และการประชุมปรึกษาหารือเพื่อให้เกิดความตระหนัก มีความใส่ใจดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้น และรับทราบถึงปัญหานักเรียนที่พบในโรงเรียน

2.2 **กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา** หมายถึง นักเรียนโรงเรียนโนนค้อวิทยาคมที่ได้รับการพิจารณาคัดสรรว่าเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีจิตอาสา มีทักษะในการรับฟังและการให้คำปรึกษา ซึ่งได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษาเบื้องต้น และปฏิบัติหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่เพื่อนนักเรียน โดยการดูแลชี้แนะอย่างใกล้ชิดจากครูแนะแนว ได้แก่ คณะกรรมการนักเรียนและนักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจากทุกห้องเรียน ๆ ละ 2 คน

2.3 **กิจกรรมส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน** หมายถึง กิจกรรมส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าและพัฒนาตนเองให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางบวก ซึ่งครูที่ปรึกษานำไปใช้จัดกิจกรรมในวิชาแนะแนว ประกอบด้วย 4 กิจกรรม 1) กิจกรรมปรับตัวตามวัย 2) กิจกรรม สร้างฝันวัยเรียน 3) กิจกรรม เด็กไทยหัวใจสีขาว 4) กิจกรรม วิถีทางวิถีไทย

3. **การกำกับติดตามผล** หมายถึง กระบวนการเฝ้าติดตามการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา เพื่อให้ครูที่ปรึกษาสามารถปฏิบัติหน้าที่ ตามกระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนได้อย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน โดยมอบหมายให้กับตัวแทนฝ่ายต่าง ๆ กำกับติดตาม รายงาน พฤติกรรมนักเรียน พร้อมกับให้คำชมเชยและให้กำลังใจนักเรียนที่ปรับพฤติกรรมดีขึ้น ให้คำแนะนำ นักเรียนที่ยังไม่ปรับพฤติกรรมและรับทราบข้อมูลเพื่อแจ้งผู้ปกครองต่อไป

4. วิถีปกติใหม่ หมายถึง การดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีตอันเนื่องมาจาก มีสภาวะบางอย่างมากระทบในการใช้ชีวิตผลกระทบดังกล่าวคือ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โควิด-19 การดำเนินชีวิตต้องเปลี่ยนไปสู่วิถีใหม่ภายใต้มาตรฐานใหม่ที่ไม่คุ้นเคยทั้งนี้วิถีปกติใหม่จากกิจกรรม พัฒนาดังนี้ 1) กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง 2) กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา 3) กิจกรรมส่งเสริม ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

5. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการพัฒนาระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร และความรู้สึกชอบใจ เอาใจใส่ พยายาม เต็มใจ กระตือรือร้น ที่จะปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมนั้นบรรลุผลสำเร็จ ซึ่งประเมินจากแบบประเมิน ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียน โนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ครู หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่หลักด้านการจัดการเรียนการสอนและทำหน้าที่เป็นครูที่ปรึกษา ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร ปีการศึกษา 2563

นักเรียน หมายถึง นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1-6 ของโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2563

โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ที่เปิดทำการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียน
โนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ
 - 1.1 ความหมายของรูปแบบ
 - 1.2 ประเภทของรูปแบบ
 - 1.3 องค์ประกอบของรูปแบบ
2. การสร้างและพัฒนารูปแบบ
3. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 3.1 ความหมายของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 3.2 ความสำคัญและความจำเป็นของการปฏิบัติงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 3.3 วัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 3.4 ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 3.5 กระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 3.6 กรอบแนวคิดและหลักการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
4. ยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
5. แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 5.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ
 - 5.2 กิจกรรมการพัฒนา
 - 5.3 การกำกับติดตามผล
6. การวิจัยปฏิบัติการ
 - 6.1 ความหมายของการวิจัยปฏิบัติการ
 - 6.2 จุดมุ่งหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

- 6.3 กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ
- 6.4 ขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
- 6.5 ลักษณะและความสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
- 7. วิธีปฏิบัติใหม่
- 8. บริบทโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม
- 9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 9.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 9.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ

ความหมายของรูปแบบ

ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายของรูปแบบ จากเอกสาร ตำรา อย่างหลากหลาย พบว่า คำว่า รูปแบบนั้นตรงกับภาษาอังกฤษ คือ Model และภาษาไทยที่ใช้มีหลายคำ เช่น แบบจำลอง ตัวแบบ หุ่นจำลอง รูปหุ่น แบบตุ๊กตา โมเดล เป็นต้น นักวิชาการได้ให้ความหมายของรูปแบบไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554: 1-10) ให้ความหมายของรูปแบบไว้ 2 ความหมายว่า หมายถึง 1) รูปที่กำหนดขึ้นเป็นหลักหรือเป็นแนว ซึ่งเป็นที่ยอมรับ เช่น รูปแบบร่องรอย (ศิลปะ) 2) สิ่ง que แสดงให้เห็นว่าเป็นเช่นนั้น ๆ อย่างรูปคน รูปบ้าน รูปปลา รูปใบไม้ รูปผู้หญิง รูปแบบวัด

ฉลาด จันทสมบัติ (2550: 246-271) ให้ความหมายว่า รูปแบบ หมายถึง โครงสร้าง โปรแกรม แบบจำลอง หรือตัวแบบที่จำลองสภาพความเป็นจริงที่สร้างขึ้นจากการลดทอนเวลา พิจารณาว่าสิ่งใดบ้างที่จะต้องนำมาศึกษาเพื่อใช้แทนความคิดหรือปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่ง โดยอธิบายความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบนั้น ๆ

ทิตนา แชมมณี (2552: 421) ให้ความหมายว่า รูปแบบ หมายถึง เครื่องมือทางความคิด ที่บุคคลใช้ในการแสวงหาคำตอบ ความรู้ความเข้าใจในปรากฏการณ์ทั้งหลาย เป็นรูปธรรมของความคิดที่เป็นนามธรรม ซึ่งบุคคลแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น คำอธิบาย แผนผัง ไดอะแกรม หรือแผนภาพ เพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น

รัตนะ บัวสนธ์ (2552: 1) ได้กล่าวถึง ความหมายของรูปแบบโดยจำแนกเป็น 3 ความหมาย ดังนี้ 1) แผนภาพหรือภาพร่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ยังไม่สมบูรณ์เหมือนของจริง รูปแบบในความหมายนี้

มักจะเรียกทับศัพท์ในภาษาไทยว่า “โมเดล” ได้แก่ โมเดลบ้าน โมเดลรถยนต์ โมเดลเสื้อ เป็นต้น
 2) แบบแผนสัมพันธ์ของตัวแปร หรือสมการทางคณิตศาสตร์ที่รู้จักกันในชื่อที่เรียกว่า Mathematical Model” และ 3) แผนภาพที่แสดงถึงองค์ประกอบของการทำงานสิ่งใดสิ่งหนึ่ง รูปแบบในความหมายนี้ บางที่เรียกว่า ภาพย่อส่วนของทฤษฎีหรือแนวคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น รูปแบบการสอน รูปแบบการบริหาร รูปแบบการประเมิน เป็นต้น

นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2554) ได้สรุปความหมายของรูปแบบไว้ว่าเป็นการจำลองภาพในอุดมคติที่นำไปสู่การอธิบายคุณลักษณะสำคัญของปรากฏการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจที่ไม่มีองค์ประกอบตายตัว หรือรายละเอียดทุกแง่มุม โดยผ่านกระบวนการทดสอบอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดความแม่นยำและเชื่อถือได้

พิสิฐ เทพไกรวัล (2554: 164-179) ได้ให้ความหมายของรูปแบบ (Model) นั้นหมายถึง สิ่งที่แสดงโครงสร้างและความสัมพันธ์ของปัจจัย หรือตัวแปร หรือองค์ประกอบของสิ่งที่ศึกษา หรืออธิบายคุณลักษณะสำคัญของปรากฏการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เพื่อให้เข้าใจง่าย มองเห็นเป็นรูปธรรม ไม่มีองค์ประกอบตายตัว หรือให้รายละเอียดทุกแง่มุม โดยผ่านกระบวนการทดสอบอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดความแม่นยำและเชื่อถือได้ แล้วนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างต่อเนื่อง ซึ่งไม่ต่างจาก วาโร เฟ็งสวส์ต์ (2555: 1-10) ที่ได้กล่าวว่า รูปแบบ นั้นหมายถึง กรอบความคิด ทางด้านหลักการ วิธีการดำเนินงาน และเกณฑ์ต่าง ๆ ของระบบ ที่สามารถยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

นักวิชาการในต่างประเทศ เช่น Willer (1986: 121) ได้ให้ความหมายของรูปแบบว่า เป็นการสร้างความคิดรวบยอดของชุดปรากฏการณ์ด้วยวิธีการของเหตุผลที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดในนิยามความสัมพันธ์และข้อเสนอของระบบรูปนัยที่เกี่ยวข้อง และ Joyce and Weil (1990: 13-14) ได้ให้ความหมายของรูปแบบว่า หมายถึง แผน (Plan) หรือแบบ (Pattern) ซึ่งสามารถใช้เพื่อการเรียนการสอนในห้องเรียน หรือการสอนพิเศษเป็นกลุ่มย่อย หรือเพื่อจัดสื่อการสอน รวมถึงหนังสือ ภาพยนตร์ และเทปบันทึกเสียง โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และหลักสูตรแต่ละรูปแบบจะให้แนวทางในการออกแบบการสอนที่ช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้

นอกจากนี้ Raj (1996: 45) ได้ให้ความหมายของคำว่า รูปแบบ (Model) ไว้ 2 ความหมาย ดังนี้
 1) รูปแบบ คือ รูปย่อของความจริงของปรากฏการณ์ ซึ่งแสดงด้วยข้อความภาพ หรือจำนวน โดยการลดทอนเวลา ทำให้เข้าใจความจริงของปรากฏการณ์ได้ดียิ่งขึ้น และ 2) รูปแบบ คือ ตัวแทนของการใช้แนวความคิดของโปรแกรมที่กำหนดเฉพาะ

สรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง แบบจำลองของปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่งเพื่อใช้ประโยชน์ในการบรรยายหรือแสดงลักษณะปรากฏการณ์ที่จะเกิดขึ้น ซึ่งได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระบบ ตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดต่าง ๆ ซึ่งได้รับการพิสูจน์ทดสอบหรือยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ยังแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันตลอดทั้งใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ

ประเภทของรูปแบบ

ประเภทของรูปแบบจากการศึกษาเอกสารพบว่า มีนักวิชาการหลายที่ ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบ และได้แบ่งประเภทของรูปแบบตามสาขาที่ศึกษาไว้หลายลักษณะ ดังนี้

ทิตานา แชมมณี (2552: 421) กล่าวว่า รูปแบบ (Model) ที่ใช้กันโดยทั่วไปมีดังนี้

1. รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ (Analogue Model) หมายถึง รูปแบบที่เป็นความคิด การเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ อย่างน้อย 2 สิ่งขึ้นไป รูปแบบลักษณะนี้ นิยมใช้ในด้านวิทยาศาสตร์กายภาพ สังคมศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์

2. รูปแบบเชิงภาษา (Semantic Model) หมายถึง รูปแบบที่ใช้ภาษา (พูดและเขียน) รูปแบบลักษณะนี้นิยมใช้ในด้านภาษาศาสตร์

3. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) หมายถึง รูปแบบที่ใช้สูตรคณิตศาสตร์ ซึ่งส่วนมากจะเกิดขึ้นหลังจากได้รูปแบบเชิงภาษาแล้ว

4. รูปแบบเชิงแผนผัง (Schematic Model) หมายถึง รูปแบบที่ใช้แผนผัง แผนภาพไดอะแกรม หรือกราฟ

5. รูปแบบเชิงสาเหตุ (Causal Model) หมายถึง รูปแบบที่ใช้ที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ของปัญหาใด ๆ รูปแบบลักษณะนี้นิยมใช้ในด้านศึกษาศาสตร์

Smith et al (1980: 101) ได้แบ่งรูปแบบออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) จำแนกออกเป็น

1.1 รูปแบบเสมือนจริง (Iconic Model) มีลักษณะคล้ายของจริง เช่น เครื่องบินจำลอง หุ่นไล่กา หุ่นตามร้านตัดเสื้อ

1.2 รูปแบบเสมือนจริง (Analog Model) มีลักษณะคล้ายปรากฏการณ์จริง เช่น การทดลองทางเคมีในห้องปฏิบัติการก่อนทำการทดลองจริง เครื่องบินจำลองที่บินได้ หรือเครื่องฝึกหัดบิน เป็นต้น รูปแบบชนิดนี้มีความใกล้เคียงมากกว่าแบบแรก

2. รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Model) จำแนกเป็น

2.1 รูปแบบข้อความ (Verbal Model) หรือรูปแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Model) เป็นการใช้ข้อความปกติธรรมดาในการอธิบายโดยย่อ เช่น คำพรรณนาลักษณะงาน คำอธิบายรายวิชา เป็นต้น

2.2 รูปแบบทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) หรือรูปแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Model) เช่น สมการ และโปรแกรมเชิงเส้น เป็นต้น

Keeves (1988: 560) ได้พัฒนารูปแบบทางการศึกษาและสังคมศาสตร์ และได้แบ่งรูปแบบออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ (Analogue Model) เป็นรูปแบบที่ใช้ในการอุปมา อุปไมยเทียบเคียงปรากฏการณ์ซึ่งเป็นรูปธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรม ส่วนใหญ่ใช้ในด้านวิทยาศาสตร์ ที่สามารถนำไปทดสอบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ เช่น รูปแบบ การทำนายจำนวนนักเรียนที่เข้าสู่ระบบโรงเรียน ซึ่งอนุมานแนวคิดมาจากการเปิดน้ำเข้าและปล่อยน้ำออกจากถัง นักเรียนที่จะเข้าสู่ระบบเปรียบได้กับน้ำที่ไหลเข้าถัง นักเรียนที่ออกจากกระบบเปรียบได้กับน้ำที่เปิดออกจากถัง ดังนั้นนักเรียนที่คงอยู่ในระบบ จึงเท่ากับนักเรียนที่เข้าสู่ระบบลบด้วยนักเรียนที่ออกจากกระบบ เป็นต้น

2. รูปแบบเชิงข้อความ (Semantic Model) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาแสดงโครงสร้างทางความคิด ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบภายในรูปแบบ ในรูปของข้อความ แผนภูมิ หรือรูปภาพ เพื่อบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษา เช่น รูปแบบการเรียนรู้ในโรงเรียน รูปแบบการสอน รูปแบบการควบคุมวิทยานิพนธ์ และรูปแบบการบริหารการศึกษาประชากร เป็นต้น จุดอ่อนของรูปแบบนี้ มักขาดความชัดเจนแน่นอน ทำให้ยากต่อการทดสอบโครงสร้างของรูปแบบ

3. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematics Model) เป็นรูปแบบที่ใช้สัญลักษณ์หรือสมการทางคณิตศาสตร์ เป็นสื่อในการแสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ หรือตัวแปรต่าง ๆ รูปแบบนี้สามารถนำไปสู่การสร้างทฤษฎีและนำไปทดสอบสมมติฐานได้ เพื่อที่จะนำไปสู่การพิสูจน์ข้อเท็จจริงได้ รูปแบบประเภทนี้นิยมใช้กันมากในสาขาจิตวิทยาและการศึกษา รวมทั้งการบริหารการศึกษา

4. รูปแบบเชิงสาเหตุ (Causal Model) พัฒนามาจากเทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) โดยการนำเอาตัวแปรต่าง ๆ มาสัมพันธ์กันเชิงเหตุและผล ทำให้สามารถศึกษาแบบเชิงข้อความที่มีตัวแปรสลับซับซ้อนได้ สามารถวัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และผลกระทบต่อตัวแปรที่สนใจศึกษาทั้งขนาดและทิศทาง ทั้งทางตรงและทางอ้อม ที่สำคัญ คือ ต้องสร้างจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องหรืองานวิจัยที่มีมาแล้ว สามารถเก็บรวบรวมในสภาพการณ์ที่เป็นจริง เพื่อทดสอบรูปแบบเชิงสาเหตุนี้แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ รูปแบบระบบเส้นเดียว (Recursive Model) ที่แสดงความสัมพันธ์ย้อนกลับ และรูปแบบเชิงสาเหตุเส้นคู่ (Non-Recursive Model) ที่แสดงความสัมพันธ์

เชิงสาเหตุแบบเส้นคู่ระหว่างตัวแปร โดยทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรหลังอาจเป็นได้ทั้งสาเหตุและผลของตัวแปรอื่น ๆ ภายในรูปแบบนั้น คือ มีความสัมพันธ์กันแบบไปและย้อนกลับได้

นอกจากนี้ Joyce, and Weil (1990: 13-14) ได้ศึกษาและจัดแบ่งประเภทของรูปแบบตามแนวคิดหลักการหรือทฤษฎีซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบนั้น ๆ และได้แบ่งกลุ่มรูปแบบการสอนไว้ 4 รูปแบบ ดังนี้

1. Information-Processing Models เป็นรูปแบบการสอนที่ยึดหลักความสามารถในกระบวนการประมวลข้อมูลของผู้เรียน และแนวทางในการปรับปรุงวิธีการจัดการกับข้อมูลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. Personal Models รูปแบบการสอนที่จัดไว้ในกลุ่มนี้ ให้ความสำคัญกับปัจเจกบุคคลและการพัฒนาบุคคลเฉพาะราย โดยมุ่งเน้นกระบวนการที่แต่ละบุคคลจัดระบบและปฏิบัติต่อสรรพสิ่งทั้งหลาย

3. Social Interaction Models เป็นรูปแบบที่ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและบุคคลต่อสังคม

4. Behavior Models เป็นกลุ่มของรูปแบบการสอนที่ใช้อรรถศาสตร์ด้านพฤติกรรมศาสตร์เป็นหลักในการพัฒนารูปแบบ จุดเน้นที่สำคัญ คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่สังเกตได้ของผู้เรียนมากกว่าการพัฒนาโครงสร้างทางจิตวิทยา และพฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกตได้

Steiner (1988) ได้ให้ความหมายรูปแบบว่า หมายถึง สิ่งของสิ่งหนึ่งที่คล้ายคลึงกับสิ่งของอีกสิ่งหนึ่ง และได้จำแนกรูปแบบออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1 รูปแบบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Model of) ที่หมายถึง แบบจำลองที่สร้างและออกแบบเหมือนของจริงทุกประการ เพื่อใช้เป็นต้นแบบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น แบบจำลองรถยนต์ เครื่องบิน ภาพจำลอง

1.2 รูปแบบเพื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Model for) หมายถึง แบบจำลองที่สร้างและออกแบบได้เพื่อใช้เป็นต้นแบบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ต้องสร้างรูปแบบเท่าของจริงขึ้นมาก่อน เช่น แบบจำลองต้นแบบผลิตเครื่องบิน

2. รูปแบบเชิงความคิด (Conceptual Model) แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.1 รูปแบบเชิงแนวความคิดของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Conceptual Model of) คือ รูปแบบที่สร้างขึ้นโดยจำลองจากทฤษฎีที่มีอยู่แล้ว

2.2 รูปแบบเชิงแนวความคิดเพื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Conceptual Model for) คือ รูปแบบที่สร้างขึ้นเพื่ออธิบายทฤษฎี ปรัชญาการณ หรือใช้อธิบายตัวสาระของทฤษฎีหรือปรากฏการณ์นั้น

สรุปได้ว่า รูปแบบมีหลายประเภท เป็นสิ่งที่สร้างและพัฒนาขึ้น แต่ละสาขาก็มีรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป เช่น รูปแบบทางการศึกษาและสังคมศาสตร์ ได้แบ่งออกเป็นรูปแบบที่ใช้การอุปมาอุปไมยเทียบเคียงปรากฏการณ์ซึ่งเป็นรูปธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรม รูปแบบที่ใช้ภาษาสื่อในการขยายหรืออภิปรายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิ รูปภาพ รูปแบบที่ใช้สมการทางคณิตศาสตร์เป็นสื่อในการแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ และรูปแบบที่นำเอาตัวแปรต่าง ๆ มาสัมพันธ์กันเชิงเหตุและผลที่เกิดขึ้น เป็นต้น

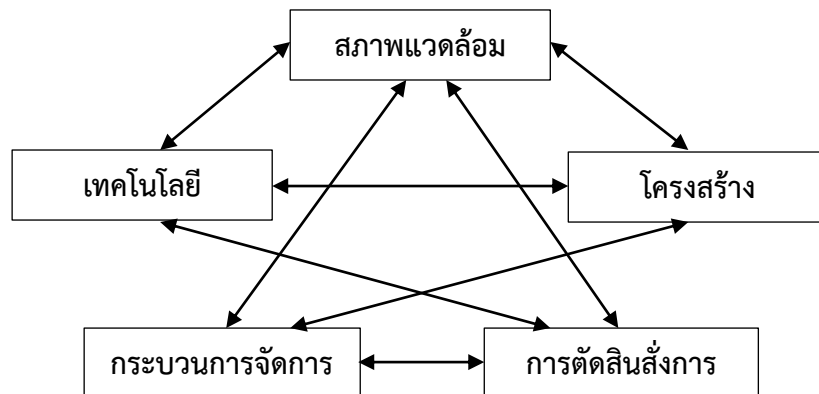
องค์ประกอบของรูปแบบ

มีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ ดังนี้

Husen and Postlethwaite (1994: 3865) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของรูปแบบได้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. รูปแบบสามารถนำไปสู่การทำนายผลที่ตามมา สามารถทดสอบ สังเกตได้
2. มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ อธิบายปรากฏการณ์เรื่องนั้น ปรากฏกลไกเชิงสาเหตุที่กำลังศึกษา และอธิบายเรื่องที่กำลังศึกษา
3. รูปแบบช่วยจินตนาการสร้างความคิดรวบยอด ความสัมพันธ์ของสิ่งที่กำลังศึกษาช่วยสืบเสาะความรู้
4. รูปแบบมีความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง

จากการศึกษาตัวอย่างของรูปแบบจากเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ พบว่า ไม่ปรากฏมีหลักเกณฑ์ที่เป็นเกณฑ์ตายตัวว่ารูปแบบนั้นต้องมีองค์ประกอบอะไรบ้าง อย่างไรก็ตาม ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของปรากฏการณ์ที่ผู้สนใจดำเนินการศึกษา ส่วนการกำหนดองค์ประกอบรูปแบบในการศึกษา และการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดองค์การและการบริหารจัดการ (The Model of Organization and Management) ตามความคิดของ Brown, and Moberg ได้สังเคราะห์รูปแบบขึ้นมาจากแนวคิดเชิงระบบ (Systems Approach) กับหลักการบริหารตามสถานการณ์ (Contingency Approach) และองค์ประกอบตามรูปแบบของ Brown, and Moberg ประกอบด้วย สภาพแวดล้อม (Environment) เทคโนโลยี (Technology) โครงสร้าง (Structure) กระบวนการจัดการ (Management Process) และการตัดสินใจสั่งการ (Decision Making) รูปแบบการศึกษาและการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดองค์การและการบริหารของ Brown and Moberg (1980: 420) มีลักษณะดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 รูปแบบเชิงระบบและสถานการณ์ (Systems/Contingency Model)

ที่มา: Brown and Moberg 1980

ธีระ รุญเจริญ (2550: 34) ได้เสนอองค์ประกอบของรูปแบบไว้ 6 องค์ประกอบ คือ

1. หลักการของรูปแบบ
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ
3. ระบบและกลไกของรูปแบบ
4. วิธีดำเนินงานของรูปแบบ
5. แนวทางการประเมินผลรูปแบบ
6. เงื่อนไขของรูปแบบ

สมาน อัครภูมิ (2550: 76-84) กล่าวถึง ได้เสนอแนวคิดองค์ประกอบของรูปแบบที่ดีควรจะประกอบไปด้วย 7 องค์ประกอบ คือ

1. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ
2. ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ
3. ระบบงานและกลไกของรูปแบบ
4. วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ
5. แนวการประเมินรูปแบบ
6. คำอธิบายประกอบรูปแบบ
7. ระบุเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้

ทีศนา แคมมณี (2557: 421) ระบุองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนไว้ว่า มีลักษณะสำคัญดังต่อไปนี้

1. มีปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐานหรือหลักของรูปแบบการสอนนั้น ๆ

2. มีการบรรยายและอธิบายสภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการที่ยึดถือ

3. มีการจัดระบบ คือ มีการจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของระบบให้สามารถนำไปสู่เป้าหมายของระบบหรือกระบวนการนั้น ๆ

4. มีการอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ อันจะช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนนั้น ๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

สุริย์รัตน์ นนท์ตุลา (2557: 139) สรุปว่า องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย

1. วัตถุประสงค์
2. องค์ประกอบหลักของรูปแบบ
3. เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

สัมฤทธิ์ หัวหาญ (2558: 75) กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบที่ใช้เป็นตัวแทนในการจัด กระบวนการจัดประสบการณ์ ประกอบด้วย

1. หลักการ
2. วัตถุประสงค์
3. ระบบงานและกลไก
4. วิธีดำเนินงานแนวทางการประเมินรูปแบบ
5. เงื่อนไขความสำเร็จ

เพ็ญผกา กาญจนโณภาส (2560: 8-9) สรุปว่า องค์ประกอบของรูปแบบมี 3 ส่วน ดังนี้

1. ส่วนนำ หลักการ วัตถุประสงค์
2. ตัวแบบ หรือระบบการบริหาร
3. แนวทางการดำเนินงาน/เงื่อนไข/ข้อจำกัด/เงื่อนไขความสำเร็จ

วศินี รุ่งเรือง (2562: 164-165) สรุปว่า รูปแบบการเรียนการสอนมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

1. ปรัชญา/ทฤษฎี/แนวคิด/หลักการ/ความเชื่อ
2. เป้าหมาย/จุดประสงค์/ผลลัพธ์ของการเรียนการสอน
3. กระบวนการเรียนการสอน/วิธีสอน/เทคนิคการสอน

4. การประเมินผลการเรียนการสอน

สกุศลการ สังข์ทอง (2562: บทคัดย่อ) สรุปว่า องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของนักการศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ คือ แนวคิดหรือทฤษฎีซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ คือ เป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นหลังจากใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้
3. กระบวนการจัดการเรียนรู้ คือ การจัดเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้บรรยากาศการเรียนรู้ รวมถึงเทคนิควิธีสอนต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ควรจัดเป็นขั้นตอนและในแต่ละขั้นก็จะมีความแตกต่างกันไปตามหลักการที่นำมาใช้
4. การวัดและการประเมินผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

Anderson (1997: 521) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ต้องประกอบด้วย

1. หลักการ แนวคิดหรือทฤษฎีพื้นฐาน
2. วัตถุประสงค์
3. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่สนับสนุนการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

Joyce and Weil (2000: 239-240) สรุปว่า รูปแบบการเรียนการสอนมีองค์ประกอบ 4 ประการ ดังนี้

1. เป้าหมายของรูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งอธิบายสิ่งที่มุ่งพัฒนาหรือคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน
2. หลักการหรือแนวคิดที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบ
3. รายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการสอนหรือการดำเนินการสอน
4. การประเมินผลที่จะชี้ให้เห็นถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบนั้น

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดที่สอดคล้องคล้ายคลึงกันมาสรุปเพื่อนำไปกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศด้านวงดนตรีพื้นบ้านของโรงเรียนพนมไพรวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบ

รายการ	ธีระ รุญเจริญ (2550)	สมาน อัครภูมิ (2550)	พิศนา แชนมณี (2557)	สุริย์รัตน์ นนท์ตุลา (2557)	สัมฤทธิ์ ห้าวหาญ (2558)	เพ็ญผกา กาญจนเภาส (2560)	วศินี รุ่งเรือง (2562)	สกุลการ สังข์ทอง (2562)	Anderson (1997)	Joyce and Weil (2000)	รวม
1. หลักการของรูปแบบ	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	9
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9
3. ระบบและกลไกของรูปแบบ (เนื้อหา)	✓	✓	✓		✓			✓			5
4. วิธีดำเนินการของรูปแบบ	✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓	8
5. การประเมินผลของรูปแบบ	✓	✓				✓	✓	✓		✓	6
6. เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ	✓	✓		✓	✓	✓					5
7. คำอธิบายประกอบรูปแบบ		✓									1

จากตารางที่ 2.1 พบว่าการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิกฤติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ในการสังเคราะห์ตัวแปรนั้นจำเป็นต้องมีเกณฑ์การคัดเลือกตัวแปร โดยทั่วไปกำหนดเกณฑ์ที่มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรนั้นสอดคล้องกันอย่างน้อย 3 คนขึ้นไป จึงคัดเลือกมาเป็นตัวแปรในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกองค์ประกอบของรูปแบบที่มีผู้ศึกษาสอดคล้องกันอย่างน้อย 5 คนขึ้นไป ได้องค์ประกอบของรูปแบบดังต่อไปนี้

1. หลักการของรูปแบบ
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ
3. เนื้อหา
4. วิธีดำเนินการของรูปแบบ
5. การประเมินผลของรูปแบบ

6. เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

สรุปได้ว่า รูปแบบ ประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) เนื้อหา 4) วิธีดำเนินการของรูปแบบ 5) การประเมินผลของรูปแบบ และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

การสร้างและพัฒนารูปแบบ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า การสร้างและพัฒนารูปแบบที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจนได้รับการเชื่อถือ นั้น จำเป็นต้องมีขั้นตอนในการดำเนินงานสอดคล้องกับกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ การสร้างรูปแบบ (Construct) และการหาความตรง (Validity) ของรูปแบบ การได้รับการยืนยันจากผู้เชี่ยวชาญตามกรอบแนวคิด ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบนั้น ๆ รวมทั้งการทดลองใช้รูปแบบเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการนำรูปแบบไปใช้ ดังนั้นนักวิจัยได้ดำเนินการเป็นแนวทางการสร้างและพัฒนารูปแบบ ดังนี้

ทวีวรรณ อินดา (2550: 64-66) ได้พัฒนารูปแบบที่มีประสิทธิภาพของการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยโดยศึกษาวิเคราะห์ เอกสาร บทความ และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศโดยใช้วิธีวิเคราะห์เอกสาร และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ 2) การวิเคราะห์องค์ประกอบของการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 3) การสร้างรูปแบบโดยนำองค์ประกอบของการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐไปวิเคราะห์หาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Path Analysis) และ 4) การตรวจสอบรูปแบบที่เหมาะสมโดยนำรูปแบบที่ได้จากขั้นที่ 3 มาตรวจสอบและเพิ่มความเชื่อถือในการสร้างรูปแบบที่เหมาะสมด้วยวิธีการชาติพันธุ์วรรณา (Ethnographic Future Research: EFR) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 คน ได้พิจารณาประเด็นความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการนำไปใช้ประโยชน์ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ ข้อวิพากษ์ เพื่อปรับปรุงให้ได้รูปแบบ

ธีรฐ ชมใจ (2554: 59-71) ได้พัฒนารูปแบบความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคี โดยดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การสังเคราะห์รูปแบบความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคี โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ความคิดเห็นเชิงลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิ

เพื่อนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์เนื้อหา 2) สร้างรูปแบบโดยการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบความร่วมมือ การจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคี ใช้วิธีการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิ 10 คน และกำหนดรูปแบบความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคี ใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) 3 รอบของผู้เชี่ยวชาญ 22 คน 3) การประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยการรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้านความคิดเห็นของประชากร เพื่อประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคี ที่จะนำไปปฏิบัติในการผลิต และพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพระดับฝีมือ และระดับเทคนิค ให้สอดคล้องกับบริบทขององค์กรภาคีทั้งสาม

ณัฐรดา วงษ์นายะ (2555: 22) ได้ทำการพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้เครือข่ายสื่อ เพื่อเด็กและเยาวชนภาคเหนือ โดยดำเนินการวิจัย ดังนี้ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการจัดการความรู้ ความต้องการในการจัดการความรู้ และปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ ซึ่งข้อมูลได้จากการเก็บข้อมูลเชิงสำรวจ 2) พัฒนารูปแบบการจัดการความรู้เครือข่ายสื่อเพื่อเด็กและเยาวชนภาคเหนือ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการเล่าเรื่อง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การระดมสมองและดำเนินการตรวจสอบปรับปรุงรูปแบบด้วยวิธีการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึก 3) ทดลองใช้การจัดการความรู้เครือข่ายสื่อเพื่อเด็กและเยาวชนภาคเหนือกับนักเรียน และประเมินความสามารถในการจัดการความรู้ และ 4) ประเมินและปรับปรุงรูปแบบการจัดการความรู้เครือข่ายสื่อเพื่อเด็กและเยาวชนภาคเหนือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

วารุ เฟ็งสวัสดี (2555: 1-10) กล่าวไว้ว่า การพัฒนารูปแบบแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างหรือพัฒนารูปแบบ และ 2) การตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างหรือพัฒนารูปแบบ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะสร้างหรือพัฒนารูปแบบ ขึ้นมาก่อน เป็นรูปแบบตามสมมติฐาน (Hypothesis Model) โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ผู้วิจัยอาจจะศึกษารายกรณีหน่วยงานที่ดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งผลการศึกษานำมาใช้กำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ ภายในรูปแบบ รวมทั้งลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรเหล่านั้น หรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบ ในรูปแบบ ดังนั้น การพัฒนารูปแบบในขั้นตอนนี้จะต้องอาศัยหลักการของเหตุผลเป็นรากฐานสำคัญ ซึ่งโดยทั่วไปการศึกษาในขั้นตอนนี้จะมีขั้นตอนย่อย ๆ ดังนี้

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำสารสนเทศที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เป็นร่างกรอบแนวคิดการวิจัย

2. การศึกษาจากบริบทจริงในขั้นตอนนี้อาจจะดำเนินการได้หลายวิธี ดังนี้

2.1 การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการในปัจจุบันของหน่วยงาน โดยศึกษาความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง (Stakeholder) ซึ่งวิธีศึกษาอาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสอบถาม การสำรวจ การสนทนากลุ่ม เป็นต้น

2.2 การศึกษารายกรณี (Case Study) หรือพหุกรณีหน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จ หรือมีแนวปฏิบัติที่ดีในเรื่องที่ศึกษา เพื่อนำมาเป็นสารสนเทศที่สำคัญในการพัฒนารูปแบบ

2.3 การศึกษาข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ วิธีศึกษาอาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นต้น

3. การจัดทำรูปแบบ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะใช้สารสนเทศที่ได้ในข้อ 1.1) และ 1.2) มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ เพื่อกำหนดเป็นกรอบความคิดการวิจัยเพื่อนำมาจัดทำรูปแบบ

นอกจากนี้ วาโร เฟ็งสวัสตี ได้กล่าวเพิ่มเติมว่าในงานวิจัยบางเรื่องนอกจากจะศึกษาตามขั้นตอนที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยอาจจะศึกษาเพิ่มเติมโดยใช้กระบวนการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) หรือการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ในการพัฒนารูปแบบก็ได้

ขั้นตอนที่ 2 การทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ ภายหลังจากที่ได้พัฒนารูปแบบในขั้นตอนแรกแล้ว จำเป็นที่จะต้องทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบดังกล่าว เพราะรูปแบบที่พัฒนาขึ้นถึงแม้จะพัฒนาโดยมีรากฐานจากทฤษฎีแนวความคิดรูปแบบของบุคคลอื่น และผลการวิจัยที่ผ่านมา แต่ก็ยังเป็นเพียงรูปแบบตามสมมติฐาน ซึ่งจำเป็นที่จะต้องตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพตามที่มุ่งหวังหรือไม่ การเก็บรวบรวมข้อมูล ในสถานการณ์จริงหรือทดลองใช้รูปแบบในสถานการณ์จริงจะช่วยให้ทราบอิทธิพลหรือความสำคัญขององค์ประกอบย่อยหรือตัวแปรต่าง ๆ ในรูปแบบ ผู้วิจัยอาจจะปรับปรุงรูปแบบใหม่โดยการตัดองค์ประกอบหรือตัวแปรที่พบว่า ไม่มีอิทธิพล หรือมีความสำคัญน้อยออกจากรูปแบบ ซึ่งจะทำให้ได้รูปแบบที่มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น การทดสอบรูปแบบอาจกระทำได้ใน 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินตามมาตรฐานที่กำหนด การประเมินที่พัฒนาโดย The Joint Committee on Standards of Educational Evaluation ภายใต้งานดำเนินงานของ Stufflebeam และคณะ ได้นำเสนอหลักการประเมินเพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรม การตรวจสอบรูปแบบ ประกอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน ดังนี้

1.1 มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) เป็นการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง

1.2 มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) เป็นการประเมินการสนองตอบต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ

1.3 มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) เป็นการประเมินความเหมาะสมทั้งในด้านกฎหมาย และศีลธรรมจรรยา

1.4 มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standards) เป็นการประเมินความน่าเชื่อถือได้ และสารครอบคลุม ครบถ้วน ตามความต้องการอย่างแท้จริง

2. การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ การทดสอบรูปแบบในบางเรื่องไม่สามารถกระทำได้โดยข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยการประเมินค่าพารามิเตอร์ของรูปแบบหรือการดำเนินการทดสอบรูปแบบด้วยวิธีการทางสถิติ แต่งานวิจัยบางเรื่องนั้นต้องการ ความละเอียดอ่อนมากกว่าการได้ตัวเลขแล้วสรุป วาโร เฟ็งส์วีสตี้ (2555: 1-10, อ้างถึงใน Eisner 1976: 135-150) ที่ได้เสนอแนวคิดของการทดสอบหรือประเมินรูปแบบโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีแนวคิดดังนี้

2.1 การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิจะเน้นการวิเคราะห์และวิจารณ์อย่างลึกซึ้ง เฉพาะในประเด็นที่ถูกพิจารณา ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเสมอไป แต่อาจจะผสมผสานกับปัจจัยต่าง ๆ ในการพิจารณาเข้าด้วยกันตามวิจรรย์ญาณของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับข้อมูลคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเหมาะสมของสิ่งที่จะทำการประเมิน

2.2 รูปแบบการประเมินที่เป็นความชำนาญเฉพาะทาง (Specialization) ในเรื่องที่จะประเมิน โดยพัฒนามาจากแบบการวิจารณ์งานศิลปะ (Art Criticism) ที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้ง และต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้วินิจฉัย เนื่องจากเป็นการวัดคุณค่าที่ไม่อาจประเมินด้วยเครื่องวัดใด ๆ และต้องใช้ความรู้ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง

2.3 รูปแบบที่ใช้ตัวบุคคล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมินโดยให้ความเชื่อถือกับผู้ทรงคุณวุฒิที่เที่ยงธรรมและมีดุลพินิจที่ดี ทั้งนี้มาตรฐานและเกณฑ์พิจารณาต่าง ๆ นั้นจะเกิดขึ้นจากประสบการณ์และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒินั่นเอง

2.4 รูปแบบที่ยอมให้มีความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิตามอัธยาศัย และความถนัดของแต่ละคน นับตั้งแต่การกำหนดประเด็นสำคัญที่จะนำมาพิจารณาการบ่งชี้ ข้อมูลที่ต้องการ การเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผลการวินิจฉัยข้อมูล ตลอดจนวิธีการนำเสนอ

3. การทดสอบรูปแบบโดยการสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มักจะใช้กับการพัฒนารูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟาย เมื่อผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟายเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในรอบสุดท้ายมาจัดทำเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะ

เป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) เพื่อนำไปสำรวจความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบ

4. การทดสอบรูปแบบโดยการทดลองใช้รูปแบบ ผู้วิจัยจะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย มีการดำเนินการตามกิจกรรมอย่างครบถ้วน ผู้วิจัยจะนำข้อค้นพบที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงรูปแบบต่อไป

Brown (1980: 112-113) ได้กล่าวว่า ในกระบวนการสร้างรูปแบบนั้นมีการจำแนกโมดัลส์ออกเป็น 2 ประเภทหลัก ๆ คือ โมดัลส์เชิงทฤษฎี และโมดัลส์การสังเกต ได้มาจากการพิจารณาองค์ประกอบที่ศึกษาโดยหลักการและเหตุผลเชิงตรรกะ อันอาจจะมาจากทฤษฎีอื่น หรือผลการวิจัยอื่นที่ผู้พิจารณามีได้มีประสบการณ์ในการสังเกตโดยตรง ส่วนแนวคิดการสังเกตได้จากการเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์โดยผู้วิจัยพิจารณาเอง

นอกจากนี้ Joyce and Weil (2000: 239-240) ได้แบ่งวิธีการสร้างรูปแบบออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 อธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่มาของรูปแบบ ประกอบด้วย เป้าหมายของรูปแบบทฤษฎี และข้อสมมติที่รองรับรูปแบบ หลักการ และโมดัลส์สำคัญที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบ

ส่วนที่ 2 ลักษณะรูปแบบ เป็นการอธิบายด้วยรูปแบบ ซึ่งนำเสนอเป็นเรื่อง ๆ อย่างละเอียด และเน้นการปฏิบัติได้ แบ่งเป็น 4 ประเด็น คือ 1) ขั้นตอนของรูปแบบ เป็นรายละเอียดของรูปแบบนั้น ๆ ว่ามีกี่ขั้นตอน โดยจัดเรียงลำดับกิจกรรมที่จะสอนเป็นขั้น ๆ แต่ละรูปแบบมีจำนวนขั้นตอนไม่เท่ากัน 2) รูปแบบการปฏิสัมพันธ์ เป็นการอธิบายบทบาทของผู้นำ ผู้เรียนรู้ และความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ในแต่ละรูปแบบ บทบาทของผู้นำจะแตกต่างกัน เช่น เป็นผู้นำกิจกรรม ผู้อำนวยความสะดวก ผู้ให้การแนะนำเป็นแหล่งข้อมูล เป็นต้น 3) หลักการแสดงการโต้ตอบ เป็นการบอกถึงวิธีการแสดงออกของผู้นำต่อผู้เรียนรู้ สิ่งที่ตอบสนองต่อสิ่งที่ผู้เรียนรู้กระทำ เช่น การปรับปรุงพฤติกรรมโดยการให้รางวัล หรือการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้วยการสร้างบรรยากาศที่เป็นอิสระ เป็นต้น และ 4) สิ่งสนับสนุน เป็นการบอกถึงเงื่อนไขหรือสิ่งจำเป็นต่อการใช้รูปแบบการสอนนั้น ๆ ให้เกิดผล เช่น รูปแบบการทดลองในห้องปฏิบัติการต้องใช้ผู้นำที่มีการฝึกฝนมาอย่างดีแล้ว เป็นต้น

ส่วนที่ 3 การนำรูปแบบไปใช้ เป็นการแนะนำให้ข้อสังเกตในการนำรูปแบบนั้นไปใช้ เช่น การใช้กับเนื้อหาประเภทใดจึงจะเหมาะสม จะใช้กับผู้เรียนรู้ระดับใด เป็นต้น นอกจากนั้น ยังให้คำแนะนำอื่น ๆ เพื่อให้การใช้รูปแบบนั้นมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ส่วนที่ 4 ผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนรู้ ทั้งทางตรงและทางอ้อม รูปแบบแต่ละรูปแบบจะส่งผลต่อผู้เรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยผลทางตรงเกิดจากกิจกรรมที่จัดตามลำดับขั้นตอนของรูปแบบ ส่วนผลทางอ้อมเกิดจากสภาพแวดล้อม ซึ่งถือเป็นผลกระทบที่เกิดจากการสอนตามรูปแบบนั้นเป็นสิ่งที่คาดคะเนไว้ว่าจะเกิดแฝงไปกับผล สามารถใช้เป็นสิ่งพิจารณาในการเลือกรูปแบบที่ใช้ได้ด้วย

การพัฒนาารูปแบบนั้น Joyce and Weil (1990: 13-14) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า รูปแบบนั้นควรต้องมีทฤษฎีรองรับ เมื่อพัฒนารูปแบบแล้ว ก่อนนำไปใช้ต้องมีการวิจัยเพื่อทดสอบรูปแบบ และได้สรุปสาระสำคัญไว้ ดังนี้

1. รูปแบบควรต้องมีทฤษฎีรองรับ
2. เมื่อพัฒนารูปแบบแล้ว ก่อนนำไปใช้อย่างแพร่หลายต้องมีการวิจัยเพื่อทดสอบทฤษฎี และตรวจสอบคุณภาพในเชิงการใช้ในสถานการณ์จริง และนำข้อค้นพบมาปรับปรุงแก้ไขอยู่เรื่อย ๆ
3. การพัฒนารูปแบบอาจจะออกแบบให้ใช้ได้กว้างขวาง หรือเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะเจาะจงอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้
4. การพัฒนารูปแบบจะมีจุดมุ่งหมายหลักที่ถือเป็นตัวตั้งในการพิจารณาเลือกรูปแบบไปใช้ กล่าวคือ ถ้าผู้ใช้นำรูปแบบไปใช้ตรงกับจุดมุ่งหมายหลัก จะทำให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ขณะเดียวกันก็สามารถนำรูปแบบนั้นไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่นได้ ถ้าพิจารณาเห็นว่าเหมาะสม แต่ก็อาจทำให้ได้ผลสำเร็จลดน้อยลงไป

นอกจากนี้แล้ว Keeves (1988: 560) ได้กล่าวถึง หลักการอย่างกว้าง ๆ เพื่อกำกับการสร้างรูปแบบไว้ 4 ประการ คือ

1. รูปแบบควรประกอบขึ้นด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้างมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงแบบธรรมดา
2. รูปแบบควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบได้ สามารถตรวจสอบได้ โดยการสังเกตและหาข้อมูลสนับสนุนด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้
3. รูปแบบควรจะต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา ดังนั้น นอกจากรูปแบบจะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ได้ ควรใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ได้อีกด้วย
4. รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างโมทัศน์ใหม่ และสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่ ซึ่งเป็นการขยายองค์ความรู้ในเรื่องที่เรากำลังศึกษาด้วย

สรุปได้ว่า การสร้างและพัฒนาารูปแบบจะมีขั้นตอนในการดำเนินงานแตกต่างกันไป ไม่มีข้อกำหนดตายตัว แต่จำเป็นจะต้องมีขั้นตอนในการดำเนินงานสอดคล้องกับกระบวนการวิจัยและพัฒนา

(Research and Development) โดยทั่วไปอาจแบ่งออกเป็น 2 ตอนใหญ่ ๆ คือ 1) ขั้นตอนการสร้างรูปแบบ (Construct) ที่ควรต้องมีหลักการ แนวคิด ทฤษฎีรองรับ มีการกำหนดลักษณะของรูปแบบที่จะสร้าง และ 2) ขั้นตอนการหาคุณภาพของรูปแบบ โดยการทดสอบและปรับปรุงรูปแบบก่อนนำรูปแบบไปใช้งานจริง รวมทั้งมีการประเมินผลหลังจากการนำรูปแบบไปใช้งานจริงด้วย

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้มีความสุขพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการศึกษาเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เห็นความสำคัญและได้กำหนดให้สถานศึกษาในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบในการสร้างเสริมคุณภาพชีวิต ป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดกับนักเรียน นำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีในสถานศึกษาที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องจริงจัง มาประยุกต์ใช้และพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของตน

ความหมายของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ได้มีผู้กล่าวถึงความหมายของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

กรมสุขภาพจิต (2546: 7) ได้ให้ความหมายของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้ คือ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนโดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากทางโรงเรียน การดูแลช่วยเหลือ หมายความว่า การส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขปัญหา โดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และปลอดภัยจากสารเสพติด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547: 4) ให้ความหมายของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหา เพื่อให้

นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีขั้นตอนชัดเจน พร้อมทั้งวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน คุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน ฯลฯ มีส่วนร่วม

พัฒนาศักดิ์ ภูมิไคกรักษ์ (2552: 10) การดูแลช่วยเหลือ หมายถึง การส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขปัญหาโดยวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และปลอดภัยจากสารเสพติด

พรพิมล แพงงูงา (2557: 11) ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบ มีขั้นตอนการดำเนินงาน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน โดยมีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขการส่งต่อ โดยประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีพัฒนาการและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า การดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบ มีขั้นตอนการดำเนินงาน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน การส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขปัญหา โดยวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ความสำคัญและความจำเป็นของการปฏิบัติงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 3-7) ได้ให้แนวคิดที่ว่าเด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบันจำนวนไม่น้อย ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาและสภาพแวดล้อมที่ไม่สร้างสรรค์ในสังคม ทำให้พฤติกรรมแตกต่างไปจากเด็กและเยาวชนในอดีต แม้ว่าผู้ปกครอง ครู อาจารย์ และคนทำงานด้านเด็กจะใช้ความรักความปรารถนาดีอย่างมากมาเพียงใดก็ตามก็ไม่อาจพิทักษ์ปกป้อง คุ้มครองเด็กและเยาวชนให้ปลอดภัย หรือมีพฤติกรรมตามที่สังคมคาดหวังได้จากการประมวลสถิติข้อมูล

สถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนของหน่วยงานต่าง ๆ พบว่า เด็กและเยาวชนทั้งที่เป็นนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอื่น ๆ ส่วนหนึ่งมักมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ตกเป็นทาสของเกมคอมพิวเตอร์จนถึงขั้นหมกมุ่น และเรียนรู้พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจากเกมส์ จนไปสู่การประพฤติปฏิบัติ ที่ก่อให้เกิดความสูญเสียแก่ตนเองและสังคม
2. นิยมประลองความเร็วโดยการแข่งรถมอเตอร์ไซค์ มีพฤติกรรมการใช้รถจักรยานยนต์ที่ผิดกฎหมาย เป็นนักชิงวิ่งไล่ และเป็นสก็๊อย (สาวน้อยซ้อนท้ายหนุ่มนักชิง)
3. ใช้ความรุนแรงในการตัดสินปัญหาและข้อขัดแย้ง ทะเลาะวิวาท จับกลุ่มรวมตัวสร้างความปั่นป่วนในชุมชนไปจนถึงการยกพวกตีกัน
4. มีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้น เป็นพ่อแม่ตั้งแต่อายุน้อย มีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกันและขาดความรับผิดชอบ
5. เข้าถึงสารเสพติดได้ง่าย เริ่มจากการใช้บุหรี่ยาสูบ ยาบ้า ยาไอซ์ ยาเลิฟ และสารอันตรายที่แพร่ระบาดในกลุ่มเด็กและเยาวชน
6. ขาดหลักยึดเหนี่ยวทางจิตใจไม่เห็นความสำคัญของหลักศาสนา ค่านิยม ความเป็นไทย ความสัมพันธ์กับคนในครอบครัวค่อนข้างประมาท ติดเพื่อน ติดสื่อ และให้ความสำคัญกับวัตถุมากกว่าความมีคุณธรรมน้ำใจ นอกจากนี้เด็กและเยาวชนยังมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสังคม เช่น ติดการพนัน นิยมเสี่ยงโชค การมั่วสุมในหอพัก ไม่ชอบไปโรงเรียน หนีเรียน ทำร้ายรังแกกันเอง หมกมุ่นกับสื่อที่ไม่สร้างสรรค์ นิยมบริโภคอาหารกรุบกรอบ อาหารที่ไม่เป็นผลดีต่อสุขภาพ เค็ดยัด ซิมเคร้า มองโลกในแง่ร้าย ไม่สนใจต่อปัญหาสังคม อย่างไรก็ตามสาเหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เป็นผลมาจากปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ดังนี้

6.1 ปัจจัยเสี่ยงจากสภาพครอบครัว สภาพครอบครัวเป็นสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน พฤติกรรมที่เป็นปัญหาเด็กและเยาวชนเป็นผลมาจากการเลี้ยงดูด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสม ส่งเสริมให้แสดงออกในทางที่ไม่ถูกต้อง ปล่อยปละละเลย เรียนรู้การใช้ความรุนแรงจากสมาชิกในครอบครัว ครอบครัวแตกแยก ผู้ปกครองบีบบังคับ กดดัน และคาดหวังในตัวเด็กเกินกว่าความเป็นจริง ไม่มีบรรยากาศที่สร้างความรัก ความอบอุ่น ความสมัครสมานสามัคคี เต็มใจในท่ามกลางความสับสน ไม่ความหวัง ขาดการอบรมบ่มนิสัยและไม่มีจุดหมายปลายทางในชีวิต

6.2 ปัจจัยเสี่ยงจากโรงเรียน โรงเรียนเป็นบ้านหลังที่สองของเด็ก เป็นบ่อเกิดของคุณงามความดี โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพ ความรู้ ความสามารถของเด็กและเยาวชนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าของสังคม แต่โรงเรียนจำนวนไม่น้อย ยังขาดความพร้อมที่จะทำให้เด็กและ

เยาวชนเป็นคนที่สมบูรณ์ตามความมุ่งหวังของสังคม จากการติดตามพบว่าโรงเรียนขาดการดูแล เอาใจใส่นักเรียนอย่างจริงจัง ขาดการจัดการที่เหมาะสมต่อการพิทักษ์ ปกป้อง ค้ำครอง และให้การดูแลช่วยเหลือ นักเรียนได้อย่างเท่าทัน ทั้งถึง ถูกต้องและเป็นธรรม จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ความสำคัญถูกระเบียบมากกว่าชีวิตของนักเรียน พัฒนาผู้เรียนโดยไม่คำนึงถึงองค์รวม ตลอดจนการจัดการกับปัญหาของนักเรียนโดยขาดการมีส่วนร่วม และยังเลือกใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา พฤติกรรมนักเรียน

6.3 ปัจจัยเสี่ยงจากชุมชนและสังคม ความล้มเหลวในชีวิตของเด็กและเยาวชนเป็น ความสูญเสียทางเศรษฐกิจ และต้นทุนทางความรู้สึกของผู้ปกครองอย่างประเมินค่าไม่ได้สังคมไทย ยังละเลยต่อการจัดระเบียบแบบแผนในชุมชน ชุมชนอ่อนแอขาดสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างสมาชิกในสังคม ต่างคนต่างอยู่ เอาหูไปนาเอาตาไปไร่ ปล่อยให้มีการแสวงหาผลประโยชน์จากเด็กและเยาวชน ยอมรับ การเติบโตและขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ไม่สร้างสรรค์ ละเลยต่อปัญหาของเด็กและเยาวชน ไม่ให้ความสำคัญ ต่อหน้าที่ของเด็กและเยาวชน มองเด็กและเยาวชนที่ประสบปัญหาด้วยทัศนะและท่าทีที่ตอกย้ำซ้ำเติม

6.4 ปัจจัยเสี่ยงจากเพื่อน เพื่อนเป็นปัจจัยที่สำคัญในชีวิตของเด็กและเยาวชนเป็น ธรรมชาติที่เด็กและเยาวชนทุกคนต้องมี แต่เพื่อนก็เป็นดาบสองคมที่อาจทำให้เด็กและเยาวชนจำนวน ไม่น้อยก้าวพลาด เช่น เพื่อนที่มีนิสัยเกเร เป็นอันธพาล เสเพล การคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมโน้มเอียง ไปในทางก้าวร้าว เสี่ยงภัย มั่วสุม เบี่ยงเบนหรือการได้รับแรงบีบคั้น กดดัน ข่มขู่หรือการไม่ได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน ซึ่งสภาพการณ์ดังกล่าวล้วนส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนทั้งสิ้น

6.5 ปัจจัยเสี่ยงจากบุคลิกภาพหรือตัวนักเรียน เด็กและเยาวชนแต่ละคนมีภาวะ ด้านพัฒนาการแตกต่างกัน มีบุคลิกภาพภายในและภายนอกตามสภาพความเป็นตัวตนที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น มีข้อจำกัดเกี่ยวกับพัฒนาการทางสมองและการรับรู้ มีความตระหนักในคุณค่าความสำคัญของตนเอง ขาดทักษะในการคิด บกพร่องทางการเรียนรู้ ปฏิเสธค่านิยมหรือหลักศาสนาที่คนส่วนใหญ่นับถือ ไม่มี ทักษะในการสื่อสาร ปฏิเสธไม่เป็น ควบคุมอารมณ์และความเครียดไม่ได้รับการมีปัญหาด้านสุขภาพ กายและสุขภาพจิต

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 2) พุทธศักราช 2545 และฉบับที่ 3 พุทธศักราช 2553 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการ จัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และแนวทางการจัดการศึกษา ยังได้ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคน โดยยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถ

เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งเรื่องหนึ่งที่กำหนดให้การดำเนินการ คือ เรื่องความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ทั้งนี้ การจัดกระบวนการเรียนให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ในการปฏิรูปวิชาชีพครู ซึ่งเป็นการพัฒนาครูให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถมีคุณลักษณะที่ได้คุณภาพ และมาตรฐานวิชาชีพ ตามการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านปัจจัย คือ ครูที่ระบุในมาตรฐานที่ 2 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยมีตัวชี้วัดที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของครูในการพัฒนานักเรียน คือ การมีความรัก เอื้ออาทร เอาใจใส่ ดูแลผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ การมีมนุษยสัมพันธ์และสุขภาพจิตที่ดี พร้อมทั้งจะแนะนำและร่วมกันแก้ปัญหาของผู้เรียน แสดงให้เห็นว่าครูต้องพัฒนาตนเองให้เป็นครูมืออาชีพ คือนอกจากจะทำหน้าที่ครูผู้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ให้แก่นักเรียนแล้วยังต้องทำหน้าที่อื่น ๆ ที่เป็นการสนับสนุนหรือพัฒนาให้นักเรียนมีคุณภาพทั้งดี เก่ง มีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานด้านผลผลิต คือ นักเรียนในการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานที่ 4 ที่มุ่งให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 5 มีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา มาตรฐานที่ 6 รู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้และมีบุคลิกภาพที่ดี มาตรฐานที่ 7 มีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษ ซึ่งการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ที่ช่วยให้นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานดังกล่าวได้ โดยผ่านกระบวนการของการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานที่ 1 ที่ให้โรงเรียนมีการบริหารและการจัดการอย่างเป็นระบบ มาตรฐานที่ 4 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มาตรฐานที่ 7 ส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือระหว่างโรงเรียนผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชนในการจัดและพัฒนการศึกษา ดังนั้น ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นระบบที่สามารถดำเนินการเพื่อรับการประกันคุณภาพได้ ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านปัจจัย ด้านผลผลิต และด้านกระบวนการ (กรมวิชาการ 2545: 5-7)

กรมสุขภาพจิตและสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (กรมสุขภาพจิต 2544: 11) จึงตระหนักถึงความสำคัญที่จะต้องมียุทธศาสตร์การดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้มีกระบวนการ

ทำงานเป็นระบบ มีความชัดเจน มีการประสานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน รวมทั้งวิธีการ กิจกรรมและเครื่องมือต่าง ๆ ที่มีคุณภาพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อันจะส่งผลให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จ โดยมีแนวคิดหลักในการดำเนินงาน ดังนี้

1. มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต เพียงแต่ใช้เวลาและวิธีการที่แตกต่างกัน เนื่องจากแต่ละคนมีความเป็นปัจเจกบุคคล ดังนั้น การยึดนักเรียนเป็นสำคัญ ในการพัฒนาเพื่อดูแลช่วยเหลือ ทั้งด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหา หรือการส่งเสริมจึงเป็นสิ่งจำเป็น

2. ความสำเร็จของงาน ต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ทั้งด้านร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำของทุกคน ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรโรงเรียนในทุกระดับ ผู้ปกครอง หรือชุมชน

สรุปได้ว่า ความสำคัญและความจำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เนื่องมาจาก ในสังคมไทยปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีปัจจัยหลายด้านที่ทำให้นักเรียนมีปัญหา ซึ่งตัวนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม จะต้องช่วยกันแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วนและสถานศึกษา ต้องพัฒนานักเรียนทุกคนให้มีคุณภาพ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 2) พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

วัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547: 5) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้

1. เพื่อให้โรงเรียนมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยมีกระบวนการ วิธีการและเครื่องมือ ที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานสามารถตรวจสอบได้

2. เพื่อส่งเสริมให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนหน่วยงาน และองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือ และส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพเป็นคนที่ สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้มีกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยให้ครูและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนานักเรียน ให้เป็นคนที่สมบูรณ์

ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ได้มีผู้กล่าวถึงปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2544: 13-14) กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียน รวมทั้งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนทุกฝ่าย ตระหนักถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินงานหรือร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ
2. ครูทุกคนและผู้เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องมีความตระหนักในความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน และมีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน
3. คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคน ต้องมีการประสานงานอย่างใกล้ชิดและมีการประชุมในแต่ละคณะอย่างสม่ำเสมอตามที่กำหนด
4. ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักสำคัญในการดำเนินงาน โดยต้องได้รับความร่วมมือจากครูทุกคนในโรงเรียน รวมทั้งการสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ จากโรงเรียน
5. การอบรมให้ความรู้และทักษะรวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูล ความรู้แก่ครูที่ปรึกษาหรือผู้เกี่ยวข้องในเรื่องที่เอื้อประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็นโดยเฉพาะเรื่องทักษะการปรึกษาเบื้องต้นและแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนซึ่งโรงเรียนควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546: 6) กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้นมีดังนี้

1. ทีมนำและทีมประสาน อันได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน กรรมการสถานศึกษาผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนทุกฝ่าย รวมทั้งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้างานต่าง ๆ ตระหนักถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินงานหรือร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ

2. ครูทุกคนและผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความตระหนักในความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน มีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน

3. คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคณะ ต้องมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดและมีการประชุมในแต่ละคณะอย่างสม่ำเสมอตามที่กำหนด

4. ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักสำคัญในการดำเนินงาน โดยต้องได้รับความร่วมมือจากครูทุกคนในโรงเรียน รวมทั้งการสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ จากโรงเรียน

5. การอบรมให้ความรู้และทักษะ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูล ความรู้แก่ครูที่ปรึกษาผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ในเรื่องนี้เอื้อประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะเรื่องจิตวิทยาการแนะแนวและการให้การปรึกษาเบื้องต้น และแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน ซึ่งโรงเรียนควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ

6. ผู้ปกครองและเครือข่ายการร่วมพัฒนาในทุกส่วนของสังคม มีความมุ่งมั่นในการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและเยาวชนในเชิงบูรณาการอย่างเข้มแข็ง จริงจัง

สรุปได้ว่า การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะสำเร็จได้ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากบุคคลหลายฝ่าย ทั้งบุคลากรในโรงเรียนและสมาชิกในครอบครัว เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

กระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ได้มีผู้กล่าวถึงกระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2544: 19-40) กล่าวว่า กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรในการปฏิบัติงานมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ ดังนี้

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

1.1 ความสำคัญ

ด้วยความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งได้หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้น การรู้จักข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถ

นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการป้องกัน และการแก้ไข ปัญหาของนักเรียนได้ทุกอย่าง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือคาดเดา โดยเฉพาะ ในการแก้ปัญหาของนักเรียน ซึ่งจะทำให้เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียน

1.2 ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน

ครูที่ปรึกษามีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนอย่างน้อย 4 ด้านใหญ่ ๆ ดังนี้

1.2.1 ด้านความสามารถ ได้แก่ ด้านการเรียน และด้านความสามารถอื่น

1.2.2 ด้านสุขภาพ ได้แก่ ด้านร่างกาย และด้านจิตใจ - พฤติกรรม

1.2.3 ด้านครอบครัว ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านการคุ้มครองนักเรียน

1.2.4 ด้านอื่น ๆ ที่ครูพบเพิ่มเติมซึ่งมีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือ

นักเรียน

1.3 วิธีการและเครื่องมือ

ในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูที่ปรึกษาควรใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลนักเรียนที่ครอบคลุมทั้งด้านความสามารถด้านสุขภาพและด้านครอบครัว ดังนี้

1.3.1 ระเบียบสะสม

1.3.2 แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ)

1.3.3 วิธีการและเครื่องมืออื่น ๆ เช่น การสัมภาษณ์นักเรียน การศึกษาจากแฟ้มสะสมผลงาน การเยี่ยมบ้าน การศึกษาข้อมูลแบบบันทึกการตรวจสุขภาพด้วยตนเองซึ่งจัดทำ โดยกรมอนามัย เป็นต้น

2. การคัดกรองนักเรียน

2.1 ความสำคัญ

การคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1.1 กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ

2.1.2 กลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือ ป้องกันหรือแก้ไขปัญหามาตรมกรณี

การจัดกลุ่มนักเรียนมีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการหาวิธีเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาก็ให้ตรงกับปัญหาของนักเรียนยิ่งขึ้นและมีความรวดเร็ว

ในการแก้ไขปัญหาเพราะมีข้อมูลของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งหากครูที่ปรึกษาได้คัดกรองนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มแล้วความชัดเจนในเป้าหมาย เพื่อการแก้ไขปัญหาของนักเรียนจะมีน้อยลง มีผลต่อ ความรวดเร็วในการช่วยเหลือ ซึ่งบางกรณีจำเป็นต้องแก้ไขเร่งด่วน

ผลการคัดกรองนักเรียน ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะไม่ทำให้นักเรียนรับรู้ได้ว่าตนถูกจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา ซึ่งมีความแตกต่างจากกลุ่มปกติ โดยเฉพาะ นักเรียนวัยรุ่นที่มีความไวต่อการรับรู้ (Sensitive) แม้นักเรียนจะรู้ตัวดีว่า ขณะนี้ตนมีพฤติกรรมอย่างไร หรือประสบปัญหาใดก็ตามและเพื่อป้องกันการล้อเลียนในหมู่เพื่อนอีกด้วย ดังนั้นครูที่ปรึกษาต้องเก็บ ผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ นอกจากนี้หากครูที่ปรึกษามีการประสานงานกับผู้ปกครอง เพื่อการช่วยเหลือนักเรียนก็ควรระมัดระวังการสื่อสารที่ทำให้ผู้ปกครองรู้สึกว่าคุณครูของบุตรหลานของตนถูกจัด อยู่ในกลุ่มที่ผิดปกติแตกต่างจากเพื่อนนักเรียนอื่น ๆ ซึ่งอาจมีผลเสียต่อนักเรียนในภายหลังได้

2.2 แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการ คัดกรองนักเรียนนั้น ให้อยู่ในดุลยพินิจของครูที่ปรึกษาและยึดถือเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนของโรงเรียน เป็นหลักด้วย ดังนั้น โรงเรียนจึงควรมีการประชุมครู เพื่อพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน เพื่อให้มีมาตรฐานหรือแนวทางคัดกรองนักเรียนที่เหมือนกัน เป็นที่ยอมรับของครูในโรงเรียน รวมทั้งมี การกำหนดเกณฑ์ว่าความรุนแรงหรือความถี่ของพฤติกรรมเท่าใดจึงจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา

3. การส่งเสริมนักเรียน

3.1 ความสำคัญ

การส่งเสริมนักเรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครู ที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหาให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจ ในตนเองด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือ มีปัญหา และเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหากลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ และมี คุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

3.2 วิธีการและเครื่องมือเพื่อส่งเสริมนักเรียน

การส่งเสริมนักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรม หลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ การจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) หรือการจัดประชุม ผู้ปกครอง (Classroom Meeting)

4. การป้องกันและแก้ปัญหา

4.1 ความสำคัญ

ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา นั้นจำเป็นต้องดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียนจึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมาก ในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป นอกจากนี้ ทุกครั้งของการช่วยเหลือนักเรียนควรมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานด้วย

4.2 วิธีการและเครื่องมือเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหา

การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนมีหลายเทคนิค วิธีการ แต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการมี 2 ประการ คือ การให้การปรึกษาเบื้องต้น และการจัดกิจกรรมเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหา

4.3 ข้อที่พึงตระหนักในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

4.3.1 การรักษาความลับ เรื่องราวข้อมูลของนักเรียนที่ให้การช่วยเหลือแก้ไข ต้องไม่นำมาเปิดเผยยกเว้นเพื่อความร่วมมือในการช่วยเหลือนักเรียน และบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยไม่ระบุชื่อ-สกุลจริงของนักเรียน และการเปิดเผยควรเป็นไปในลักษณะที่ทำให้เกียรตินักเรียนบันทึกข้อมูลช่วยเหลือนักเรียน ควรเก็บไว้ในที่ที่เหมาะสมและสะดวกในการเรียกใช้ การรายงานช่วยเหลือนักเรียน ควรรายงานในส่วนที่เปิดเผยได้ โดยให้เกียรติและคำนึงถึงประโยชน์ของนักเรียนเป็นสำคัญ

4.3.2 การแก้ไขปัญหา

4.3.2.1 การช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียน ต้องพิจารณาสาเหตุของปัญหาให้ครบถ้วนและหาวิธีการช่วยเหลือให้เหมาะสมกับสาเหตุนั้น ๆ เพราะปัญหาไม่ได้เกิดจากสาเหตุเพียงสาเหตุเดียว แต่อาจจะเกิดจากหลายสาเหตุที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

4.3.2.2 ปัญหาที่เหมือนกันของนักเรียนแต่ละคน ไม่จำเป็นต้องเกิดจากสาเหตุที่เหมือนกันและวิธีการช่วยเหลือที่ประสบความสำเร็จกับนักเรียนคนหนึ่ง ก็อาจไม่เหมาะสมกับนักเรียนอีกคนหนึ่ง เนื่องจากความแตกต่างของบุคคล ดังนั้น การช่วยเหลือนักเรียนโดยเฉพาะ การให้การปรึกษาจึงไม่มีสูตรการช่วยเหลือสำเร็จตายตัว เพียงแต่มีแนวทางกระบวนการหรือทักษะการช่วยเหลือที่ครูแต่ละคนสามารถเรียนรู้ ฝึกฝน เพื่อการนำไปใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละปัญหาในนักเรียนแต่ละคน

5. การส่งต่อ

5.1 ความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน อาจมีบางกรณีที่มีปัญหา มีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้เกิเป็นบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งเท่านั้น ความยุ่งยากของปัญหา อาจมีมากขึ้น หรือลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไขการส่งต่อแบ่งเป็น 2 แบบ ดังนี้

5.1.1 การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือ นักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของปัญหา เช่น ส่งต่อครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำชั้นหรือ งานกิจการนักเรียน

5.1.2 การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรืองานกิจการนักเรียน เป็นผู้ดำเนินการ ส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก

สำหรับการส่งต่อภายใน หากส่งต่อไปยังครูแนะแนวหรืองานกิจการนักเรียนจะแก้ไข ปัญหาที่ยากต่อการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษา เช่น ปัญหาเกี่ยวกับจิตใจ ความรู้สึก ปัญหาพฤติกรรมที่ ซ้ำซ้อนรุนแรง ครูที่รับต่อต้องมีการช่วยเหลืออย่างมีระบบ และประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อการ ช่วยเหลือให้มีประสิทธิภาพ แต่หากเกิดกรณียากต่อการช่วยเหลืออีก ก็ต้องส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอก เช่นกัน

5.2 แนวทางในการพิจารณาในการส่งต่อโดยครูที่ปรึกษา การส่งนักเรียนไปพบครู คนอื่น ๆ เพื่อให้การช่วยเหลือต่อไปนั้น มีแนวทางการพิจารณาในการส่งต่อสำหรับครูที่ปรึกษาดังนี้

5.2.1 นักเรียนมีพฤติกรรมคงเดิมหรือไม่ดีขึ้น หรือแย่ลง แม้ว่าครูที่ปรึกษา จะดำเนินการช่วยเหลือโดยวิธีใด ๆ

5.2.2 นักเรียนไม่ให้ความช่วยเหลือครูที่ปรึกษา เช่น นัดให้มาพบแล้วไม่มาตามนัด อยู่เสมอ ให้ทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือก็ไม่ยินดีร่วมกิจกรรมใด ๆ

ปัญหาของนักเรียนที่เป็นปัญหาเฉพาะด้าน เช่น เกี่ยวข้องกับความรู้สึกความซับซ้อนของ สภาพจิตใจที่จำเป็นต้องให้ความช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด และได้รับการบำบัดทางจิตวิทยา ควรพิจารณา ส่งต่อให้ผู้มีความรู้เฉพาะทางเพื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือต่อไป

สรุปได้ว่า พื้นฐานทางด้านครอบครัวของนักเรียนแต่ละคนที่แตกต่างกัน การดำเนินการ ตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงควรกระทำด้วยความระมัดระวัง โรงเรียนจึงจำเป็นต้องกำหนด มาตรฐานในการดำเนินการอย่างชัดเจน เพื่อให้ให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

กรอบแนวคิดและหลักการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

เพื่อให้เด็กนักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี การดูแลช่วยเหลือนักเรียนถือเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กนักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะที่สังคมพึงประสงค์ ทั้งนี้ระบบการดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนจึงเป็นระบบที่สามารถดำเนินการได้ โดยอาศัยความร่วมมือกับผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายดังที่กรมสุขภาพจิตกล่าวว่า ความสำคัญที่จะมีระบบการดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนเพื่อให้มีกระบวนการทำงานเป็นระบบ มีความชัดเจน การประสานความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน รวมทั้งวิธีการ กิจกรรม และเครื่องมือต่าง ๆ ที่มีคุณภาพในการดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียน อันจะส่งผลให้ระบบการดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียน ประสบความสำเร็จ ระบบการดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนที่กรมสามัญศึกษาและกรมสุขภาพจิตได้ร่วมมือกันพัฒนาย่อมไม่ใช่ยาสารพัดโรคที่จะแก้ปัญหาได้ทุกเรื่อง แต่อย่างน้อยที่สุดจะช่วยวางพื้นฐานและแนวทางในเรื่อง ต่อไปนี้ (กษมา วรวรรณ ณ อรุณยา 2547: 1)

1. การปรับเปลี่ยนบทบาทและเจตคติของผู้บริหาร และครูอาจารย์ ให้ไปสู่ความรับผิดชอบที่จะดูแลพัฒนาการของเด็กนักเรียนอย่างเป็นองค์รวม
2. การวางระบบที่จะสร้างความมั่นใจว่าเด็กนักเรียนทุกคนมีครูอาจารย์อย่างน้อยหนึ่งคนที่จะดูแลทุกข์สุขให้อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง
3. การสนับสนุนให้ครูอาจารย์ได้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ปกครอง เพื่อให้การดูแลที่บ้าน โรงเรียน และชุมชนเชื่อมประสานกัน
4. การส่งเสริมให้ผู้ปกครองรวมกลุ่มกันเป็นเครือข่ายที่จะช่วยกันเฝ้าระวังดูแล บุตรหลาน
5. การประสานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ชุมชน และผู้ชำนาญในสาขาต่าง ๆ เพื่อให้มีการส่งต่อ และรับช่วงการแก้ไขและส่งเสริม

6. แนวคิดหลักในการดำเนินการพัฒนาเด็กและเยาวชนในรูปแบบสหวิทยาการ

จากการวิจัยเอกสารพบว่าแนวคิดหลักเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนไว้หลากหลาย ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2546: 2)

1. งานระบบการดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียน มีดังนี้
 - 1.1 มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิตเพียงแต่ใช้เวลาและวิธีการที่แตกต่างกัน เนื่องจากแต่ละคนมีความเป็นปัจเจกบุคคล ดังนั้น การยึดเด็กนักเรียนเป็นสำคัญในการพัฒนาเพื่อดูแลช่วยเหลือ ทั้งด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหา หรือการส่งเสริมจึงเป็นสิ่งจำเป็น

1.2 ความสำเร็จของงาน ต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ทั้งการร่วมใจ ร่วมคิดร่วมทำของทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรในโรงเรียนทุกระดับ ผู้ปกครอง หรือชุมชน

2. แนวคิดและหลักการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กมีสาระสำคัญมุ่งคุ้มครองสิทธิ มีจำนวน 54 ข้อ สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดได้ 4 ลักษณะ ดังนี้

2.1 สิทธิในการมีชีวิตอยู่รอด เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่จะมีชีวิตอยู่รอดหลังคลอดจากครรภ์มารดา ครอบคลุมความต้องการจำเป็นที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ซึ่งได้แก่ปัจจัย 4 ประการ หมายถึง อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค

แนวทางในการพิทักษ์คุ้มครองเด็กของสถานศึกษา มีดังนี้ ให้โภชนาการที่ดี ให้ความรักและเอาใจใส่ด้านสุขภาพ ให้ทักษะชีวิตที่ถูกต้อง ให้การเลี้ยงดู

2.2 สิทธิในการได้รับการปกป้องคุ้มครอง เป็นสิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครองมิให้ถูกล่วงละเมิดสิทธิจากการทำร้าย ทารุณ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ การถูกล่วงละเมิดทางเพศ การใช้แรงงานเด็ก การถูกใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์ของผู้ใหญ่ รวมถึงสิทธิตามกฎหมายในประการอื่น ๆ เช่น สิทธิในการมีชื่อและสัญชาติของตนเอง

แนวทางในการพิทักษ์คุ้มครองเด็กของสถานศึกษา คือ การไม่ล่วงละเมิด การไม่ทำร้าย การไม่ทอดทิ้ง การไม่เอารัดเอาเปรียบ การดูแลรักษาความปลอดภัย การคุ้มครองให้พ้นจากยาเสพติด

2.3 สิทธิในการได้รับการพัฒนา เด็ก ๆ ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการพัฒนาในทุก ๆ ด้านอย่างเพียงพอและเต็มตามศักยภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กให้มีความเป็นอยู่และสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น ทั้งด้านโภชนาการ ด้านสุขภาพอนามัย นันทนาการ ให้เหมาะสมกับวัยที่เด็กควรจะได้รับ เช่น สิทธิในการศึกษา เล่น เรียน การเล่น การพักผ่อน การมีอิสระในการคิด การนับถือศาสนา การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

แนวทางในการพิทักษ์คุ้มครองเด็กของสถานศึกษามีดังนี้ การเล่น การพักผ่อน การได้รับการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การส่งเสริมให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

2.4 สิทธิในการมีส่วนร่วมในสังคมและตัดสินใจชีวิตตนเอง หมายถึง การยินยอมให้เด็กได้รับบทบาทที่สำคัญในชุมชน เด็กจะต้องมีสิทธิในการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในชุมชนและสังคม การได้รับบริการของรัฐ การมีส่วนร่วมในการรับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ โดยเสมอภาคและเท่าเทียม ไม่ถูกกีดกัน แบ่งชั้นวรรณะหรือถูกจำกัดโดยเงื่อนไขต่าง ๆ เป็นกรณีพิเศษ เป็นการเฉพาะกลุ่มหรือ

เฉพาะบุคคลแนวทางในการพิทักษ์คุ้มครองเด็กของสถานศึกษามีดังนี้ เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่มีผลกระทบ การมีบทบาทในชุมชน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีเสรีภาพในการติดต่อสื่อสาร การมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎกติกา ระเบียบในโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการกำหนดบทเรียน และกิจกรรมต่าง ๆ

จากการวิเคราะห์แนวคิดและหลักการอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก สรุปได้ว่า เด็กจะต้องได้รับการดูแลคุ้มครองและส่งเสริมให้มีการพัฒนาทั้งทางร่างกาย สังคม อารมณ์ และสติปัญญาอย่างเต็มตามศักยภาพ ภายใต้ความมีวินัย ความเสมอภาค และเอกภาพ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่ากรอบแนวคิดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นความร่วมมือระหว่างกรมสุขภาพจิตและกรมสามัญศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นครูที่ปรึกษา ครูปกครอง ครูแนะแนว ผู้บริหาร ผู้ปกครอง องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนได้ร่วมมือกันดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นกระบวนการ มีเอกสาร หลักฐาน รวมทั้งมีการประเมินคุณภาพของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้นักเรียนซึ่งถือว่าเป็นวัยที่มีความเสี่ยงทั้งในด้านผู้สาว การทะเลาะวิวาท การหนีเรียน การติดสารเสพติดหรือความเครียด พร้อมทั้งให้พวกเขาได้อยู่ในโรงเรียน และสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการศึกษาของชาติที่ต้องการให้ผู้เรียนเป็น คนเก่ง ดีและมีความสุข

ยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ได้มีผู้กล่าวถึงยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

พัฒนศักดิ์ ภูมิโคกรักษ์ (2552: 21-22) กล่าวว่า ยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ผู้บริหารโรงเรียนมีความสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จของการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยต้องเป็นแกนหลักในการบริหารและดำเนินงานร่วมกับครูทุกคนในโรงเรียน เป็นผู้ผลักดัน ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานกับบุคลากรของโรงเรียนและหน่วยงานภายนอก ทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อพัฒนาระบบการประเมินตนเอง รวมทั้งกำกับดูแลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด ตั้งแต่เริ่มต้น

2. ยุทธศาสตร์การทำงานเป็นทีม การประกันคุณภาพภายใน เป็นเรื่องของครูทุกคนที่ต้องทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และมีความเชื่อมโยงระหว่างภารกิจต่าง ๆ ของโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการ ด้านบริหาร ด้านบริการ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ฯลฯ เพื่อให้บรรลุมาตรฐานคุณภาพระบบ

การดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ต้องการ โดยต้องร่วมกันกำหนดเป้าหมายวางแผนการทำงาน ออกแบบ การประเมินตนเอง แล้วช่วยกันทำและพัฒนาปรับปรุง โดยเรียนรู้แลกเปลี่ยน ปรัชญาหรือ และพึงพา อาศัยซึ่งกันและกัน การทำงานเป็นทีมจะทำให้บุคลากรรู้สึกอบอุ่น สบายใจ ซึ่งถ้าโรงเรียนมีการทำงาน เป็นทีมที่เข้มแข็ง ก็จะทำให้การประกันคุณภาพภายในมีความต่อเนื่องและยั่งยืน ถึงแม้จะเปลี่ยน ผู้บริหารหรือบุคลากรบางคน ก็ยังดำเนินการต่อไปได้เพราะทีมงานยังอยู่

3. ยุทธศาสตร์สร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจ การที่โรงเรียนจะมีการทำงาน เป็นทีมที่เข้มแข็งได้นั้น ทุกคนในทีมจะต้องมีความตระหนักและมองเห็นความสำคัญของการประเมิน ตนเองว่า เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน คุณภาพของโรงเรียน และคุณภาพ ของนักเรียน รวมทั้งจะต้องมีความรู้ความเข้าใจว่าการประเมินตนเองก็คือ งานในหน้าที่นั่นเอง ไม่ใช่ งานที่เป็นภาระเพิ่มเติม นอกจากนั้นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับกระบวนการประกันคุณภาพ ภายในด้วย จึงจำเป็นต้องสร้างความตระหนัก และความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรทุกคนในโรงเรียน โดยการนำของผู้บริหารจัดประชุม ชี้แจง ฝึกอบรม และจัดให้มีการเรียนรู้จากเอกสาร คู่มือต่าง ๆ เพิ่มเติม อย่างต่อเนื่อง

4. ยุทธศาสตร์การกำหนดผู้รับผิดชอบ ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโดยบุคลากร ของโรงเรียนที่ร่วมกันทำงานเป็นทีม นั้น จำเป็นต้องมีผู้รับผิดชอบในการวางแผนการดำเนินงาน ประสาน และการกำกับติดตามการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความมั่นใจ ในการดำเนินงาน จึงควรมอบหมายให้มีคณะกรรมการหรือคณะทำงานที่ชัดเจน อาจจะเป็นคณะกรรมการ ประสานงาน (ทีมประสาน) ที่มีอยู่แล้วตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนหรืออาจตั้งขึ้นมาใหม่ ก็ได้ เพื่อรับผิดชอบเรื่องการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยเฉพาะ

5. ยุทธศาสตร์การวางแผนและการกำกับดูแล การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำเป็นต้องมีการวางแผน และการกำกับดูแลที่เป็นระบบซึ่งรวมถึง การนิเทศ การพัฒนาศักยภาพของครู หรือการสนับสนุนปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อการดำเนินงานที่มี ประสิทธิภาพ โดยมีการวางแผน การกำกับดูแล และจัดให้มีการประชุมตามระยะเวลาที่กำหนด อย่างสม่ำเสมอ เพื่อรายงานความก้าวหน้าของงานที่ทำไปแล้ว และช่วยกันพัฒนางานให้มีคุณภาพ ต่อไป

6. ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมและการปรึกษาหารือกับผู้เกี่ยวข้อง ความสำเร็จของการ ประกันคุณภาพภายใน นอกจากจะต้องทำงานกันเป็นทีมระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียนเองแล้ว ควรจะต้องทำงานร่วมกับบุคคลและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง ชุมชนหน่วยงาน

ในเขตพื้นที่และหน่วยงานที่กำกับดูแล เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง และเป็นการระดมการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

พรพิมล แพงภูงา (2557: 20-23) กล่าวว่า กลยุทธ์ความสำเร็จในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

1. การบริหารเชิงระบบ เป็นการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาที่ใช้วงจรเดมมิง ประกอบด้วย

1.1 การวางแผน (Plan) เป็นการวางระบบ ซึ่งเป็นองค์ประกอบแรกที่สำคัญที่สุด จะต้องกำหนดขั้นตอนการทำงานเป็นกระบวนการแต่ละขั้นตอนมีวิธีการปฏิบัติเป็นมาตรฐาน และการบันทึกการทำงานเป็นปัจจุบัน ข้อมูลจากการบันทึกนี้จะนำไปสู่การตรวจสอบประเมินตนเองและให้ผู้อื่นตรวจสอบได้ และเป็นสารสนเทศที่สะท้อนให้เห็นคุณภาพตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของระบบย่อยส่งผลถึงคุณภาพรวมของโรงเรียนทั้งระบบ

1.2 การดำเนินงาน (Do) เป็นการปฏิบัติร่วมกันของทุกคนโดยใช้กระบวนการ วิธีการ และบันทึก บุคคลในองค์กรที่รับผิดชอบในระบบย่อยต่าง ๆ จะปฏิบัติและบันทึกต่อเนื่อง เป็นปัจจุบัน

1.3 การตรวจสอบ/ประเมินผล (Check) เป็นการประเมินตนเองร่วมกันประเมิน หรือผลัดเปลี่ยนกันประเมินภายในระหว่างบุคคล ระหว่างทีมย่อยในโรงเรียน

1.4 การปรับปรุงพัฒนา (Act) เป็นการนำผลการประเมินมาแก้ไขพัฒนางานซึ่งอาจจะแก้ไขพัฒนาในส่วนที่เป็นกระบวนการ วิธีการ ปัจจัยหรือการบันทึกให้ดีขึ้นจนระบบคุณภาพ หรือวงจรคุณภาพเป็นวัฒนธรรมการทำงานขององค์กรอย่างยั่งยืน

2. การทำงานเป็นทีม ประกอบด้วย

2.1 ทีมนำ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งจะเป็นผู้วิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง จัดทำแผนกลยุทธ์ ควบคุม กำกับติดตาม และสนับสนุนเสริมสร้าง พลังร่วม (Empowerment) เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ทีมสนับสนุน เป็นทีมหลักในการสนับสนุนประสานงานด้านวิชาการและอื่น ๆ ให้เกิดการสร้างระบบคุณภาพขึ้น ทีมสนับสนุนจะเป็นใครขึ้นกับการพัฒนาระบบว่ามีจุดเน้น ที่ระบบใด เช่น ทีมสนับสนุนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หัวหน้าทีม คือ รองผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับมอบหมาย

2.3 ทีมทำ เป็นทีมที่สมาชิกรับผิดชอบการทำงานโดยตรง เช่น ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ ทีมระดับครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ให้มีคุณภาพ

3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จะทำให้ได้รับทราบจุดอ่อนจุดแข็งในการดำเนินงานของตน เพื่อให้เกิดแนวทางที่จะพัฒนาให้มีคุณภาพสูงขึ้น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำได้ทั้งภายในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน โดยมีบรรยากาศการทำงานที่เป็นกันเอง ไม่ใช่การสั่งหรือบังคับบัญชา ทำให้ผู้ปฏิบัติงานในแต่ละส่วนเกิดความรู้สึกที่ดี ไม่ต้องกังวลเรื่อง การประเมินตรวจสอบจากผู้บังคับบัญชา

4. การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล เป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนางานช่วยส่งเสริมสนับสนุน และให้ข้อมูลย้อนกลับที่จะนำไปใช้ปรับปรุงงานต่อไป การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพควรดำเนินการให้เป็นระบบดังนี้

4.1 การวางแผน (P) โดยแต่งตั้งกรรมการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จ เครื่องมือ วิธีการ กำหนดแผนงานปฏิทิน

4.2 การดำเนินงาน (D) โดยดำเนินการวางแผนที่กำหนดไว้ด้วยวิธีการหลากหลายตามสภาพจริง

4.3 การตรวจสอบ (C) โดยตรวจสอบติดตาม ประเมินวิเคราะห์จัดทำรายงาน

4.4 การปรับปรุงและพัฒนา (A) โดยนำผลการประเมินมาปรับปรุงและดำเนินการตามแผนใหม่อย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การดำเนินการเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบความสำเร็จควรมีการการวางแผน ดำเนินการตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงพัฒนางาน ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ก่อให้เกิดแนวคิดและแนวทางที่จะดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ

แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การวิจัยรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ผู้วิจัยมีความประสงค์จะดำเนินการพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ซึ่งกลยุทธ์ในการพัฒนาครั้งนี้มีดังต่อไปนี้

การประชุมเชิงปฏิบัติการ

องค์กรหรือหน่วยงานจะมีความเจริญก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและหรือการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องการพัฒนาปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา ทั้งในด้านโครงสร้างการบริหาร ปัจจัยการบริหารที่ประกอบด้วย คน เงิน วัสดุ การจัดการ ล้วนมีความสำคัญยิ่งกับการบริหารงาน คนถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการบริหาร เพราะคนเป็นทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร การพัฒนาระบบกำลังคนที่อยู่อย่างจำกัด ให้มีความสามารถได้หลายอย่างและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น การพัฒนาศักยภาพของกำลังคนสามารถทำได้โดยผ่านกระบวนการฝึกอบรมหรือประชุมเชิงปฏิบัติการในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

1. ความหมายของการประชุม

พัฒนาศักดิ์ ภูมิโคกรักษ์ (2552: 22-23) ได้กล่าวว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการหมายถึงการจัดประชุมขึ้นเพื่อเพิ่มหรือเสริมทักษะบางเรื่องให้แก่ผู้เข้าร่วมประชุม โดยเฉพาะวิธีการอาจประกอบด้วย การบรรยายหรืออภิปรายเนื้อหาต่าง ๆ ตามด้วยการลงมือปฏิบัติ ภายใต้การดูแลและให้คำแนะนำของที่ปรึกษา เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “เทคนิคการติดตามงาน” หรือการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “พฤติกรรมกลุ่มกับการทำงานร่วมกัน”

ราชัน นาสมพงษ์ (2554: 19) ได้กล่าวว่าการประชุมที่มุ่งเน้นให้ผู้เข้าประชุมได้รับประสบการณ์ และสามารถนำประสบการณ์ ที่ได้ไปใช้หรือมุ่งสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เกิดขึ้นในการประชุมเพื่อนำกลับไปใช้ ณ หน่วยงานเดิมของตน

สรุปได้ว่า การประชุม หมายถึง การที่มีบุคคล 2 คนขึ้นไป ร่วมประชุมเพื่อเสริมสร้างทักษะ กระบวนการ ในการจัดการด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติเพื่อนำความรู้ ความเข้าใจ ไปพัฒนาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2. ขั้นตอนการประชุม

พรพิมล แพงงูงา (2557: 44-45) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการประชุมเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

2.1 ขั้นการวางแผนการดำเนินงาน

การจัดประชุมที่ดีและมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการวางแผนการดำเนินงานอย่างละเอียดทุกขั้นตอน โดยอาศัยหลัก 7 ประการ ดังนี้

2.1.1 การแจกแจงรายละเอียดของงานในฐานะผู้ดำเนินการประชุมจำเป็นต้องแจกแจงรายละเอียดของงานทั้งหมดที่จำเป็นต้องดำเนินการในการจัดประชุมนั้น ๆ การแจกแจงงาน

ได้ละเอียดเท่าไร ก็ช่วยให้การวางแผนจัดการ และการกำกับติดตามงานได้ละเอียดมากเท่านั้น ได้แก่ การจัดทำรายงาน การสรุปค่าใช้จ่าย การส่งจดหมายเชิญวิทยากร การติดต่อสถานที่ อาหารเครื่องดื่ม การออกแบบบุคลิกบัตร การจัดทำคำกล่าวเปิด ปิด และพิธีปิด เป็นต้น

2.1.2 การจัดอันดับก่อน-หลังของงาน ที่จะต้องดำเนินงาน

2.1.3 การประมาณการเวลาที่จะต้องใช้ในแต่ละงาน

2.1.4 การจัดทำกรอบความรับผิดชอบ

2.1.5 การมอบหมายผู้รับผิดชอบ

2.1.6 การจัดทำแผนการดำเนินงาน

2.1.7 การกำกับติดตามงาน

2.2 ขั้นตอนการเตรียมงาน

การประชุมจะประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับ การเตรียมงานที่ดีเป็นสำคัญ ในขั้นตอนการเตรียมงานนั้นมีกิจกรรมต่าง ๆ มากมายเริ่มตั้งแต่การประเมิน ความต้องการ การจัดทำโครงการ การติดต่อสถานที่ การติดต่อ วิทยากรและประธานพิธีเปิด-ปิด

2.3 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นนับว่าเป็นช่วงที่มีความสำคัญมาก นอกจากการบริหาร และกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยมีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.3.1 การประชุมซักซ้อมความเข้าใจและความพร้อมของทุกฝ่ายตลอดจนวางตัว ผู้รับผิดชอบในทุกด้าน

2.3.2 การตรวจสอบความเรียบร้อยของสถานที่ เครื่องมือและอุปกรณ์

2.3.3 การเตรียมการต้อนรับ

2.3.4 การเลี้ยงรับรองหรือการเลี้ยงต้อนรับ

2.3.5 การลงทะเบียนการประชุมที่มีคนเข้าร่วมประชุมเป็นจำนวนมาก

2.3.6 พิธีการเปิดการประชุม

2.3.7 การปฐมนิเทศ คือกิจกรรมที่ดำเนินการหลังพิธีเปิด โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

2.3.7.1 เพื่อสร้างความสัมพันธ์คุ้นเคย

2.3.7.2 เพื่อแนะนำสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

2.3.7.3 เพื่อแนะนำกำหนดการในการประชุม

2.3.8 การแนะนำและขอบคุณวิทยากร

2.3.9 การจัดบริการระหว่างประชุม เช่น การถ่ายภาพ เครื่องมืออุปกรณ์ อาหารว่าง

2.3.10 การเลือกตั้งประธานและกรรมการ

2.3.11 การเลี้ยงส่งหรือเลี้ยงอำลา

2.3.12 การประเมินผล

2.3.13 พิธีปิดการประชุม

2.3.14 พิธีอำลา

2.4 ชั้นหลังจากปฏิบัติงาน

ชั้นหลังจากปฏิบัติงาน ซึ่งถือว่าเป็นขั้นสุดท้ายของการประชุมกิจกรรมต่าง ๆ มีน้อยแต่มีความสำคัญไม่น้อยกว่ากัน เพราะครอบคลุมถึงเรื่องการสรุปผลการประชุมกระบวนการประชุมแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงต่อไป

3. ประโยชน์ของการประชุม

การประชุมมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำงานร่วมกันเป็นทีม การแสวงหาความร่วมมือและความรับผิดชอบของบรรดาสมาชิก โดยมีความสำคัญดังนี้

3.1 ช่วยให้การงานทางความคิดร่วมกัน

3.2 ช่วยให้เกิดความรับผิดชอบผูกพันระหว่างผู้เข้าร่วมประชุมและแบ่งเบาภาระได้ดี

3.3 ช่วยให้มีมารอบคอบในการตัดสินใจ

3.4 การรวบรวมข้อมูล ความคิดจากผู้เกี่ยวข้องกว้างขวาง ครอบคลุม

3.5 เกิดการประชาสัมพันธ์กระจายข่าวสาร

3.6 เกิดการประสานงาน ประสานความคิดเห็น

3.7 มีโอกาสรับฟังความคิดเห็นของบุคคลหลากหลายยิ่งขึ้น

3.8 มีการร่วมตัดสินใจอย่างรอบคอบ

3.9 เกิดความตระหนักในการมีส่วนร่วม

3.10 สามารถติดตามความคืบหน้าของภารกิจ

3.11 มีมุมมองในการแก้ปัญหาแบบมีส่วนร่วม ไม่โดดเดี่ยว

4. การประเมินผลการประชุม

พรพิมล แพงภูงา (2557: 46) การประเมินผลเป็นกระบวนการขั้นสุดท้ายของการฝึกอบรมเพื่อต้องการทราบว่า การดำเนินการประสพผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด มีสิ่งใดที่เป็นจุดอ่อนหรือจุดบกพร่องที่ต้องพัฒนาให้ดีขึ้น สิ่งที่ควรประเมินแบ่งได้เป็น 2 ประเภท

4.1 สิ่งที่เกิดขึ้นกับผู้เข้ารับการอบรม ได้แก่ ความรู้ ผลสัมฤทธิ์จากการฝึกอบรม เจตคติ ทักษะการปฏิบัติงานและผลงานภาคปฏิบัติ

4.2 สิ่งที่เกิดกับโครงการฝึกอบรม ได้แก่ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการประกอบด้วย สิ่งนำเข้า กระบวนการฝึกอบรม ผลลัพธ์ และผลกระทบกับปัจจัยที่เกี่ยวกับองค์การว่า มีการเปลี่ยนแปลง เพียงใด

ในการประเมินผลการฝึกอบรมเพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุม จะต้องประเมินผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมทั้งหมด คือ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม วิทยากรผู้ให้การฝึกอบรม ผู้จัดการฝึกอบรม หน่วยงานที่เป็นเจ้าของโครงการฝึกอบรม ผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการเช่น ผู้บังคับบัญชา การประชุมจะดำเนินการ ให้ได้ตามวัตถุประสงค์ จะต้องมีส่วนสำคัญในการดำเนินการ ขั้นตอนในการประชุม ประโยชน์ที่ได้รับ จากการประชุม ลักษณะของการประชุมและการประเมินผลการประชุม จึงจะได้งานที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

สรุปได้ว่า การประชุมปฏิบัติการ เหมาะสำหรับการฝึกอบรมที่มุ่งให้ผู้ประสบปัญหา หรือ มีความสนใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งเหมือนกัน มาปรึกษาหารือ วิจัย เพื่อจัดทำแนวทางการปฏิบัติงาน เป็นการเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงาน การประชุมปฏิบัติการจะเป็นกิจกรรม 2 ส่วน คือ ทฤษฎี กับการปฏิบัติอย่างชัดเจน และผลการประชุมปฏิบัติการ สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติของผู้เข้ารับการอบรมโดยตรง

กิจกรรมการพัฒนา

ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน นอกจากจะให้การปรึกษาเบื้องต้นแล้ว การจัด กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการช่วยเหลือนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะทำให้การช่วยเหลือมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจของทุกคน รวมทั้งผู้ปกครองด้วย ครูที่ปรึกษาสามารถคิดพิจารณากิจกรรม เพื่อการแก้ไขปัญหานักเรียนได้หลายแนวทาง ซึ่งในที่นี้สรุปไว้ 3 แนวทางที่จำเป็น ได้แก่ (ไพรินทร์ โฉมพุดดี 2551: 13)

1. กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง คือ การติดต่อสื่อสารเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างโรงเรียน ครู และผู้ปกครอง เพื่อรายงานกิจกรรมต่าง ๆ และพฤติกรรมของลูก ๆ ในโรงเรียน โดยวิธีการส่งจดหมาย ถึงผู้ปกครอง การสร้างกลุ่มไลน์ผู้ปกครอง การโทรศัพท์แจ้งผู้ปกครองในกรณีเร่งด่วน และการประชุม ผู้ปกครองนักเรียน เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างโรงเรียน ครู และผู้ปกครอง รายงานพฤติกรรมของลูกหลาน

ระหว่างอยู่ในโรงเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองและโรงเรียนได้ใช้ฐานข้อมูลเดียวกันในการร่วมกันสอดส่อง ดูแล และปกป้องบุตรหลาน ตลอดจนการแก้ปัญหาต่าง ๆ อันจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อการศึกษาของบุตรหลาน ซึ่งที่ผ่านมาผู้ปกครองจะไม่ทราบข้อมูลของลูกหลานว่า แต่งตัวออกจากบ้านแล้วไปโรงเรียนหรือไม่ ไปโรงเรียนแล้วไม่เข้าชั้นเรียนหรือโดดเรียนไปเที่ยว มั่วสุมที่ต่าง ๆ หรือไม่บุตรหลานตั้งใจเรียน หรือ มีพฤติกรรมที่ไม่ดีอย่างไรบ้าง

2. กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 1) ได้ทบทวนการดำเนินการ การป้องกันการแก้ไขปัญหาเด็กนักเรียนโดยใช้กระบวนการที่สอดคล้องกับ พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 โดยเห็นว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่กรมสามัญศึกษาและกรมสุขภาพจิตได้ร่วมกันพัฒนาขึ้น เป็นกระบวนการที่เหมาะสม ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนควรมีบุคคล 5 กลุ่ม ที่มีบทบาทสำคัญ ต่อการทำหน้าที่ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

- 1) คณะผู้บริหาร
- 2) ครูแนะแนว
- 3) ครูที่ปรึกษา
- 4) เครือข่ายผู้ปกครอง
- 5) นักเรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 1) กล่าวถึงที่มาของ YC หรือคำว่า “เพื่อนที่ปรึกษา” (Youth Counselor) เดิมชื่อ ยุวชนแนะแนว ต่อมาที่ประชุมปฏิบัติการพัฒนาความเข้มแข็งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4 ภูมิภาค มีมติ เห็นชอบให้เปลี่ยนจาก “ยุวชนแนะแนว” เป็น “นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา” (YC: Youth Counselor)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 13) กล่าวถึงจรรยาบรรณของ YC ไว้ ดังนี้

- 1) เคารพในศักดิ์ศรีและส่งเสริมสนับสนุนสวัสดิภาพของเพื่อนผู้รับคำปรึกษา
- 2) ข้อมูลต้องเก็บรักษาไว้เป็นความลับ
- 3) ต้องปกปิดข้อมูลของเพื่อนผู้รับคำปรึกษาไม่ให้เกิดผลเสียหายแก่เพื่อนผู้รับคำปรึกษา
- 4) ควรชี้แจงเงื่อนไขต่าง ๆ ให้แก่เพื่อนผู้รับคำปรึกษา
- 5) ในการให้คำปรึกษาแก่เพื่อนต้องหลีกเลี่ยงสภาพที่จะทำให้เพื่อนผู้รับคำปรึกษาอยู่ในภาวะขัดแย้งในใจ

6) ยุติให้คำปรึกษาเมื่อเพื่อนผู้รับคำปรึกษาไม่สามารถช่วยเหลือได้และให้ส่งต่อไปพบผู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสม

7) หากได้รับข้อมูลที่น่าจะเป็นอันตรายแก่ผู้อื่นต้องรายงานให้แก่ผู้มีอำนาจเกี่ยวข้อง นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 19) กล่าวถึงคุณลักษณะที่ดีของ YC ไว้ ดังนี้

- 1) รู้จักและยอมรับตนเอง
- 2) อุดมทน ใจเย็น
- 3) จริงใจและตั้งใจช่วยเหลือผู้อื่น
- 4) มีท่าทีเป็นมิตรและมองโลกในแง่ดี
- 5) ไวต่อความรู้สึกของคนอื่นและช่างสังเกต
- 6) ใช้คำพูดได้เหมาะสม
- 7) เป็นผู้รับฟังที่ดี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 39) ได้ให้ความหมายของการให้คำปรึกษา วัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษาและประเภทของการให้คำปรึกษา ดังนี้

- 1) ความหมายของการให้คำปรึกษา

การให้คำปรึกษา หมายถึง วิธีการในการช่วยเหลือโดยการรับฟัง การสนับสนุนให้กำลังใจในการแก้ไขปัญหา การให้ข้อมูลที่จำเป็นแก่ผู้มารับคำปรึกษา การเสนอแนะแหล่งข้อมูล การให้ความช่วยเหลืออื่น ๆ ที่ผู้มาขอรับคำปรึกษาต้องการความช่วยเหลือ รวมทั้งการส่งต่อผู้มาขอรับคำปรึกษาและความช่วยเหลือให้แก่ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ

- 2) วัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษา

- 2.1) สำรวจตนเองและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจ
- 2.2) ลดระดับความเครียดและความไม่สบายใจที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม
- 2.3) พัฒนาทักษะทางด้านสังคม ทักษะการตัดสินใจ และทักษะการจัดการกับปัญหาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

- 2.4) เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทิศทางที่พึงประสงค์ เช่น มีความรับผิดชอบในหน้าที่ต่าง ๆ มีพฤติกรรมการเรียนที่ดี และสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ดีขึ้น

- 3) ประเภทของการให้คำปรึกษา ประเภทของการให้คำปรึกษา แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

3.1) ให้คำปรึกษารายบุคคล คือ การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้รับคำปรึกษาที่มีพฤติกรรมเสี่ยง ครั้งละ 1 คน

3.2) ให้คำปรึกษากลุ่ม คือ การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้รับคำปรึกษาที่มีพฤติกรรมเสี่ยง ครั้งละ 2 คน ขึ้นไป

4) หลักการทำงานของนักเรียน YC

หลักการสำคัญที่เป็นเจตนาธรรมณ์ในการส่งเสริมให้นักเรียนทำหน้าที่เป็นนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC: Youth Counselor) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2552: 39) ได้แก่

4.1) การใช้หลักจิตวิทยาของกลุ่มเพื่อน (Peer Psychology/ Peer to Pee-P 2P) เป็นพื้นฐานในการสร้างสัมพันธภาพ และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพราะบุคคลที่มีพื้นเพวัยวิถีชีวิตประจำวัน และมีกิจกรรมร่วมกันและสนิทสนมคุ้นเคย และไว้วางใจกันสามารถคุยกันได้อย่างเปิดเผยและเข้าใจซึ่งกันได้ง่าย

4.2) การให้คำปรึกษาโดยเพื่อน (Peer Counseling) มุ่งให้นักเรียนที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน ๆ ได้มีบทบาทสำคัญในการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวโดยทำหน้าที่บริการให้คำปรึกษาเพื่อนนักเรียนด้วยกัน และได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4.3) นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC: Youth Counselor) คือ นักเรียนที่โรงเรียนพิจารณาคัดสรรว่าเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถคิดวิเคราะห์มีจิตอาสาในการรับฟังให้คำปรึกษาหรือและได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถในการให้คำปรึกษาเบื้องต้นและปฏิบัติหน้าที่ให้คำปรึกษาโดยการดูแล ชี้นำอย่างใกล้ชิดของครูแนะแนว

3. กิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัยได้สร้างขึ้น เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา โดยยึดหลักการสอนกิจกรรมแนะแนวของกระทรวงศึกษาธิการ (2545) มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ความหมายกิจกรรมแนะแนว

กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

3.2 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว ดังต่อไปนี้

3.2.1 เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความถนัด ความสามารถ ความสนใจของตนเอง รักและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น

3.2.2 เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการแสวงหาความรู้จากข้อมูล ข่าวสาร แหล่งเรียนรู้ ทั้งทางการศึกษา อาชีพ ส่วนตัว สังคม เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนเลือกแนวทางการศึกษา อาชีพ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง

3.2.3 เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3.2.4 เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ในงานอาชีพและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพที่สุจริต

3.2.5 เพื่อให้ผู้เรียนมีค่านิยมที่ดีงามในการดำเนินชีวิต เสริมสร้างวินัย คุณธรรม และจริยธรรมแก่ผู้เรียน

3.2.6 เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ

3.3 แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว

3.3.1 การจัดบริการแนะแนวในสถานศึกษาทุกสถานศึกษาสามารถจัดบริการแนะแนวอย่างเป็นระบบ โดยมีบริการ 5 บริการ และครอบคลุมขอบข่ายงานแนะแนวทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม ทั้งนี้จะต้องมีการกำหนดผู้รับผิดชอบอยู่ในโครงสร้างการบริหารของโรงเรียน และต้องมีโครงการ แผนงาน งบประมาณที่แสดงถึงการปฏิบัติงานที่ต่อเนื่องทั้งปี โดยมีครูแนะแนวเป็นผู้นำในการดำเนินงาน เช่น การเข้าค่าย โครงการต่าง ๆ นิทรรศการ การปฐมนิเทศ โฮมรูม ป้ายนิเทศ กิจกรรมหน้าเสาธง เป็นต้น

3.2 การจัดกิจกรรมแนะแนวในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญในการจบหลักสูตร โดยมีครูประจำชั้น/ครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดกิจกรรมแนะแนวเป็นผู้รับผิดชอบ

3.3 การประยุกต์ใช้หลักการและกระบวนการแนะแนวในการจัดหลักสูตรและพัฒนาการเรียนการสอน การดูแลช่วยเหลือผู้เรียนโดยทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียน

3.4 กระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนว

ในการจัดกิจกรรมแนะแนว มีกระบวนการดังต่อไปนี้

1) สำรวจสภาพปัญหา ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้ใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางและแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว

2) ศึกษาวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียนที่ได้จากการสำรวจ เพื่อทราบปัญหา ความต้องการและความสนใจ นำไปกำหนดสาระและรายละเอียดของกิจกรรมแนะแนว

3) กำหนดสัดส่วนสาระของกิจกรรมในแต่ละด้าน ครอบคลุมด้านการศึกษา การงาน และอาชีพ ชีวิตและสังคม ให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสม โดยยึดสภาพปัญหา ความต้องการและความสนใจ ตลอดจนธรรมชาติและผู้เรียนเป็นหลัก ทั้งนี้ ครูและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดสาระของกิจกรรม

4) กำหนดแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว เมื่อกำหนดสัดส่วนสาระของกิจกรรมในแต่ละด้านแล้วว่าแต่ละภาคเรียนจะต้องจัดกิจกรรมแนะแนวในสาระด้านใด จำนวนกี่ชั่วโมง ต่อมาจะต้องกำหนดรายละเอียดของแต่ละด้านไว้ให้ชัดเจนว่าควรมีเรื่องอะไรบ้าง เพื่อจะได้จัดทำเป็นรายละเอียดในแต่ละกิจกรรมย่อยต่อไป

5) การจัดทำรายละเอียดของแต่ละกิจกรรม เริ่มตั้งแต่กำหนดชื่อกิจกรรม จุดประสงค์ เวลา เนื้อหา/สาระ วิธีดำเนินกิจกรรม สื่อ/อุปกรณ์ และการประเมินผล

6) ปฏิบัติตามแผน วัดประเมินผล สรุปรายงาน

3.5 ตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดกิจกรรมแนะแนว

สถานศึกษาสามารถจัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อตรวจสอบความสำเร็จตามความเหมาะสมของแต่ละสถานศึกษา ดังนี้

1) ด้านผลผลิต

1.1) ผู้เรียนมีความรู้ ความสนใจ ความถนัด ความสามารถของตนเอง

1.2) ผู้เรียนรักและเห็นคุณค่า ภูมิใจตนเอง และผู้อื่น

1.3) ผู้เรียนรู้จักแสวงหาข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาตนเองด้านการศึกษา

การงานอาชีพ ชีวิตและส่วนตัว

1.4) ผู้เรียนสามารถใช้ข้อมูลสารในเทศในการพัฒนาตนเองด้านการศึกษา

การงานอาชีพ ชีวิตและส่วนตัว

1.5) ผู้เรียนมีเป้าหมายชีวิต รู้จักวางแผนชีวิตด้านการศึกษา การงานและอาชีพ ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพของตนเองได้

1.6) ผู้เรียนสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาของตนเอง

1.7) ผู้เรียนรู้จักหลีกเลี่ยงจากอบายมุขทุกประเภทหรือสิ่งที่เป็นภัยต่อชีวิต

1.8) ผู้เรียนมีวุฒิภาวะทางอารมณ์

1.9) ผู้เรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม

1.10) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

2) ด้านกระบวนการ

2.1) มีการดำเนินการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียนและจัดทำข้อมูลอย่างเป็นระบบทันสมัยอยู่เสมอ

2.2) มีการจัดโปรแกรมชุดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน เช่น ชุดกิจกรรมรักและเห็นคุณค่าในตนเอง ชุดกิจกรรมสร้างประสิทธิภาพการเรียนรู้ ชุดกิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพ ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะ การดำเนินชีวิต ชุดกิจกรรมพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์

2.3) มีการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมและเสนอแนะวิธีการจัดกิจกรรมที่จะช่วยผู้เรียนสนุกสนาน แปลกใหม่และน่าสนใจ นำไปสู่การพัฒนาการด้านต่าง ๆ และสามารถแก้ไขปัญหาผู้เรียนได้

2.4) มีการให้ข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย

2.5) มีการประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องและหลากหลายรูปแบบ เน้นการร่วมกันพัฒนาผู้เรียน

2.6) มีการจัดโครงการ/กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลายตามสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน

2.7) มีการจัดกิจกรรมที่อาศัยกระบวนการกลุ่มทางจิตวิทยาและการแนะแนวในการพัฒนาผู้เรียน

2.8) มีการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกเวลาเรียน ให้ครูและผู้เรียนได้คุ้นเคยใกล้ชิดกัน เช่น กิจกรรมวันพบครอบครัว เป็นต้น

3) ด้านปัจจัย

3.1) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมแนะแนว

3.2) ครูทุกคนตระหนักและเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมแนะแนวและมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานด้านจิตวิทยาและการแนะแนว

3.3) ครูทุกคนมีบทบาทในการดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนว

3.4) ผู้ปกครองรับรู้และมีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมแนะแนว

- 3.5) มีคณะทำงานที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยตรง
- 3.6) มีแผนการดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนวที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม
- 3.7) มีโครงการ/กิจกรรมแนะแนวที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ

ความสนใจของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายและชุมชน

- 3.8) มีแนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมแนะแนว และมีการปฏิบัติอย่างจริงจัง
- 3.9) มีเครื่องมือการรู้จักและเข้าใจผู้เรียนที่หลากหลายที่จะนำไปใช้กับผู้เรียน

3.6 บทบาทของบุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานแนะแนว

งานแนะแนวเป็นงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ฉะนั้นทุกคนจึงควรมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดความราบรื่นในการปฏิบัติงานและประสานงานร่วมมือกัน จึงควรมีการกำหนดบทบาทความรับผิดชอบร่วมกัน

1) ผู้บริหารสถานศึกษา

ในฐานะผู้บริหารซึ่งเป็นผู้หน้าที่จะตัดสินใจและสั่งการเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานแนะแนว ผู้บริหารจึงมีความสำคัญสูงสุดต่อความสำเร็จของงาน ผู้บริหารจึงควรมีบทบาทความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

1.1) เป็นผู้ริเริ่มหรือสนับสนุน ส่งเสริมให้มีการจัดบริการแนะแนวในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการให้ครอบคลุมงานทั้งหมดจัดบุคลากรที่เหมาะสม กำหนดบทบาทความรับผิดชอบทุกฝ่ายอย่างชัดเจน จัดหาปัจจัยจัดทาสภาพแวดล้อมสถานที่ อุปกรณ์ งบประมาณที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และมีการติดตามกำกับดูแล เพื่อให้การดำเนินงานแนะแนวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเป็นประโยชน์กับผู้เรียนทุกคน

1.2) เป็นผู้แก้ปัญหาและให้คำปรึกษาแก่บุคลากรในสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครอง ทั้งนี้ผู้บริหารควรมีความรู้และทักษะในการให้คำปรึกษาอย่างเพียงพอ

1.3) เป็นผู้อำนวยความสะดวกและกระตุ้น จูงใจ ให้ทุกฝ่ายร่วมมือกัน โดยมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และมีการสร้างแรงจูงใจ ให้แรงเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่ทุกคนอย่างทั่วถึง

1.4) เป็นแกนกลางในการประสานงานกับทุกฝ่าย

2) ครูแนะแนว/ครูที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ครูแนะแนว

ครูแนะแนวและครูที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่แนะแนว เป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อการจัดระบบงานแนะแนวในสถานศึกษา โดยมีบทบาทที่สำคัญดังต่อไปนี้

2.1) เป็นผู้วางแผนและจัดทำโครงการแนะแนวให้ครบ 5 บริการและครอบคลุม ขอบข่ายงานแนะแนวทั้ง 3 ด้าน เพื่อเสนอผู้บริหารตามนโยบายของสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลบริบท ของผู้เรียน โรงเรียน และชุมชน เพื่อวางแผนงานและโครงการสนองต่อปัญหาและความต้องการของ ผู้เรียนและชุมชน

2.2) เป็นผู้รับผิดชอบประสานการดำเนินงานและการติดตามประเมินผล การจัด บริการแนะแนว ตามแผนงานและโครงการที่กำหนด

2.3) เป็นผู้จัดทำกรอบการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรสถานศึกษาและ พัฒนาครูประจำชั้น/ครูผู้จัดกิจกรรมแนะแนวสามารถจัดกิจกรรมได้บรรลุเป้าหมาย

2.4) เป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่ครู ผู้ปกครอง เพื่อดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่มีปัญหา รับการส่งต่อจากครูประจำชั้น และส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหากปัญหานั้นเกินความสามารถ ของตน

2.5) เป็นผู้จัดให้มีการพัฒนาครูและผู้เกี่ยวข้องในเรื่องที่เกี่ยวกับการแนะแนวทาง การจัดกิจกรรมแนะแนว

3) ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา

ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา เป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดผู้เรียนมากที่สุดและมีความรับผิดชอบ โดยตรงต่อผู้เรียนกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย ฉะนั้นจึงมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

3.1) จัดบรรยากาศของชั้นเรียนทั้งด้านกายภาพและจิตใจให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ของผู้เรียน

3.2) การดูแลผู้เรียนตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3.3) การให้คำแนะนำปรึกษาและช่วยเหลือผู้เรียนในชั้นเรียน

3.4) ติดตามประสานงานและสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง

3.5) ติดตามพัฒนาการด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตร

4) ครูผู้จัดกิจกรรมแนะแนว

ครูผู้จัดกิจกรรมแนะแนว ในฐานะเป็นผู้ได้รับการมอบหมายให้จัดกิจกรรมแนะแนว ตามหลักสูตรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง ฉะนั้นครูผู้จัดกิจกรรม แนะแนว จึงควรมีบทบาทความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

4.1) ออกแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวที่สอดคล้องกับกรอบการจัดกิจกรรม แนะแนวของสถานศึกษา

4.2) จัดทำแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามที่ได้ออกแบบ

4.3) จัดกิจกรรมตามแผน

4.4) ประเมินและตัดสินผลการจัดกิจกรรมตามระเบียบวัดผลของสถานศึกษา

5) ผู้เรียน

ผู้เรียนในสถานะที่มีความรับผิดชอบในการพัฒนาตนเอง และช่วยเหลือผู้อื่น ทั้งด้านการเรียน อาชีพ และการพัฒนาบุคลิกภาพ รวมทั้งการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม โดยมีบทบาทที่สำคัญดังนี้

5.1) ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมบริการแนะแนวต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อพัฒนาผู้เรียน

5.2) เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรตามที่สถานศึกษากำหนด

5.3) ปฏิบัติกิจกรรมเพิ่มเติมตามที่ครูผู้จัดกิจกรรมมอบหมายทำให้เกิดคุณลักษณะ ตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

5.4) มีส่วนร่วมในการป้องกัน พัฒนา และแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา

5.5) ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นทั้งด้านการเรียน การแก้ไขปัญหา และการปรับตัว

6) ผู้ปกครอง

ผู้ปกครองในสถานะที่เป็นผู้รับผิดชอบต่อบุตรหลานของตนเองอย่างเต็มที่ ฉะนั้น ผู้ปกครองจึงควรมีบทบาทความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

6.1) ดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด ให้ความอบอุ่น และใช้วิธีการเลี้ยงดูบุตรหลาน ที่ถูกต้องคือ ไม่ปล่อยปละละเลย เข้มงวดหรือทะนุถนอมจนเกินไป จนบุตรหลานมีนิสัยไม่ดี ขาดความรับผิดชอบ

6.2) เป็นแบบอย่างที่ดีและสร้างสภาพแวดล้อม ประสบการณ์ให้บุตรหลานได้ สัมผัสกับตัวอย่างที่ดี

6.3) ร่วมมือกับสถานศึกษาในการพัฒนาบุตรหลาน โดยไม่ปิดความรับผิดชอบ ไปให้สถานศึกษาฝ่ายเดียว รวมทั้งเสียสละ ช่วยเหลือ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาตามกำลังความสามารถ

3.7 กรอบความคิดกิจกรรมแนะแนว

การจัดกิจกรรมแนะแนวมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ตามที่สถานศึกษากำหนดและตอบสนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กิจกรรมแนะแนวมีขอบข่ายครอบคลุมการศึกษา ด้านการงานและอาชีพ ด้านชีวิตและสังคม

ในการจัดกิจกรรมจำเป็นต้องจัดกิจกรรมทั้ง 3 ด้านไปพร้อม ๆ กัน ดังนั้น จึงได้ผสมผสานและบูรณาการเป็นกลุ่มกิจกรรมใหญ่ ๆ 4 กลุ่ม ดังนี้

1) กิจกรรมรู้จัก เข้าใจ และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียน รู้จัก เข้าใจและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถรู้จักตนเองและเข้าใจตนเอง ทั้งในด้านความถนัด ความสนใจ ความสามารถ จุดเด่น จุดด้อย นิสัย อารมณ์ ความภูมิใจ และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

2) กิจกรรมการแสวงหาและใช้ข้อมูลสารสนเทศ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียน มีความสามารถในการแสวงหาและใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะ และวิธีการแสวงหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ รวบรวมและจัดระเบียบข้อมูล สามารถจัดระบบ กลั่นกรอง เลือกใช้ข้อมูลอย่างฉลาด เหมาะสมและเห็นคุณค่าในการใช้ข้อมูลสารสนเทศ

3) กิจกรรมการตัดสินใจและแก้ปัญหา มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียน สามารถกำหนดเป้าหมาย วางแผน วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล ตลอดจนปรับปรุงแผนการดำเนินงาน โดยใช้ข้อมูล คุณธรรมและจริยธรรมเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ

4) กิจกรรมการปรับตัวและดำรงชีวิต มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการปรับตัวและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจยอมรับตนเอง และผู้อื่น มีวุฒิภาวะทางอารมณ์แสดงออกอย่างเหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากหลักการสอนกิจกรรมแนะแนว ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจึงได้สร้างกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนขึ้น เพื่อแก้ไขพฤติกรรมหนีเรียน ขาดเรียน ไม่ตั้งใจเรียน แต่งกายไม่ถูกระเบียบ ก้าวร้าว ทะเลาะวิวาท สูบบุหรี่ ดื่มสุรา ชู้สาว ขาดคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา เพื่อพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคมให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้นต่อไป

การกำกับติดตามผล

ราชัน นาสมพงษ์ (2554: 23-24) ได้กล่าวไว้ว่าการกำกับติดตามเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่เกี่ยวข้องในทุกระดับสายการบังคับบัญชาโดยผู้บริหารระดับต้นเกี่ยวข้องด้านปฏิบัติ ผู้บริหารระดับกลางจะเกี่ยวข้องด้านยุทธวิธีหรือด้านเทคนิค และผู้บริหารระดับสูงจะเกี่ยวข้องด้านกลยุทธ์ ดังนี้

1. การกำกับติดตามด้านปฏิบัติการ จะเกี่ยวข้องกับผู้บริหารระดับต้น ในการกำกับติดตามผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นพนักงานในองค์การระดับปฏิบัติการนี้จะสัมพันธ์กับการผลิตและการบริหาร อันเป็นระดับพื้นฐานที่เป็นสายงานหลัก และจำเป็นต่อความอยู่รอดขององค์การ

2. การกำกับติดตามระดับยุทธวิธี เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในผลิตภัณฑ์ขององค์กรผู้บริหารระดับกลางจะเป็นผู้รับผิดชอบเฝ้าดู และติดตามความเคลื่อนไหวของปัจจัยต่าง ๆ ในการดำเนินงาน เพื่อประเมินความสัมพันธ์

3. การกำกับติดตามระดับกลยุทธ์ เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของผู้บริหารระดับสูงที่จะสามารถจัดการปัญหาทางสถานะแวดล้อมที่เผชิญหน้ากับองค์กร อยู่โดยผู้บริหารระดับสูงมีหน้าที่ในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ผู้บริหารจะต้องพยายามพยากรณ์ในอนาคตเกี่ยวกับเงื่อนไขสถานะแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อจะได้สามารถปรับเปลี่ยนแผนหรือยุทธศาสตร์ขององค์กรได้อย่างทันท่วงทีการกำกับติดตามและประเมินผล แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

3.1 การกำกับติดตามก่อนปฏิบัติ เป็นกระบวนการกำกับติดตามที่คาดไว้ล่วงหน้าถึงปัญหาที่อาจต้องเผชิญในอนาคตและกำหนดวิธีการปฏิบัติงานที่เหมาะสมเพื่อป้องกันไม่ให้เกิด ปัญหานั้นขึ้นมา

3.2 การกำกับติดตามขณะปฏิบัติงาน เป็นการกำกับติดตามในขณะที่มีการปฏิบัติงาน พัสดุดตามแผนที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งเป็นการกำกับติดตามโดยตรง โดยผู้บริหารสามารถสอดส่องดูแล การปฏิบัติงานของหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุและเจ้าหน้าที่พัสดุ และสามารถแก้ไขปัญหาที่ เกิดขึ้นได้ทันถ่วงที

3.3 การกำกับติดตามหลังการปฏิบัติงาน เป็นกระบวนการกำกับติดตามที่ออกแบบไว้สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากการปฏิบัติงานหรือมีผลลัพธ์ไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ การกำกับติดตามผลเป็นหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกันระหว่างผู้บริหาร และผู้ใต้บังคับบัญชาที่จะผลักดันกิจกรรมให้ก้าวหน้า บรรลุวัตถุประสงค์ เป็นประโยชน์ต่อกิจกรรมของการบริหารสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ที่หลากหลายที่จะทำให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบผลสำเร็จ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน ดังนั้นผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่า แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมการพัฒนา และการกำกับติดตามผล เป็นแนวทางการนำรูปแบบไปใช้หนึ่งที่จะทำให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การวิจัยปฏิบัติการ

ความหมายของการวิจัยปฏิบัติการ

ประวิต เอราวรรณ์ (2545: 4) ได้ให้ความหมายว่า การวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) หมายถึง วิธีการวิจัยแบบสะท้อนตนเองของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบโดยการระบุปัญหาหรือความต้องการพัฒนาในงานที่รับผิดชอบ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด เป็นการวิจัยที่ทำอย่างรวดเร็ว นำผลไปใช้ทันที และสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้เพื่อนร่วมงานได้มีโอกาสอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในแนวทางที่ได้ปฏิบัติและผลที่เกิดขึ้น เพื่อพัฒนาการทำงานต่อไป การวิจัยปฏิบัติการมาจากการเชื่อมโยงคำสองคำ คือ คำว่าการปฏิบัติ (Action) และการวิจัย (Research) ซึ่งเป็นการเน้นให้เห็นความหมายว่า เป็นการใช้กระบวนการวิจัยเพื่อแก้ปัญหา และปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานหรือเป็นการเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติให้เป็นหนึ่งเดียวกันจากแนวคิดไปสู่การปฏิบัติ

เดชา จันทร์อาภาท (2552: 40-48) ได้ให้ความหมายว่า การวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) หมายถึง การวิจัยประเภทหนึ่ง ซึ่งใช้กระบวนการปฏิบัติอย่างมีระเบียบ ผู้วิจัยและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและวิเคราะห์ วิจัยผลปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน คือ การวางแผนการลงมือปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนการปฏิบัติการดำเนินการต่อเนื่องไปจนกว่าจะได้ข้อสรุปแก้ไขได้จริงหรือพัฒนาสถานการณ์ของสิ่งที่ได้มีมีประสิทธิภาพ

พรพิมล ยาปิ่น (2553: 44-45) การวิจัยปฏิบัติการ เป็นการแสดงวิธีการในการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเป็น การสะท้อนข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

ยุทธนา สัตพันธ์ (2554: 97) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การวิจัยประเภทหนึ่งที่เป็น การศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบโดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานเพื่อนำผลมาใช้แก้ปัญหาปรับปรุง การปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

สดชื่น ดวงคำน้อย (2554: บทคัดย่อ) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) หมายถึง การแสวงหาวิธีการแก้ปัญหา การปฏิบัติงานจริง โดยสะท้อนผลการปฏิบัติงาน และหาแนวทางการ ปฏิบัติที่ดีที่สุดแล้วนำผลหรือข้อสรุปที่ได้จากการวิจัยเพื่อให้ได้รูปแบบหรือแนวทางไปใช้ในการพัฒนา คุณภาพการปฏิบัติงาน

อรชร ชอินทรวงศ์ (2554: 101-104) การวิจัยปฏิบัติการ เป็นการแสดงวิธีการในการแก้ปัญหา ในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและเป็นการสะท้อนข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องคุณลักษณะของการวิจัยปฏิบัติการนักรักศึกษา

พรพิมล แพงงูงา (2557: 44-45) การวิจัยเชิงปฏิบัติคือการนำแนวคิดไปสู่การปฏิบัติโดยมีเจตจำนงที่จะปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมด้วยการเพิ่มองค์ความรู้สู่สังคมนั้น ทั้งนี้จะเป็นการใช้งานองค์ความรู้ภายใต้บริบทที่เป็นจริง มีการศึกษาสถานการณ์ในสังคมโดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานการณ์นั้นเพื่อเพิ่มความเข้าใจในปรากฏการณ์ อันจะนำไปสู่การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงตนเองได้ รูปแบบของกิจกรรมในการสร้างความรู้ใหม่ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ จะเป็นกระบวนการที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องในทุก ๆ กิจกรรมในเส้นเวียนกันหอยเพื่อค้นหาความรู้อย่างลุ่มลึก ใช้วิธีการแก้ปัญหาแบบมีส่วนร่วม เน้นความร่วมมือโดยเสมอภาค สร้างความรู้เพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงของสังคมโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสังคมที่ดีขึ้น ผลที่ได้จากการวิจัยเชิงปฏิบัติจะได้ทั้งองค์ความรู้ใหม่และความสามารถใหม่ในการผลิตความรู้ด้วย

สรุปได้ว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นกระบวนการแก้ปัญหาอย่างมีระบบ เป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็วโดยหาแนวทางการปฏิบัติ หรือวิธีการแก้ไขปรับปรุงสู่การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นในการปฏิบัติงาน และสะท้อนผลการปฏิบัติงานกลับสู่องค์กรตนเอง

จุดมุ่งหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ประวัติ เอรารรณ (2545: 4, อ้างอิงมาจาก McKernan 1996: 28-30) ได้กล่าวสรุปได้ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปฏิบัติการมีจุดเน้นที่ผลการวิจัยนั้นนำไปใช้เฉพาะจุด เฉพาะที่และเฉพาะเรื่อง โดยนำผลการวิจัยไปใช้แก้ปัญหาได้ทันที
2. ผู้วิจัยที่เป็นผู้ทำการวิจัยเดี่ยวหรือเป็นผู้ร่วมโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการนั้นผู้วิจัยจะถูกกระตุ้นให้แสวงหาความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษาและปัญหาที่เกี่ยวข้องอย่างลึกซึ้ง
3. การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นการกระตุ้นให้มีการร่วมมืออย่างเสมอภาคกันของผู้ร่วมโครงการวิจัยทั้งในส่วนของการกระทำวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้
4. การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นการวิจัยที่มุ่งหวังประโยชน์หรือคำตอบในช่วงสั้นซึ่งนำไปสู่การวิจัยเชิงประยุกต์ (Applied Research)

ยุทธนา สัตพันธ์ (2554: 97) จุดมุ่งหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการก็เพื่อการปรับปรุงประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานประจำให้ดีขึ้น โดยนำเอาผลงานที่ปฏิบัติอยู่มาวิเคราะห์สภาพปัญหา อันเป็นเหตุให้งานนั้นไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรจากนั้นใช้แนวคิดทฤษฎีและประสบการณ์ปฏิบัติงานที่ผ่านมาเสาะแสวงหาข้อมูลและวิธีการที่คาดว่าจะแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ แล้วนำวิธีการดังกล่าวไปทดลองกับกลุ่มที่ศึกษา

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ คือ เพื่อจะปรับปรุงประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานประจำให้ดีขึ้น โดยนำเอาผลงานที่ปฏิบัติอยู่มาวิเคราะห์สภาพปัญหา อันเป็นเหตุให้งานนั้นไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จากนั้นใช้แนวคิดทางทฤษฎีและประสบการณ์การปฏิบัติงานที่ผ่านมาเสาะหาข้อมูลและวิธีการที่คาดว่าจะแก้ปัญหาดังกล่าวได้ แล้วนำวิธีการดังกล่าวไปทดลองใช้กับกลุ่มที่เกี่ยวข้องปัญหานั้น

กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ

พรพิมล แพงภูงา (2557: 44-45) ได้กล่าวถึง กระบวนการดำเนินงานและขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการไว้ดังนี้

1. การจำแนกหรือพิจารณาปัญหาที่ประสงค์จะศึกษา ผู้วิจัยและกลุ่มที่ทำการวิจัยจะต้องศึกษารายละเอียดของปัญหาที่จะศึกษาอย่างชัดเจน ปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียนซึ่งจะทำการวิจัยเชิงปฏิบัติจะต้องมีทฤษฎีรองรับในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น การวิเคราะห์สภาพปัญหาควรพิจารณาให้ครบ 4 องค์ประกอบ คือ ปัญหาที่เกี่ยวกับครู นักเรียน เนื้อหาวิชา และสภาพแวดล้อม
2. เลือกปัญหาสำคัญที่เป็นสาระควรแก่การศึกษาวิจัย เลือกโดยอาศัยทฤษฎีมาร่วมพิจารณา ลักษณะปัญหา แล้วสร้างวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตลอดจนอาจต้องสร้างสมมติฐานของการวิจัยในรูปแบบของข้อความที่ต้องการประเมิน แสดงถึงความสัมพันธ์กับปัญหาหลักการ แนวคิดทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น
3. เลือกเครื่องมือดำเนินการวิจัย ที่จะช่วยให้ได้คำตอบปัญหาตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เครื่องมือที่ใช้มี 2 ลักษณะ คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติหรือฝึกหัดตามวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติ
4. บันทึกเหตุการณ์อย่างละเอียดในแต่ละขั้นตอนของการวิจัย ทั้งส่วนที่เป็นความก้าวหน้า และเป็นอุปสรรคตามวงจรการปฏิบัติการ คือ ในขั้นตอนของการวางแผนการปฏิบัติ การสังเกตและ

การสะท้อนผลการปฏิบัติ การเก็บสะสมข้อมูล บันทึกไว้ใช้ในการปรับปรุงวงจรปฏิบัติการต่อไป และเพื่อเป็นการรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์หาคำตอบของสมมุติฐาน

5. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ในด้านต่าง ๆ ของข้อมูลที่รวบรวมไว้ซึ่งส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ การตรวจสอบรายละเอียดของข้อมูลเพื่อให้แน่ใจในความถูกต้องแสดงรายละเอียดอธิบายสถานการณ์ จัดหมวดหมู่ และแยกประเภทของกลุ่มข้อมูลตามหัวข้อที่เหมาะสมเปรียบเทียบข้อแตกต่าง และคล้ายคลึงของข้อมูล

6. ตรวจสอบข้อมูลของผู้วิจัยได้พิจารณาไว้แล้วอีกครั้งหนึ่งเพื่อสรุปหาคำตอบที่เป็นสาเหตุและวิธีแก้ปัญหานั้นตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยสรุปประมวลเป็นหลักการ (Principle) รูปแบบ (Model) ของการปฏิบัติหรือเสนอเชิงทฤษฎี (Proposition) หรือทฤษฎี (Theory) ทั้งนี้ต้องอาศัยหลักทางตรรกวิทยา โดยวิธีอุปมานและความรู้เชิงทฤษฎีด้วย

ขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

1. ขั้นการวางแผน (Planning) เริ่มต้นด้วยสำรวจปัญหาและวิเคราะห์ร่วมกันระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียน เพื่อให้ได้ปัญหาที่สำคัญที่ต้องการให้แก้ไขตลอดจนการแยกแยะรายละเอียดของปัญหานั้น เกี่ยวกับลักษณะของปัญหาเกี่ยวข้องกับใคร แนวทางแก้ไขอย่างไรจะต้องปฏิบัติอย่างไร ซึ่งจะขอแนะนำในการเลือกหัวข้อการวิจัยในขั้นสุดท้ายที่ควรคำนึงถึงดังต่อไปนี้

- 1.1 หัวข้อนั้นสำคัญต่อผู้วิจัยอย่างไร
- 1.2 หัวข้อนั้นสำคัญต่อโรงเรียนและนักเรียนอย่างไร
- 1.3 มีใครช่วยได้บ้าง
- 1.4 ข้อจำกัดที่จะค้นพบทั้งในแง่ของการปฏิบัติและงบประมาณ
- 1.5 ความสามารถของผู้วิจัยในการดำเนินงานการวิจัย

เมื่อได้ดำเนินการตามขั้นตอนนี้แล้ว ในขั้นนี้อาจจะต้องขอความร่วมมือจากผู้อื่นหรือผู้ช่วยวิจัยเพื่อกำหนดหัวข้อที่จะดำเนินงานวิจัยให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ปรัชญาหรือว่าจะใช้เครื่องมืออะไร เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างไร วิเคราะห์อย่างไร ใช้สถิติแบบใดบ้าง จนเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติต่อไป

2. ขั้นการปฏิบัติ (Action) เป็นการนำแนวคิดที่กำหนดเป็นกิจกรรมในขั้นวางแผนที่วางไว้มาดำเนินการ ในขั้นนี้ผู้วิจัยจะต้องพบปัญหาในการวิจัยมากมาย ต้องทำการวิเคราะห์ วิจัย ปัญหา

อุปสรรคที่เกิดขึ้นร่วมกันของทีมงาน เพื่อทำการแก้ไขปรับปรุงแผน ดังนั้น แผนที่กำหนดไว้ควรมีความยืดหยุ่นปรับได้ เปลี่ยนแปลงไปตามความเหมาะสมโดยกำหนดให้เกิดความสอดคล้องกับการปฏิบัติจริง

3. ขั้นการสังเกต (Observation) เป็นการสังเกตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นด้วยความรอบคอบ ซึ่งสังเกตกระบวนการของการปฏิบัติการ (The Action of Process) และผลของการปฏิบัติการ (The Effect of Action) พร้อมทั้งจดบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่คาดหวังและไม่คาดหวัง โดยอาศัยเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกิดจากการปฏิบัติ ผู้วิจัยจะต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมพิจารณาข้อดีข้อเสียของเครื่องมือแต่ละชนิด เพื่อรวบรวมข้อมูลให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดดังมีรายละเอียดดังนี้

3.1 การบันทึกสนาม (Field Note) เป็นการจดบันทึกพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้เกี่ยวข้องตามสภาพที่เห็นโดยไม่ได้แสดงความคิดเห็นส่วนตัวหรือการแปลความหมาย การบันทึกลักษณะนี้จะทำให้ได้พฤติกรรมตามสภาพการณ์ที่เป็นจริง

3.2 การสัมภาษณ์ (Interviews) เป็นการทำให้ได้คำถามที่ยืดหยุ่นมากกว่าการรวบรวมแบบสอบถาม การสัมภาษณ์สามารถดำเนินการได้ 3 ลักษณะ คือ

3.2.1 แบบไม่ได้วางแผน (Unplanned) เป็นการสนทนาอย่างไม่เป็นทางการของคู่สนทนา

3.2.2 แบบวางแผนแต่ไม่มีโครงสร้าง (Planned but-Unstructured) เปิดโอกาสให้คู่สนทนาเลือกหัวข้อที่สนใจที่จะพูด ผู้สัมภาษณ์จะใช้คำถามอื่นประกอบเพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจนตรงประเด็น

3.2.3 แบบมีโครงสร้าง (Structured) การสัมภาษณ์ที่เป็นไปตามชุดคำถามที่เตรียมการไว้แล้ว

3.3 การใช้สังคมมิติ (Sociometrist Method) เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงสังคมในกลุ่มเป้าหมายโดยใช้คำถามว่า เขาชอบที่จะทำงานหรือไม่ทำงานกับใคร แล้วนำมาเชื่อมโยงความสัมพันธ์ว่าใครเป็นผู้นิยมของกลุ่มหรือใครถูกเพื่อนเพิกเฉย

3.4 แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบ สามารถใช้ได้ทั้งแบบปลายเปิดและปลายปิด เลือกให้เหมาะสมกับลักษณะของข้อมูลที่สำคัญ ผู้วิจัยจะต้องกำหนดหัวข้อของเรื่องที่จะถามให้รัดกุมและครอบคลุม

3.5 การใช้แบบสำรวจรายการ (Checklist) เพื่อให้การบันทึกพฤติกรรมมีความเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยอาจสร้างรายการแสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เกี่ยวข้อง กลุ่มเป้าหมายแล้วใช้ประกอบการสังเกตโดยกา ✓ หรือ X หน้าพฤติกรรมที่เกิดขึ้นไปตามรายการที่มีอยู่

3.6 การบันทึกเสียง (Tape Recording) เป็นวิธีที่สะดวกและง่าย ข้อดี คือสามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างละเอียด แต่ข้อด้อย คือ ไม่สามารถบันทึกกิจกรรมที่แสดงท่าทาง

3.7 การใช้วีดีทัศน์ (Video Tape Recorder) สามารถบันทึกพฤติกรรมได้ทุกขั้นตอน บันทึกได้ทั้งภาพและเสียง สามารถเห็นพฤติกรรมได้ทั้งหมด หรือเลือกบันทึกรายการประเด็นที่สนใจ มีความเที่ยงตรงค่อนข้างสูง

3.8 การใช้แบบทดสอบ (Test) เป็นการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เป็นการรวบรวมข้อมูลความสามารถทางด้านสมอง

4. ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection) เป็นขั้นสุดท้ายของวงจรการทำงานวิจัยเชิงปฏิบัติการ คือ การประเมินหรือตรวจสอบกระบวนการแก้ปัญหาหรือสิ่งที่เป็นข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติการ ผู้วิจัยร่วมกับกลุ่มผู้เกี่ยวข้องจะต้องตรวจสอบปัญหาที่เกิดขึ้นในแง่มุมต่าง ๆ ว่าสัมพันธ์กับสภาพสังคม สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนหรือกิจกรรมที่กำลังศึกษา และของระบบการศึกษาที่ประกอบกันอยู่ โดยผ่านกระบวนการถกอภิปรายปัญหา การประเมินโดยกลุ่มจะทำให้ได้แนวทางของการพัฒนาขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมและเป็นพื้นฐานข้อมูลที่จะเป็นแนวทางนำไปสู่การปรับปรุงและการวางแผนการปฏิบัติต่อไป

ประวิต เอราวรรณ์ (2545: 4, อ้างอิงมาจาก Kemmis and McTaggart 1991: 28-30) ได้กล่าวถึง กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการไว้ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) เป็นแนวทางในการปฏิบัติตามความคาดหวัง เป็นการมองไปในอนาคต การกำหนดแผน โดยทั่วไปจึงต้องมีความยืดหยุ่น เพื่อที่จะให้เข้ากับเปลี่ยนแปลงและความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น กิจกรรมที่ถูกเลือกมากำหนดในแผนจะต้องผ่านการคัดเลือกและสามารถปฏิบัติได้ดีกว่ากิจกรรมอื่น ๆ สามารถลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นได้ และช่วยให้เกิดพลังในการปฏิบัติที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพสูงกว่า

2. การปฏิบัติ (Action) เป็นการนำแผนที่กำหนดไว้อย่างมีเหตุผลไปปฏิบัติ มีการใช้การวิเคราะห์วิจารณ์ประกอบไปด้วย โดยรับฟังจากผู้ร่วมวิจัยหรือผู้เกี่ยวข้องและแผนดังกล่าวจะต้องสามารถแก้ไขและปรับปรุงได้ตลอดเวลา มีการควบคุมอย่างสมบูรณ์ไปปฏิบัติ และแผนดังกล่าวสามารถปรับแก้ได้ตามความเห็นของผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย

3. การสังเกต (Observation) เป็นขั้นตอนที่ทำหน้าที่เก็บบันทึกข้อมูลผลการปฏิบัติการ โดยข้อมูลที่ได้จากการสังเกตจะมาจากหลายวิธีการและมาจากทุก ๆ ด้าน ตลอดทั้งกระบวนการของ

การปฏิบัติและผลของการปฏิบัติ ในการสังเกตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต้องใช้ความระมัดระวัง ความใจกว้างยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้นที่คาดหวังและไม่คาดหวัง

4. การสะท้อนผล (Reflection) ผลการปฏิบัติจากขั้นตอนนี้ จะเป็นพื้นฐานในการวางแผนงานต่อไปอย่างต่อเนื่องของวงจร ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นการกระทำตามที่ได้จัดบันทึกไว้จากการสังเกต เก็บข้อมูล การสะท้อนภาพจะมีลักษณะเป็นการประเมินอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้วิจัยปฏิบัติการจะต้องตัดสินใจจากประสบการณ์ของตนว่า ผลการปฏิบัติที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ตรงตามความประสงค์หรือไม่ และให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติขั้นต่อไป การวิจัยปฏิบัติการเป็นการเคลื่อนไหวอย่างไม่หยุดนิ่งของแต่ละกระบวนการ โดยมีการเคลื่อนไหวแบบเกลียวสว่านระหว่าง การวางแผนการปฏิบัติการสังเกต และการสะท้อนผล

พัฒนศักดิ์ ภูมิโคกรักษ์ (2552: 10) การทำวิจัยปฏิบัติการกลุ่มและสมาชิกจะต้องปฏิบัติดังนี้

1. แผน คือ โครงสร้างกิจกรรมหรือการปฏิบัติ และตามคำจำกัดความแผนคือแนวทางปฏิบัติ ซึ่งจะต้องมองไปในอนาคตข้างหน้า โดยจะต้องระลึกอยู่เสมอว่าเหตุการณ์ทางสังคมนั้นไม่สามารถหรือกำหนดไว้ล่วงหน้าได้ และจะต้องมีการเสี่ยงต่อความไม่แน่นอนอยู่บ้างการกำหนดแผนทั่วไป จึงต้องมีความยืดหยุ่นพอสมควร เพื่อที่จะสามารถปรับให้เข้ากับความเปลี่ยนแปลงและความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในสภาพจริง เช่นเดียวกับสภาพการณ์ของสิ่งต่าง ๆ และการเมืองลักษณะที่สองกิจกรรมที่ถูกเลือกมา กำหนดในแผน จะต้องได้รับเลือกมาเนื่องจากกิจกรรมนั้นสามารถปฏิบัติได้ดีกว่ากิจกรรมอื่น ๆ สามารถลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นได้ (อย่างน้อยในระดับหนึ่ง) และช่วยให้เกิดพลังในการปฏิบัติที่เหมาะสมกว่า และมีประสิทธิภาพสูงกว่า ในการปฏิบัติการทางการศึกษาในส่วนของกำหนดแผนนี้ ผู้ร่วมงานจะต้องให้ผู้ปฏิบัติมีศักยภาพใหม่ ๆ ในการปฏิบัติทางการศึกษาในแง่ของทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการวิเคราะห์และปรับปรุงกำหนดแผนที่สามารถปฏิบัติได้จริงในสภาพการณ์ที่เป็นอยู่

2. การปฏิบัติ เป็นการดำเนินการกระทำที่เกิดจากแผนที่ได้พิจารณาไตร่ตรองแล้วอย่างรอบคอบ เป็นการปฏิบัติงานจากแนวคิดให้เป็นการกระทำ และใช้การปฏิบัตินี้เป็นฐานของการพัฒนาการกระทำในขั้นต่อไป ทั้งความละเอียดถี่ถ้วนและความตั้งใจในการกระทำ การปฏิบัติดำเนินงานตามแผนที่ได้วางแผนไว้อย่างมีเหตุผลและมีความควบคุมอย่างสมบูรณ์ แต่การปฏิบัติจากแนวทางที่วางไว้นี้มีโอกาสของการเสี่ยงอยู่ด้วย

3. การสังเกต ทำหน้าที่เก็บบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผลวิฤตจากการปฏิบัติงาน การสังเกต ช่วยมองไปข้างหน้าโดยเป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะสะท้อนเหตุการณ์ในปัจจุบันในลักษณะของเหตุการณ์ในอนาคตอันใกล้ที่ดำเนินการต่อเนื่องและสอดคล้องต่อกัน ไม่แคบจนเกินไปข้อมูลจากการสังเกตจะต้องเปิดกว้าง คือ จะต้องมองหลายแง่หลายมุมในทุก ๆ ด้าน

4. การสะท้อนของการกระทำ คือ การแสดงออกที่สังเกตได้ ซึ่งจะสะท้อนออกมาในรูปแบบของกระบวนการ ปัญหาและแนวทางการกระทำ การสะท้อนจะเป็นลักษณะของความเป็นไปได้ของสถานการณ์ทางสังคมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่ปฏิบัติลงไป การสะท้อนภาพจะพิจารณาโดยใช้การอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้ร่วมงาน โดยวิธีนี้จะช่วยให้ได้ภาพสะท้อนของกลุ่มที่จะนำไปสู่การปรับสถานการณ์ทางสังคมและการปรับปรุงโครงการ การสะท้อนภาพจะมีลักษณะเป็นการประเมินอย่างหนึ่ง

ศิวานนท์ สวยสว่าง (2553: 21-22) จุดเริ่มต้นของการวิจัยปฏิบัติการ คือ การสำรวจสภาพการณ์เบื้องต้นในการปฏิบัติงาน (Reconnaissance) ซึ่งการวิเคราะห์ระบบโครงสร้างการบริหารและการปฏิบัติงานในโรงเรียนจะช่วยให้นักวิจัยปฏิบัติการในโรงเรียนเข้าใจภาพของโรงเรียนอย่างชัดเจน ซึ่งจะไปสู่ปัญหาการพิจารณาปัญหาหรือจุดพัฒนาซึ่งเป็นเป้าหมายของ การวิจัยปฏิบัติการได้อย่างเที่ยงตรงและมีความชัดเจน กระบวนการวิจัยนี้ เมื่อกล่าวในเชิงนำไปใช้เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานในโรงเรียน มีวิธีดำเนินการตามวงจรของการวิจัยปฏิบัติการดังนี้

1. ขั้นวางแผน (Planning) เริ่มต้นด้วยการสำรวจปัญหาร่วมกันระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียน เพื่อให้ได้ปัญหาที่สำคัญที่ต้องการให้แก้ไข ตลอดจนการแยกแยะรายละเอียดของปัญหานั้นเกี่ยวกับลักษณะของปัญหาเกี่ยวข้องกับใคร แนวทางแก้ไขอย่างไร และจะต้องปฏิบัติอย่างไร

2. ขั้นปฏิบัติการ (Action) เป็นการนำแนวคิดที่กำหนดเป็นกิจกรรมในขั้นการวางแผนมาดำเนินการ โดยการวิเคราะห์หรือพิจารณาปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นร่วมกันของทีมงานประกอบไปด้วยเพื่อทำการแก้ไข ปรับปรุงแผน ฉะนั้นแผนที่กำหนดควรจะต้องมีความยืดหยุ่นปรับได้

3. ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นด้วยความรอบคอบซึ่งอาจเป็นสิ่งที่กำหนดขึ้นทั้งที่คาดหวังและไม่คาดหวัง โดยอาศัยเครื่องมือการเก็บข้อมูลเข้าช่วย

4. ขั้นการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (Reflection) เป็นขั้นสุดท้ายของวงจรการทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการ คือ การประเมินหรือตรวจสอบกระบวนการแก้ปัญหา หรือสิ่งที่เป็นข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติการ ผู้วิจัยร่วมกับกลุ่มผู้เกี่ยวข้องจะต้องตรวจสอบปัญหาที่เกิดขึ้นในแง่มุมต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน และระบบของการศึกษาที่ประกอบกันอยู่โดยผ่านการอภิปรายปัญหา การประเมินโดยกลุ่มจะทำให้ได้แนวทางพัฒนาขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ที่จะป็นข้อมูลนำไปสู่การปรับปรุงและวางแผนการปฏิบัติในวงจรต่อไป

พรพิมล แพงงูงา (2557: 11) ได้เสนอแนะขั้นตอนของการทำการวิจัยปฏิบัติการไว้ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพปัญหา อาจทำได้หลายวิธี ดังนี้

1.1 การใช้เทคนิคระดมพลังสร้างสรรค์ (A-I-C) เป็นการระดมความคิดเห็นของกลุ่มต่อสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวัง เมื่อได้รับข้อสรุปความแตกต่างดังกล่าวถือเป็นปัญหาสิ่งที่จะต้องปรับปรุง ทางกลุ่มช่วยกันจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและร่วมมือกันวางแนวทางแก้ปัญหาเลือกปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา

1.2 การใช้เทคนิค SWOT เป็นการช่วยกันวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและวิกฤตของการดำเนินงานหน่วยงาน

1.3 การวิเคราะห์สภาพปัญหาจากความเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ทำโดยการสอบถามหรือสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง

2. ร่างที่มาและความสำคัญของปัญหา โดยเน้นสภาพการณ์ของหน่วยงานขณะนั้นสิ่งที่ต้องการแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงงาน และแนวทางการแก้ไขปัญหาที่สร้างแผนไว้ทั้งนี้ควรอธิบายบทบาทของนักวิจัยให้ชัดเจนว่าเกี่ยวข้องอย่างไร

3. ตั้งคำถามวิจัยและการเขียนชื่อหัวข้อวิจัยคำถามการวิจัย ควรเป็นคำถามในลักษณะที่ว่าทำอย่างไร (How) เราสามารถแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงงานนี้หัวข้อวิจัย ควรระบุสิ่งที่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง นวัตกรรมหรือวิธีการที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุง เช่น วางแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียนสิ่งที่มีมุ่งให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอาจได้แก่ ครูให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับจริยธรรม

4. การศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จุดมุ่งหมายก็เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาหรือปรับปรุงโดยวิธีการต่าง ๆ ที่เคยได้มีผู้อื่นศึกษาไว้แล้ว เพื่อผู้วิจัยจะสามารถดัดแปลงให้เหมาะสมกับลักษณะบริษัทของหน่วยงานให้เรียบเรียงหัวข้อบทที่ 2 ของเค้าโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระควรประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

4.1 การบรรยายสภาพหน่วยงาน

4.2 ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับนวัตกรรมที่คาดว่าจะใช้แก้ปัญหาได้

4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5. การดำเนินการวิจัย

5.1 การเลือกกลุ่มตัวอย่างหรือร่วมวิจัยในการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เราอาจจะระบุที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยว่าเป็นผู้ร่วมวิจัย (Research Participant) ทั้งนี้ให้หัวข้อประชากรและกลุ่มตัวอย่างเราอาจเพิ่มเติมแหล่งข้อมูลอื่น ๆ เช่น เอกสารหลักสูตร

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ การบรรยายข้อมูลเบื้องต้นการเปรียบเทียบ ความแตกต่าง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์

5.2.2 การวิเคราะห์ขั้นต้น เป็นการวิจัยข้อมูลที่ดำเนินการระหว่างการเก็บข้อมูล การจัดกลุ่มข้อมูล การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มข้อมูล

5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.4 การตรวจสอบข้อมูล

6. ผลการวิจัย การนำเสนอผลการวิจัย

6.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

6.2 ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์

7. การอภิปรายผล ควรแสดงให้เห็นว่าผลการวิจัยสอดคล้องหรือขัดแย้งกับแหล่งอ้างอิง
ต่อไปนี

7.1 หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.3 ประสบการณ์ของผู้วิจัย

8. ข้อเสนอแนะ การเขียนข้อเสนอแนะ ควรเน้นข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ เพื่อนำผลการวิจัย
ไปใช้ในการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการมีกระบวนการหลักอยู่ทั้งหมด 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการวางแผน (Planning) คือ ขั้นตอนการสำรวจวินิจฉัยปัญหา ตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับ
สภาพที่เกิดขึ้น

2. การปฏิบัติ (Action) คือ ดำเนินการภายใต้ปัญหาที่จะศึกษา

3. การสังเกต (Observation) คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การสะท้อนผล (Reflection) คือ นำข้อค้นพบไปเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและใช้ประโยชน์

ลักษณะและความสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ประวิต เอราวรรณ์ (2545: 4-6) ได้อธิบายลักษณะของการวิจัยปฏิบัติการไว้ 10 ประการ
โดยอาศัยแนวคิดของ (Elliott 1978: 143) ดังนี้

1. ปัญหาที่นำมาวิจัย ต้องเป็นปัญหาของผู้ปฏิบัติงาน

2. ปัญหานั้นเป็นปัญหาที่สามารถแก้ไขได้
 3. ปัญหานั้นเป็นปัญหาในเชิงปฏิบัติ ไม่ใช่ปัญหาเชิงทฤษฎีหรือเชิงหลักการ
 4. มีการเสนอทางออกของปัญหาและปรับเปลี่ยนไปจนกว่าการวิจัยจะเสร็จสิ้น
 5. เป้าหมายคือต้องการให้ผู้วิจัยเข้าใจปัญหา
 6. ใช้วิธีวิจัยแบบกรณีศึกษา (Case Study) เพื่อบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัยและสถานการณ์ปัญหาที่เกาะติดเพื่อศึกษา
7. กรณีศึกษาในที่นี้ เป็นการรายงานตามการรับรู้และความเชื่อในสิ่งต่าง ๆ ของครูหรือผู้เรียน ฯลฯ
 8. ใช้การบรรยายข้อมูลจากสัญลักษณ์ทางภาษาที่แสดงออกมาในชีวิตประจำวัน
 9. กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อมูลได้อย่างอิสระ
 10. เปิดรับหรือรวบรวมข้อมูลได้อย่างอิสระภายในกลุ่มหรือในระหว่างการปฏิบัติ
- พัฒนศักดิ์ ภูมิโคกรักษ์ (2552: 21-22) ได้กล่าวว่า ลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการมี 4 ประการ คือ
1. เป็นการวิจัยเชิงอัตวิพากษ์ (Self-reflective Inquiry) คือ การมองสะท้อนภาพสถานการณ์หรือปัญหาที่เผชิญอยู่ ทำความเข้าใจในธรรมชาติของปัญหานั้น ๆ ให้กระจ่าง เพื่อค้นหาวิธีการแก้ไขหรือเพื่อเปลี่ยนแปลงให้ดีกว่าเดิม เป็นการศึกษาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเองและทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง โดยกระบวนการวิจัย
 2. เป็นการวิจัยที่ดำเนินการโดย “คนใน” ซึ่งเป็นผู้มีส่วนร่วมรับผลโดยตรงในหน่วยงานหรือชุมชนนั้น เช่น กรณีกลุ่มส่งเสริม IPPM–FFS (Integrated Production and Pest Management Farmer Field School) จะเป็นการวิจัยโดยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบร่วมกับสมาชิกเกษตรกรผู้เข้าร่วมกิจกรรม หรืออาจจะมีบุคคลภายนอกเข้าร่วมก็ได้ เช่น กลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชร่วมกับศูนย์ผลิตขยายเมล็ดพันธุ์พืช เป็นต้น
 3. เป็นการวิจัยเพื่อหวังผลในการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติในหน่วยงานนั้น ๆ โดยตรง ซึ่งมุ่งผลในการปฏิบัติอย่างแท้จริง เพื่อการพัฒนาตามแนวทางใดแนวทางหนึ่ง คือ การปรับวิธีการเดิมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ผลที่คาดหวังจากการวิจัยเช่นนี้จะไม่ใช่การพัฒนาความรู้เชิงวิชาการ แต่เป็นการได้ความรู้และวิธีการปฏิบัติที่ใช้ได้จริงสำหรับผู้ปฏิบัติงาน
 4. การวิจัยชนิดนี้เป็นการวิจัยที่มีการทดสอบวิธีการปฏิบัติจริงในสถานที่จริงและทำการวิเคราะห์ผลของการปฏิบัตินั้น ๆ โดยผู้วิจัยเอง

พรพิมล พงษ์งา (2557: 20-23) กล่าวถึงการวิจัยปฏิบัติการมีหลักที่สำคัญ 14 ประการ คือ

1. เพิ่มพูนความเข้าใจในปัญหาต่าง ๆ
2. มุ่งปรับปรุงการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานของบุคคล
3. เน้นที่ปัญหาเร่งด่วนของการปฏิบัติงาน
4. ให้ความสำคัญต่อความร่วมมือกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
5. ดำเนินการวิจัยภายใต้สถานการณ์ที่กำลังเป็นปัญหา
6. ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมอย่างเป็นธรรมชาติ
7. เน้นการศึกษาเฉพาะกรณีหรือการศึกษาเพียงหน่วยเดียว
8. ไม่มีการควบคุมหรือจัดกระทำต่อตัวแปร
9. ปัญหาวัตถุประสงค์และระเบียบวิธีมีลักษณะเป็นกระบวนการสืบเสาะหาความรู้
10. มีการประเมินหรือสะท้อนผลที่เกิดขึ้นเพื่อทบทวน
11. ระเบียบวิธีวิจัยมีลักษณะเป็นนวัตกรรมสามารถคิดขึ้นมาใหม่ให้เหมาะสม
12. กระบวนการศึกษามีความเป็นระบบหรือเป็นวิทยาศาสตร์
13. มีการแลกเปลี่ยนผลวิจัยและมีการนำไปใช้จริง
14. ใช้วิธีการแบบบรรยายข้อมูล หรือการอภิปรายร่วมกันอย่างเป็นธรรมชาติ

สรุปได้ว่า การวิจัยปฏิบัติการเป็นกระบวนการที่ผู้ปฏิบัติงานศึกษาการปฏิบัติงานของตนเอง โดยใช้ระเบียบวิธีวิทยาศาสตร์เพื่อค้นพบความจริงเกี่ยวกับสิ่งที่ปฏิบัติหรือเป็นการแก้ปัญหา เช่น การสร้างและพัฒนาทักษะใหม่ ๆ หรือวิธีการใหม่ขึ้น เพื่อพัฒนาและแก้ปัญหางานที่ปฏิบัติอยู่ โดยดำเนินการวิจัยในที่ปฏิบัติงาน มีแนวการปฏิบัติของนักการศึกษาหลายท่าน ผู้วิจัยพิจารณาแล้วจึงจะเลือกใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ PAOR ตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart (1991: 28-30) ซึ่งประกอบด้วยการวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) โดยยึดกรอบ การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) การส่งต่อเพื่อพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่อไป

วิถีปกติใหม่

การระบาดของเชื้อไวรัส โควิด-19 ส่งผลต่อระบบการศึกษาเป็นอย่างมาก ตั้งแต่เชื้อไวรัสเริ่มระบาดในประเทศจีนปลายปีที่แล้วจนถึงปัจจุบัน UNESCO รายงานว่ารัฐบาล 191 ประเทศทั่วโลกประกาศปิดสถานศึกษาทั่วประเทศ มีผู้เรียนได้รับผลกระทบกว่า 1.5 พันล้านคน (มากกว่าร้อยละ 90 ของผู้เรียนทั้งหมด) สำหรับประเทศไทยสถานการณ์การระบาดเกิดขึ้นในช่วงสถานศึกษาชั้นพื้นฐานปิดภาคเรียน โดยในช่วงต้นเดือนเมษายน คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้เลื่อนวันเปิดเทอมภาคเรียนที่ 1 ไปเป็นวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 ไทยจึงมีโอกาสทบทวนบทเรียนจากต่างประเทศเพื่อเตรียมตัวให้พร้อมในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับมาตรการป้องกันการระบาด พร้อมกับเตรียมมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้เรียนได้รับผลกระทบจากรูปแบบการเรียนที่เปลี่ยนไป (พงศัทศ วนิชานันท์ 2563: 69)

สิ่งแรกที่รัฐต้องตัดสินใจ คือ การเปิด-ปิดโรงเรียน แต่ผลของการปิดโรงเรียนอาจได้ไม่คุ้มเสีย ควบคุมมาตรการเร่งด่วนที่รัฐบาลหลายประเทศใช้เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อไวรัส คือ มาตรการกึ่งปิดเมือง (Semi-lockdown) และมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) โรงเรียนจึงจำเป็นต้องถูกปิด ไปด้วยเพื่อลดช่องทางการแพร่เชื้อไวรัส อย่างไรก็ตามงานวิจัยศึกษาผลของการปิดโรงเรียนในประเทศจีน ฮองกง และสิงคโปร์ ประกอบกับบทเรียนในอดีตจากสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัส SARs บ่งชี้ว่า การปิดโรงเรียนอย่างเดียวส่งผลน้อยมากต่อการลดจำนวนของผู้ติดเชื้อ เมื่อเทียบกับมาตรการอื่น นอกจากนี้ธนาคารโลกยังแสดงความเป็นห่วงต่อสถานการณ์ปิดโรงเรียนว่าจะส่งผลให้นักเรียนส่วนใหญ่เสียโอกาสในการเรียนรู้ โดยเฉพาะนักเรียนในครอบครัวที่มีฐานะยากจน เนื่องจากไม่มีรายได้มากพอที่จะนำมาใช้สนับสนุนการเรียนของบุตรหลานเพิ่มเติม ที่ร้ายแรงที่สุดการปิดโรงเรียนอาจผลักดันให้นักเรียนกลุ่มนี้หลุดออกจากระบบการศึกษา ซึ่งจะก่อให้เกิดผลเสียต่อชีวิตเด็กในระยะยาว ดังนั้น สิ่งที่เป็นคือการวางแผนทางเปิดโรงเรียน เพื่อให้เด็กได้ไปโรงเรียนอีกครั้ง โดยให้สอดคล้องกับความรุนแรงของสถานการณ์ ควบคู่กับการใช้มาตรการ ทางด้านสาธารณสุขและมาตรการทางสังคมอย่างเคร่งครัดในโรงเรียน (พงศัทศ วนิชานันท์ 2563)

ประเทศไทยยังมีข้อจำกัดในการเรียนทางไกลค่อนข้างสูง ข้อมูลของสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (ITU) บ่งชี้ว่า สัดส่วนของครัวเรือนที่มีคอมพิวเตอร์ค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของประเทศพัฒนาแล้ว นอกจากนี้ การสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติยังสะท้อนให้เห็น

ความเหลื่อมล้ำสูงในการเข้าถึงอุปกรณ์ดิจิทัล โดยเฉพาะครัวเรือนที่มีฐานะยากจน และครัวเรือนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยิ่งไปกว่านั้นยังมีนักเรียนกว่า 8 หมื่นคน อยู่ในพื้นที่ที่ไฟฟ้าเข้าไม่ถึง ดังนั้นรัฐบาลต้องสำรวจความพร้อมของครัวเรือนเด็ก และมีมาตรการที่หลากหลายเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าถึงการเรียนทางไกลของเด็กที่มีสภาพความขาดแคลนแตกต่างกัน จากบทเรียนข้างต้นรัฐบาลไทยควรมีมาตรการเปิด-ปิดโรงเรียนให้สอดคล้องกับความรุนแรงของการระบาดของโรค มีความยืดหยุ่นในแต่ละพื้นที่ และใช้มาตรการด้านอื่นควบคู่ในกรณี เปิดโรงเรียน นอกจากนี้ ควรเร่งสำรวจความพร้อมในการเข้าถึงการเรียนทางไกลของเด็กเพื่อเตรียมอุปกรณ์ หรือสื่อการเรียนให้เหมาะสมกับบริบทของครอบครัวเด็กที่แตกต่างกันโดยดำเนินการ 6 ประการ (พงศทัต วนิชานันท์ 2563: 69) ดังนี้

ประการที่ 1 กำหนดมาตรการเปิด-ปิดโรงเรียนให้สอดคล้อง และยืดหยุ่นตามความรุนแรงของการระบาดของไวรัส โควิด-19 โดยวางแผนทางให้พื้นที่ที่พบผู้ติดเชื้อรายใหม่อย่างต่อเนื่องในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ต้องปิดโรงเรียน และให้เด็กเรียนทางไกลที่บ้านจนสถานการณ์ลดความรุนแรงลงจนสามารถกลับมาเปิด โรงเรียนได้ ในกรณีพื้นที่ที่พบผู้ติดเชื้อรายใหม่ประปราย หรือไม่มีผู้ติดเชื้อรายใหม่ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ให้พิจารณาเปิดโรงเรียนได้ภายใต้ข้อจำกัดความพร้อมของห้องเรียน และความพร้อมในการเรียนทางไกลของ เด็ก ทั้งนี้ควรกำหนดให้แนวทางการเปิด-ปิดโรงเรียนยืดหยุ่นตามสถานการณ์ สามารถเปลี่ยนแปลงได้ทั้งในกรณีที่สถานการณ์ระบาดรุนแรงขึ้น และสถานการณ์ผ่อนคลายลง

ประการที่ 2 ปรับปรุงห้องเรียนให้เป็น “ห้องเรียนปลอดภัย ห่างไกล โควิด-19” โดยกำหนดแนวทางให้โรงเรียนทุกแห่งสำรวจความพร้อมของห้องเรียน โดยกระทรวงศึกษาธิการ ควรประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านระบาดวิทยากำหนดลักษณะของห้องเรียนที่เหมาะสม เช่น จัตุระยะห่างระหว่างนักเรียนอย่างน้อย 1 เมตร และมีอากาศหมุนเวียนอย่างน้อย 10 เท่าของปริมาณอากาศในห้องเรียน เป็นต้น เพื่อให้โรงเรียนทุกแห่งประเมินความพร้อมด้านกายภาพของตน ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการควรสื่อสารอย่างชัดเจน โดยกำหนดแนวทางที่อิงกับแบบแปลนอาคารเรียนมาตรฐานหรือในกรณีที่โรงเรียนไม่ได้ใช้แบบแปลน มาตรฐาน ควรแจ้งให้โรงเรียนทราบถึงมาตรฐานของการระบายอากาศอย่างชัดเจน

ประการที่ 3 สำรวจความพร้อมการเรียนทางไกลของเด็ก เพื่อประเมินความเสี่ยงกระทรวงศึกษาธิการ หรือหน่วยงานต้นสังกัดโรงเรียน ควรประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลพื้นฐานครัวเรือนนักเรียนมาบูรณาการร่วมกันเพื่อจัดกลุ่มตามระดับความเสี่ยงในการเข้าถึงการเรียนทางไกล โดยแบ่งเด็กเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีความพร้อม ได้แก่ เด็กมีอุปกรณ์ดิจิทัลพร้อมอินเทอร์เน็ตที่บ้าน กลุ่มที่มีความเสี่ยง ได้แก่ เด็กที่ไม่มีอุปกรณ์ดิจิทัลและอินเทอร์เน็ตที่บ้าน แต่เข้าถึงไฟฟ้าได้และกลุ่ม

ที่มีความเสี่ยงสูง ได้แก่ เด็กที่ไม่มีอุปกรณ์ดิจิทัลและอินเทอร์เน็ตที่บ้านและไม่มีไฟฟ้าใช้ ทั้งนี้ควรใช้ข้อมูลเพื่อประเมิน ความพร้อมของผู้ปกครองด้วย เช่น เป็นเด็กอยู่กับพ่อแม่หรือไม่ เพื่อวางแผนให้การสนับสนุนเพิ่มเติมแก่ครอบครัวที่ผู้ปกครองไม่พร้อมสนับสนุนบุตรหลานในกรณีที่ต้องเรียนที่บ้าน ในกรณีพื้นที่ที่พบผู้ติดเชื้อรายใหม่ประปราย และพื้นที่ที่ไม่มีผู้ติดเชื้อรายใหม่ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา โรงเรียนควรเปิดการเรียนการสอนตามปกติ หากมีห้องเรียนพร้อมรองรับนักเรียนทุกคน โดยยังสามารถรักษาระยะห่างได้ ส่วนโรงเรียนที่ไม่สามารถจัดชั้นเรียนตามมาตรฐานรักษาระยะห่างที่ปลอดภัยได้ ควรใช้วิธีการสอนในโรงเรียนตามปกติผสมกับการสอนทางไกล เช่น โรงเรียนประถมศึกษาหรือขยายโอกาสให้นักเรียนอนุบาลหรือในช่วงชั้นที่ 1 (ป.1 ถึง ป.3) มาเรียนที่โรงเรียนตามปกติ แต่ให้นักเรียนระดับ ป.4 ขึ้นไป เรียนที่บ้าน ส่วนโรงเรียนมัธยม ครูอาจประเมินนักเรียนตามผลการเรียน (เช่น คะแนนสอบหรือพฤติกรรม เป็นต้น) แล้วให้เด็กที่จำเป็นต้องดูแลใกล้ชิดมาเรียนตามปกติ นอกจากนั้นให้เรียนที่บ้าน เป็นต้น

ประการที่ 4 จัดเตรียมอุปกรณ์ให้แก่เด็กที่มีความเสี่ยงที่จะเสียโอกาสจากการเรียนทางไกล ในกรณีโรงเรียนต้องปิดเพราะพื้นที่มีการระบาดรุนแรง หรือโรงเรียนที่ไม่สามารถจัดชั้นเรียนในห้องเรียนแก่เด็กทุกคนได้ กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานต้นสังกัดควรจัดเตรียมอุปกรณ์ รวมทั้งสื่อการเรียนการสอนแก่เด็กที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มเสี่ยงสูง เช่น จัดเตรียมแท็บเล็ต (Tablet) พร้อมเข้าถึงอินเทอร์เน็ตให้ยืมเรียนแก่เด็กที่ขาดแคลนอุปกรณ์ที่บ้าน แต่สามารถเข้าถึงไฟฟ้าได้ เพื่อให้เด็กสามารถเรียนออนไลน์ได้และจัดเตรียม “สื่อแห่ง” ในรูปชุดสื่อการเรียนรู้ (Learning Packages) สำหรับเด็กที่บ้านไม่มีไฟฟ้าใช้ เป็นต้น

ประการที่ 5 ใช้มาตรการทางสาธารณสุข และมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด ในโรงเรียนที่เปิดการเรียนการสอน ในกรณีที่โรงเรียนสามารถจัดการสอนได้ หรือใช้การสอนแบบผสม ควรบังคับใช้มาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดตาม “แนวทางปฏิบัติสำหรับสถานศึกษา เพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (Covid-19)” ที่กำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับองค์กร UNICEF อย่างเคร่งครัด เช่น ไม่ให้นักเรียน ครู หรือเจ้าหน้าที่ที่เจ็บป่วยมาโรงเรียนกำหนดให้มีการล้างมือ ด้วยสบู่เป็นประจำ และรณรงค์ส่งเสริมให้สวมใส่หน้ากากอนามัย เป็นต้น

ประการที่ 6 สื่อสารให้ผู้ปกครองทราบความจำเป็นของมาตรการเปิด-ปิดโรงเรียน รวมทั้งให้คู่มือสนับสนุนดีกสำหรับการเรียนทางไกล โดยให้ผู้ปกครองทราบว่ารัฐบาลมีแนวทางการเปิด-ปิดโรงเรียนอย่างไร เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถประเมินสถานการณ์ในอนาคตได้ นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการ

2) อาคารเรียนถาวร 216 ล 2 ชั้น 16 ห้อง	จำนวน 1 หลัง
3) โรงฝึกงาน	จำนวน 2 หลัง
4) หอประชุม 101 ล	จำนวน 1 หลัง
5) บ้านพักครู	จำนวน 5 หลัง
6) โรงอาหารขนาด 300 ที่นั่ง	จำนวน 1 หลัง
7) ห้องน้ำห้องส้วมนอกอาคาร	จำนวน 4 ที่
8) สนามฟุตบอล	จำนวน 1 สนาม
9) สนามกีฬาเอนกประสงค์	จำนวน 1 สนาม
10) สระน้ำ	จำนวน 1 สระ
11) แปลงเกษตร	จำนวน 1 แปลง
5. สิ่งอำนวยความสะดวก ประกอบด้วย	
1) โทรศัพท์	1 เลขหมาย 045-659051
2) โทรสาร	1 เครื่อง 045-659051
3) คอมพิวเตอร์บริหารงาน	6 เครื่อง
4) จานรับสัญญาณดาวเทียม	2 จาน
5) เครื่องสำเนาเอกสาร (โรเนียว)	1 เครื่อง
6) เครื่องปรับอากาศ	10 เครื่อง
7) ห้องสมุดกาญจนาภิเษก	1 ห้อง
8) ห้องปฏิบัติการทางภาษา	1 ห้อง
9) ห้องคอมพิวเตอร์	2 ห้อง
10) ห้องโสตทัศนศึกษา	1 ห้อง
6. ค่าขวัญของโรงเรียน	
ตรงเวลา สามัคคี มีวินัย ตั้งใจเรียน	
7. ปรัชญาของโรงเรียน	
ปัญญา นรานัน รตนัน (ปัญญาเป็นแก้วอันประเสริฐของนรชน)	
8. อัตลักษณ์	
สุขภาพดี ยิ้มง่าย ไหว้สวย	
9. ดอกไม้ประจำโรงเรียน	
ดอกราชพฤกษ์ หรือ ดอกคูณ	

10. สี่ประจำโรงเรียน

ขาว - แสด

สีขาว หมายถึง สีแห่งความบริสุทธิ์ เปรียบเสมือนการสร้างคุณงามความดีต่อโลกมนุษย์

สีแสด หมายถึง สีของดวงอาทิตย์ที่แผ่รังสีออกไปเปรียบเสมือนสติปัญญาอันเฉียบแหลมที่แผ่ขยายเพื่อความก้าวหน้าของชีวิต

11. ตรา/เครื่องหมายโรงเรียน

เป็นรูปแบบย่อ น.ว. อยู่ในวงกลมและมีเทียนไขกำลังส่องสว่างเปล่งแสงโดยรอบตรงฐานล่างเขียนเป็นชื่อโรงเรียน

น.ว. หมายถึง คำย่อของโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม
เทียนไขที่กำลังส่องสว่าง หมายถึง แสงที่นำทาง
ให้ชีวิตมีแต่ความเจริญ มีความก้าวหน้าในอนาคต

12. แผนที่โรงเรียน

13. วิสัยทัศน์ (Vision)

โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสู่มาตรฐานสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย ยึดคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

14. พันธกิจ (Mission)

14.1 จัดการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และมาตรฐานสากล

14.2 พัฒนาการเรียนรู้โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

14.3 ส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการศึกษา

14.4 พัฒนาครูให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพครู

14.5 ส่งเสริมและประสานความร่วมมือกับชุมชนและภาคีเครือข่ายในการพัฒนาการศึกษา

14.6 พัฒนาระบบบริหารจัดการโดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน (SBM)

15. เป้าประสงค์ (Goals)

15.1 นักเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เสมอภาค และมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และมาตรฐานสากล

15.2 นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

15.3 ครู บุคลากร และนักเรียนใช้สื่อเทคโนโลยีในการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

15.4 ครูทุกคนมีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพครู

15.5 ชุมชน และภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา

15.6 โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

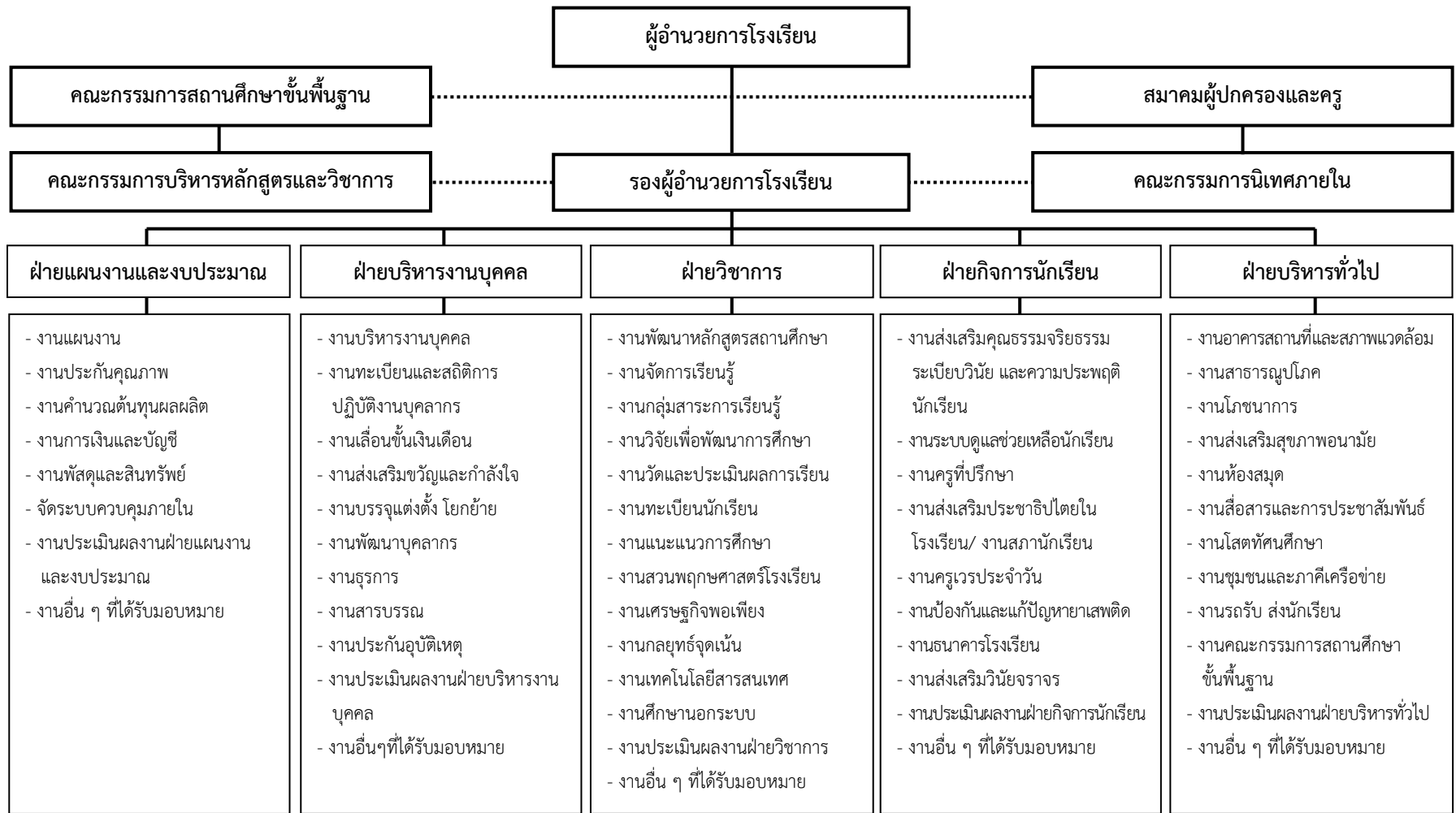
16. กลยุทธ์ในการพัฒนา (Strategic)

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลยุทธ์ที่ 2 การเพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึงครอบคลุมผู้เรียนให้ได้รับโอกาสในการพัฒนา เต็มตามศักยภาพและมีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการ

ภาพที่ 2.2 โครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

17. การบริหารงานโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

โรงเรียนมีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม (Participation) ระดมความคิดเห็นจากทุกฝ่าย นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด และระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนแบ่งเป็น 5 ฝ่าย ตามแนวการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล และมาตรฐานการปฏิบัติงานมัธยมศึกษา ดังนี้

17.1 ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ

17.2 ฝ่ายบริหารงานบุคคล

17.3 ฝ่ายวิชาการ

17.4 ฝ่ายกิจการนักเรียน

17.5 ฝ่ายบริหารทั่วไป

แต่ละฝ่ายจะจัดแบ่งบุคลากรรับผิดชอบตามความรู้ความสามารถและความถนัดตามขอบข่ายของงานในแต่ละฝ่าย จัดทำแผนการพัฒนางานให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับทิศทางการพัฒนาการศึกษา ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ตลอดจนมีการนิเทศ กำกับติดตาม สรุปและรายงานผล ตามที่กำหนด และนำผลจากการสรุปและรายงาน มาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

18. นวัตกรรมพัฒนางานโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

โรงเรียนโนนค้อวิทยาคมใช้นวัตกรรม Nonkhawittayakom Model ในการพัฒนางาน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล การบริหารจัดการด้วยระบบพัฒนาคุณภาพ โดยยึดหลักวงจรเดมมิ่ง (Deming cycle: PDCA) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ Plan คือ การวางแผน Do คือ การปฏิบัติตามแผน Check คือ การตรวจสอบ Action คือ การปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเพื่อให้งานนั้นเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในขณะเดียวกันทุกขั้นตอนของการพัฒนางานในวงจรเดมมิ่ง (Deming cycle: PDCA) โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ได้ยึดหลักการ NKWK (NKWK Principle) ซึ่งประกอบด้วย

N = Network (การสร้างเครือข่าย) โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม มีการสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายระหว่างทีมงาน ฝ่ายบริหารงาน 5 ฝ่ายงาน ประกอบด้วย ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ ฝ่ายบริหาร

งานบุคคล ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายกิจการนักเรียน และฝ่ายบริหารทั่วไป ทั้งในระหว่างองค์การ ชุมชนที่เกี่ยวข้อง โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างต่อเนื่อง

K = Knowledge Management (การจัดการความรู้) โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม มีการกระตุ้นให้ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องมีการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในองค์กร ซึ่งจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยมีการพัฒนาครูทั้งภาระงานทางวิชาการ และภาระงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ เน้นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยการให้ครูที่สอนในกลุ่มสาระเดียวกัน นิเทศกันเองตามความเหมาะสมและความถนัดในวิชานั้น ๆ มีการพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครู บุคลากรและนักเรียนสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีในการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

W = Workshop (การประชุมเชิงปฏิบัติการ) โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม มีการประชุมบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้โรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้ได้ทิศทางบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยมีการประชุมร่วมกันแบบกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ ทั้งแบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ ซึ่งเน้นการทำงานร่วมกันของทุกฝ่าย

K = Key Performance (การกำหนดความสำเร็จ) โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม มีการกำหนดความสำเร็จของการทำงานไว้อย่างชัดเจนเพื่อให้ทราบความก้าวหน้าและคุณภาพในการบริหารจัดการของโรงเรียน เช่น การกำหนดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน ผลสัมฤทธิ์ระดับชาติ และผลการพัฒนาครูในโรงเรียนทั้งระบบ และสามารถนำองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามเป้าหมายของโรงเรียนที่กำหนดไว้

ภาพที่ 2.2 Nonkhawittayakom Model

19. แนวทางการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม เป็นสถานศึกษาพอเพียง

19.1 ผู้บริหารเจ้้นนโยบายให้คณะครูและนักเรียน รวมถึงคณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน รับทราบและเข้าใจ น้อมนำไปเป็นหลักคิด หลักยึด หลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิต จนเป็นวิถีชีวิต ทั้งเรื่องการบริหารจัดการ การสอน

19.2 กำหนดเรื่องของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และในโครงสร้างการบริหารงานโรงเรียน

19.3 พัฒนาครูและนักเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจ และนำมาปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนเกิดคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง

19.4 มอบหมายให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำโครงการหรือโครงการงานให้นักเรียน ได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติและถอดบทเรียน ตามหลักความพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข 4 มิติ เช่น โครงการเขียนเรียงความ “การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง สู่วิถีปฏิบัติของฉัน” กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

20. ข้อมูลนักเรียน

ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ โยโสธร จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 2.2 จำแนกข้อมูลนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ปีการศึกษา 2563

ระดับชั้น	จำนวนห้อง	ชาย	หญิง	รวม
ม.1	3	50	64	114
ม.2	3	47	45	92
ม.3	3	47	53	100
รวม ม.ต้น	9	144	162	306
ม.4	3	43	83	126
ม.5	3	27	51	78
ม.6	3	33	68	101
รวม ม.ปลาย	9	103	202	305
รวมทั้งสิ้น	18	247	364	611

ตารางที่ 2.3 จำแนกข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ปีการศึกษา 2563
โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม มีครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 45 คน ภายใต้การบริหาร
งานของผู้บริหาร

ตำแหน่ง	วิทยฐานะ	อันดับ	วุฒิ ป.เอก		วุฒิ ป.โท		วุฒิ ป.ตรี		วุฒิ ต่ำกว่า ป.ตรี		รวม
			ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
	สายบริหาร										
ผู้อำนวยการ	ชำนาญการพิเศษ	คศ.3	1	-	-	-	-	-	-	-	1
รองผู้อำนวยการ	ชำนาญการ	คศ.2	-	-	-	1	-	-	-	-	1
	รวม										2
	ครูสายผู้สอน										
	ชำนาญการพิเศษ	คศ.3	-	-	2	6	1	3	-	-	12
	ชำนาญการ	คศ.2	-	-	-	-	2	-	-	-	2
	-	คศ.1	-	-	-	1	4	7	-	-	12
	-	ครูผู้ช่วย	-	-	-	-	4	4	-	-	8

ตารางที่ 2.3 จำแนกข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ปีการศึกษา 2563
โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม มีครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 45 คน ภายใต้การบริหาร
งานของผู้บริหาร (ต่อ)

ตำแหน่ง	วิทยฐานะ	อันดับ	วุฒิ ป.เอก		วุฒิ ป.โท		วุฒิ ป.ตรี		วุฒิ ต่ำกว่า ป.ตรี		รวม
			ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
	ข้าราชการครู		-	-	2	7	11	14	-	-	34
	พนักงานราชการ	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	รวม										35
	รวมทั้งสิ้น										37
สายสนับสนุน การสอน	บุคลากรทางการศึกษาอื่น										
	ครูธุรการ	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
	ลูกจ้างประจำ	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
	ลูกจ้างชั่วคราว	-	-	-	-	-	-	-	3		3
	นักศึกษาฝึก ประสบการณ์	-	-	-	-	-	-	-	1	2	3
	รวม										8
	รวมทั้งหมด										45

ตารางที่ 2.4 ข้อมูลครูปฏิบัติหน้าที่การสอนจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

ข้อ	ฝ่าย/กลุ่มสาระการเรียนรู้	เพศ		วุฒิการศึกษา				รวม
		ชาย	หญิง	ต่ำกว่า	ตรี	โท	เอก	
1	ภาษาไทย	1	3	-	3	1	-	4
2	คณิตศาสตร์	2	2	-	4	-	-	4
3	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3	7	-	7	3	-	10
4	สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	3	1	-	3	1	-	4
5	การงานอาชีพ	-	1	-	1	-	-	1
6	สุขศึกษาและพลศึกษา	2	2	-	2	2	-	4

ตารางที่ 2.4 ข้อมูลครูปฏิบัติหน้าที่การสอนจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ (ต่อ)

ข้อ	ฝ่าย/กลุ่มสาระการเรียนรู้	เพศ		วุฒิการศึกษา				รวม
		ชาย	หญิง	ต่ำกว่า	ตรี	โท	เอก	
7	ศิลปะ	2	-	-	2	-	-	2
8	ภาษาต่างประเทศ	-	5	-	3	2	-	5
9	แนะแนว	-	1	-	1	-	-	1
รวมทั้งสิ้น		13	22	-	26	9	-	35

* ข้อมูล ณ วันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2563

ตารางที่ 2.5 การประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกกรอบสามจาก สมศ. ปีการศึกษา 2555 จำแนกตามกลุ่มตัวบ่งชี้ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน : มัธยมศึกษา

การศึกษาขั้นพื้นฐาน (มัธยมศึกษา)	น้ำหนัก (คะแนน)	คะแนน ที่ได้	ระดับ คุณภาพ
กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน			
ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	10.00	9.69	ดีมาก
ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	10.00	9.58	ดีมาก
ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	10.00	9.31	ดีมาก
ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น	10.00	8.89	ดี
ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	20.00	8.90	พอใช้
ตัวบ่งชี้ที่ 6 ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	10.00	9.00	ดีมาก
ตัวบ่งชี้ที่ 7 ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา	5.00	4.80	ดีมาก
ตัวบ่งชี้ที่ 8 พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด	5.00	4.80	ดีมาก

ตารางที่ 2.5 การประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกรอบสามจาก สมศ. ปีการศึกษา 2555 จำแนกตามกลุ่มตัวบ่งชี้ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน : มัธยมศึกษา (ต่อ)

การศึกษาขั้นพื้นฐาน (มัธยมศึกษา)	น้ำหนัก (คะแนน)	คะแนน ที่ได้	ระดับ คุณภาพ
กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์			
ตัวบ่งชี้ที่ 9 ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา	5.00	5.00	ดีมาก
ตัวบ่งชี้ที่ 10 ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อน เป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา	5.00	5.00	ดีมาก
กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม			
ตัวบ่งชี้ที่ 11 ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริม บทบาทของสถานศึกษา	5.00	5.00	ดีมาก
ตัวบ่งชี้ที่ 12 ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับ มาตรฐาน รักษามาตรฐาน และพัฒนาสู่ความ เป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา	5.00	4.00	ดี
คะแนนรวม	100.00	83.97	ดี
<p>การรับรองมาตรฐานสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ผลคะแนนรวมทุกตัวบ่งชี้ ตั้งแต่ 80 คะแนนขึ้นไป ☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่ ● มีตัวบ่งชี้ที่ได้ระดับดีขึ้นไปอย่างน้อย 10 ตัวบ่งชี้ จาก 12 ตัวบ่งชี้ ☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่ ● ไม่มีตัวบ่งชี้ใดที่มีระดับคุณภาพต้องปรับปรุงหรือต้องปรับปรุงเร่งด่วน ☒ ใช่ ☐ ไม่ใช่ 			
<p>สรุปผลการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในภาพรวม</p> <p>☒ สมควรรับรองมาตรฐานการศึกษา ☐ ไม่สมควรรับรองมาตรฐานการศึกษา</p>			

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ฉัญญรัตน์ ฐานวิเศษ (2554: 63) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโคกสะอาดวิทยา อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศ วิธีดำเนินการวิจัยใช้การวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนผล ผลการวิจัยพบว่าในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศเทคนิคการให้คำปรึกษา ทำให้ครูกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเฉพาะมีความเข้าใจในเรื่องของการรู้จักนักเรียนรายบุคคลและการคัดกรองนักเรียนได้ดีขึ้น แต่ยังไม่สามารถที่จะประสานงานและสื่อสารในการส่งต่อนักเรียนเพื่อแก้ปัญหา ผู้ร่วมวิจัยจึงได้ประชุมดำเนินการให้มีการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การนิเทศแบบมีส่วนร่วม โดยมีผู้นิเทศเป็นคณะกรรมการนิเทศของโรงเรียน จากการประชุมสรุปผลการพัฒนา ส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายมีความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติการให้คำปรึกษาช่วยเหลือนักเรียนได้ดีขึ้นและเมื่อวางระบบการทำงานให้ชัดเจนทุกขั้นตอน ครูสามารถปฏิบัติงานได้ตามบทบาทหน้าที่ได้ชัดเจนถูกต้องและรวดเร็ว สามารถประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องและส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาได้อย่างทันท่วงที เป็นผลดีต่อการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

บุศย์รินทร์ จะแรมรัมย์ (2554: 69-70) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้กลยุทธ์ 3 กลยุทธ์ ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมการพัฒนา การกำกับติดตามผล ตามกรอบเนื้อหา 5 เนื้อหา ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ วิธีการศึกษาใช้หลักวิจัยปฏิบัติการประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติการตามแผน การสังเกต และการสะท้อนผล มีกลุ่มผู้วิจัย 5 คน ประกอบด้วย ผู้วิจัยครูประจำชั้น ป.4 และ 5 ครูแนะแนว ครูหัวหน้างานกิจการนักเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ 1) เครื่องมือในการพัฒนางาน ได้แก่ คู่มือพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ 2) เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบคัดกรอง แบบบันทึกการประชุม แบบประเมินความพึงพอใจและแบบสำรวจการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ

นักเรียน ซึ่งมีการตรวจสอบข้อมูล โดยใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบ 3 เสา่ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 12 คน มีคุณลักษณะไม่พึงประสงค์ โดยมีพฤติกรรมเสี่ยง ตุ่มสุรา 5 คน สูบบุหรี่ 3 คน เล่นการพนัน 4 คน หลังจากได้ดำเนินการพัฒนา ผลปรากฏว่า ผู้ร่วมวิจัย มีความรู้ ความเข้าใจในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพิ่มมากขึ้นอยู่ในระดับดี สามารถให้บริการ ตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ส่งผลให้นักเรียนในกลุ่มเสี่ยงลดลงเหลือเพียงส่วนน้อย ที่ต้อง ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ครู นักเรียนและผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานตามระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน

อรชร ซอินทรวงศ์ (2554: 101-104) ได้ศึกษาการดำเนินการพัฒนาการดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ อำเภอเมืองจังหวัด กาฬสินธุ์ ตามกรอบการศึกษา 5 องค์ประกอบ คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริม การป้องกันและแก้ไข การส่งต่อ การวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ ตามแนวคิด ของ เคมมิสและแม็กทีกการ์ด (Kemmis and McTaggart) โดยใช้วิธีการพัฒนา คือ การประชุม ระดมสมอง กิจกรรมการพัฒนา โดยเทคนิคการให้คำปรึกษาช่วยเหลือนักเรียนและกิจกรรมเพื่อน ที่ปรึกษา การกำกับติดตาม ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาในวงรอบที่ 1 โดยใช้วิธีการพัฒนา การประชุม ระดมสมอง การใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาช่วยเหลือนักเรียน กิจกรรมเพื่อนที่ปรึกษา การกำกับติดตาม โดยการตรวจสอบแผน และการสังเกตการณ์ปฏิบัติงานทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน โดยเฉพาะสามารถใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาได้ดีขึ้น แต่ยังต้องพัฒนานักเรียน กลุ่มเป้าหมายบางส่วน ผู้ร่วมศึกษาค้นจึงได้ประชุมระดมสมองปรับเปลี่ยน ในกิจกรรมเพื่อนที่ปรึกษา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเน้นการกำกับติดตามการดำเนินงานของฝ่ายต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การกำกับติดตาม มีการจัดกิจกรรม การตรวจสอบแผน กิจกรรมการ สังเกตการณ์ปฏิบัติงาน พบว่า นักเรียนกลุ่มเสี่ยงที่เป็นเป้าหมาย จำนวน 35 คนได้ลดจำนวนลงเหลือ เพียง 3 คนคิดเป็นร้อยละ 8.57 และเมื่อวางระบบการทำงานให้ชัดเจนทุกขั้นตอน ครูสามารถปฏิบัติงาน ได้ตามบทบาทหน้าที่ได้ชัดเจนถูกต้องและรวดเร็ว เป็นผลดีต่อการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

ภัสริญา วรรณอ่อน (2555: 93) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโรงเรียนบัวงามวิทยา อำเภอเดชอุดม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานีโดยใช้ กลยุทธ์ 2 กลยุทธ์ ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และ กิจกรรมพัฒนา ตามกรอบแนวคิดระบบการ

ดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหาและการส่งต่อ ใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ ดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกตและการสะท้อนผล เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ และกิจกรรมพัฒนาครูที่ปรึกษามีทักษะ การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุกขั้นตอนมากยิ่งขึ้น ทุกคนมีความกระตือรือร้น ตระหนักและเห็นความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้น แต่ในด้านการป้องกันและ แก้ไขปัญหา สามารถแก้ไขปัญหาได้ในระดับหนึ่ง โดยยังมีนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา จำนวน 25 คน จากจำนวนทั้งหมด 84 คน ที่ต้องการได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงต้องดำเนินการพัฒนา ต่อในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์กิจกรรมพัฒนา ผลการพัฒนาปรากฏว่า นักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่ม มีปัญหาลดลงเหลือเพียง 2 คน ที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยสรุปการพัฒนาการดำเนินงาน ตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนบัวงามวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ทั้ง 2 วงรอบ โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ และกิจกรรมพัฒนาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ของกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงาน ทำให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีกิจกรรมการพัฒนาอย่างชัดเจน นำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

ถาวรีย เสนคราม (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโรงเรียนพิบูลมังสาหาร โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา ได้แก่ โปรแกรมคัดกรองนักเรียนกิจกรรม การพัฒนา และนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา จำนวน 209 คน ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันระดมสมองเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและหาวิธีในการแก้ไข ร่วมกันกำหนดกิจกรรมเพื่อใช้ในการพัฒนา และหลังจากที่ดำเนินกิจกรรมทั้ง 2 กิจกรรม คือ กิจกรรม ค่ายพัฒนาจิต กิจกรรมการเยี่ยมบ้าน ร่วมกับการปฏิบัติหน้าที่การให้คำปรึกษาเบื้องต้นและการดูแล ติดตามช่วยเหลือของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา ผู้วิจัยได้ติดตามสถิตินักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีจำนวน ลดลงเหลือ 57 คน ต้องดำเนินการพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ดูแลแบบ กิจกรรม การเยี่ยมบ้านร่วมกับการปฏิบัติหน้าที่การให้คำปรึกษาเบื้องต้นและการดูแลติดตามช่วยเหลือของ นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาส่งผลให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ไปในทางที่ดีขึ้น

สุวรรณา แสงสุริฉาย (2556: 383) ได้ศึกษาการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แบบออนไลน์ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า

1) ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบออนไลน์ที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบของระบบการวิจัย ประกอบด้วย ระบบย่อยซึ่งดำเนินการต่อเนื่องเป็นวงจร 4 ระบบ ได้แก่ ระบบการวางแผน ระบบการปฏิบัติการ ระบบตรวจสอบ ระบบสะท้อนผล ซึ่งทุกระบบมีขั้นตอนในการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผน ขั้นปฏิบัติการ ขั้นตรวจสอบ และขั้นสะท้อนผล 2) ผลการใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบออนไลน์ ส่งผลต่อการพิทักษ์คุ้มครองและดูแล อย่างทั่วถึง การส่งเสริมให้เกิดภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิต และปรับตัว การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเองและสังคม และ การพัฒนาอย่างรอบด้าน ระดับมากที่สุด คือ มีการพัฒนาดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และมีข้อมูลความก้าวหน้าของ การพัฒนาระดับความยั่งยืน ข้อค้นพบจากการวิจัย คือ การพัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนที่เป็น ข้อค้นพบใหม่ การพัฒนาความรู้และทักษะในบทบาทหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เกิดความตระหนัก เกิดการยอมรับและปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มแข็ง

เกษมสุข อันตระโลก, สายันต์ บุญใบ และอนุรักษ์ อุปพงษ์ (2557: 15) ได้ศึกษาการพัฒนา การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสว่างแดนดิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 23 ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนก่อนการพัฒนา พบว่า ครูที่ปรึกษาไม่เข้าใจในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครู ที่ปรึกษาขาดความเอาใจใส่ดูแลในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ขาดการประสานงาน ระหว่างครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนยังไม่มี ส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเท่าที่ควร ขาดการนิเทศภายในที่ต่อเนื่องและเป็นระบบในการ ให้ความช่วยเหลือในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) การพัฒนาการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดำเนินการโดย 2.1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2.2) การประชุม ปรึกษาหารือ 2.3) การนิเทศภายใน พบว่า ครูที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการสูงกว่าก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.1 3) การติดตามผลการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสว่างแดนดิน พบว่า ครูที่ปรึกษาทุกคนมีความรู้ความเข้าใจสามารถดำเนินงานตามขั้นตอน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบมากขึ้น มีผลการปฏิบัติรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีค่าเฉลี่ย ต่ำกว่า 4.00 จึงนำมาพัฒนาในรอบที่ 2 ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหา โดยใช้การประชุมปรึกษาหารือ และการนิเทศภายใน สรุปผลการพัฒนาระบบการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 0.24 ดังนั้นครูที่ปรึกษาสามารถจัดกิจกรรมการดำเนินงาน

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนได้รับการดูแล และช่วยเหลือตรงตามสภาพปัญหาและความต้องการ

บุญศรีศรี พันธ์วัฒน์ (2560) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนพร้าววิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) การศึกษาสภาพและปัญหา ระบบบริหารจัดการงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนพร้าววิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เกิดจากเครื่องมือที่ใช้ในกระบวนการคัดกรองนักเรียนได้แก่แบบคัดกรองนักเรียนและการใช้โปรแกรม Scan Tool3 ในการประมวลผล เพื่อจำแนกนักเรียนเป็นสามกลุ่ม ประกอบด้วยกลุ่มปกติกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา 2) การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการงานระบบดูแลช่วยเหลือกับนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนพร้าววิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่จากสภาพและปัญหาที่พบจึงดำเนินการแก้ปัญหา โดยใช้กระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบตามวงจรพัฒนาคุณภาพของเดมมิ่ง ซึ่งได้รูปแบบการบริหารจัดการงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การวางแผนสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพและปัญหารูปแบบการบริหารจัดการงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยการประชุมครูที่ปรึกษาพร้อมทั้งดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการแก้ไขปัญหา และประชุมครูเพื่อวางแผนแก้ปัญหา โดยจัดทำเป็นแผนปฏิบัติงานสร้างรูปแบบระบบการบริหารจัดการงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน องค์ประกอบที่ 2 การดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานซึ่งประกอบด้วย การสร้างนวัตกรรม เพื่อใช้ในการพัฒนารูปแบบ จำนวน 3 นวัตกรรม ได้แก่ 1) การสร้างเกณฑ์การคัดกรองและแบบคัดกรอง โปรแกรมพร้าวคัดกรอง และคู่มือการใช้งานโปรแกรมพร้าวคัดกรอง 2) การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียนและ 3) การปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้รูปแบบมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบที่ 3 การใช้รูปแบบและศึกษาสภาพปัญหาการใช้รูปแบบการบริหารจัดการงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนพร้าววิทยาคม จังหวัด เชียงใหม่ 1) การทดลองใช้รูปแบบโดยครูหัวหน้าระดับพบว่ารูปแบบมีความเป็นระบบ เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน มีความชัดเจน ตรงกับความต้องการกระชับเวลา เอื้อต่อการทำงานของครูแต่คู่มือการใช้ไม่เอื้อต่อผู้สู้งวัย 2) การใช้รูปแบบโดยครูที่ปรึกษาพบว่า มีความพึงพอใจต่อการใช้งานโปรแกรมพร้าวคัดกรองโดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.7$) 3) มีความพึงพอใจต่อการใช้คู่มือโปรแกรมพร้าวคัดกรองโดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) และมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการบริหารจัดการงาน

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยรวมอยู่ระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$) องค์ประกอบที่ 4 การศึกษาความพึงพอใจในรูปแบบการบริหารจัดการงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนพร้าวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่พบว่า ครูกลุ่มบริหารงาน กิจการนักเรียน มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารจัดการงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียนโดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$)

สุธิตา พงษ์สวัสดิ์ และสายสุตา เตียเจริญ (2560: 40-50) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มากทั้ง 5 ด้าน เรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 2) แนวทาง การพัฒนาการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิง เนื่องบุรีมี แนวทาง อาทิเช่น 1) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน โรงเรียนควรมีการพัฒนาจัดกิจกรรมให้ นักเรียน รู้จักจุดเด่น จุดด้อยและการพัฒนาปรับปรุงตนเอง 2) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โรงเรียน ควรมีการจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหาของนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และนักเรียนกลุ่มมีปัญหา 3) ด้าน การส่งต่อ โรงเรียนควรมีการชี้แจงให้กับนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนทราบถึงเหตุผลที่แท้จริงของ การส่งต่อนักเรียน

นพเกล้า ทองธรรมมา และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2562: 58) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากเมื่อ พิจารณาเป็นราย ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 5 ด้านผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น เกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ความต้องการจำเป็นในด้าน การคัดกรองนักเรียนอยู่ในระดับสูงสุดลำดับที่ 2 คือ ด้านการส่งเสริมนักเรียนลำดับที่ 3 มี 2 ด้าน โดยค่าเฉลี่ยเท่ากัน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งต่อ นักเรียน ลำดับ สุดท้าย คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา จากผลการศึกษาการพัฒนาแนว ทางการดำเนินงาน ตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงาน ตามระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนได้ทั้งหมด 5 องค์ประกอบ 34 แนวทางดังนี้ 1) ด้านการรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคล

จำนวน 6 แนวทาง 2) ด้านการคัดกรองนักเรียนจำนวน 7 แนวทาง 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา
นักเรียนจำนวน 7 แนวทาง 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา จำนวน 8 แนวทาง 5) ด้านการส่งต่อ
นักเรียนจำนวน 6 แนวทาง

สุภัทสร สุริยะ (2562: 99-101) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด กรุงเทพมหานคร
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีดังนี้ ด้านการคัดกรอง นักเรียน ($\bar{X} = 4.12$,
S.D. = 0.37) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.37) ด้านการ ส่งเสริมและ
พัฒนานักเรียน ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.30) ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 4.01$, S.D. =
0.27) ด้านการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.26) 2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารและ
ครูผู้รับผิดชอบต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด
กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านผู้บริหารและครู ผู้รับผิดชอบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่อการ ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก และ
ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดกรุงเทพมหานคร
ให้ความสำคัญกับการ ดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และในการทำงานจะต้อง
ร่วมมือกับครู และ ผู้ปกครอง เพื่อจะได้ดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีความสุขและสำเร็จการศึกษาตาม
หลักสูตร และผลการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน มีความไม่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริม
และพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันช่วยเหลือ และ แก้ไขไม่แตกต่างกันและผลการเปรียบเทียบการ
บริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา
โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้าน
การคัดกรองนักเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยบุคลากรที่ปฏิบัติงาน
ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างจากบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง
และขนาดเล็ก 3. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบต่อการดำเนินงานระบบ
ดูแล ช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดกรุงเทพมหานครในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน

โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกัน มีการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือ นักเรียนไม่แตกต่างกัน แต่พบว่า ค่าเฉลี่ยในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน ที่มีขนาดเล็กมีค่าสูงกว่า อาจแสดงให้เห็นว่า สถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด กรุงเทพมหานคร ที่มีขนาดเล็ก มีความพร้อมด้านบุคลากร มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชนในการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด สามารถดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครบทั้ง 5 ขั้นตอน อีกทั้งสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครหรือหน่วยงานกลางก็ให้ความสำคัญกับระบบการดูแลนักเรียน ให้มีกระบวนการทำงานที่มีระบบ มีความชัดเจน

พีรพัฒน์ ใจแก้วมา (2563: 23-30) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคโควิด -19 โดยใช้ข้อมูลการสืบค้นบนสื่อออนไลน์

จากPulsar Platform และ Google Trends แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของพฤติกรรม การดำรงชีวิต แบบปรกติใหม่สามรูปแบบ คือ 1) พฤติกรรมเริ่มแล้วเลิก มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิต สุขภาพ เศรษฐกิจ และนันทนาการ 2) พฤติกรรมเริ่มแล้วทำต่อ มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตและเศรษฐกิจ และ 3) พฤติกรรมกระแสรองเป็นกระแสหลัก มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิต เศรษฐกิจ และนันทนาการ จากความสัมพันธ์ดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมชีวิตแบบปรกติใหม่ของสังคมไทยที่มีโดดเด่นมาก มี 4 อย่าง ได้แก่ การศึกษาแบบออนไลน์ การดูแลบ้านตามสื่อออนไลน์ พร้อมเพย์ และตึกตอก ซึ่งจะ กลายเป็นพฤติกรรมวิถีชีวิตปรกติใหม่ที่จะมีมากขึ้นในอนาคต และเมื่อนำพฤติกรรมวิถีชีวิตปรกติใหม่ เหล่านี้มาทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ ที่มีการค้นหาในสื่อออนไลน์มากที่สุด ด้วยวิธีวิเคราะห์ ถดถอยพหุคูณร่วมกับคุณภาพการศึกษา ความเป็นเมือง และบุคลากรทางการแพทย์ พบว่า มีความสัมพันธ์ ของพฤติกรรมวิถีชีวิตปรกติใหม่อย่างมีนัยสำคัญเฉพาะด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ และนันทนาการ ที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรทางการแพทย์ เท่านั้น

จากงานวิจัยในประเทศ สรุปได้ว่า งานวิจัยเกือบทุกฉบับได้กล่าวถึงการพัฒนาการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่จะต้องอาศัยบุคลากรที่มีความเข้าใจ เกิดความตระหนักเห็น ความสำคัญ สามารถดำเนินระบบได้อย่างถูกต้องตามขั้นตอน สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการพัฒนา ผู้เรียนให้มีลักษณะที่พึงประสงค์ มีการจัดเก็บข้อมูลตามขั้นตอนให้เป็นปัจจุบันและครบทุกขั้นตอน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไข ปัญหา การส่งต่อมีแนวทางและวิธีการดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับปัญหาของเด็ก การจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองการร่วมมือกับหน่วยงาน ภายนอกในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหา นักเรียน การเพิ่มเติมความรู้และสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากร

การวิเคราะห์ปัญหาที่มีความสำคัญและความพร้อมของโรงเรียนควบคู่ไปกับการให้ความรู้แก่บุคลากร การดูแลนักเรียนโดยใช้กระบวนการกลุ่มทั้งในระดับห้องเรียนและระดับโรงเรียน และที่สำคัญ อีกประการหนึ่งคือ ทุกงานวิจัยจะใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน ในการดำเนินงาน ซึ่งผลการดำเนินงานปรากฏว่า ครูทุกคนเกิดการพัฒนามีความรู้ความเข้าใจ มีความมั่นใจในการปฏิบัติงานตาม ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น

งานวิจัยต่างประเทศ

Glazier (2004: Abstract) ได้ศึกษาการสำรวจทัศนคติของนักวิชาการการศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับนักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง และประสิทธิภาพด้านการยอมรับตนเองซึ่งมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในคณะกรรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียน วัตถุประสงค์เบื้องต้นของการวิจัยครั้งนี้คือ เพื่อทำการสำรวจทัศนคติของครูนักวิชาการการศึกษาปกติ ในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาและประสิทธิภาพด้านการยอมรับตนเองของนักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในคณะกรรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามในการสำรวจกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยคือ ตัวแทนของครูนักวิชาการการศึกษาปกติในโรงเรียนประถมศึกษา Patrick Henry Elementary School ในเขตตอนใต้ของแคลิฟอร์เนีย ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างของครูนักวิชาการการศึกษาปกติ ซึ่งมีทัศนคติในด้านบวกต่อกระบวนการบริหารงานของคณะกรรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีแนวโน้มสูงในการมองว่าตนเองมีศักยภาพในการทำงานและมีความพร้อมที่จะจัดการกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้น กับนักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงมากกว่าครูนักวิชาการการศึกษาปกติในโรงเรียนประถมศึกษา Patrick Henry Elementary School ส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงของพวกเขา และมีความเต็มใจที่จะทำการปรับปรุงสภาพสิ่งแวดล้อมและการจัดการเรียนการสอนเพื่อที่จะช่วยให้นักเรียนเหล่านั้นดีขึ้น มีข้อเสนอแนะให้ดำเนินการจัดการประเมินผล ตามระดับชั้นเรียนเพื่อนำไปทำการวางแผนงานด้านการพัฒนาบุคลากรซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการบริหารงานของคณะกรรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา Patrick Henry Elementary School นั่นเอง

Walton (2006: 89) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของการใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อพัฒนาระดับผลคะแนนในแบบทดสอบตามมาตรฐานของรัฐใช้ในโรงเรียนประจำอำเภอ การวิจัยครั้งนี้ทำการทดสอบประสิทธิภาพของการใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อติดตามผลความก้าวหน้า

ทางด้านวิชาการของนักเรียนในช่วงปีการศึกษาที่โรงเรียน เพื่อเพิ่มระดับคะแนนในแบบทดสอบใช้ ในการประเมินทั่วรัฐ กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียน ซึ่งตั้งอยู่ในรัฐมิสซิสซิปปี โดยพิจารณาจากคะแนนวิชาการอ่าน วิชาด้านภาษาและวิชาคณิตศาสตร์ ผลคะแนนถูกนำมาวิเคราะห์โดยเปรียบเทียบตัวแปรด้านโรงเรียน เพศ เชื้อชาติสถานะทางเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาเฉพาะทางและระดับชั้นเรียน การวิจัยได้ทำการทดสอบเจตคติของครูที่มีต่อการใช้ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพิ่มเติม ในการวิเคราะห์ผลข้อมูล ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการวิเคราะห์ ค่าตัวแปรร่วมแบบ ANCOVA เพื่อทำการวิเคราะห์ค่าทางด้านสถิติ และใช้ผลคะแนนจากปีก่อนเป็น ตัวแปรร่วมเพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างในครั้งก่อน ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนที่ใช้ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีผลการปฏิบัติงานที่ดีกว่าโรงเรียนในกลุ่มควบคุมซึ่งตั้งอยู่ในเขต 8 พื้นที่อย่างมีนัยสำคัญทางด้านสถิติ ทั้งนี้เมื่อทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ทั้งหมดในอำเภอพบว่า รายวิชาที่มีระดับคะแนนผลการปฏิบัติงานที่สูงขึ้นคือ วิชาการอ่านและวิชา คณิตศาสตร์ เมื่อเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานจากตัวแปรด้านเพศ พบว่า นักเรียนชายในกลุ่มทดลอง มีผลการปฏิบัติงานที่ดีขึ้นในวิชาคณิตศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางด้านสถิติ นักเรียนที่เป็นชนชาติ คอเคเซียนสามารถทำคะแนนได้สูงขึ้นในวิชาด้านการอ่านและคณิตศาสตร์ นักเรียนในชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 มีผลการปฏิบัติงานที่ดีขึ้นในวิชาด้านภาษา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลการปฏิบัติงาน ที่ดีขึ้นในวิชาคณิตศาสตร์ จำนวนครูในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองคิดเป็นร้อยละ 74 ของโรงเรียนใช้ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีการเสนอแนะให้โรงเรียนอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้ใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนได้นำไปใช้ในโรงเรียนของตนเองด้วย จำนวนครูในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มควบคุมคิดเป็นร้อยละ 81 กล่าวด้วยความมั่นใจว่าพวกเขาเห็นว่าไม่มีโรงเรียนใดบ้างที่ไม่ได้ใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ ควรทำการทดสอบปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คือ ระดับการผ่านการรับรองคุณสมบัติของครูจำนวนปีของ ประสบการณ์ด้านการสอน การอบรมในทีมสนับสนุนครู และการฝึกอบรมการใช้กลยุทธ์ด้านการจัด การเรียนการสอน

Langbell (2006: 57) ได้ศึกษาการพัฒนา นโยบายความร่วมมือกันในการประกันคุณภาพเพื่อ การเชื่อมต่อโรงเรียนของรัฐถึงโรงเรียนเอกชนในระดับสูงกว่ามัธยมต้นโครงการนี้มุ่งศึกษาความร่วมมือกัน ในกลุ่มโรงเรียนของรัฐและโรงเรียนเอกชนในระดับ จุดมุ่งหมายของงานวิจัยนี้ เพื่อจำแนกหาความ เหมาะสม ลดภาวะปัจจุบันที่ให้การยอมรับไว้วางใจ สถาบัน การศึกษาของรัฐของกลุ่มนักเรียนโรงเรียน เอกชนในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีความสำคัญของงานวิจัยนี้เพื่อประกันคุณภาพการปฏิบัติงานเพื่อให้ สามารถทำให้เกิดการยอมรับไว้วางใจในการสอนสาขาวิชา โปรแกรมของสถาบันการศึกษาของเอกชน

โครงการนี้ได้รวมการศึกษามีส่วนได้ส่วนเสียจากโรงเรียนทั้ง 2 ประเภทในการร่วมมือในการออกแบบอภิปรายในประชุมเชิงปฏิบัติ ช่วยในการศึกษาวิเคราะห์การปฏิบัติการสอน โครงการนี้พบเกณฑ์ของการประกันคุณภาพ การบันทึกข้อเสนอแนะจากการออกแบบการอภิปรายซึ่งเป็นการนำเสนอทางเลือกของสถาบันการศึกษาของบริติชโคลัมเบีย ได้คัดเลือกผลสะท้อนจากผู้เข้าร่วมการวิจัยในประสบการณ์ให้ความร่วมมือที่เป็นธรรมชาติ

Kosse (2007: 110) ได้ศึกษาความสมบูรณ์ในการติดตามประเมินผลดำเนินงานของคณะทำงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน การวิจัยครั้งนี้ทำการสำรวจการดำเนินงานของคณะทำงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีเน้นด้านการแก้ปัญหาในระดับใด ดังนั้นเพื่อให้ได้คำตอบดังกล่าว ผู้วิจัยจึงทำการประเมินความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนและองค์ประกอบในการดำเนินงานของคณะทำงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กลุ่มตัวอย่างของผู้เข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียน 4 แห่ง ซึ่งตั้งอยู่ใน Midwestern Plains และใช้วิธีการศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของคณะทำงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 158 ชุด ผลคะแนนเฉลี่ยด้านความสมบูรณ์ในภาพรวมขององค์ประกอบทั้ง 8 ด้าน เปิดเผยให้เห็นว่า กระบวนการดำเนินงานของคณะทำงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสมบูรณ์ในระดับปานกลาง จากการวิเคราะห์ผลในส่วนของผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนพบว่า การดำเนินงานของคณะทำงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีผลกระทบในด้านบวกต่อผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน กล่าวคือ ความสมบูรณ์ของกระบวนการดำเนินงานของคณะทำงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 23 ของความแปรปรวนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงในด้านบวกระหว่างความสมบูรณ์ด้านกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน รวมทั้งยังพบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน และการจัดอันดับความสำคัญให้กับองค์ประกอบด้านการแก้ปัญหาในการดำเนินงานของคณะทำงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4 ด้าน จากองค์ประกอบที่มีทั้งหมด 8 ด้าน

Torres-Rodriguez (2008:) ได้ศึกษา การทดสอบประสิทธิภาพของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อทำการทดสอบผลกระทบขององค์ประกอบด้านโครงสร้างและด้านการบริหารงานที่มีต่อประสิทธิภาพของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Student Assistance Program) โดยทำการประเมินจากทั้งกลุ่มตัวอย่างของบุคลากรที่เป็นสมาชิกของคณะทำงานในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และทำการสำรวจทัศนคติของนักเรียนผู้มารับบริการ การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบ

ผสมผสานเพื่อรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนหลาย ๆ แห่งที่มีระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนแต่จำกัดขอบเขตที่ตั้งของโรงเรียนโดยเลือกจากอำเภอเดียว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับโครงสร้างและระบบบริหารงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งให้กลุ่มตัวอย่างสมาชิกของคณะกรรมการในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นผู้ตอบ ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกโรงเรียน 2 แห่ง เป็นกรณีศึกษาสำหรับการวิจัยจากนั้นจึงทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างของบุคลากรที่เป็นสมาชิกของคณะกรรมการในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากโรงเรียนทั้ง 2 แห่ง โดยวิธีการสัมภาษณ์รายบุคคลแบบกึ่งโครงสร้างจากการวิเคราะห์คำตอบที่ได้รับจากแบบสอบถาม และวิธีการสัมภาษณ์รายบุคคลแบบกึ่งโครงสร้างพบว่า มีองค์ประกอบ 6 ด้าน ที่ช่วยสนับสนุนประสิทธิภาพของคณะกรรมการในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้ทรัพยากรบุคคลที่เป็นคณะกรรมการในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การมีส่วนร่วมในเชิงบริหาร การมีสมาชิกคณะกรรมการในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งประกอบด้วยผู้ที่มีมาจากหลากหลายสาขาวิชา ช่วยเพิ่มการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับบ้านได้มากขึ้น สร้างความคาดหวังในระดับสูง เป็นระบบสนับสนุนอย่างชัดเจน กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนและผู้ปกครองจากโรงเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลายก็ยังไม่ค่อยได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการด้านต่าง ๆ ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเพียงพอ ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมให้มีการอภิปรายเกี่ยวกับรูปแบบการปฏิบัติงานในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มากขึ้น

Biddle (2009: 118) ได้ศึกษา การศึกษาผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงฆ่าตัวตาย วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนซึ่งตั้งอยู่ในเพนซิลวาเนียกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (ผลการปฏิบัติงานด้านวิชาการ การสนับสนุน สถานภาพด้านการจบการศึกษา ความเอาใจใส่ในการเรียน การถูกสั่งพักการเรียน และการละเมิดกฎของโรงเรียน) ของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงฆ่าตัวตาย วิธีการที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้รับการพัฒนาจากกรอบงานเพื่อการประเมินโครงการด้านสาธารณสุข (Framework for Program Evaluation in Public Health) และใช้กรอบงานทางด้านทฤษฎีซึ่งเป็นโมเดลเกี่ยวกับการป้องกันความเสี่ยงของ Jessor (Jessor's Protection-Risk Model) นอกจากนี้ผู้วิจัยยังใช้ข้อมูลเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับมาจากสำนักงานการศึกษาในเขตเพนซิลวาเนียเพื่อทำการวิเคราะห์ผลแบบวนกลับ และทำการวิเคราะห์ ค่าความถดถอยเชิงตรรกศาสตร์แบบเปรียบเทียบผลต่างของ 2 จำนวนและแบบเปรียบเทียบผลต่าง ของหลายจำนวน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ชอบและเข้าร่วมในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นผลเนื่องมาจากการมีความคิดฆ่าตัวตาย การแสดงท่าทางหรือพยายามที่จะละเมิดนโยบาย ด้านการใช้ยาเสพติดและสารประเภท

แอลกอฮอล์ลดลง รวมทั้งระดับการถูกสั่งพักการเรียนลดลง จากการรายงานของนักเรียนที่ชอบและเข้าร่วมในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อแก้ปัญหาการคิดฆ่าตัวตายและปัญหาอื่น ๆ ทำให้สามารถทำนวยรูปแบบการละเมิดนโยบายด้านการใช้ยาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์อย่างต่อเนื่อง เช่น บางครั้งนักเรียนเหล่านี้ก็อาจจะใช้ยาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์เพื่อการรักษาตนเองก็ได้ พบว่ารูปแบบการบริการที่มีค่านัยสำคัญทางด้านสถิติสูงที่สุดในการทำนายผลการลดระดับการละเมิดนโยบายด้านการใช้ยาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์ รวมทั้งการลดระดับการถูกสั่งพักการเรียน สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงคิดฆ่าตัวตาย คือ ส่วนที่ได้รับการประเมินโดยหน่วยงานที่ได้รับอนุญาตให้ทำการจัดหา ยาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์ไว้ใช้ได้ถูกต้องตามกฎหมาย นอกจากนี้ยังพบว่าการวางระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ในโรงเรียนอื่น ๆ เช่น โรงเรียนสำหรับเยาวชนที่มีปัญหา ด้านการผิดวินัย และการบริการสำหรับเด็กและเยาวชนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานของชุมชน มีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับการลดระดับการละเมิดนโยบายด้านการใช้ ยาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์ ในโรงเรียน พบว่าการรักษาผู้ป่วยนอกที่มีอาการติดยาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์ คือ ตัวทำนาย ผลด้านการสนับสนุนระดับการเลื่อนชั้นเรียนหรือการจบการศึกษาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สำหรับนักเรียนเหล่านั้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ สรุปได้ว่า แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ทั้งครู ผู้ปกครอง และชุมชน ซึ่งผลการดำเนินงานที่เป็นระบบ ครูมีความเชี่ยวชาญในการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีผลในทางบวกต่อนักเรียน โดยใช้วิธีการแก้ไขปัญหานั้นมาใช้สามารถแก้ไข ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านร่างกายและอารมณ์ ซึ่งผลการดำเนินงานนั้นสามารถช่วยเหลือนักเรียน กลุ่มเสี่ยงที่เข้าร่วมกิจกรรมได้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ สรุปได้ว่า จากสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปทำให้มีผลกระทบต่อปัญหาเศรษฐกิจ สังคม ทำให้เกิดปัญหาของครอบครัวมีการหย่าร้าง ทำให้เยาวชนถูกทอดทิ้ง ขาดการดูแลเอาใจใส่ เด็กและเยาวชนประสบปัญหาในการดำรงชีวิต ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่เด็กและเยาวชนจะต้องได้รับการพัฒนา ศักยภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ได้ความรัก ความอบอุ่นได้รับการเอาใจใส่จากผู้ปกครอง ในสถาบันการศึกษาจะต้องมีการวางแผน การดำเนินงาน ติดตามประเมินผลในการช่วยเหลือนักเรียน อย่างเป็นระบบซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือทั้งฝ่ายผู้บริหาร และฝ่ายดำเนินการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูที่ปรึกษาในการดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการใช้เครื่องมือที่หลากหลาย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้ในการช่วยเหลือนักเรียนให้ได้พัฒนาในทุก ๆ ด้าน ผู้บริหารให้การสนับสนุน ส่งเสริม เพื่อการดูแลช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้นักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ สามารถพัฒนาตนเอง สังคมและประเทศชาติได้เป็นอย่างดี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) ประยุกต์ร่วมกับเทคนิคกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม 2) สร้างรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม 3) ทดลองใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม 4) ประเมินรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ซึ่งมีขั้นตอนในการวิจัยตามลำดับ ดังต่อไปนี้

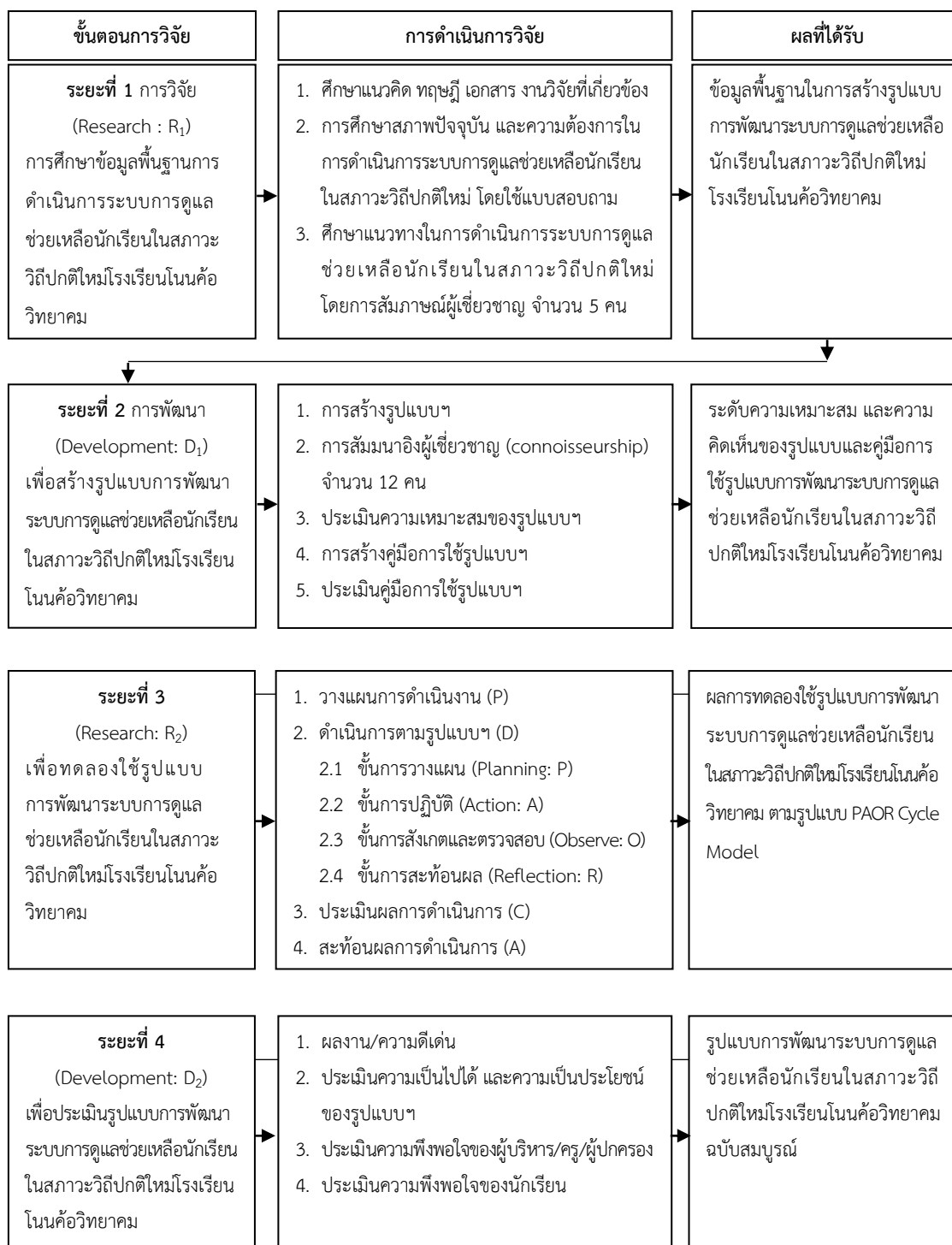
ระยะที่ 1 การวิจัย (Research: R_1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ระยะที่ 2 การพัฒนา (Development: D_1) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ระยะที่ 3 การวิจัย (Research: R_2) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ระยะที่ 4 การพัฒนา (Development: D_2) เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

สรุปขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ดังแสดงในภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การวิจัย (Research: R₁) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

การวิจัยระยะนี้ เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ซึ่งแบ่งการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม และ
- 3) ศึกษาแนวทางในการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยใช้ระยะเวลาในการวิจัยเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน 2563 มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม มีรายละเอียดในการดำเนินการดังนี้

- 1.1 แหล่งข้อมูล ในขั้นตอนนี้ประกอบด้วย

- 1.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ

- 1.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่

- 1.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่

- 1.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับวิจัยเชิงปฏิบัติการ

- 1.1.5 บริบทของโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

- 1.1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบบันทึกการวิเคราะห์เอกสาร เพื่อสรุปสาระสำคัญจากประเด็นที่ทำการศึกษาแล้วสังเคราะห์เนื้อหา เพื่อนำไปกำหนดกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัย และประเด็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพ และความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ในขั้นตอนย่อยที่ 2

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้นตอน ได้แก่

1.2.1 ศึกษาแนวคิด หลักการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบบันทึกการวิเคราะห์เอกสาร

1.2.2 สร้างแบบบันทึกการวิเคราะห์เอกสารเพื่อสรุปสาระสำคัญตามประเด็น ที่ต้องการศึกษา

1.2.3 นำแบบบันทึกการวิเคราะห์เอกสารที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพและพิจารณาความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ เช่น ความครอบคลุมของประเด็น ที่ใช้วิเคราะห์ สังเคราะห์ความถูกต้อง ความชัดเจนของภาษาที่ใช้

1.2.4 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นจัดพิมพ์แบบบันทึก การวิเคราะห์เอกสารเป็นฉบับสมบูรณ์สำหรับนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์ และสังเคราะห์เนื้อหา จากเอกสารตามข้อมูลที่ต้องการนำไปใช้สำหรับสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย และประเด็นข้อคำถาม เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถี ปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ในชั้นตอนย่อยที่ 2 ต่อไป

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสาร ตำราทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จำแนกเป็น หมวดหมู่ แยกประเด็น สังเคราะห์และสรุปสาระสำคัญตามประเด็นที่ต้องการศึกษา

2. การศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม เพื่อนำมาเป็นข้อมูลการวิจัยในเดือน มิถุนายน 2563 ดังนี้

2.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูที่ปรึกษา จำนวน 11 คน หัวหน้างานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 1 คน หัวหน้างานแนะแนว จำนวน 1 คน รวม 14 คน

2.2 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการสำรวจสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 611 คน

2.3 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ได้มาโดยวิธีการสุ่มจากผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 611 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจากตารางของ Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด 2556: 43) นำมากำหนดสัดส่วนเป็นกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 234 คน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6

ชั้น	จำนวนห้องเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
มัธยมศึกษาปีที่ 1	3	114	44
มัธยมศึกษาปีที่ 2	3	92	35
มัธยมศึกษาปีที่ 3	3	100	38
มัธยมศึกษาปีที่ 4	3	126	48
มัธยมศึกษาปีที่ 5	3	78	30
มัธยมศึกษาปีที่ 6	3	101	39
รวม	18	611	234

จากตารางที่ 3.1 กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา หัวหน้างานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

หัวหน้างานแนะแนว จำนวนรวม 14 คน และกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 234 คน รวมทั้งหมด 248 คน

2.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้ ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีค่าน้ำหนัก 5 ระดับตามเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2556: 99-100)

- 5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/ความต้องการในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/ความต้องการในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/ความต้องการในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/ความต้องการในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/ความต้องการในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม เป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended Form)

2.5 วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามลำดับดังนี้

2.5.1 ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารต่าง ๆ ที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

2.5.2 นำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เนื้อหา เพื่อเป็นกรอบแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

2.5.3 สร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม จากกรอบแนวคิดที่ได้จาก

การสังเคราะห์เนื้อหาในเอกสารที่เป็นแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

2.6 การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังต่อไปนี้

2.6.1 ดำเนินการสร้างและตรวจสอบร่างแบบสอบถาม แล้วนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตั้งรายละเอียดในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาแล้วนำไปหาดัชนีความสอดคล้องโดยการวิเคราะห์ค่า IOC (Item of Active Conference Index) ของแบบสอบถามเป็นรายชื่อและนำข้อมูลที่ไปปรับปรุงแก้ไข ซึ่ง IOC มีค่าระหว่าง 0.80-1.00

2.6.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาครูที่ปรึกษา หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หัวหน้างานแนะแนว และผู้ปกครองนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามแต่ละข้อและทั้งฉบับด้วยวิธีการหาค่าครอนแบคอัลฟา (Cronbach's alpha) เป็นการหาค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น (Coefficient of Reliability) (บุญชม ศรีสะอาด 2556: 99) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.95

2.6.3 นำแบบสอบถามดังกล่าวตรวจสอบขั้นสุดท้าย

2.6.4 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริงพร้อมนำไปเก็บข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย

2.7 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการตามลำดับดังนี้

2.7.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 248 คน โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามโดยตรงแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม ในส่วนของผู้ปกครองนักเรียนได้ขอความอนุเคราะห์ไปยังครูที่ปรึกษา ฝากแบบสอบถามไปกับนักเรียนถึงผู้ปกครอง จากห้องเรียนที่มีอยู่ จำนวน 18 ห้องเรียน ได้ผู้ปกครอง ตามสัดส่วนของแต่ละห้องเรียน จากการเรียงเลขที่ที่นักเรียนทั้งหมดหารด้วยจำนวนแบบสอบถาม

2.7.2 ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุด ภายหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลและติดตามแบบสอบถามคืนจากกลุ่มเป้าหมาย

2.8 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่

โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการใช้วิธีแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (%) ส่วนที่เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าใช้การหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2556: 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/ความต้องการในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/ความต้องการในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/ความต้องการในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/ความต้องการในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/ความต้องการในระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามปลายเปิดซึ่งสอบถามสภาพการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม วิเคราะห์โดยการสรุปประเด็นหลอมรวมประเด็นสำคัญ ๆ โดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3. ศึกษาแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

การศึกษาแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยดำเนินการตามหัวข้อดังต่อไปนี้

3.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

3.1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา เป็นผู้บริหารการศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษหรือวิทยฐานะเชี่ยวชาญ มีคุณวุฒิการศึกษาระดับโทหรือปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษาหรือมีผลงานด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 2 คน

3.1.2 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นครูผู้สอนหรือศึกษานิเทศก์ ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษหรือวิทยฐานะเชี่ยวชาญ มีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก และมีผลงานหรืองานวิจัยเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 2 คน

3.1.3 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยการวัดและประเมินผล เป็นผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูผู้สอน หรือศึกษานิเทศก์ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษหรือวิทยฐานะเชี่ยวชาญ มีคุณวุฒิการศึกษา ระดับโทหรือปริญญาเอก สาขาการวิจัยการวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน

ผู้วิจัยได้ติดต่อผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน (รายละเอียดในภาคผนวก ก) เพื่อเชิญให้เป็นผู้ให้ข้อมูลในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด และรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ประกอบด้วย

- 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่
- 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ในสภาวะวิถีปกติใหม่

4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลความรู้ความสามารถในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่

ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้

1) ศึกษาองค์ประกอบเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จากการค้นคว้าเอกสาร หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แนวคิดเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ และแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แล้วนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เขียนบทสรุปสาระสำคัญและนิยามศัพท์เฉพาะของตัวแปรเพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

2) นำบทสรุปสาระสำคัญและนิยามศัพท์เฉพาะของตัวแปรมาสร้างแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ให้สอดคล้องกับแนวคิด นิยามศัพท์เฉพาะ และวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยพิจารณาความครบถ้วนของเนื้อหาและการใช้ภาษา

3) นำแบบสัมภาษณ์แนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (รายละเอียดในภาคผนวก ก) ตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถาม ด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมของข้อคำถามรายข้อกับนิยามเชิงปฏิบัติการว่าเหมาะสมหรือไม่ ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามที่มี ค่าความสอดคล้อง 0.80-1.00

4) รวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน มาปรับปรุงแก้ไข แล้วจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์แนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ผู้วิจัยติดต่อผู้เชี่ยวชาญด้วยการไปพบด้วยตนเองพร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์ รายละเอียดของการวิจัยและวิธีการวิจัยให้ทราบ พร้อมกันนี้ได้ขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์และติดต่อขอนัดเวลา รวมถึงสถานที่ในการสัมภาษณ์ตามที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนกำหนดให้ หลังจากนั้นผู้วิจัยส่งแนวทางคำถามให้ผู้เชี่ยวชาญก่อนการสัมภาษณ์ เมื่อได้เวลานัดหมายแล้วจึงเข้าพบเพื่อสัมภาษณ์ตามประเด็นที่เตรียมไว้ รวมทั้งประเด็นอื่น ๆ ตามที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นเพิ่มเติม

3.3.2 ดำเนินการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

3.3.3 นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ และนำประเด็นเหล่านั้นมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์แนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามปฏิบัติการกับข้อความของแบบสัมภาษณ์ ด้วยวิธีตรวจสอบรายการ (Checklist) แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย

3.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 2 การพัฒนา (Development: D₁) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

การพัฒนารูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

1. การสร้างรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยประมวลประเด็นสำคัญจากการศึกษาและวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับผลการศึกษาจากระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร และจากการศึกษาแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ มาสรุปผล แล้วนำมาयर่างองค์ประกอบหลักของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

1.2 ร่างรายละเอียดรูปแบบตามองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

1.3 จัดพิมพ์ร่างรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร (ร่างรูปแบบ 1)

2. การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากับผู้เชี่ยวชาญเพื่อร่วมกันพัฒนาและให้ข้อเสนอแนะที่เห็นว่าควรแก้ไขหรือเพิ่มเติมในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

2.1 ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งผู้วิจัยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

2.1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา เป็นผู้บริหารการศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษหรือวิทยฐานะเชี่ยวชาญ มีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษาหรือสาขาหลักสูตรและการสอน จำนวน 4 คน

2.1.2 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นครูผู้สอนหรือศึกษานิเทศก์ ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษหรือวิทยฐานะเชี่ยวชาญ มีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก และมีผลงานหรืองานวิจัยเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 4 คน

2.1.3 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยการวัดและประเมินผล เป็นผู้บริหารสถานศึกษา หรือครูผู้สอนหรือศึกษานิเทศก์ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษหรือวิทยฐานะเชี่ยวชาญ มีคุณวุฒิการศึกษาระดับโทหรือปริญญาเอก สาขาการวิจัยการวัดและประเมินผล จำนวน 4 คน

ผู้วิจัยติดต่อกับกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 กลุ่มข้างต้น (รายละเอียดในภาคผนวก ก) เพื่อเชิญเป็นผู้ให้ข้อมูลในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบบันทึกการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้

2.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบบันทึกการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ

2.2.2 กำหนดโครงสร้างแบบบันทึกการสัมมนากลุ่ม ประกอบด้วย ประเด็นคำถามในการสัมมนาและแบบบันทึกการสัมมนา

2.2.3 สร้างแบบบันทึกการสัมมนาตามโครงสร้างที่ระบุไว้

2.2.4 นำแบบบันทึกการสัมมนาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (รายละเอียดในภาคผนวก ก) ตรวจสอบคุณภาพของประเด็นที่ศึกษาด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมของโครงสร้างของแบบบันทึกการสัมมนาว่าเหมาะสมหรือไม่ ผู้วิจัยคัดเลือกประเด็นการประเมินที่มีค่าความสอดคล้อง 0.80-1.00

2.2.5 รวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน มาปรับปรุงแก้ไข แล้วจัดพิมพ์แบบบันทึกการสัมมนาเพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.1 ผู้วิจัยยื่นหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมมนาเพื่อร่วมพัฒนารูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 12 คน พร้อมทั้งแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อขอความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ

2.3.2 จัดเตรียมรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร และแบบบันทึกการสัมมนา โดยเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 12 คน

2.3.3 ดำเนินการสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ เพื่อร่วมกันพัฒนารูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

2.3.4 นำข้อมูลจากการสัมมนาผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ และนำประเด็นเหล่านั้น มาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร (ร่างรูปแบบ 2)

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.4.1 การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบบันทึกการสัมมนา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาความสอดคล้องของประเด็นที่ศึกษารายข้อกับโครงสร้างของแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ด้วยวิธีตรวจสอบรายการ (Checklist) แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย

2.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

3. การประเมินรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ผู้วิจัยดำเนินการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

3.1 ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มเดิม ที่ให้ข้อมูลในขั้นตอนที่ 2.2 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.2.1 แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended Form) ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.2.1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ

3.2.1.2 กำหนดโครงสร้างของแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีประเด็นการประเมิน ประกอบด้วย

1) หลักการของรูปแบบ ได้แก่ 1.1) หลักการของรูปแบบสามารถนำไปใช้ได้ 1.2) หลักการของรูปแบบเหมาะสมกับรูปแบบ และ 1.3) หลักการของรูปแบบมีความครอบคลุม

2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ได้แก่ 2.1) วัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกับหลักการ 2.2) วัตถุประสงค์ครอบคลุมประเด็นปัญหาในการพัฒนารูปแบบ และ 2.3) วัตถุประสงค์ ระบุสิ่งที่เกิดขึ้นในตัวครู

3) เนื้อหา ได้แก่ 3.1) เนื้อหา มีความชัดเจน ครอบคลุม 3.2) เนื้อหา สอดคล้องกับหลักการที่กำหนดไว้ 3.3) เนื้อหา มีความเหมาะสมกับวิธีการจัดกิจกรรม

4) วิธีดำเนินการตามรูปแบบ ได้แก่ 4.1) การจัดกิจกรรมมีความเป็นไปได้อย่างบรรลุวัตถุประสงค์ 4.2) การจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม และ 4.3) การจัดกิจกรรม สอดคล้องกับหลักการที่กำหนดไว้

5) การประเมินผลของรูปแบบ ได้แก่ 5.1) วิธีการวัดสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ 5.2) เครื่องมือวัดสอดคล้องกับสิ่งที่วัด และ 5.3) เกณฑ์การประเมินสามารถนำไปใช้ได้จริง

6) เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ ได้แก่ 6.1) มีเงื่อนไขความสำเร็จในการดำเนินการตามรูปแบบ และ 6.2) เงื่อนไขความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1) สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ตามโครงสร้างที่ระบุไว้

2) นำแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (รายละเอียดในภาคผนวก ก) ตรวจสอบคุณภาพของประเด็นการประเมินด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมของประเด็นการประเมินรายข้อกับโครงสร้างของรูปแบบ ว่าเหมาะสมหรือไม่ ผู้วิจัยคัดเลือกประเด็นการประเมินที่มีค่าความสอดคล้อง 0.80-1.00 (รายละเอียด ในภาคผนวก ค)

3) รวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน มาปรับปรุงแก้ไข แล้วจัดพิมพ์แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.2.1 การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาความสอดคล้องของประเด็นที่ศึกษารายข้อกับโครงสร้างของแบบประเมิน ด้วยวิธีตรวจสอบรายการ (Checklist) แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย

3.2.2 การวิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ด้วยการหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.3 การพิจารณาระดับความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร และระดับความเหมาะสม นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยรวม โดยเทียบกับเกณฑ์การประเมินระดับความเหมาะสมของรูปแบบ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2553: 99-100)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

3.4 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย โดยการจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ในวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2563 เวลา 09.00 น. ณ ห้องประชุม โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ดังต่อไปนี้

4. การสร้างคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

การสร้างคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะ
วิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

4.1 ผู้วิจัยประมวลประเด็นสำคัญจากการศึกษาและวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับผลการศึกษาคำสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาระบบ
การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร (Connoisseurship) มาสรุปผล แล้วนำมาयर่างองค์ประกอบหลัก
ของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อ
วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

4.2 ร่างรายละเอียดคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ
ยโสธร

4.3 จัดพิมพ์ร่างคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะ
วิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

5. การประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะ
วิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ผู้วิจัยดำเนินการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ดังต่อไปนี้

5.1 ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน โดยการเลือกแบบ
เจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มเดิมในการดำเนินการในระยะที่ 2.2 การตรวจสอบ
คุณภาพของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อ
วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือ
การใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

5.2.2 แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended Form) ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบ

2) กำหนดโครงสร้างของแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีประเด็นการประเมิน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 บทนำ

ส่วนที่ 2 รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ส่วนที่ 3 การนำไปใช้

ส่วนที่ 4 เนื้อหาการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ส่วนที่ 5 เครื่องมือประเมินผลการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1) สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ตามโครงสร้างที่ระบุไว้

2) นำแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (รายละเอียดในภาคผนวก ก) ตรวจสอบคุณภาพของประเด็นการประเมินด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมของประเด็นการประเมินรายข้อกับโครงสร้าง ของคู่มือการใช้รูปแบบว่าเหมาะสมหรือไม่ ผู้วิจัยคัดเลือกประเด็นการประเมินที่มีค่าความสอดคล้อง 0.80-1.00 (รายละเอียดในภาคผนวก ค)

3) รวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน มาปรับปรุงแก้ไข แล้วจัดพิมพ์แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.3.1 ผู้วิจัยยื่นหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบ การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 12 คน พร้อมทั้งแจ้ง วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อขอความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ

5.3.2 จัดเตรียมรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะ วิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อ วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร แบบประเมินความเหมาะสม ของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนน ค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ให้ครบถ้วนและเสนอต่อ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 12 คน

5.3.3 นำแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร รวบรวมข้อมูลแล้วมาวิเคราะห์ทางสถิติและวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.4.1 การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินความเหมาะสม ของคู่มือการใช้รูปแบบ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาความสอดคล้องของประเด็นที่ศึกษารายข้อ

กับโครงสร้างของแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบด้วยวิธีตรวจสอบรายการ (Checklist) แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย

5.4.2 การวิเคราะห์ความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ด้วยการหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.4.3 การพิจารณาระดับความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยรวมโดยเทียบกับเกณฑ์การประเมิน ระดับความเหมาะสมของรูปแบบ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2553: 40)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

5.4.4 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 3 การวิจัย (Research: R₁) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม วิธีการดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ระยะก่อนพัฒนา (Plan) ประชุมชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ระยะเวลา รูปแบบการพัฒนา การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้วิจัยและผู้เข้ารับการพัฒนา

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำนวน 11 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ รูปแบบฯ และคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

ขั้นตอนที่ 2 ระยะเวลาพัฒนา (Do) ผู้วิจัยได้ทำการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ในระหว่างวันที่ 15 กันยายน 2563-15 มีนาคม 2564 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

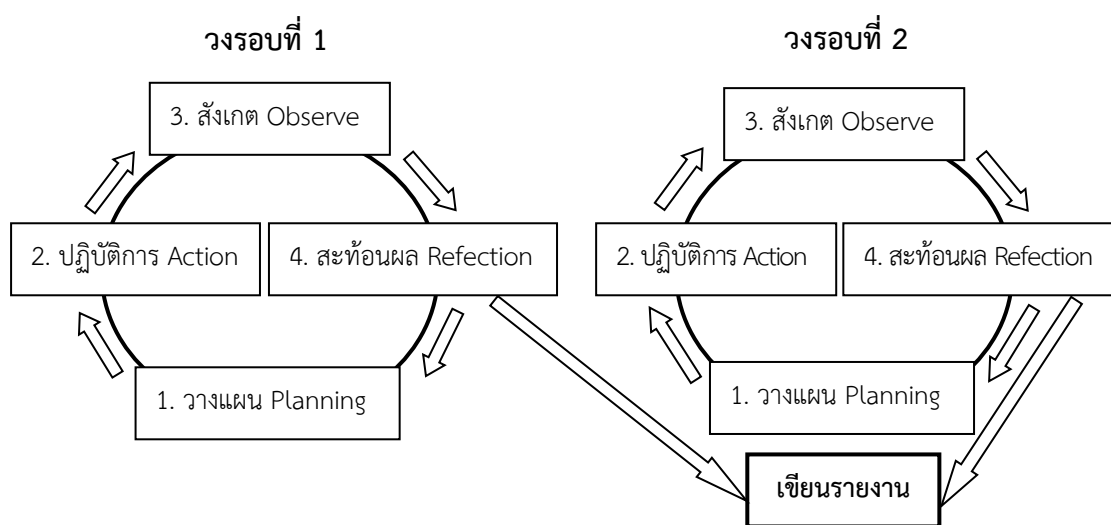
กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ในสภาพจริงครั้งนี้ คือ ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำนวน 11 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

3. รูปแบบในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เทคนิคกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart (1991: 113) ประกอบด้วยขั้นตอนการวางแผน (Planning) ขั้นการปฏิบัติ (Action) ขั้นการสังเกตและตรวจสอบ (Observe) และขั้นการสะท้อนผล (Reflection) จำนวน 2 วนรอบ (Spiral) ดังภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.2 การวิจัยเชิงปฏิบัติการ 2 วงรอบ ตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart

ที่มา: Kemmis and McTaggart 1991: 113

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ ได้แก่

4.1 แบบทดสอบก่อน-หลังการประชุมปฏิบัติการ จำนวน 1 ฉบับ มีลักษณะเป็นแบบทดสอบปรนัย แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 23 ข้อ เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่

4.2 แบบสัมภาษณ์ มี 4 ฉบับ มีลักษณะเป็นแบบมีโครงสร้าง คำถามปลายเปิดมี 4 ฉบับ ดังนี้

4.2.1 แบบสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษา

4.2.2 แบบสัมภาษณ์นักเรียนกลุ่มเสียง และกลุ่มมีปัญหา

4.2.3 แบบสัมภาษณ์กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง

4.2.4 แบบสัมภาษณ์กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา

4.3 แบบสังเกต มี 2 ฉบับ ดังนี้

4.3.1 แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน (ฉบับที่ 1) ใช้สังเกตพฤติกรรมในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนา

4.3.2 แบบสังเกตพฤติกรรมครู (ฉบับที่ 2) ใช้สังเกตพฤติกรรมครูในการกำกับติดตามผล

4.4 แบบสอบถาม มี 2 ฉบับ ดังนี้

4.4.1 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา

4.4.2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่

4.5 การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

4.5.1 แบบทดสอบก่อน-หลังการประชุมปฏิบัติการ

ในการสร้างแบบทดสอบก่อน-หลังการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

4.5.1.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ และการสร้างแบบทดสอบแบบปรนัย (บุญชม ศรีสะอาด 2556: 73-79)

4.5.1.2 สร้างแบบทดสอบแบบปรนัย จำนวน 23 ข้อ ให้ครอบคลุมเนื้อหาของการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่

4.5.1.3 นำแบบทดสอบให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน (ดังรายชื่อในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ตรงวัตถุประสงค์ ครอบคลุมเนื้อหาครบทุกประเด็น

4.5.1.4 ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์โดยใช้สูตร IOC (สมนึก ภัททิยธนี 2551: 112) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบข้อนี้วัดตรงตามวัตถุประสงค์

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบข้อนี้วัดตรงตามวัตถุประสงค์

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบข้อนี้วัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

แล้วหาผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

เป็นรายข้อแทนค่าในสูตร IOC แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (สมนึก ภัททิยธนี 2551: 218-220) ผลปรากฏว่า ข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ทุกข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.80-1.00 (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ค) และนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ แล้วนำไปใช้ต่อไป

4.5.2 แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบสอบถาม ใช้สำหรับครูที่ปรึกษาและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง ดังนี้

4.5.2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่

4.5.2.2 ศึกษาหลักเกณฑ์รูปแบบวิธีการสร้างเครื่องมือจากรูปแบบการวิจัยเบื้องต้นของบุญชม ศรีสะอาด (2556: 23-24)

4.5.2.3 ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ได้ศึกษาให้ครอบคลุมขอบเขตตามวงจรการปฏิบัติกิจกรรม

4.5.2.4 นำแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน (ดังรายชื่อในภาคผนวก ก) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา และตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยใช้สูตร IOC (สมนึก ภัททิยธนี 2551: 220) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบข้อนี้วัดตรงตามวัตถุประสงค์

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบข้อนี้วัดตรงตามวัตถุประสงค์

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบข้อนี้วัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

แล้วหาผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดเป็นรายข้อแทนค่าในสูตร IOC แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (สมนึก ภัททิยธนี 2551: 218-220) ผลปรากฏว่า ข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ทุกข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.80-1.00 (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ค) และนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากข้อแนะนำของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ แล้วนำไปใช้ต่อไป

4.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดลองใช้รูปแบบ PAOR Cycle Model มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) ตามแผนแบบวิจัย โดยใช้วงรอบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 2 วงรอบ ดังนี้

การปฏิบัติการในวงรอบที่ 1

การดำเนินงานในวงรอบที่ 1 ของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม มีรายละเอียดในการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1) **ขั้นวางแผน (Planning)** เป็นการสร้างความตระหนักแก่บุคลากร การศึกษา ข้อมูลพื้นฐานและปัญหาการวิจัย การเลือกแนวทางแก้ปัญหา และการสร้างเครื่องมือในการแก้ปัญหา เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการ ในวันที่ 15-16 กันยายน 2563 ณ ห้องประชุม โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ดังนี้

1.1) วิเคราะห์สภาพปัญหา โดยเทคนิค SWOT มีจุดประสงค์เพื่อ 1) ระดมสมอง 2) วิเคราะห์ปัญหานักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา 3) จัดทำแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ในการพัฒนา 4) กำหนดแผนงานการพัฒนา

1.2) การประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม มีวัตถุประสงค์ คือ 1) ระดมสมอง 2) เขียนแผนงานโครงการ 3) สร้าง เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล (รายละเอียดในตารางที่ 7)

3) **ขั้นการปฏิบัติ (Action)** เป็นการนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคมมาดำเนินการ ดังต่อไปนี้

2.1) การประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ในระหว่างวันที่ 14-15 ตุลาคม 2563 ณ ห้องประชุมโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจสามารถดำเนินงานตามขั้นตอนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ได้

2.2) การจัดกิจกรรมพัฒนา ดำเนินการ 2 กิจกรรม ใช้ระยะเวลา ระหว่างวันที่ 20 ตุลาคม 2563-20 พฤศจิกายน 2563 มีรายละเอียดดังนี้

2.2.1) กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง เป็นการดำเนินการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา และกำหนดช่องทางในการติดต่อ ได้แก่ การส่ง จดหมายถึงผู้ปกครอง การสร้างกลุ่มไลน์ผู้ปกครอง การโทรศัพท์แจ้งผู้ปกครองในกรณีเร่งด่วน และการประชุมผู้ปกครองนักเรียนในการปรึกษาหารือเพื่อให้เกิดความตระหนักและมีความใส่ใจดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้น และรับทราบถึงปัญหานักเรียนที่พบในโรงเรียน

2.2.2) กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา เป็นการให้คำปรึกษา แนะนำตนเองและผู้อื่นได้อย่างถูกต้องของคณะกรรมการนักเรียน ที่ได้รับการคัดเลือก จำนวน 18 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีจิตอาสา มีทักษะในการรับฟังและการให้คำปรึกษา ให้มีความพร้อมในด้านความรู้ ทักษะ และความสามารถในการให้คำปรึกษา แนะนำตนเองและผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง โดยจัดทำโครงการอบรมฝึกทักษะนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาก่อนดำเนินการ

2.3) การกำกับติดตามผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสภาวะวิถีปกติใหม่ เป็นการเฝ้าติดตามการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา เพื่อให้ครูที่ปรึกษาสามารถ ปฏิบัติหน้าที่ตามกระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ได้ อย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน โดยมอบหมายให้หัวหน้างานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หัวหน้า งานแนะแนว และหัวหน้างานกิจการนักเรียน กำกับติดตามให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนปฏิบัติการ ใช้ระยะเวลาระหว่างวันที่ 20 ตุลาคม 2563-20 พฤศจิกายน 2563

3) ขั้นการสังเกตและตรวจสอบ (Observe) เป็นการดำเนินงานควบคู่ไปกับขั้นตอน ที่ 2 และขั้นตอนที่ 3 ในขั้นตอนนี้ เป็นขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการที่ใช้ คือ การทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้มีดังนี้ 1) แบบทดสอบก่อน-หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) แบบสังเกต 2) แบบสัมภาษณ์ ใช้ระยะเวลาระหว่างวันที่ 20 ตุลาคม 2563-20 พฤศจิกายน 2563 (รายละเอียดในตารางที่ 9)

4) ขั้นการสะท้อนผล (Reflection) เป็นการประชุมวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จาก วงรอบที่ 1 ในระหว่างวันที่ 23 พฤศจิกายน 2563 และประชุมเชิงปฏิบัติการวางแผนเพื่อปรับปรุง พัฒนาในวงรอบที่ 2 ในระหว่างวันที่ 24 พฤศจิกายน 2563 ณ ห้องประชุมโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม รายละเอียดในตารางที่ 3.2-3.5

ตารางที่ 3.2 แผนปฏิบัติการในวงรอบที่ 1

แนวทางการนำรูปแบบไปใช้/กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	แหล่งข้อมูล
ขั้นที่ 1 การวางแผน (Planning)						
1. วิเคราะห์สภาพปัญหานักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา โดยเทคนิค SWOT การประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมระบบส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม มีวัตถุประสงค์ คือ 1) ระดมสมอง 2) เขียนโครงการ 3) สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	1. ระดมสมอง 2. วิเคราะห์ปัญหา 3. จัดทำแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ในการพัฒนา 4. กำหนดแผนงานการพัฒนา	15 กันยายน 2563	1. ผู้วิจัย 2. ผู้ร่วมวิจัย 3. วิทยากร	1. การบันทึก 2. การสอบถาม 3. การสังเกต	1. ระเบียบสะสมนักเรียนรายบุคคล (ปพ.8) 2. แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ)	1. ผู้วิจัย 2. ผู้ร่วมวิจัย
2. การประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม	1. ระดมสมอง 2. เขียนโครงการ 3. สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	16 กันยายน 2563	1. ผู้วิจัย 2. ผู้ร่วมวิจัย 3. วิทยากร	1. การบันทึก 2. การสอบถาม 3. การสังเกต	1. แบบบันทึกการปฏิบัติงาน 2. แบบสอบถาม ความคิดเห็นต่อการประชุม	1. รายงานการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 1 2. แผนพัฒนาโรงเรียน 3. เอกสารเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตารางที่ 3.2 แผนปฏิบัติการในวงรอบที่ 1

แนวทางการนำรูปแบบไปใช้/กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	แหล่งข้อมูล
ขั้นที่ 2 ปฏิบัติการ (Action)						
1. ประชุมเชิงปฏิบัติการ	ครูมีความรู้ความเข้าใจสามารถดำเนินงานตามขั้นตอนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	14-15 ตุลาคม 2563	1. ผู้วิจัย 2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 3. วิทยากร	1. การทดสอบ 2. การสัมภาษณ์ 3. การสังเกต	1. แบบทดสอบ 2. แบบสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษา 3. แบบสังเกต (ฉบับที่ 2)	1. เอกสารประชุมเชิงปฏิบัติการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม
2. กิจกรรมพัฒนา 2.1 กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง	ครูมีความตระหนักและมีความใส่ใจดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้นและรับทราบถึงปัญหาของนักเรียนที่พบในโรงเรียน	20 ตุลาคม 2563 ถึง 20 พฤศจิกายน 2563	1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม	1. การสังเกต 2. การสัมภาษณ์	1. แบบสังเกต (ฉบับที่ 1) 2. แบบสังเกต (ฉบับที่ 2) 3. แบบสัมภาษณ์กิจกรรม การสื่อสารกับผู้ปกครอง	1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม

ตารางที่ 3.2 แผนปฏิบัติการในวงรอบที่ 1 (ต่อ)

แนวทางการนำรูปแบบไปใช้/กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	แหล่งข้อมูล
2.2 กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา	1. นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา มีความพร้อมในด้าน ความรู้ทัศนคติ และ ความสามารถในการ ให้คำปรึกษาแนะแนว ตนเองและผู้อื่น อย่างถูกต้อง	20 ตุลาคม 2563 ถึง 20 พฤศจิกายน 2563	1. กลุ่ม ผู้ร่วมวิจัย 2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม	1. การสังเกต 2. การสอบถาม 3. การสัมภาษณ์	1. แบบสังเกต (ฉบับที่ 1) 2. แบบสังเกต (ฉบับที่ 2) 3. แบบสอบถาม 4. แบบสัมภาษณ์	1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม
	2. นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษามีบทบาท ในการแก้ปัญหา สังคมทั้งในโรงเรียน และชุมชน					
3. การกำกับติดตามผล	ครูที่ปรึกษาปฏิบัติหน้าที่ ตามกระบวนการ ดำเนินงานระบบการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน	20 ตุลาคม 2563 ถึง 20 พฤศจิกายน 2563	1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม	1. การสังเกต 2. การสอบถาม 3. การสัมภาษณ์	1. แบบสังเกต (ฉบับที่1) 2. แบบสังเกต (ฉบับที่ 2)	1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม

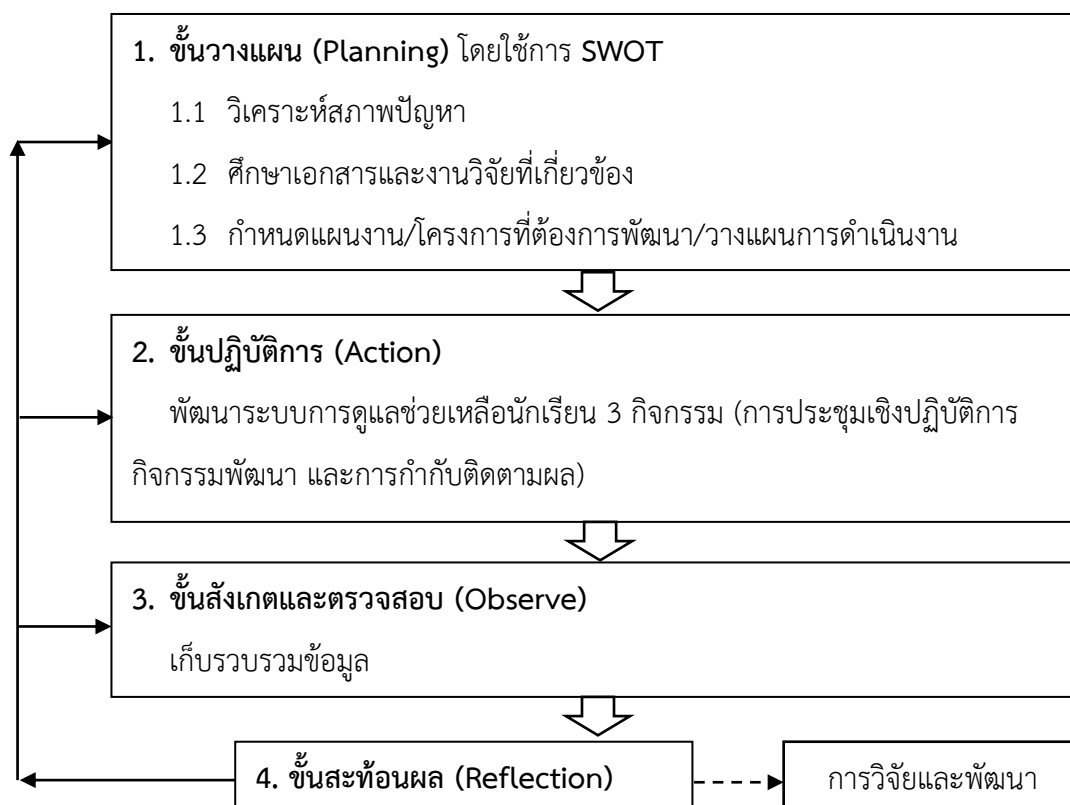
ตารางที่ 3.2 แผนปฏิบัติการในวงรอบที่ 1 (ต่อ)

แนวทางการนำรูปแบบไปใช้/กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	แหล่งข้อมูล
	ได้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน และสามารถตรวจสอบระบบวิธี เครื่องมือ ในการปฏิบัติงาน ในระบบได้				3. แบบสอบถาม 4. แบบสัมภาษณ์	
ขั้นที่ 3 การสังเกตและตรวจสอบ (Observe)						
เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ 1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2. กิจกรรมพัฒนา 2.1 กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง 2.2 กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา 3. การกำกับติดตามผล	เก็บรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินงานพัฒนาตามแผนในวงรอบที่ 1	15 กันยายน ถึง 20 พฤศจิกายน 2563	1. ผู้วิจัย 2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย	1. การทดสอบ 2. การสัมภาษณ์ 3. การสังเกต	1. แบบทดสอบ 2. แบบสัมภาษณ์ 3. แบบสังเกต	1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2. การจัดกิจกรรมพัฒนา 3. รายงานการผลโครงการ/กิจกรรม 4. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย
ขั้นที่ 4 การสะท้อนผล (Reflection)						
1. การประชุมวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากวงรอบที่ 1	วิเคราะห์ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 1	23 พฤศจิกายน 2563	1. ผู้วิจัย 2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาในวงรอบที่ 1	แบบสังเกต-แบบบันทึก การปฏิบัติงาน	1. แบบบันทึกการสังเกต 2. แบบสัมภาษณ์ 3. แบบบันทึกการปฏิบัติงาน 4. แบบสอบถามความพึงพอใจ

ตารางที่ 3.2 แผนปฏิบัติการในวงรอบที่ 1 (ต่อ)

แนวทางการนำรูปแบบไปใช้/กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	แหล่งข้อมูล
2. การประชุมเชิงปฏิบัติการวางแผนเพื่อปรับปรุงพัฒนาในวงรอบที่ 2	1. การสะท้อนผลการปฏิบัติในวงรอบที่ 1 2. แผนงานและแนวทางการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2	24 พฤศจิกายน 2563	1. ผู้วิจัย 2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย	1. สัมภาษณ์ 2. บันทึกการปฏิบัติงาน	1. แบบสังเกต 2. แบบบันทึกการปฏิบัติงาน	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาในวงรอบที่ 1

รูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียน
โนนค้อวิทยาคม วงรอบที่ 1 สามารถสรุปการดำเนินงานได้ดังภาพที่ 3.3

ภาพที่ 3.3 ขั้นตอนการดำเนินงานในวงรอบที่ 1

การปฏิบัติการในวงรอบที่ 2

มีรายละเอียดในการดำเนินงานของวงรอบที่ 2 ดังต่อไปนี้

1) ขั้นวางแผน (Planning) ผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยนำผลการดำเนินงาน
ในวงจรรอบที่ 1 มาจัดประชุมเชิงปฏิบัติการวางแผนปรับปรุงพัฒนาในวงรอบที่ 2 ระหว่างวันที่ 30
พฤศจิกายน 2563 ณ ห้องประชุมโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สะท้อนผล
การปฏิบัติในวงรอบที่ 1 และ 2) วางแผนและแนวทางดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2

2) ขั้นปฏิบัติการ (Action) เป็นขั้นตอนการดำเนินงานพัฒนาตามแผนที่ได้กำหนดไว้
ในขั้นตอนวางแผน ดังนี้ (รายละเอียดในตารางที่ 12)

2.1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ ในวันที่ 1 ธันวาคม 2563 ณ ห้องประชุม
โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวางแผนปรับปรุงพัฒนาสะท้อนผลการปฏิบัติในวงรอบที่ 1
และวางแผนแนวทางดำเนินการพัฒนาในรอบที่ 2 ซึ่งพบว่า ในการดำเนินงานวงรอบที่ 1 มีกิจกรรม

ที่ยังมีปัญหาในทางปฏิบัติจะต้องส่งเสริมเพิ่มเติมให้แก่ครูอีกดังนี้ 1) กิจกรรมการพัฒนา ได้แก่ กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา และกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่

2.2) การกำกับติดตามผล

2.2.1) จัดกิจกรรมพัฒนา 2 กิจกรรม ดังนี้

(1) กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา โดยจัดทำโครงการอบรมฝึกทักษะนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นคณะกรรมการนักเรียน จำนวน 18 คน ที่เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีจิตอาสา มีทักษะในการรับฟังและการให้คำปรึกษา ให้มีความพร้อมในด้านความรู้ ทักษะ และความสามารถในการให้คำปรึกษา แนะนำตนเอง และผู้อื่นอย่างถูกต้องมีเป้าหมายเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ในเรื่องการจัดกิจกรรมเพื่อนที่ปรึกษาแต่ละองค์ประกอบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสภาวะวิถีปกติใหม่กลุ่มเป้าหมายคือ ตัวแทนห้องเรียนทุกห้องที่เพื่อน ๆ ในห้องเรียนให้การยอมรับ มีความรับผิดชอบ มีมนุษยสัมพันธ์ มีจิตอาสาในการรับฟังและให้คำปรึกษา โดยคัดเลือกห้องละ 2 คน รวม 18 คน โดยจัดทำโครงการอบรมฝึกทักษะนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา ในวันที่ 4 ธันวาคม 2563 หัวหน้างานแนะนำร่วมกับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา ดำเนินการประชุมวางแผนการดำเนินงาน ในระหว่างวันที่ 8-9 ธันวาคม 2563 อบรมฝึกทักษะนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา และในระหว่างวันที่ 14 ธันวาคม 2563 ถึง 12 มีนาคม 2564 นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาดำเนินการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่เพื่อนนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา โดยนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาทำหน้าที่สังเกตพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา แล้วบันทึกพฤติกรรมทุกวัน เพื่อรายงานครูที่ปรึกษา และนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาจะประชุมร่วมกับคณะกรรมการนักเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นการดำเนินงานช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา พร้อมทั้งติดตามสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อนนักเรียนที่ตนเองรับผิดชอบทุกวันศุกร์ของสัปดาห์ แล้วบันทึกสรุปรายงานผลต่อหัวหน้างานแนะนำและหัวหน้างานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ในวันจันทร์ทุกสัปดาห์

(2) กิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าและพัฒนาตนเอง ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางบวกในด้านการปรับตัวเองในชีวิตประจำวัน ด้านการเรียน ด้านความรู้ความเข้าใจทักษะการป้องกันตนเองจากปัญหาสิ่งเสพติด และด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 12 ประการ โดยจัดกิจกรรมส่งเสริม 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรม “ปรับตัวตามวัย” 2) กิจกรรม “สร้างฝัน

วัยเรียน” 3) กิจกรรม “เด็กไทยหัวใจสีขาว” 4) กิจกรรม “วิถีทาง วิถีไทย” โดยการอบรมนักเรียน นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ในทุกวันอังคาร คาบแนะแนว ระหว่างวันที่ 14 ธันวาคม 2563 ถึง 12 มีนาคม 2564 รวม 15 ชั่วโมง

2.2.2) การกำกับติดตามผล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูที่ปรึกษา ปฏิบัติหน้าที่ตามกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ได้ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน และสามารถตรวจสอบระบบวิธี เครื่องมือในการปฏิบัติงานในระบบได้

3) ขั้นสังเกตและตรวจสอบ (Observe) ในขั้นตอนนี้ จะเริ่มทำควบคู่ไปกับ ขั้นตอนที่ 2 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในวงรอบที่ 2 ทุก ๆ กิจกรรม ระหว่างวันที่ 14 ธันวาคม 2563 ถึง 12 มีนาคม 2564 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการดำเนินการพัฒนาควบคู่ไปกับการ ปฏิบัติงาน วิธีการที่ใช้ คือ การทดสอบความรู้ การสังเกต การสัมภาษณ์ การสอบถามในระหว่างการจัดกิจกรรม เครื่องมือที่ใช้มีดังนี้ (รายละเอียดในภาคผนวก ข) 1) แบบทดสอบก่อน-หลังประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) แบบสัมภาษณ์ 3) แบบสอบถาม (รายละเอียดในตารางที่ 13)

4) ขั้นสะท้อนผล (Reflection) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในวงรอบที่ 2 ผู้วิจัยได้จัดให้มีการประชุมวิเคราะห์ข้อมูลในวงรอบที่ 2 ในระหว่าง วันที่ 15 มีนาคม 2564 ณ ห้องประชุมโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ในวงรอบที่ 2 2) สรุปผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม และ 3) จัดทำรายงานต่อผู้มีส่วนได้เสีย รายละเอียด ในตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 แผนปฏิบัติการ

แนวทางการนำรูปแบบไปใช้/กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	แหล่งข้อมูล
วงรอบที่ 2 ชั้นที่ 1 การวางแผน (Planning)						
การประชุมเชิงปฏิบัติการวางแผนปรับปรุงพัฒนาในวงรอบที่ 2	1. สะท้อนผลการปฏิบัติ ในวงรอบที่ 1 2. วางแผนการและแนวทางดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2	30 พฤศจิกายน 2563	1. ผู้วิจัย 2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย	1. การทดสอบ 2. การสังเกต 3. การสัมภาษณ์	1. แบบทดสอบ 2. แบบสังเกต 3. แบบสัมภาษณ์	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนา ในวงรอบที่ 1
วงรอบที่ 2 ชั้นที่ 2 การปฏิบัติ (Action)						
1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ	ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจ สามารถดำเนินงานตามขั้นตอน งานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้ถูกต้อง	1 ธันวาคม 2563	1. ครูที่ปรึกษา 2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย	1. การทดสอบ 2. การสังเกต 3. การสอบถาม	1. แบบทดสอบ 2. แบบสังเกต 3. แบบสอบถาม	1. ครูที่ปรึกษา 2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 3. แบบทดสอบ 4. แบบสัมภาษณ์ 5. แบบสอบถาม
2. จัดกิจกรรมพัฒนา 2.1 กิจกรรมนักเรียน เพื่อนที่ปรึกษา	คณะกรรมการนักเรียนให้คำปรึกษาแนะแนวตนเองและผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง	14 ธันวาคม 2563 ถึง 12 มีนาคม 2564	1. ครูที่ปรึกษา 2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย	1. การทดสอบ 2. การสังเกต 3. การสัมภาษณ์ 4. การสอบถาม	1. แบบทดสอบ 2. แบบสังเกต 3. แบบสัมภาษณ์ 4. แบบสอบถาม	1. ครูที่ปรึกษา 2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 3. แบบทดสอบ 4. แบบสัมภาษณ์ 5. แบบสอบถาม

ตารางที่ 3.4 แผนปฏิบัติการ (ต่อ)

แนวทางการนำรูปแบบไปใช้/กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	แหล่งข้อมูล
2.2 กิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา	14 ธันวาคม 2563 ถึง 12 มีนาคม 2564	1. ครูที่ปรึกษา 2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย	1. การทดสอบ 2. การสังเกต 3. การสัมภาษณ์ 4. การสอบถาม	1. แบบทดสอบ 2. แบบสังเกต 3. แบบสัมภาษณ์ 4. แบบสอบถาม	1. ครูที่ปรึกษา 2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 3. แบบทดสอบ 4. แบบสัมภาษณ์ 5. แบบสอบถาม
3. การกำกับติดตามผล	ครูที่ปรึกษาปฏิบัติหน้าที่ตามกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน และสามารถตรวจสอบระบบวิธีเครื่องมือในการปฏิบัติงานในระบบได้	14 ธันวาคม 2563 ถึง 12 มีนาคม 2564	1. ครูที่ปรึกษา 2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย	1. การสังเกต 2. การสัมภาษณ์ 3. การสอบถาม	1. แบบสังเกต 2. แบบสัมภาษณ์ 3. แบบสอบถาม	1. ครูที่ปรึกษา 2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 3. แบบสัมภาษณ์ 4. แบบสอบถาม
วงรอบที่ 2 ชั้นที่ 3 การสังเกตและตรวจสอบ (Observation)						
การเก็บรวบรวมข้อมูลในวงรอบที่ 2 ทุก ๆ กิจกรรม	เก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างการดำเนินการพัฒนา	14 ธันวาคม 2563 ถึง 12 มีนาคม 2564	1. ผู้วิจัย 2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 3. กลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูล	1. การสังเกต 2. การสัมภาษณ์ 3. การสอบถาม	1. แบบสังเกต 2. แบบสัมภาษณ์ 3. แบบสอบถาม	1. สถานที่ประชุม 2. สถานที่จัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน 3. เอกสาร รายงาน การผลโครงการ/กิจกรรม

ตารางที่ 3.4 แผนปฏิบัติการ (ต่อ)

แนวทางการนำรูปแบบไปใช้/กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	แหล่งข้อมูล
วงรอบที่ 2 ชั้นที่ 4 การสะท้อนผล (Reflect)						
การประชุมวิเคราะห์ข้อมูลในวงรอบที่ 2	1. วิเคราะห์แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ ในวงรอบที่ 2 2. สรุปผล 3. รายงานต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	15 มีนาคม 2564	1. ผู้วิจัย 2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย	1. การสังเกต 2. การบันทึกการปฏิบัติงาน	1. แบบสังเกต 2. แบบบันทึกการปฏิบัติงาน	1. แบบการสังเกต 2. แบบสัมภาษณ์ 3. แบบบันทึกการปฏิบัติงาน

การจัดทำข้อมูล การตรวจสอบ และวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดทำข้อมูล ได้ดำเนินการดังนี้

การจัดกระทำข้อมูลเป็นไปตามกรอบการศึกษา เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้ว่าผลการพัฒนาบรรลุตามกรอบการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่หรือไม่ โดยใช้แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ในการพัฒนา 3 แนวทาง ดังนี้

1.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

1.2 กิจกรรมการพัฒนา

1.2.1 กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง

1.2.2 กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา

1.2.3 กิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.3 การกำกับติดตามผล

โดยการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากการทดสอบ การสอบถาม การสังเกต และการสัมภาษณ์ของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มผู้ให้ข้อมูล มาศึกษาทำความเข้าใจ โดยหาความสัมพันธ์และกำหนดทิศทางของข้อมูล สร้างข้อสรุป และนำข้อสรุป โดยวิธีการบรรยาย (Narrative Form) พร้อมอ้างอิงข้อมูลบางส่วนที่เป็นที่มาของข้อสรุป

2. การตรวจสอบคุณภาพของข้อมูล ได้ดำเนินการ ดังนี้

เก็บรวบรวมข้อมูล จากการสอบถาม การสังเกต และการสัมภาษณ์ โดยยึดหลักสามเส้า (Triangulation Technique) ด้านข้อมูล (Data Triangulation) คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล และหลักสามเส้าด้านวิธีการ (Methodological Triangulation) คือ การใช้เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 วิธี คือ จากการสอบถาม การสังเกต และการสัมภาษณ์ และสรุปข้อมูลจากการศึกษาโดยผู้วิจัย และกลุ่มผู้ร่วมวิจัย โดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ ให้นำเชื่อถือได้ในเชิงวิชาการ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการกำหนดเกณฑ์ผ่านการทดสอบที่ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เพื่อคำนวณหาค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อใช้ในการแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด 2556: 121) ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติ/มีความคิดเห็น มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ/มีความคิดเห็น มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ/มีความคิดเห็น ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ/มีความคิดเห็น น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ/มีความคิดเห็น น้อยที่สุด

3.3 การวิเคราะห์การดำเนินการ รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม เป็นการวิเคราะห์แนวทางการนำรูปแบบไปใช้และกิจกรรมของแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ว่าการดำเนินการต่าง ๆ ได้ตามเป้าหมายหรือไม่ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบพรรณนาวิเคราะห์

3.4 การวิเคราะห์ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม เป็นการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการพัฒนาตามขั้นตอนของการปฏิบัติงาน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบพรรณนาวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 3 ระยะเวลาหลังการพัฒนา (Check) เป็นการประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ระยะเวลาหลังการพัฒนา (Check) เป็นการประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1.1 การทดสอบความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูที่ปรึกษา จำนวน 11 คน หัวหน้างานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน จำนวน 1 คน หัวหน้างานแนะแนว จำนวน 1 คน รวม 14 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

1.2 การประเมินความสามารถในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำหรับครูที่ปรึกษา จำนวน 11 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ

2.1 แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.2 แบบประเมินความสามารถในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเครื่องมือแต่ละชนิดมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้

2.2.1 แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้

2.2.1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบ และระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.2.1.2 กำหนดโครงสร้างของแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 1) ความสำคัญและความจำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ 2) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 3) การคัดกรองนักเรียน 4) การส่งเสริมนักเรียน 5) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 6) การส่งต่อ

2.2.1.3 สร้างแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการวัด และวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยพิจารณาความครบถ้วนของเนื้อหาและการใช้ภาษา

2.2.1.4 นำแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (รายละเอียดในภาคผนวก ก) ตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถาม ด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมของข้อคำถามรายข้อกับจุดประสงค์ในการวัดว่าเหมาะสมหรือไม่ ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80-1.00 (รายละเอียดในภาคผนวก ค) แล้วนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอนโรงเรียนเบญจมะมหาราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมไปหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ด้วยวิธี Item total correlation ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.22-0.77 และวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยใช้วิธีของ Cronbach มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.91 (รายละเอียดในภาคผนวก ค)

2.2.1.5 รวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน มาปรับปรุงแก้ไข เกี่ยวกับการใช้สำนวนภาษา ความครอบคลุมในเนื้อหาที่จะวัด แล้วจัดพิมพ์แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.2 แบบประเมินความสามารถในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการประเมินความสามารถในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จะมีเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลหลากหลายชนิด เช่น แบบบันทึกการสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม ภาพถ่าย ภาพวิดีโอ เทปบันทึกเสียง และเอกสารการดำเนินงาน มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้

2.2.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่แสดงถึงการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และแนวทางในการสร้างแบบประเมินความสามารถในการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของเครื่องมือแต่ละชนิด

2.2.2.2 กำหนดลักษณะของแบบประเมินความสามารถในการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2.2.2.3 กำหนดโครงสร้างของแบบประเมินความสามารถในการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.2.2.4 สร้างแบบประเมินความสามารถในการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการวัด และวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยพิจารณาความครบถ้วนของเนื้อหาและการใช้ภาษา โดยเกณฑ์การประเมินในแต่ละองค์ประกอบจะมีลักษณะเป็นเกณฑ์แบบแยกส่วน ประกอบด้วยคะแนน 5 ระดับ (รายละเอียดในภาคผนวก ข)

2.2.2.5 แบบประเมินความสามารถในการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแต่ละชนิด ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (รายละเอียดในภาคผนวก ก) ตรวจสอบคุณภาพของเกณฑ์การประเมินด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมินว่าเหมาะสมหรือไม่ ผู้วิจัยคัดเลือกเกณฑ์การประเมินที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80-1.00 (รายละเอียดในภาคผนวก ค)

2.2.2.6 รวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน มาปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับการใช้สำนวนภาษา ความครอบคลุมในเนื้อหาที่จะวัด แล้วจัดพิมพ์แบบประเมินความสามารถในการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบแผนการทดลอง

แบบแผนที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ คือ One group pretest-posttest Design มีรายละเอียดดังนี้ (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน 2561: 102)

$$T_1 \times T_2$$

3.2 สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

T_1 = การวัดความรู้ความเข้าใจในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ก่อนการทดลอง (Pre-test)

X = การพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะ
วิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

T₂ = การวัดความรู้ความเข้าใจในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หลังการ
ทดลอง (Post-test)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1.1 การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดความรู้ความ
เข้าใจในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาความสอดคล้องของข้อ
คำถามรายข้อกับจุดประสงค์ในการวัด ด้วยวิธีตรวจสอบรายการ (Checklist) แล้วนำมาหาค่าดัชนี
ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและจุดประสงค์ (สมนึก ภัททิยธนี 2558: 78)

4.1.2 การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินความสามารถ
ในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยาม
ปฏิบัติการกับข้อความของแบบประเมินและแบบสอบถาม ด้วยวิธีตรวจสอบรายการ (Checklist)
แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจในระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

4.2.1 วิเคราะห์พัฒนาการความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการพัฒนาตามรูปแบบ
การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ใช้วิธีการวัดคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ (ศิริชัย กาญจนวาสี
2552: 36)

4.2.2 เกณฑ์คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์เทียบระดับพัฒนาการ (ศิริชัย กาญจนวาสี
2552: 268) ดังนี้

คะแนน 76-100 หมายถึง พัฒนาการอยู่ในระดับสูงมาก

คะแนน 51-75 หมายถึง พัฒนาการอยู่ในระดับสูง

คะแนน 26-50 หมายถึง พัฒนาการอยู่ในระดับกลาง

คะแนน 0-25 หมายถึง พัฒนาการอยู่ในระดับต้น

4.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความรู้ในการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ตามรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ใช้วิธีการทดสอบ Z (Wilcoxon Signed Ranks Test)

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลหาสภาพความสามารถในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของเครื่องมือแต่ละชนิด ตามรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะ วิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ด้วยการหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 4 ระยะเวลาสะท้อนผลการดำเนินการ (Action) ตามรูปแบบการพัฒนาระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ระยะเวลาสะท้อนผลการดำเนินการ (Action) ตามรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูที่ปรึกษา จำนวน 11 คน หัวหน้างาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 1 คน หัวหน้างานแนะแนว จำนวน 1 คน รวม 14 คน โดย การเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในการ สะท้อนผลการดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีขั้นตอน การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้

2.1 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในการการสะท้อนผลการดำเนินการ ตามรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended Form) มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้

2.1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบบันทึก การสนทนากลุ่ม

2.1.2 กำหนดประเด็นในการประเมิน ประกอบด้วย จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และการปรับปรุงขององค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ เนื้อหา การดำเนินการ การประเมินผล และเงื่อนไขสู่ความสำเร็จ

2.1.3 สร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่มในการสะท้อนผลการดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ให้สอดคล้องกับแนวคิด และวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยพิจารณาความครบถ้วนของเนื้อหาและการใช้ภาษา

2.1.4 นำแบบบันทึกการสนทนากลุ่มในการสะท้อนผลการดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (รายละเอียดในภาคผนวก ก) ตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมของประเด็นคำถามรายข้อกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยว่าเหมาะสมหรือไม่ ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้อง 0.80-1.00 (รายละเอียดในภาคผนวก ค)

2.1.5 รวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับการใช้สำนวนภาษา และความครอบคลุมในเนื้อหาที่จะวัด

2.1.6 จัดพิมพ์แบบบันทึกการสนทนากลุ่มในการสะท้อนผลการดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่สำหรับการประชุมสนทนากลุ่ม และชี้แจงประเด็นการประชุมสนทนากลุ่มแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการสนทนาเกี่ยวกับการใช้รูปแบบเพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และการปรับปรุงขององค์ประกอบของรูปแบบ ซึ่งประกอบด้วย หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการดำเนินงาน การประเมินผล และเงื่อนไขสู่ความสำเร็จ

3.3 ผู้วิจัยสรุปผลการประชุมสนทนากลุ่ม

3.4 ผู้วิจัยนำผลการสรุปมาปรับปรุงรูปแบบในบางส่วน และนำเสนอรูปแบบใหม่อีกครั้ง (ฉบับสมบูรณ์)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์การวิจัยกับข้อความของแบบบันทึกด้วยวิธีตรวจสอบรายการ (Checklist) แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลการสนทนากลุ่ม ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 4 การพัฒนา (Development: D₂) ประเมินรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

การประเมินรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร แบ่งออกเป็น 4 ระยะย่อย ดังนี้

1. ผลงาน/ความดีเด่นของโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร หลังจากการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ประกอบด้วย 1) ผลงาน/ความดีเด่น 2) ผลการประเมินคุณลักษณะของนักเรียน

2. การประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

2.1 ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาค้างครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูที่ปรึกษา จำนวน 11 คน หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 1 คน หัวหน้างานแนะแนว จำนวน 1 คน นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา จำนวน 58 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 234 คน รวมทั้งสิ้น 306 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความเป็นไปได้ และความ เป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียน โนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เป็นแบบมาตราส่วน ประเมินค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open-Ended Form) มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบ คุณภาพเครื่องมือดังนี้

2.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ

2.2.2 กำหนดประเด็นในการประเมิน ประกอบด้วย ความเป็นไปได้ ความเป็น ประโยชน์ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะ วิถีปกติใหม่โรงเรียน โนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

2.2.3 สร้างแบบประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียน โนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ให้สอดคล้องกับแนวคิด และวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยพิจารณาความครบถ้วนของเนื้อหาและการใช้ภาษา

2.2.4 นำแบบประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียน โนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (รายละเอียดในภาคผนวก ก) ตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้อง และความเหมาะสมของข้อความรายข้อกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยว่าเหมาะสมหรือไม่ ผู้วิจัยคัดเลือก ข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้อง 0.80-1.00 (รายละเอียดในภาคผนวก ค)

2.2.5 รวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านมาปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับการ ใช้สำนวนภาษา และความครอบคลุมในเนื้อหาที่จะวัด

2.2.6 จัดพิมพ์แบบประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียน โนนค้อวิทยาคม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.1 ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่สำหรับการประชุมชี้แจงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร และให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้รูปแบบตอบแบบประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

2.3.2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.4.1 การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์การวิจัยกับข้อความของแบบสอบถาม และแบบบันทึก ด้วยวิธีตรวจสอบรายการ (Checklist) แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย

2.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลหาสภาพผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ด้วยการหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.4.3 การวิเคราะห์ระดับความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบที่เป็นค่าเฉลี่ย (Mean) มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2553: 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ในระดับ
น้อยที่สุด

3. การประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะ
วิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

3.1 ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูที่ปรึกษา
จำนวน 11 คน หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 1 คน หัวหน้างานแนะแนว จำนวน
1 คน นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา จำนวน 58 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 234 คน
รวมทั้งสิ้น 306 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบ
การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
ดังนี้

3.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจเพื่อนำข้อมูล
มาสร้างแบบประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะ
วิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
ให้สอดคล้องกับแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยพิจารณาความครบถ้วนของเนื้อหาและการใช้
ภาษา

3.2.2 นำแบบประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ศรีสะเกษ ยโสธร ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (รายละเอียดในภาคผนวก ก) ตรวจสอบคุณภาพของ
ข้อคำถามด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้อง
และความเหมาะสมของข้อคำถามรายข้อกับนิยามเชิงปฏิบัติการว่าเหมาะสมหรือไม่ ผู้วิจัยคัดเลือก
ข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้อง 0.80-1.00 (รายละเอียดในภาคผนวก ค)

3.2.3 รวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน มาปรับปรุงแก้ไขแล้วจัดพิมพ์
แบบประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติ
ใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล และชี้แจงประเด็นการเก็บรวบรวมข้อมูลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

3.3.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ประเมินความพึงพอใจตามแบบประเมิน

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามปฏิบัติการกับข้อความของแบบประเมินและแบบสอบถาม ด้วยวิธีตรวจสอบรายการ (Checklist) แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย

3.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลหาสภาพความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ด้วยการหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.4.3 การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นค่าเฉลี่ย (Mean) มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. การประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

4.1 ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาค้างนี้ คือ นักเรียนโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 234 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้

4.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจเพื่อนำข้อมูลมาสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ให้สอดคล้องกับแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยพิจารณาความครบถ้วนของเนื้อหาและการใช้ภาษา

4.2.2 นำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (รายละเอียดในภาคผนวก ก) ตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถามด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมของข้อคำถามรายข้อกับนิยามเชิงปฏิบัติการว่าเหมาะสมหรือไม่ ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้อง 0.80-1.00 (รายละเอียดในภาคผนวก ค)

4.2.3 รวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน มาปรับปรุงแก้ไขแล้วจัดพิมพ์แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.3.1 ส่งแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ให้นักเรียนโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 234 คน พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้ตอบกลับภายใน 2 สัปดาห์

4.3.2 ตรวจสอบและคัดแยกแบบประเมินที่สมบูรณ์ นำแบบประเมินที่มีความสมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเด็นต่าง ๆ และนำประเด็นเหล่านั้นมาใช้เป็นข้อมูลในการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกต่อไป

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.5.1 การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามปฏิบัติกรกับข้อความของแบบประเมินและแบบสอบถาม ด้วยวิธีตรวจสอบรายการ (Checklist) แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย

4.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลหาสภาพความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ด้วยการหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.5.3 การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นค่าเฉลี่ย (Mean) มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 ร้อยละ โดยใช้สูตร บุญชม ศรีสะอาด (2546: 101) ดังนี้

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร บุญชม ศรีสะอาด (2546: 102) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าร้อยละ

$\sum X$ แทน ผลรวมของความถี่แต่ละด้าน

N แทน จำนวนคน

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บุญชม ศรีสะอาด (2546: 106) ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนของแต่ละคน

n แทน จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

$\sum X$ แทน ผลรวม

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum_{j=1}^N \frac{N}{j} (X_j - \mu)^2}{N}}$$

เมื่อ σ	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มเป้าหมาย
μ	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มเป้าหมาย
X_j	แทน	ข้อมูลของกลุ่มเป้าหมาย
N	แทน	จำนวนของกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง IOC (สมนีก ภัททิยธนี 2551: 101-102) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2.2 หาคุณภาพของแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยการหาค่าความเที่ยงตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาด (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด.2556: 116-117) มีสูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
k	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือที่วัด
$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2.3 การวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยวิธี Item total Correlation ตามวิธีของ Pearson (สมนึก ภัททิยธนี 2558: 129) โดยใช้สูตร

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy}	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X และ Y
$\sum X$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของ X
$\sum Y$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของ Y
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของกำลังสองของ X
$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของกำลังสองของ Y
$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณของ X และ Y แต่ละคู่
N	แทน	จำนวนคู่ของข้อมูล

2.4 การจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลจากการประเมินสภาพปัจจุบัน และสภาพความคาดหวังตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยอาศัยแบบการเรียงลำดับของข้อมูล Modified Priorith Needs Index: PNI Modified ซึ่งปรับปรุงโดยสุวิมล ว่องวาณิช (2550: 279) เป็นวิธีการหาความแตกต่างของสภาพที่คาดหวังลบสภาพปัจจุบันแล้วหารด้วยสภาพปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อควบคุมขนาดของความต้อการจำเป็นให้อยู่ในช่วงพิสัยที่ไม่มากจนเกินไป โดยมีสูตรในการคำนวณดังต่อไปนี้

$$PNI_{Modified} = (I - D)/D$$

เมื่อ PNI	หมายถึง	ดัชนีลำดับความต้อการจำเป็น
I	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวัง
D	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน

2.5 วิเคราะห์พัฒนาการความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการพัฒนา ใช้วิธีการวัดคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ (ศิริชัย กาญจนวาสี 2552: 7) โดยใช้สูตร

$$S_i = \left[\frac{Y - X}{F - X} \right] \times 100$$

เมื่อ S_i แทน คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์
Y แทน คะแนนดิบวัดหลังพัฒนา
X แทน คะแนนดิบวัดก่อนพัฒนา
F แทน คะแนนเต็ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) ประยุกต์ร่วมกับเทคนิคกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีลำดับการนำเสนอ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ระยะที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ระยะที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ระยะที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้สื่อความหมายในการวิจัย

- μ แทน ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของประชากร
- σ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร
- N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด
- \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของตัวอย่าง
- S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวอย่าง
- n แทน จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติ
ใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร แบ่งออกเป็น
3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร สรุปสาระสำคัญดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่
ในสถานศึกษา ผลการศึกษา พบว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดนโยบาย
ยุทธศาสตร์ มาตรการและจุดเน้นในการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะ
วิถีปกติใหม่ โดยมอบหมายให้ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน (ฉก.ชน.สพฐ.) ดำเนินการ
ขับเคลื่อนโดยคำนึงถึงสิทธิของนักเรียนให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสม พัฒนา
บุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงาน
ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ซึ่งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะ
วิถีปกติใหม่ เป็นกระบวนการหนึ่งในเชิงการบริหารที่สำคัญ สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินงานอย่างเป็นระบบ
และต่อเนื่อง เพื่อเป็นแนวทางสู่การปฏิบัติ ดังนี้

ปี พ.ศ. 2550-2552 เป็นปีแห่งการช่วยเหลือนักเรียน

ปี พ.ศ. 2553-2554 เป็นปีแห่งการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างรอบด้าน

ปี พ.ศ. 2555-2556 เป็นปีแห่งการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้พ้นภัยยาเสพติด

ปี พ.ศ. 2557-2558 เป็นปีแห่งการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน

ปี พ.ศ. 2559-2561 เป็นปีแห่งการรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

ปี พ.ศ. 2562-2564 เป็นปีแห่งการรู้จัก รัก เข้าใจ ห่วงใย ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

2. แนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ผลการศึกษา พบว่า กฎหมายที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

2.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้แก่

หมวด 1 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

หมวด 4 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

2.2 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มีเป้าหมายในการดูแลช่วยเหลือเด็กและครอบครัวให้อยู่ในสภาพที่มีมาตรฐานในการดำรงชีวิตที่ดี ได้รับการดูแลให้มีพัฒนาการตามวัย และเด็กทุกคนต้องมีหลักประกันความปลอดภัย ได้รับความคุ้มครองจากผู้เกี่ยวข้องทั้งเด็กที่ประสบปัญหาและเด็กที่ไม่ประสบปัญหา ซึ่งระบุไว้ใน หมวด 2 มาตรา 22 การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่ากรณีใดให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญและไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

3. แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ผลการศึกษา พบว่า การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ เป็นการส่งเสริมพัฒนาการป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้แก่นักเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจ มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะในการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากสภาวะวิกฤตต่าง ๆ ได้อย่างปลอดภัย ส่วนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ชื่นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพ

และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ ซึ่งมีกระบวนการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน 5) การส่งต่อ

4. แนวคิดเกี่ยวกับแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ เป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ให้มีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถดำเนินการตามกรอบทั้ง 5 ด้าน เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยนำแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ ดังนี้

4.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นการจัดประชุมให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครูที่ปรึกษาแล้วร่วมกันคิดวิเคราะห์แลกเปลี่ยนความรู้กับผู้ที่มีประสบการณ์ เพื่อแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่

4.2 กิจกรรมการพัฒนา เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อการป้องกันและการแก้ไขปัญหาค้นแก่นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา และกิจกรรมส่งเสริมให้กับนักเรียนกลุ่มปกติ ซึ่งประกอบด้วย 3 กิจกรรมคือ

4.2.1 กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง เป็นการสื่อสารกับผู้ปกครองด้วยการส่งจดหมายถึงผู้ปกครอง สร้างกลุ่มไลน์ผู้ปกครอง การโทรศัพท์แจ้งผู้ปกครองในกรณีเร่งด่วน และการประชุมปรึกษาหารือเพื่อให้เกิดความตระหนัก มีความใส่ใจดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้น และรับทราบถึงปัญหานักเรียนที่พบในโรงเรียน

4.2.2 กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา เป็นการพิจารณาคัดสรรนักเรียนที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีจิตอาสา มีทักษะในการรับฟังและการให้คำปรึกษา ซึ่งได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษาเบื้องต้น และปฏิบัติหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่เพื่อนนักเรียน โดยการดูแลชี้แนะอย่างใกล้ชิดจากครูแนะแนว ได้แก่ คณะกรรมการนักเรียนและนักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจากทุกห้องเรียน

4.2.3 กิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ เป็นการจัดกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ตามหลักการจัดกิจกรรมแนะแนว เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าและพัฒนาตนเองให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางบวก

4.3 การกำกับติดตามผล เป็นกระบวนการเฝ้าติดตามการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาเพื่อให้ครูที่ปรึกษาสามารถปฏิบัติหน้าที่ ตามกระบวนการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ในสภาวะวิถีปกติใหม่ ได้อย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน โดยมอบหมายให้กับตัวแทนฝ่ายต่าง ๆ กำกับติดตาม รายงานพฤติกรรมนักเรียน พร้อมกับให้คำชมเชยและให้กำลังใจนักเรียนที่ปรับพฤติกรรมดีขึ้น ให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังไม่ปรับพฤติกรรมและรับทราบข้อมูลเพื่อแจ้งผู้ปกครองต่อไป

5. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ ผลการศึกษา พบว่า รูปแบบเป็นตัวกำหนดทิศทางของการดำเนินงานและเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้กำหนดแนวทางและรับทราบแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งองค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) การดำเนินการ 5) การประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ

6. แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ผลการศึกษา พบว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นกระบวนการแก้ปัญหาอย่างมีระบบ เป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็วโดยหาแนวทางการปฏิบัติ หรือวิธีการแก้ไขปรับปรุงสู่การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นในการปฏิบัติงาน และสะท้อนผลการปฏิบัติงานกลับสู่องค์กรตนเอง ซึ่งมีขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอนดังนี้

6.1 ขั้นการวางแผน (Planning) คือ ขั้นตอนการสำรวจวินิจฉัยปัญหา ตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับสภาพที่เกิดขึ้น

6.2 ขั้นการปฏิบัติ (Action) คือ ดำเนินการภายใต้ปัญหาที่จะศึกษา

6.3 ขั้นการสังเกต (Observation) คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล

6.4 ขั้นการสะท้อนผล (Reflection) คือ นำข้อค้นพบไปเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ และใช้ประโยชน์

7. ความเป็นมาและโครงสร้างการจัดการศึกษาของโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ผลการศึกษา พบว่า โรงเรียนโนนค้อวิทยาคมดำเนินการบริหารจัดการแบ่งออกเป็น 5 ฝ่าย ดังนี้ 1) ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ 2) ฝ่ายบริหารงานบุคคล 3) ฝ่ายวิชาการ 4) ฝ่ายกิจการนักเรียน 5) ฝ่ายบริหารทั่วไป ผลการคัดกรองนักเรียนพบว่า มีนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาที่ต้องรับการแก้ไขพฤติกรรมอย่างเร่งด่วน

ขั้นตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ผู้วิจัยได้ลำดับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับคืนและเป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ที่สุด จำนวน 248 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามสรุปได้ดังตารางที่ 4.1-4.4

ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละสถานภาพของกลุ่มเป้าหมายที่ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
	เพศ		
1.	ชาย	102	41.1
2.	หญิง	146	58.9
	รวม	248	100.0
	อายุ		
3.	น้อยกว่า 35 ปี	48	19.4
4.	ตั้งแต่ 35-50 ปี	148	59.7
5.	มากกว่า 50 ปี	52	21.0
	รวม	248	100.0
	ระดับการศึกษาสูงสุด		
6.	ต่ำกว่าปริญญาตรี	166	66.9
7.	ปริญญาตรี	37	14.9
8.	สูงกว่าปริญญาตรี	45	18.1
	รวม	248	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 248 คน เป็นชาย จำนวน 102 คน (ร้อยละ 41.1) และเป็นหญิง จำนวน 146 คน (ร้อยละ 58.9) อายุตั้งแต่ 35-50 ปี จำนวน 148 คน

(ร้อยละ59.7) มากที่สุด รองลงมา อายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 52 คน (ร้อยละ 21.0) อายุน้อยกว่า 35 ปี จำนวน 48 คน (ร้อยละ19.4) ตามลำดับ มีระดับการศึกษามากสุด ในระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 166 คน (ร้อยละ66.9) รองลงมา มีวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 45 คน (ร้อยละ 18.1) และมีวุฒิปริญญาตรี จำนวน 37 คน (ร้อยละ14.9) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียน โนนค้อวิทยาคม โดยรวม

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน (P)			สภาพที่คาดหวัง (I)			PNI _{modified}	อันดับ
		\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ		
1.	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.94	.96	มาก	4.65	.48	มากที่สุด	.18	4
2.	ด้านการคัดกรองนักเรียน	3.87	.94	มาก	4.58	.51	มากที่สุด	.18	4
3.	ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	3.86	.95	มาก	4.65	.45	มากที่สุด	.20	2
4.	ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา	3.86	.78	มาก	4.65	.44	มากที่สุด	.23	1
5.	ด้านการส่งต่อ	3.91	.78	มาก	4.68	.46	มากที่สุด	.20	2
	รวม	3.89	.81	มาก	4.64	.42	มากที่สุด	.20	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สภาพปัจจุบันในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียน โนนค้อวิทยาคม โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมา คือ ด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน

สภาพที่คาดหวังในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียน โนนค้อวิทยาคม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ย

สูงที่สุด คือ ด้านการส่งต่อ รองลงมา คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยรวมเมื่อจัดลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน และด้านการส่งต่อ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน (P)			สภาพที่คาดหวัง (I)			PNI _{modified}	อันดับ
		\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ		
1.	ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนและให้ความสำคัญในการจัดระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียน	3.94	.98	มาก	4.69	.51	มากที่สุด	.19	1
2.	ครูที่ปรึกษาเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลนักเรียน	3.92	1.12	มาก	4.68	0.60	มากที่สุด	0.19	1
3.	การจัดเก็บข้อมูลนักเรียนมีความครอบคลุมและหลากหลาย	3.86	1.08	มาก	4.55	0.63	มากที่สุด	0.18	3

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (ต่อ)

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน (P)			สภาพที่คาดหวัง (I)			PNI _{modified}	อันดับ
		\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ		
4.	ครูที่ปรึกษาจัดทำข้อมูลนักเรียนและวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.00	1.13	มาก	4.71	.51	มากที่สุด	.18	3
5.	ครูที่ปรึกษาขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการกรอกข้อมูลของนักเรียนตามความจริง	3.90	1.04	มาก	4.57	.70	มากที่สุด	.17	6
6.	ครูที่ปรึกษาใช้ระเบียบสะสมนักเรียนเพื่อประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.99	1.05	มาก	4.68	.53	มากที่สุด	.17	6
7.	ครูที่ปรึกษามีการวางแผนในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนตามกำหนดเวลาที่เหมาะสม	3.93	1.09	มาก	4.64	.56	มากที่สุด	.18	3
	เฉลี่ยรวม	3.94	0.96	มาก	4.65	0.48	มากที่สุด	0.18	4

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สภาพปัจจุบันในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ครูที่ปรึกษาจัดทำข้อมูลนักเรียน และวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมา คือ ครูที่ปรึกษาใช้ระเบียบวินัยนักเรียน เพื่อประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

สภาพที่คาดหวังในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ครูที่ปรึกษาจัดทำข้อมูลนักเรียน และวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนและให้ความสำคัญในการจัดระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียน

ความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เมื่อจัดลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนและให้ความสำคัญในการจัดระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียน และครูที่ปรึกษาเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลนักเรียน รองลงมา คือ การจัดเก็บข้อมูลนักเรียนมีความครอบคลุมและหลากหลาย ครูที่ปรึกษาจัดทำข้อมูลนักเรียน และวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล และครูที่ปรึกษามีการวางแผนในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนตามกำหนดเวลาที่เหมาะสม

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ด้านการคัดกรองนักเรียน

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน (P)			สภาพที่คาดหวัง (I)			PNI _{modified}	อันดับ
		\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ		
1.	ครูที่ปรึกษามีการวางแผน และวิเคราะห์พฤติกรรมของนักเรียน	3.90	1.10	มาก	4.59	.59	มากที่สุด	.18	3
2.	ครูที่ปรึกษาปกปิดข้อมูลของนักเรียน โดยรักษาความลับของนักเรียน	3.87	1.06	มาก	4.60	.59	มากที่สุด	.19	2

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ด้านการคัดกรองนักเรียน (ต่อ)

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน (P)			สภาพที่คาดหวัง (I)			PNI _{modified}	อันดับ
		\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ		
3.	โรงเรียนมีการดำเนินงานและเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนแต่แต่ละกลุ่มอย่างชัดเจน	3.93	1.00	มาก	4.56	.59	มากที่สุด	.16	5
4.	โรงเรียนมีการคัดกรองนักเรียนโดยพิจารณาจากข้อมูลหลาย ๆ ด้าน	3.86	.92	มาก	4.57	.65	มากที่สุด	.18	3
5.	ครูที่ปรึกษาคัดกรองนักเรียนได้ตรงตามพฤติกรรมของนักเรียน	3.77	1.06	มาก	4.59	.56	มากที่สุด	.22	1
	เฉลี่ยรวม	3.87	.94	มาก	4.58	.51	มากที่สุด	.18	4

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สภาพปัจจุบันในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ด้านการคัดกรองนักเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนมีการดำเนินงานและเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนแต่ละกลุ่มอย่างชัดเจน รองลงมา คือ ครูที่ปรึกษามีการวางแผน และวิเคราะห์พฤติกรรมของนักเรียน

สภาพที่คาดหวังในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ด้านการคัดกรองนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูที่ปรึกษาปกปิดข้อมูลของนักเรียน โดยรักษาความลับของนักเรียน รองลงมา คือ ครูที่ปรึกษามีการวางแผน และวิเคราะห์พฤติกรรมของนักเรียน และครูที่ปรึกษาคัดกรองนักเรียนได้ตรงตามพฤติกรรมของนักเรียน

ความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียน โนนค้อวิทยาคม ด้านการคัดกรองนักเรียน เมื่อจัดลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูที่ปรึกษาคัดกรองนักเรียนได้ตรงตามพฤติกรรมของนักเรียน รองลงมา คือ ครูที่ปรึกษาปกปิดข้อมูลของนักเรียน โดยรักษาความลับของนักเรียน ครูที่ปรึกษามีการวางแผนและวิเคราะห์พฤติกรรมของนักเรียน และโรงเรียนมีการคัดกรองนักเรียน โดยพิจารณาจากข้อมูลหลาย ๆ ด้าน ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียน โนนค้อวิทยาคม ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน (P)			สภาพที่คาดหวัง (I)			PNI _{modified}	อันดับ
		\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ		
1.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.90	1.09	มาก	4.61	.59	มากที่สุด	.18	9
2.	ผู้บริหารให้การสนับสนุนกิจกรรมพัฒนานักเรียน	3.91	1.00	มาก	4.59	.61	มากที่สุด	.17	10
3.	ครูที่ปรึกษามีการจัดทำแบบบันทึกโฮมรูม	3.90	1.05	มาก	4.67	.53	มากที่สุด	.20	5
4.	ครูที่ปรึกษามีการพูดคุยกับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.85	1.14	มาก	4.72	.51	มากที่สุด	.23	1

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของสภาพปัจจุบัน และความ
ต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียน
โนนค้อวิทยาคม ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน (ต่อ)

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน (P)			สภาพที่คาดหวัง (I)			PNI _{modified}	อันดับ
		\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ		
5.	ครูที่ปรึกษามีการ บันทึกพฤติกรรม นักเรียนทั้งก่อน และหลัง	3.86	1.13	มาก	4.68	.55	มากที่สุด	.21	4
6.	ครูที่ปรึกษาให้ ความสำคัญใน การจัดกิจกรรม ส่งเสริมพัฒนา นักเรียน	3.88	1.02	มาก	4.66	.53	มากที่สุด	.20	5
7.	ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ในการจัดประชุม ของโรงเรียนเพื่อหา แนวทางในการ ส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน	3.83	1.01	มาก	4.60	.61	มากที่สุด	.20	5
8.	โรงเรียนจัดอบรม ครูเกี่ยวกับการจัด กิจกรรมส่งเสริม และพัฒนา นักเรียน	3.77	1.06	มาก	4.64	.55	มากที่สุด	.23	1

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน (ต่อ)

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน (P)			สภาพที่คาดหวัง (I)			PNI _{modified}	อันดับ
		\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ		
9.	โรงเรียนมีการสรุปผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน	3.78	1.02	มาก	4.65	.54	มากที่สุด	.23	1
10.	ครูที่ปรึกษามีการพูดคุยกับผู้ปกครอง ของนักเรียน กลุ่มเสี่ยง	3.93	.88	มาก	4.67	.51	มากที่สุด	.19	8
	เฉลี่ยรวม	3.86	.95	มาก	4.65	.45	มากที่สุด	.20	2

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สภาพปัจจุบันในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ครูที่ปรึกษามีการพูดคุยกับผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงรองลงมา คือ ผู้บริหารให้การสนับสนุนกิจกรรมพัฒนานักเรียน

สภาพที่คาดหวังในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ครูที่ปรึกษามีการพูดคุยกับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ รองลงมา คือ ครูที่ปรึกษามีการบันทึกพฤติกรรมนักเรียนทั้งก่อนและหลัง

ความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน เมื่อจัดลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ โรงเรียนจัดอบรมครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โรงเรียนมีการสรุปผลการจัดกิจกรรม

ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียน และครูที่ปรึกษามีการพูดคุยกับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ รองลงมา คือ ครูที่ปรึกษามีการบันทึกพฤติกรรมนักเรียนทั้งก่อนและหลัง

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน (P)			สภาพที่คาดหวัง (I)			PNI _{modified}	อันดับ
		\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ		
1.	ครูที่ปรึกษาลงมือปฏิบัติจริงในการแก้ไขปัญหา นักเรียน	3.85	.83	มาก	4.60	.60	มากที่สุด	.23	3
2.	ครูที่ปรึกษามีจิตวิทยาในการให้คำปรึกษา	3.88	.87	มาก	4.62	.60	มากที่สุด	0.22	5
3.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อแก้ไขปัญหา นักเรียน	3.94	.86	มาก	4.72	.48	มากที่สุด	.22	5
4.	ครูที่ปรึกษามีสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน	3.83	1.03	มาก	4.70	.51	มากที่สุด	0.25	1
5.	ครูที่ปรึกษามีการให้คำแนะนำอย่างต่อเนืองและสม่ำเสมอ	3.87	1.02	มาก	4.65	.61	มากที่สุด	.22	5

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา (ต่อ)

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน (P)			สภาพที่คาดหวัง (I)			PNI _{modified}	อันดับ
		\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ		
6.	โรงเรียนส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้และเทคนิคในการให้คำปรึกษา	3.88	.88	มาก	4.71	.51	มากที่สุด	.23	3
7.	ครูที่ปรึกษาเสียสละเวลาในการให้คำปรึกษาพูดคุยและทำความเข้าใจกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง	3.82	.94	มาก	4.67	.58	มากที่สุด	.25	1
8.	การจัดกิจกรรมมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับปัญหาของนักเรียน	3.90	.93	มาก	4.58	.66	มากที่สุด	.20	9
9.	ครูที่ปรึกษามีการรายงานผลการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน	3.79	.89	มาก	4.57	.65	มากที่สุด	.22	5
	เฉลี่ยรวม	3.86	.78	มาก	4.65	.44	มากที่สุด	0.23	1

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สภาพปัจจุบันในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อแก้ไขปัญหาให้นักเรียนรองลงมา คือ การจัดกิจกรรมมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับปัญหาของนักเรียน

สภาพที่คาดหวังในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ด้านการป้องกันและแก้ปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อแก้ไขปัญหาให้นักเรียน โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อแก้ไขปัญหาให้นักเรียน รองลงมา คือ โรงเรียนส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ และเทคนิคในการให้คำปรึกษา

ความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา เมื่อจัดลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูที่ปรึกษาเสียสละเวลาในการให้คำปรึกษา พุดคุยและทำความเข้าใจกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และครูที่ปรึกษาที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน รองลงมา คือ ครูที่ปรึกษาลงมือปฏิบัติจริงในการแก้ไขปัญหาให้นักเรียน และโรงเรียนส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ และเทคนิคในการให้คำปรึกษา

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ด้านการส่งต่อ

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน (P)			สภาพที่คาดหวัง (I)			PNI _{modified}	อันดับ
		\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ		
1.	ครูที่ปรึกษาพยายามช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา	3.97	.99	มาก	4.70	.59	มากที่สุด	.18	6
2.	ครูที่ปรึกษามีการแยกกลุ่มนักเรียนที่จะส่งต่ออย่างชัดเจน	4.03	.92	มาก	4.73	.51	มากที่สุด	.17	8

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ด้านการส่งต่อ (ต่อ)

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน (P)			สภาพที่คาดหวัง (I)			PNI _{modified}	อันดับ
		\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ		
3.	ครูที่ปรึกษามีการประสานงานกับครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งต่อ	3.98	.90	มาก	4.65	.58	มากที่สุด	.17	8
4.	ครูที่ปรึกษาคอยติดตามผลการส่งต่อนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.92	1.02	มาก	4.73	.50	มากที่สุด	.21	3
5.	ครูที่ปรึกษามีการชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงการส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญ	3.94	.99	มาก	4.72	.50	มากที่สุด	.20	4
9.	โรงเรียนมีการวางแผนในการส่งต่อ	3.65	.97	มาก	4.49	.82	มากที่สุด	.23	2
10.	ครูแนะแนวให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาให้นักเรียน	3.99	1.01	มาก	4.73	.51	มากที่สุด	.19	5
11.	นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา มีความพร้อมในการส่งต่อ	3.94	.93	มาก	4.65	.55	มากที่สุด	.18	6

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถิปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ด้านการส่งต่อ (ต่อ)

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน (P)			สภาพที่คาดหวัง (I)			PNI _{modified}	อันดับ
		\bar{X}	S	ระดับ	\bar{X}	S	ระดับ		
12.	ครูที่ปรึกษามีการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนที่ถูกส่งต่อ	3.80	.90	มาก	4.74	.52	มากที่สุด	.25	1
	เฉลี่ยรวม	3.91	.78	มาก	4.68	.46	มากที่สุด	.20	2

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สภาพปัจจุบันในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถิปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ด้านการส่งต่อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ครูที่ปรึกษามีการแยกกลุ่มนักเรียนที่จะส่งต่ออย่างชัดเจน รองลงมา คือ ครูแนะแนวให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหานักเรียน

สภาพที่คาดหวังในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถิปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ด้านการส่งต่ออยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ครูที่ปรึกษามีการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนที่ถูกส่งต่อ รองลงมา คือ ครูแนะแนวให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหานักเรียน ครูที่ปรึกษามีการแยกกลุ่มนักเรียนที่จะส่งต่ออย่างชัดเจน และครูที่ปรึกษาคอยติดตามผลการส่งต่อนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถิปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ด้านการส่งต่อ เมื่อจัดลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูที่ปรึกษามีการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนที่ถูกส่งต่อ รองลงมา คือ โรงเรียนมีการวางแผนในการส่งต่อ และครูที่ปรึกษาคอยติดตามผลการส่งต่อนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร

ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่
โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดย
การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ด้วยแบบสัมภาษณ์แนวทางในการพัฒนาระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ศรีสะเกษ ยโสธร เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) โดย
ผู้เชี่ยวชาญแสดงความความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะ
วิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาแยกเป็นรายประเด็นได้ ดังนี้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่
สามารถสรุปแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ด้านการรู้จัก
นักเรียนเป็นรายบุคคลได้ดังนี้

“...ทุกฝ่ายควรมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อดำเนินการด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
โดยมีการประชุมวางแผน มอบหมายหน้าที่ตามโครงสร้างอย่างชัดเจน...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, 1 มิถุนายน
2563: สัมภาษณ์)

“...ควรมีการเก็บข้อมูลนักเรียนโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย และใช้เทคโนโลยีเพื่อให้สะดวก
ต่อการนำข้อมูลมาใช้ในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และสะดวกต่อการส่งต่อข้อมูลให้กับครูที่ปรึกษา
หรือครูประจำชั้นในปีการศึกษาต่อ ๆ ไป...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, 2 มิถุนายน 2563: สัมภาษณ์)

“...ควรมีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยใช้แบบประเมิน
พฤติกรรมนักเรียน (SDQ) และพัฒนาเครื่องมือในการเก็บข้อมูลโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย...” ผู้เชี่ยวชาญ
คนที่ 3, 5 มิถุนายน 2563: สัมภาษณ์)

“...มีการติดตามครูให้มีการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนทุกคนเพื่อให้ครูได้เห็นภาพ
ความเป็นอยู่ที่แท้จริง...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4, 6 มิถุนายน 2563: สัมภาษณ์)

“...ควรมีการติดตามการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ครบทุกคน ตรวจสอบข้อเท็จจริง
จากข้อมูลที่ได้นำมาดำเนินการเก็บรวบรวมอย่างเป็นระบบโดยครูที่ปรึกษา เพื่อให้รู้ถึงสภาพที่เป็นจริง แต่ใน

ภาวการณ์แพร่ระบาดของโควิด 19 ควรหาแนวทางให้เหมาะสมกับสภาวะการณ์...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5, 8 มิถุนายน 2563: สัมภาษณ์)

“...มีการพัฒนาเครื่องมือในการเก็บข้อมูลโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยสะดวกต่อการใช้ และง่ายต่อการจัดเก็บข้อมูลนักเรียน...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5, 8 มิถุนายน 2563: สัมภาษณ์)

สรุป แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

- 1) ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อดำเนินการด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2) เก็บข้อมูลนักเรียนโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย
- 3) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ
- 4) ติดตามการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ครบทุกคน และเหมาะสมกับสภาวะการณ์

แพร่ระบาดของโควิด 19

- 5) ตรวจสอบข้อเท็จจริงจากข้อมูลนักเรียนที่ได้ดำเนินการเก็บรวบรวม
- 6) พัฒนาเครื่องมือในการเก็บข้อมูลโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

2. ด้านการคัดกรองนักเรียน

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ สามารถสรุปแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ด้านการคัดกรองนักเรียนได้ดังนี้

“...ดำเนินการคัดกรองนักเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนว่าอยู่ในกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มมีปัญหา เพื่อแก้ไขพฤติกรรม...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, 1 มิถุนายน 2563: สัมภาษณ์)

“...ใช้เทคโนโลยีในการดำเนินการคัดกรองนักเรียน เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, 2 มิถุนายน 2563: สัมภาษณ์)

“...วางแผนแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการคัดกรองนักเรียนเป็นคำสั่งอย่างชัดเจน มอบหมายหน้าที่อย่างเป็นระบบตามโครงสร้าง...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, 5 มิถุนายน 2563: สัมภาษณ์)

“...ร่วมมือกำหนดเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียน โดยทุกฝ่ายร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อให้เกิดความเหมาะสม...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4, 6 มิถุนายน 2563: สัมภาษณ์)

“...วางแผนแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการคัดกรองนักเรียน อำนวยความสะดวกในด้านเครื่องมือหรือเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมโดยทุกฝ่ายร่วมด้วยช่วยกัน...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5, 8 มิถุนายน 2563: สัมภาษณ์)

“...ร่วมมือกำหนดเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียน ตรวจสอบเกณฑ์ให้มีความเหมาะสมและปรับปรุงข้อมูลที่ได้จากการคัดกรองให้เป็นปัจจุบัน...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, 2 มิถุนายน 2563: สัมภาษณ์)

สรุป แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ด้านการคัดกรองนักเรียน มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

- 1) วางแผนแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการคัดกรองนักเรียน
 - 2) ร่วมมือกำหนดเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียน
 - 3) ร่วมกันตรวจสอบเกณฑ์ให้มีความเหมาะสม
 - 4) ปรับปรุงข้อมูลที่ได้จากการคัดกรองให้เป็นปัจจุบัน
 - 5) พัฒนาการคัดกรองนักเรียนให้ทันสมัยโดยใช้เทคโนโลยี
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ สามารถสรุปแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ด้านการส่งเสริมนักเรียนได้ดังนี้

“...วางแผนระดมความคิดจากครูเพื่อกำหนดกิจกรรมในการพัฒนาส่งเสริมนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, 1 มิถุนายน 2563: สัมภาษณ์)

“...ประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายเพื่อดำเนินการส่งเสริมนักเรียน เช่น การจัดกิจกรรมโฮมรูม การจัดประชุมผู้ปกครองทุกภาคเรียน การจัดกิจกรรมเสริมทักษะชีวิต เป็นต้น...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, 2 มิถุนายน 2563: สัมภาษณ์)

“...ตรวจสอบการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ร่วมกันเสริมสร้างจุดแข็ง พัฒนาจุดอ่อน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อนักเรียนอย่างเต็มที่...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, 5 มิถุนายน 2563: สัมภาษณ์)

“...ประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายเพื่อดำเนินการส่งเสริมนักเรียน จัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักเรียนให้มีความทันสมัยและตอบสนองความสนใจของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเต็มใจและรู้สึกสบายใจ ไม่มีความรู้สึกว่าถูกบังคับ...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4, 6 มิถุนายน 2563: สัมภาษณ์)

“...ตรวจสอบการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ดำเนินการติดตามตรวจสอบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5, 8 มิถุนายน 2563: สัมภาษณ์)

“...วางแผนระดมความคิด พัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนในรูปแบบการเรียน Onsite และ Online เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019...”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4) 6 มิถุนายน 2563: สัมภาษณ์)

สรุป แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ด้านการส่งเสริมนักเรียน มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) วางแผนระดมความคิดจากครูเพื่อกำหนดกิจกรรมในการพัฒนาส่งเสริมนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด 19

2) ประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายเพื่อดำเนินการส่งเสริมนักเรียน

3) จัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักเรียนให้มีความทันสมัยและตอบสนองความสนใจของนักเรียน

4) ตรวจสอบการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

5) พัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนในรูปแบบการเรียน Onsite และ Online เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

4. ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ สามารถสรุปแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ด้านการป้องกันและแก้ปัญหาได้ดังนี้

“...ส่งเสริมให้ครูประจำชั้นร่วมกับครูในระดับนั้น ๆ ดำเนินการป้องกันแก้ปัญหาหรือให้คำปรึกษาในเบื้องต้น...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, 1 มิถุนายน 2563: สัมภาษณ์)

“...ติดตามตรวจสอบพฤติกรรมนักเรียนที่ได้รับการป้องกันและแก้ปัญหาว่านักเรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนไปในทางที่พึงประสงค์หรือไม่อย่างไร...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, 2 มิถุนายน 2563: สัมภาษณ์)

“...ดำเนินการป้องกันแก้ปัญหานักเรียนโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, 5 มิถุนายน 2563: สัมภาษณ์)

“...ปรับปรุงพัฒนาแนวทางการป้องกันและแก้ปัญหาให้มีความเหมาะสมกับสภาพปัญหา...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4, 6 มิถุนายน 2563: สัมภาษณ์)

“...วางแผนการดำเนินการการป้องกันและแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มอบหมายหน้าที่ตามความสามารถและความเหมาะสม และปรับปรุงพัฒนาแนวทางการป้องกัน...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5, 8 มิถุนายน 2563: สัมภาษณ์)

“...ดำเนินการให้คำปรึกษาตามสภาพปัญหา และจัดกิจกรรมป้องกันแก้ไขอย่างสร้างสรรค์ ดำเนินการป้องกันแก้ปัญหาให้นักเรียนโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, 8 มิถุนายน 2563: สัมภาษณ์)

สรุป แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) วางแผนการดำเนินการการป้องกันและแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ
2) ส่งเสริมให้ครูประจำชั้นร่วมกับครูในระดับนั้น ๆ ดำเนินการป้องกันแก้ปัญหาหรือให้คำปรึกษาในเบื้องต้น

- 3) ดำเนินการป้องกันแก้ปัญหาให้นักเรียนโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
 - 4) ติดตามตรวจสอบพฤติกรรมนักเรียนที่ได้รับการป้องกันและแก้ปัญหา
 - 5) ปรับปรุงพัฒนาแนวทางการป้องกันและแก้ปัญหาให้มีความเหมาะสมกับสภาพปัญหา
5. ด้านการส่งต่อ

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ สามารถสรุปแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ด้านการส่งต่อได้ดังนี้

“...ติดตามตรวจสอบผลการช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อแก้ไขพฤติกรรมนักเรียนให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, 1 มิถุนายน 2563: สัมภาษณ์)

“...วินิจฉัยสภาพปัญหาหรือพฤติกรรมว่าควรส่งต่อภายในหรือภายนอกเพื่อแก้ไขพฤติกรรมตามความเหมาะสม...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, 2 มิถุนายน 2563: สัมภาษณ์)

“...วางแผนแนวทางการส่งต่อนักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพร้อมขอความร่วมมือทั้งจากภายในและภายนอกโรงเรียนในการเตรียมการส่งต่อ...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, 5 มิถุนายน 2563: สัมภาษณ์)

“...สร้างเครือข่ายกับองค์กรต่าง ๆ เพื่อประสานความร่วมมือในการส่งต่อนักเรียน แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ดีขึ้น...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4, 6 มิถุนายน 2563: สัมภาษณ์)

“...พัฒนาแนวทางการส่งต่อด้วยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งจากภายในและภายนอกสถานศึกษา ในการแก้ไขพฤติกรรมตามระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล และวินิจฉัยสภาพปัญหาหรือพฤติกรรมว่าควรส่งต่อภายในหรือภายนอก...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5, 8 มิถุนายน 2563: สัมภาษณ์)

“...สรุปข้อมูลการส่งต่อภายใน-ภายนอก เพื่อเป็นข้อมูลในการช่วยเหลือดูแลนักเรียน ต่อไป และสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งจากภายในและภายนอกสถานศึกษา...” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, 1 มิถุนายน 2563: สัมภาษณ์)

สรุปแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ด้านการส่งต่อ มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

- 1) วางแผนแนวทางการส่งต่อนักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 2) วินิจฉัยสภาพปัญหาหรือพฤติกรรมว่าควรส่งต่อภายในหรือภายนอก
- 3) ติดตามตรวจสอบผลการช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อแก้ไขพฤติกรรมนักเรียน
- 4) พัฒนาแนวทางการส่งต่อด้วยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งจากภายในและภายนอก

สถานศึกษา

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ผู้วิจัยได้นำผลจากการศึกษาในระยะที่ 1 คือ จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 1) แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูป 2) การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) ยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4) แนวทางการนำ

รูปแบบไปใช้ในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5) การวิจัยปฏิบัติการ 6) วิธีปฏิบัติใหม่ 7) บริบทโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม และ 8) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการ ในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม และศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ มายกร่างรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ร่างรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร (ร่างรูปแบบ 1) มี 6 องค์ประกอบ คือ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เนื้อหา วิธีดำเนินการของรูปแบบ การประเมินผลของรูปแบบ และเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. หลักการของรูปแบบ

1.1 หลักการเชิงระบบ กล่าวคือ การดำเนินงานทุกขั้นตอนให้คำนึงถึงแนวคิดเชิงระบบ ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ซึ่งมีความสัมพันธ์กันและดำเนินการต่อเนื่องกัน

1.2 หลักการกัลยาณมิตร หมายถึง การดำเนินการใด ๆ ที่เน้นความปลอดภัย โปร่งใจ ไม่บีบบังคับ เน้นความมีน้ำใจ ช่วยเหลือเกื้อกูล สร้างความเข้าใจกระจ่างแจ้ง แนะนำแนวทางที่ถูกต้องด้วยการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน

1.3 หลักการวิถีปกติใหม่ กล่าวคือ การดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีตอันเนื่องมาจากมีสภาวะบางอย่างมากระทบในการใช้ชีวิตผลกระทบดังกล่าว คือ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โควิด-19 การดำเนินชีวิตต้องเปลี่ยนไปสู่วิถีใหม่ภายใต้มาตรฐานใหม่ที่ไม่คุ้นเคยทั้งนี้วิถีปกติใหม่จากกิจกรรมพัฒนา ดังนี้ 1) กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง 2) กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา 3) กิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

เพื่อพัฒนาครูที่ปรึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

3. เนื้อหาของรูปแบบ

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบ มีกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรในการปฏิบัติงาน มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ด้าน ดังนี้

3.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การให้ครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการจัดทำระเบียบสะสมและมีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับตัวนักเรียนแต่ละคนที่อยู่ในความดูแล ได้แก่ ข้อมูลส่วนตัว ด้านความสามารถ ด้านครอบครัว ด้านสุขภาพ และการประเมินพฤติกรรม

3.2 การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การให้ครูที่ปรึกษาพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนจากข้อมูลพื้นฐานในระเบียบสะสมในแบบประเมินพฤติกรรมเด็ก และตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา

3.2.1 นักเรียนกลุ่มปกติ หมายถึง นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลด้านต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ปกติ ซึ่งควรได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันและการส่งเสริมพัฒนา

3.2.2 นักเรียนกลุ่มเสี่ยง หมายถึง นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านต่าง ๆ ตามเกณฑ์คัดกรองนักเรียนของโรงเรียนแล้วอยู่ในกลุ่มเสี่ยง ซึ่งโรงเรียนต้องให้การป้องกันและแก้ไขตามกรณี

3.2.3 นักเรียนกลุ่มมีปัญหา หมายถึง นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านต่าง ๆ ตามเกณฑ์คัดกรองนักเรียนของโรงเรียนแล้วอยู่ในกลุ่มมีปัญหา ซึ่งโรงเรียนต้องช่วยเหลือและแก้ปัญหาโดยเร่งด่วน

3.3 การส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การที่ครูที่ปรึกษาและโรงเรียนได้ดำเนินการจัดกิจกรรมสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนไม่ว่ากลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยงให้มีคุณภาพมากขึ้น สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

3.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา หมายถึง การที่ครูที่ปรึกษาและโรงเรียนกำหนดแนวทางและวิธีป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนอย่างถูกวิธี โดยใช้วิธีการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ปัญหา

3.5 การส่งต่อ หมายถึง การที่ครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการป้องกันและแก้ปัญหาแล้วไม่สามารถช่วยเหลือแก้ปัญหาให้กับนักเรียนได้ จะมีการส่งต่อภายในไปยังครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายกิจการนักเรียน แต่ถ้าครูแนะแนวหรือครูฝ่ายกิจการนักเรียนไม่สามารถช่วยเหลือได้ก็จะส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป

4. วิธีดำเนินการของรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีวิธีดำเนินการประกอบด้วย 2 ส่วน มีรายละเอียดในการดำเนินการดังนี้

4.1 การดำเนินการพัฒนาโดยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อ วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีวิธีดำเนินการดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

- 1) ส่งเสริมสนับสนุนและให้ความสำคัญในการจัดระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียน
- 2) จัดเก็บข้อมูลนักเรียนให้มีความครอบคลุมและหลากหลาย
- 3) จัดทำข้อมูลนักเรียน และวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 4) ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการกรอกข้อมูลของนักเรียนตามความจริง
- 5) ใช้ระเบียบสะสมนักเรียน เพื่อประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ
- 6) การวางแผนในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนตามกำหนดเวลาที่เหมาะสม

ด้านที่ 2 ด้านการคัดกรองนักเรียน

- 1) วางแผน และวิเคราะห์พฤติกรรมของนักเรียน
- 2) ปกปิดข้อมูลของนักเรียน โดยรักษาความลับของนักเรียน
- 3) ดำเนินงานและเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนแต่ละกลุ่มอย่างชัดเจน
- 4) คัดกรองนักเรียน โดยพิจารณาจากข้อมูลหลาย ๆ ด้าน
- 5) คัดกรองนักเรียนตรงตามพฤติกรรมของนักเรียน

ด้านที่ 3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

- 1) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง
- 2) จัดทำแบบบันทึกโฮมรูมและมีการพูดคุยกับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
- 3) ให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนและอบรมครูเกี่ยวกับ

การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

- 4) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดประชุมของโรงเรียนเพื่อหาแนวทางในการส่งเสริม และพัฒนานักเรียน
- 5) สรุปผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

ด้านที่ 4 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา

- 1) ครูที่ปรึกษามีจิตวิทยาในการให้คำปรึกษา และลงมือปฏิบัติจริงในการแก้ไขปัญหา

นักเรียน

2) จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อแก้ไขปัญหาให้นักเรียน และมีสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน

3) ส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ และเทคนิคในการให้คำปรึกษา เสียสละ เวลาในการให้คำปรึกษา พุดคุยและทำความเข้าใจกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง

4) จัดกิจกรรมมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับปัญหาของนักเรียน

5) รายงานผลการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน

ด้านที่ 5 ด้านการส่งต่อ

1) แยกกลุ่มนักเรียนที่จะส่งต่ออย่างชัดเจน พยายามช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา

2) ประสานงานกับครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งต่อ และคอยติดตามผลการส่งต่อ

นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

3) วางแผนในการส่งต่อ และชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงการส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญ

4) เตรียมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาให้มีความพร้อมในการส่งต่อ

5) จัดเก็บข้อมูลนักเรียนที่ถูกส่งต่อเป็นความลับ

4.2 การดำเนินการพัฒนาโดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นกระบวนการแก้ปัญหาอย่างมีระบบ เป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็วโดยหาแนวทางการปฏิบัติ หรือวิธีการแก้ไขปรับปรุงสู่การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นในการปฏิบัติงาน และสะท้อนผลการปฏิบัติงานกลับสู่องค์กรตนเอง ซึ่งมีขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอนดังนี้ 1) ขั้นการวางแผน (Planning) คือ ขั้นตอนการสำรวจวินิจฉัยปัญหา ตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับสภาพที่เกิดขึ้น 2) ขั้นการปฏิบัติ (Action) คือ ดำเนินการภายใต้ปัญหาที่จะศึกษา 3) ขั้นการสังเกต (Observation) คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล 4) ขั้นการสะท้อนผล (Reflection) คือ นำข้อค้นพบไปเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและใช้ประโยชน์ การดำเนินการในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดในการดำเนินการดังนี้

1) ขั้นวางแผน (Planning: P) เป็นการสร้างความตระหนักแก่บุคลากร ทำการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและปัญหาการวิจัย การเลือกแนวทางแก้ปัญหา และการสร้างเครื่องมือในการแก้ปัญหา เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1.1) วิเคราะห์สภาพปัญหา โดยการประชุมปฏิบัติการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและวางแผนในการวิจัยโดยเทคนิค SWOT เพื่อระดมสมอง วิเคราะห์ปัญหา จัดทำแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ในการพัฒนา และกำหนดแผนงานการพัฒนา

1.2) ประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างเครื่องมือดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โดยระดมสมองเขียนแผนโครงการพัฒนา และสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวม ข้อมูลในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่

2) ขั้นการปฏิบัติ (Action: A) เป็นการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการครูที่ปรึกษาโรงเรียน โนนค้อวิทยาคม จำนวน 11 คน ได้ดำเนินการดังนี้

2.1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการดำเนินการ ตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โดยการทดสอบความรู้ก่อน-หลังการประชุม เชิงปฏิบัติการ สัมภาษณ์ระหว่างประชุมเชิงปฏิบัติการและกิจกรรมฝึกปฏิบัติ

2.2) กิจกรรมการพัฒนา จากผลการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ผู้วิจัยจึงประชุมหาแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยน พฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ จำนวน 58 คน ให้มีพฤติกรรม ที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นซึ่งประกอบด้วย 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง และกิจกรรม นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา ดังรายละเอียด ดังนี้

2.1) การจัดกิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง โดยผู้วิจัยและกลุ่มเป้าหมาย ได้พบปะสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ให้คำแนะนำวิธีการอบรมดูแลนักเรียนกับผู้ปกครองของ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปกครองกับครู และรวบรวม ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือต่อไป

2.2) กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา มีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือเพื่อนนักเรียน กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ให้มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น โดยให้คำปรึกษาเบื้องต้นและ คอยสังเกตพฤติกรรมนักเรียนนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา รายงานพฤติกรรมและผลการเปลี่ยนแปลง ต่อครูที่ปรึกษา เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือต่อไป โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการประชุมวางแผน การอบรมนักเรียน เพื่อนที่ปรึกษา ซึ่งนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาเป็นนักเรียนที่โรงเรียนพิจารณาคัดสรรว่าเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ มีจิตอาสาในการรับฟัง ให้คำปรึกษา

2.3) การกำกับติดตามผล มีเป้าหมายในการเฝ้าติดตามการปฏิบัติงานของครู ที่ปรึกษา เพื่อให้ครูที่ปรึกษาสามารถปฏิบัติหน้าที่ ตามกระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ได้อย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

3) ขั้นสังเกตและตรวจสอบ (Observe: O) ผู้วิจัยได้ดำเนินงานควบคู่ไปกับขั้นตอนการปฏิบัติ เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีการทดสอบก่อน-หลังประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมภาษณ์ สังเกต และสอบถามในระหว่างการจัดกิจกรรมพัฒนา (กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง และกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา) และได้ใช้เครื่องมือในการดำเนินงานขั้นตอนนี้ 7 ฉบับ มีแบบทดสอบก่อน-หลังประชุมเชิงปฏิบัติการ 1 ฉบับ แบบสัมภาษณ์ 4 ฉบับ แบบสอบถาม 1 ฉบับ แบบบันทึกและแบบสังเกตอย่างละ 1 ฉบับ ควบคู่ไปกับการดำเนินจัดกิจกรรมการพัฒนา

4) ขั้นการสะท้อนผล (Reflection: R) เป็นการนำผลการปฏิบัติมาวางแผนสะท้อนการแก้ปัญหาและพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยใช้แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมการพัฒนาและการกำกับติดตามผลในการดำเนินการกิจกรรมการพัฒนาได้ใช้กิจกรรม 2 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง 2) กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา สำหรับดำเนินการในวงรอบที่ 1 โดยทันทีเมื่อพบปัญหาและมีปัญหาบางประการที่จะต้องพัฒนาเพิ่มเติม

5. การประเมินผลของรูปแบบ

5.1 ทดสอบความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้แบบทดสอบ

5.2 ประเมินความสามารถในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยใช้แบบประเมิน การสัมภาษณ์ และการสังเกต

5.3 ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยใช้แบบประเมิน

5.4 ประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยการใช้แบบประเมิน

6. เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

การนำรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ไปใช้ให้บังเกิดผลสำเร็จและเป้าหมายได้ ควรทำความเข้าใจและศึกษาแนวทางการนำไปใช้ ดังนี้

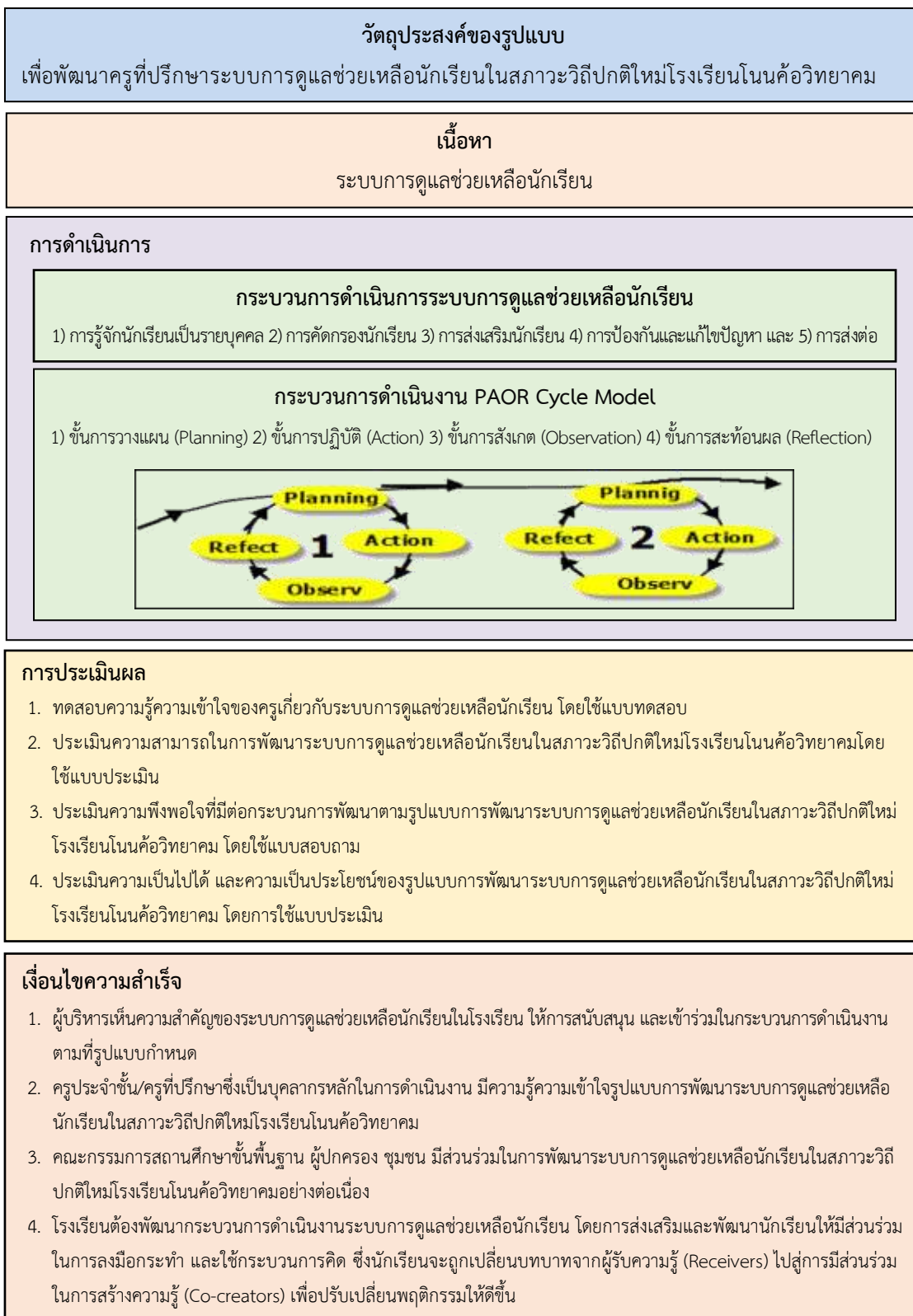
6.1 ผู้บริหารเห็นความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนให้การสนับสนุน และเข้าร่วมในกระบวนการดำเนินงานตามที่รูปแบบกำหนด

6.2 ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาซึ่งเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน มีความรู้ความเข้าใจรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

6.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคมอย่างต่อเนื่อง

6.4 โรงเรียนต้องพัฒนากระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีส่วนร่วมในการลงมือกระทำ และใช้กระบวนการคิด ซึ่งนักเรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ (Receivers) ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (Co-creators) เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ดีขึ้น

จากรายละเอียดร่างรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร (ร่างรูปแบบ 1) สามารถนำเสนอร่างรูปแบบ ดังภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 (ร่างที่ 1) รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ขั้นตอนที่ 2 ผลการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ โยโสธร

ผลการดำเนินการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเพื่อร่วมกันพัฒนา และให้ข้อเสนอแนะที่เห็นว่าควรแก้ไขหรือเพิ่มเติมในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ โยโสธร ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ผลการสรุปการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ โยโสธร

รายการ	ข้อเสนอแนะ	การปรับปรุง
1. องค์ประกอบของรูปแบบ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องทราบเนื้อหา/องค์ความรู้ รายละเอียดของการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ 2. การพัฒนารูปแบบการวิจัยนี้เป็น R & D หรือไม่ 3. ควรจะมีข้อมูลครูที่มีการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ มีข้อมูลนักเรียนที่มีปัญหาที่ต้องให้การช่วยเหลือ และต้องมีที่มาให้ชัดเจน 	<p>ผู้วิจัยได้เพิ่มรายละเอียดขององค์ประกอบด้านเนื้อหาของพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ และนำเสนอการสร้างรูปแบบด้วยการวิจัยและพัฒนา เพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมกับข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ นอกจากนี้ยังได้เพิ่มข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจากการสัมภาษณ์ที่แสดงถึงแนวทางในการพัฒนารูปแบบให้มีคุณภาพ</p>
2. หลักการของรูปแบบ	<ol style="list-style-type: none"> 1. จะต้องเป็นหลักการที่สามารถทำให้รูปแบบประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ 2. ผู้เกี่ยวข้องมีใครบ้าง ผู้บริหาร 	<p>ผู้วิจัยได้เพิ่มหลักการมีส่วนร่วม โดยเป็นความร่วมมือและสนับสนุนของผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครองผู้เชี่ยวชาญภายนอก</p>

ตารางที่ 4.8 ผลการสรุปการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร (ต่อ)

รายการ	ข้อเสนอแนะ	การปรับปรุง
	<p>สถานศึกษา และผู้เชี่ยวชาญ ภายนอก เกี่ยวข้องหรือไม่</p> <p>3. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้วิจัยที่จะลงมือทำกับครูใช่หรือไม่</p> <p>4. ผู้เชี่ยวชาญภายนอก หมายถึง ผู้ที่ได้รับการส่งต่อจากโรงเรียน ใช่หรือไม่</p>	
3. วัตถุประสงค์ ของรูปแบบ	<p>1. รูปแบบนี้ครูได้อะไร ต้องการให้ เกิดอะไรกับครู</p> <p>2. รูปแบบนี้ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ ของครูเกี่ยวกับการพัฒนาระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะ วิถีปกติใหม่ ใช่หรือไม่</p>	<p>ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็นภาพรวม ในองค์ประกอบด้านวัตถุประสงค์ ของรูปแบบโดยเปลี่ยนเป็น เพื่อการ พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสภาวะวิถีปกติใหม่</p>
4. เนื้อหา	<p>ควรเพิ่มรายละเอียดของเนื้อหา ในรูปแบบนี้ เพื่อให้ความรู้ครู และ ต้องหากิจกรรมที่จะให้ครูไปจัดการ เรียนรู้กับนักเรียนตามรูปแบบฯ ด้วย</p>	<p>ผู้วิจัยได้เพิ่มเนื้อหา รายละเอียดด้าน การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่</p>
5. การดำเนิน การของ รูปแบบ	<p>1. ควรเพิ่มวิธีดำเนินการของรูปแบบ เป็นการจัดกิจกรรมย่อยให้ละเอียด มากขึ้น</p>	<p>1. ผู้วิจัยเพิ่มรายละเอียดองค์ประกอบ ของวิธีดำเนินการของรูปแบบ เป็นการจัดกิจกรรมมากยิ่งขึ้น</p>
	<p>2. รูปแบบนี้ ครูถือเป็นหัวใจสำคัญ จุดเน้นคือให้เพิ่มการจัดการกิจกรรม ของครูให้ลงสู่เด็กให้ได้</p>	<p>2. ผู้วิจัยได้เพิ่มจำนวนรอบในการ ดำเนินการ เพื่อให้ครูได้นำความรู้ ประสบการณ์ที่ได้จากการดำเนินการ ไปใช้ในการพัฒนาระบบ</p>

ตารางที่ 4.8 ผลการสรุปการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาศรีสะเกษ โยโสธร (ต่อ)

รายการ	ข้อเสนอแนะ	การปรับปรุง
	3. ควรเพิ่มวงรอบในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ให้ดำเนินการหลาย ๆ รอบ เพื่อพัฒนาและปรับปรุง	ดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนต่อไป
6. การประเมินผล	<ol style="list-style-type: none"> 1. ควรเปลี่ยนแนวทางการประเมินของรูปแบบเป็นการวัดและประเมินผลในรายละเอียดย่อย 2. ถ้ามีการเพิ่มวัตถุประสงค์ ควรเพิ่มแนวทางการประเมินด้วยหรือไม่ 3. ควรประเมินความพึงพอใจของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ 	ผู้วิจัยได้เพิ่มแนวทางการประเมินของรูปแบบที่หลากหลาย ได้แก่ ประเมินความรู้ความเข้าใจในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ประเมินความสามารถในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ของครู ประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินการตามรูปแบบฯ ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ และประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบฯ
7. เงื่อนไขของความสำเร็จ	ควรเป็นเงื่อนไขของความสำเร็จที่เกิดจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่	ผู้วิจัยได้กำหนดเงื่อนไขความสำเร็จเพิ่มเติมจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่

จากการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงร่างรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร (ร่างรูปแบบ 2) มี 6 องค์ประกอบ คือ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เนื้อหา วิธีดำเนินการของรูปแบบ การประเมินผลของรูปแบบ และเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. หลักการของรูปแบบ

1.1 หลักการเชิงระบบ กล่าวคือ การดำเนินงานทุกขั้นตอนให้คำนึงถึงแนวคิดเชิงระบบ ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ซึ่งมีความสัมพันธ์กันและดำเนินการต่อเนื่องกัน

1.2 หลักการกัลยาณมิตร กล่าวคือ การดำเนินการใด ๆ ที่เน้นความปลอดภัยโปร่งใจ ไม่บีบบังคับ เน้นความมีน้ำใจ ช่วยเหลือเกื้อกูล สร้างความเข้าใจกระจ่างแจ้ง เน้นแนวทางที่ถูกต้องด้วยการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน

1.3 หลักการวิถีปกติใหม่ กล่าวคือ การดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีต อันเนื่องมาจากมีสภาวะบางอย่างมากระทบในการใช้ชีวิตผลกระทบดังกล่าวคือ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โควิด-19 การดำเนินชีวิตต้องเปลี่ยนไปสู่วิถีใหม่ภายใต้มาตรฐานใหม่ที่ไม่คุ้นเคยทั้งนี้วิถีปกติใหม่จากกิจกรรมพัฒนา ดังนี้ 1) กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง 2) กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา 3) กิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.4 หลักการมีส่วนร่วม กล่าวคือ การให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ ในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ในบทบาทต่าง ๆ ตามความเหมาะสม เช่น การเป็นผู้ปกครอง ผู้เชี่ยวชาญที่รับการส่งต่อจากโรงเรียน คณะกรรมการหรือคณะทำงานต่าง ๆ โดยให้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมเสนอแนะ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบในการที่จะทำให้การพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ดำเนินไปสู่วัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

เพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

3. เนื้อหาของรูปแบบ

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบ มีกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรในการปฏิบัติงาน มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ด้าน ดังนี้

3.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การให้ครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการจัดทำทะเบียนสะสมและมีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับตัวนักเรียนแต่ละคนที่อยู่ในความดูแล ได้แก่ ข้อมูลส่วนตัว ด้านความสามารถ ด้านครอบครัว ด้านสุขภาพ และการประเมินพฤติกรรม

3.2 การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การให้ครูที่ปรึกษาพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนจากข้อมูลพื้นฐานในทะเบียนสะสม ในแบบประเมินพฤติกรรมเด็ก และตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา

3.2.1 นักเรียนกลุ่มปกติ หมายถึง นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลด้านต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ปกติ ซึ่งควรได้รับการส่งเสริมภูมิคุ้มกันและการส่งเสริมพัฒนา

3.2.2 นักเรียนกลุ่มเสี่ยง หมายถึง นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านต่าง ๆ ตามเกณฑ์คัดกรองนักเรียนของโรงเรียนแล้วอยู่ในกลุ่มเสี่ยง ซึ่งโรงเรียนต้องให้การป้องกันและแก้ไขตามกรณี

3.2.3 นักเรียนกลุ่มมีปัญหา หมายถึง นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านต่าง ๆ ตามเกณฑ์คัดกรองนักเรียนของโรงเรียนแล้วอยู่ในกลุ่มมีปัญหา ซึ่งโรงเรียนต้องช่วยเหลือและแก้ปัญหาโดยเร่งด่วน

3.3 การส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การที่ครูที่ปรึกษาและโรงเรียนได้ดำเนินการจัดกิจกรรมสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนไม่ว่ากลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยงให้มีคุณภาพมากขึ้น สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

3.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา หมายถึง การที่ครูที่ปรึกษาและโรงเรียนกำหนดแนวทางและวิธีป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างถูกวิธี โดยใช้วิธีการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ปัญหา

3.5 การส่งต่อ หมายถึง การที่ครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการป้องกันและแก้ปัญหาแล้วไม่สามารถช่วยเหลือแก้ปัญหาให้กับนักเรียนได้ จะมีการส่งต่อภายในไปยังครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายกิจการนักเรียน แต่ถ้าครูแนะแนวหรือครูฝ่ายกิจการนักเรียนไม่สามารถช่วยเหลือได้ก็จะส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป

4. วิธีดำเนินการของรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิกฤติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีวิธีดำเนินการประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) การดำเนินการพัฒนาโดยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) การดำเนินการพัฒนาโดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีรายละเอียดในการดำเนินการดังนี้

4.1 การดำเนินการพัฒนาโดยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิกฤติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

- 1) ส่งเสริมสนับสนุนและให้ความสำคัญในการจัดระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียน
- 2) จัดเก็บข้อมูลนักเรียนมีความครอบคลุมและหลากหลาย
- 3) จัดทำข้อมูลนักเรียน และวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 4) ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการกรอกข้อมูลของนักเรียนตามความจริง
- 5) ใช้ระเบียบสะสมนักเรียน เพื่อประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ
- 6) การวางแผนในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนตามกำหนดเวลาที่เหมาะสม

ด้านที่ 2 ด้านการคัดกรองนักเรียน

- 1) วางแผน และวิเคราะห์พฤติกรรมของนักเรียน
- 2) ปกปิดข้อมูลของนักเรียน โดยรักษาความลับของนักเรียน
- 3) ดำเนินงานและเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนแต่ละกลุ่มอย่างชัดเจน
- 4) คัดกรองนักเรียน โดยพิจารณาจากข้อมูลหลาย ๆ ด้าน
- 5) คัดกรองนักเรียนตรงตามพฤติกรรมของนักเรียน

ด้านที่ 3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

- 1) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง
- 2) จัดทำแบบบันทึกโฮมรูมและมีการพูดคุยกับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
- 3) ให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนและอบรมครูเกี่ยวกับ

การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

- 4) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดประชุมของโรงเรียนเพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

5) สรุปผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

ด้านที่ 4 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา

1) ครูที่ศึกษามีจิตวิทยาในการให้คำปรึกษา และลงมือปฏิบัติจริงในการแก้ไข
ปัญหานักเรียน

2) จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อแก้ไขปัญหานักเรียน และมีสัมพันธภาพที่ดีกับ
นักเรียน

3) ส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ และเทคนิคในการให้คำปรึกษา เสียสละ
เวลาในการให้คำปรึกษา พูดคุยและทำความเข้าใจกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง

4) จัดกิจกรรมมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับปัญหาของนักเรียน

5) รายงานผลการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

ด้านที่ 5 ด้านการส่งต่อ

1) แยกกลุ่มนักเรียนที่จะส่งต่ออย่างชัดเจน และพยายามช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา

2) ประสานงานกับครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องข้องในการส่งต่อ และคอยติดตามผลการส่งต่อ
นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

3) วางแผนในการส่งต่อ และชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงการส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญ

4) เตรียมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาให้มีความพร้อมในการส่งต่อ

5) จัดเก็บข้อมูลนักเรียนที่ถูกส่งต่อเป็นความลับ

4.2 การดำเนินการพัฒนาโดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยใช้การวิจัย
เชิงปฏิบัติการเป็นกระบวนการแก้ปัญหามีระบบ เป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็วโดยหาแนวทาง
การปฏิบัติ หรือวิธีการแก้ไขปรับปรุงสู่การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นในการปฏิบัติงาน และสะท้อน
ผลการปฏิบัติงานกลับสู่องค์กรตนเอง ซึ่งมีขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอนดังนี้ 1) ขั้นการวางแผน
(Planning) คือ ขั้นตอนการสำรวจวินิจฉัยปัญหา ตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับสภาพที่เกิดขึ้น 2) ขั้นการปฏิบัติ
(Action) คือ ดำเนินการภายใต้ปัญหาที่จะศึกษา 3) ขั้นการสังเกต (Observation) คือ การเก็บรวบรวม
ข้อมูล 4) ขั้นการสะท้อนผล (Reflection) คือ นำข้อค้นพบไปเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและใช้ประโยชน์
การดำเนินการในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดในการดำเนินการดังนี้

การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1

1) **ขั้นวางแผน (Planning: P)** เป็นการสร้างความตระหนักแก่บุคลากรทางการศึกษา ข้อมูลพื้นฐานและปัญหาการวิจัย การเลือกแนวทางแก้ปัญหา และการสร้างเครื่องมือในการแก้ปัญหา เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1.1) วิเคราะห์สภาพปัญหา โดยการประชุมปฏิบัติการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและวางแผนในการวิจัยโดยเทคนิค SWOT เพื่อระดมสมอง วิเคราะห์ปัญหา จัดทำแนวทางการนำ รูปแบบไปใช้ในการพัฒนา และกำหนดแผนงานการพัฒนา

1.2) ประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างเครื่องมือดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โดยระดมสมองเขียนแผนโครงการพัฒนา และสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวม ข้อมูลในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่

2) **ขั้นการปฏิบัติ (Action: A)** เป็นการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการครูที่ปรึกษาโรงเรียน โนนค้อวิทยาคม จำนวน 11 คน ได้ดำเนินการดังนี้

2.1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการดำเนินการ ตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โดยการทดสอบความรู้ก่อน-หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ สัมภาษณ์ระหว่างประชุมเชิงปฏิบัติการและกิจกรรมฝึกปฏิบัติ

2.2) กิจกรรมการพัฒนา จากผลการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ผู้วิจัยจึงประชุมหาแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยน พฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหาที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ จำนวน 58 คน ให้มีพฤติกรรม ที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นซึ่งประกอบด้วย 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง และกิจกรรม นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา ดังรายละเอียด ดังนี้

2.2.1) การจัดกิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง โดยผู้วิจัยและกลุ่มเป้าหมาย ได้พบปะสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ให้คำแนะนำวิธีการอบรมดูแลนักเรียนกับผู้ปกครองของ นักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปกครองกับครู และ รวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือต่อไป

2.2.2) กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา มีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือเพื่อน นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ให้มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น โดยให้คำปรึกษาเบื้องต้น และคอยสังเกตพฤติกรรมนักเรียนนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา รายงานพฤติกรรมและผลการเปลี่ยนแปลง

ต่อครูที่ปรึกษา เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือต่อไป โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการประชุมวางแผน การอบรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา ซึ่งนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาเป็นนักเรียนที่โรงเรียนพิจารณาคัดสรรว่าเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ มีจิตอาสาในการรับฟัง ให้คำปรึกษา

2.3) การกำกับติดตามผล มีเป้าหมายในการเฝ้าติดตามการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา เพื่อให้ครูที่ปรึกษาสามารถปฏิบัติหน้าที่ ตามกระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ได้อย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

3) ขั้นสังเกตและตรวจสอบ (Observe: O) ผู้วิจัยได้ดำเนินงานควบคู่ไปกับขั้นตอนการปฏิบัติ เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีการทดสอบก่อน-หลังประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมภาษณ์ สังเกต และสอบถาม ในระหว่างการจัดกิจกรรมพัฒนา (กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง และกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา) และได้ใช้เครื่องมือในการดำเนินงานขั้นตอนนี้ 7 ฉบับ มีแบบทดสอบก่อน-หลังประชุมเชิงปฏิบัติการ 1 ฉบับ แบบสัมภาษณ์ 4 ฉบับ แบบสอบถาม 1 ฉบับ แบบบันทึกและแบบสังเกต อย่างละ 1 ฉบับ ควบคู่ไปกับการดำเนินจัดกิจกรรมการพัฒนา

4) ขั้นการสะท้อนผล (Reflection: R) เป็นการนำผลการปฏิบัติมาวางแผนสะท้อนการแก้ปัญหาและพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยใช้แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมการพัฒนาและการกำกับติดตามผล ในการดำเนินการกิจกรรมการพัฒนาได้ใช้กิจกรรม 2 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง 2) กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา สำหรับดำเนินการในวงรอบที่ 1 โดยทันทีเมื่อพบปัญหา และมีปัญหาบางประการที่จะต้องพัฒนาเพิ่มเติม

การพัฒนาในรูปแบบในวงรอบที่ 2

การพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โดยใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม จากการดำเนินงานรอบแรกมาใช้ในการดำเนินงานของวงรอบที่ 2 ดังนี้

1) ขั้นการวางแผน (Planning: P) ในขั้นนี้ ผู้วิจัยได้ระดมความคิด เพื่อหาวิธีในการแก้ไขร่วมกันและกำหนดกิจกรรมเพื่อใช้ในการพัฒนานักเรียนต่อ โดยปรับเปลี่ยนกิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครองนักเรียน มาใช้กิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ร่วมกับการปฏิบัติหน้าที่ของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาที่เปลี่ยนกลุ่มจากคณะกรรมการนักเรียน เป็นนักเรียนตัวแทนจากห้องเรียนทุกห้อง ๆ ละ 2 คน รวม 18 คน ในการให้คำปรึกษาเบื้องต้นและการดูแลช่วยเหลือติดตามสังเกตพฤติกรรมเหมือนกับวงรอบที่ 1 เพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียน

กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาไปในทางที่ดีขึ้น รวมทั้งการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โดยใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2) ขั้นการปฏิบัติ (Action: A) ดำเนินงานพัฒนาต่อจากผลสะท้อนของวงรอบที่ 1 ตามแผนที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนการวางแผน ดังนี้

2.1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อวางแผนปรับปรุงพัฒนาสะท้อนผลการปฏิบัติในวงรอบที่ 1 และวางแผนแนวทางดำเนินการพัฒนาในรอบที่ 2 ซึ่งพบว่า ในการดำเนินงานวงรอบที่ 1 มีกิจกรรมที่ยังมีปัญหาในทางปฏิบัติ จะต้องส่งเสริมเพิ่มเติมให้แก่ครูอีกดังนี้ 1) กิจกรรมการพัฒนา ได้แก่ กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา และกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ 2) การกำกับติดตามผล

2.1.2) กิจกรรมการพัฒนา

2.1.2.1) การดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา ทำให้ผู้วิจัยทราบข้อมูลพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นและทราบจำนวนนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาลดลง ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการให้คำปรึกษาช่วยเหลือเพื่อนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา แบบบันทึกการติดตามพฤติกรรมของเพื่อนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา

2.1.2.2) กิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาที่ยังเหลืออยู่ จำนวน 38 คน พบว่า ปัญหาของนักเรียนกลุ่มนี้ ได้แก่ หนีเรียน ขาดเรียน ไม่ตั้งใจเรียน แต่งกายไม่ถูกระเบียบ ก้าวร้าว ทะเลาะวิวาท สูบบุหรี่ ดื่มสุรา ชู้สาว ขาดคุณธรรมและจริยธรรม

2.1.3) กิจกรรมการกำกับติดตามผล ในวงรอบที่ 2 ได้เพิ่มการติดตามนิเทศตรวจสอบมากขึ้น และทุกครั้งที่มีการนิเทศแล้วจะมีการประชุมเพื่อร่วมระดมแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นร่วมกัน

3) การสังเกตและตรวจสอบ (Observe: O) ผู้วิจัยได้ทำควบคู่ไปกับขั้นตอนการปฏิบัติ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลของวงรอบที่ 2 ทุก ๆ ด้าน ควบคู่ไปกับการปฏิบัติงาน วิธีการที่ใช้คือการสังเกต ความเข้าใจ ความสนใจในระหว่างการจัดกิจกรรม การสัมภาษณ์ การนิเทศติดตามการปฏิบัติงาน ด้วยเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลหลากหลายชนิด เช่น แบบบันทึกการสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม ภาพถ่าย ภาพวีดิทัศน์ เทปบันทึกเสียง และเอกสารการดำเนินงาน

4) ขั้นการสะท้อนผล (Reflection: R) เป็นขั้นตอนสุดท้าย ผู้วิจัยได้จัดให้มีการประชุมวิเคราะห์ข้อมูลในวงรอบที่ 2 สรุปเป็นผลการจัดกิจกรรมพัฒนาหลังดำเนินการเสร็จสิ้น พร้อมทั้งจัดทำรายงานต่อผู้มีส่วนได้เสียและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.3 การประเมินผลของรูปแบบ

4.3.1 ทดสอบความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้แบบทดสอบ

4.3.2 ประเมินความสามารถในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยใช้แบบประเมิน การสัมภาษณ์ และการสังเกต

4.3.3 ประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยการใช้แบบประเมิน

4.3.4 ประเมินความพึงพอใจของครู ผู้ปกครองที่มีต่อกระบวนการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยใช้แบบประเมิน

4.3.5 ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกระบวนการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยใช้แบบประเมิน

4.4 เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

การนำรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ไปใช้ให้บังเกิดผลสำเร็จและเป้าหมายได้ ควรทำความเข้าใจและศึกษาแนวทางการนำไปใช้ดังนี้

4.4.1 เงื่อนไขความสำเร็จในการดำเนินการตามรูปแบบ

จากการศึกษาความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม การใช้รูปแบบฯ จะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และหลักการหรือไม่ มีเงื่อนไขในการดำเนินการ ดังนี้

4.4.1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ความสำคัญในการจัดระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียน และครูที่ปรึกษาเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลนักเรียน

4.4.1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน ครูที่ปรึกษาต้องคัดกรองนักเรียนได้ตรงตามพฤติกรรมของนักเรียน

4.4.1.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ครูที่ปรึกษาต้องพูดคุยกับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีการจัดอบรมครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และมีการสรุปผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

4.4.1.4 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ครูที่ปรึกษาต้องมีสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน และเสียสละเวลาในการให้คำปรึกษา พูดคุยและทำความเข้าใจกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง

4.4.1.5 ด้านการส่งต่อ ครูที่ปรึกษาต้องจัดเก็บข้อมูลนักเรียนที่ถูกส่งต่อเป็นความลับ

4.4.2 เจาะลึกความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้

การนำรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ไปใช้ให้บังเกิดผลสำเร็จและเป้าหมายได้ ควรทำความเข้าใจและศึกษาแนวทางการนำไปใช้ ดังนี้

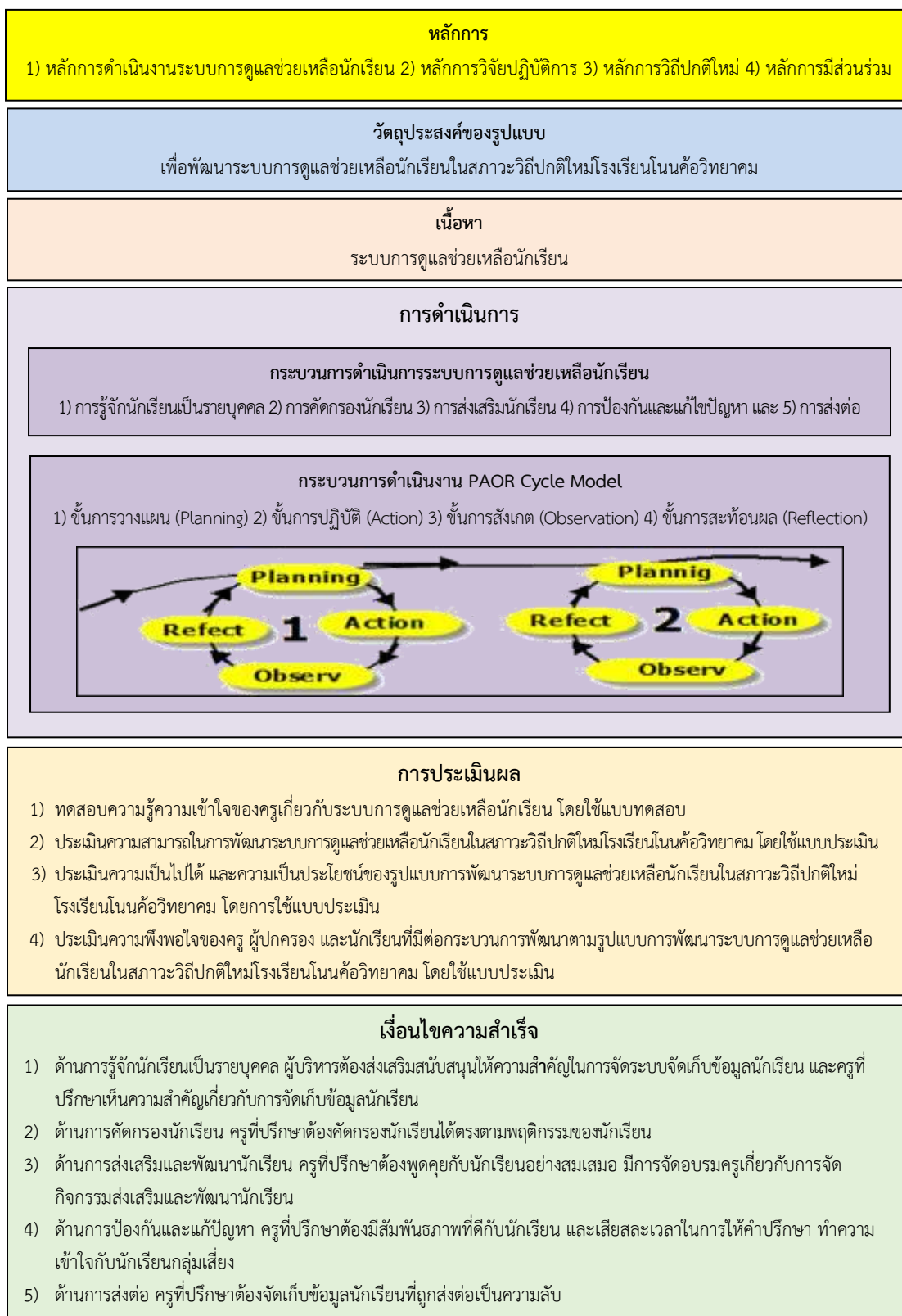
1) ผู้บริหารเห็นความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนให้การสนับสนุน และเข้าร่วมในกระบวนการดำเนินงานตามที่รูปแบบกำหนด

2) ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาซึ่งเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน มีความรู้ความเข้าใจรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคมอย่างต่อเนื่อง

4) โรงเรียนต้องพัฒนาระบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีส่วนร่วมในการลงมือกระทำ และใช้กระบวนการคิดซึ่งนักเรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ (Receivers) ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (Co-creators) เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ดีขึ้น

จากรายละเอียดร่างรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร (ร่างรูปแบบ 1) สามารถนำเสนอรูปแบบ ดังภาพที่ 4.2

ภาพที่ 4.2 รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม
สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ขั้นตอนที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ดังแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	รายการ	ความเหมาะสม (n=12)		ระดับ
		μ	σ	
	หลักการ			
1.	หลักการของรูปแบบสามารถนำมาใช้ได้	4.67	.49	มากที่สุด
2.	หลักการของรูปแบบเหมาะสมกับรูปแบบ	4.75	.45	มากที่สุด
3.	หลักการของรูปแบบมีความครอบคลุม	4.67	.49	มากที่สุด
	รวม	4.69	.30	มากที่สุด
	วัตถุประสงค์			
4.	วัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกับหลักการ	4.67	.49	มากที่สุด
5.	วัตถุประสงค์ครอบคลุมประเด็นในการพัฒนารูปแบบ	4.58	.52	มากที่สุด
6.	วัตถุประสงค์ระบุสิ่งที่เกิดขึ้นในตัวครู	4.75	.45	มากที่สุด
	รวม	4.67	.43	มากที่สุด
	เนื้อหา/ความรู้			
7.	เนื้อหาที่มีความชัดเจน ครอบคลุม	4.67	.49	มากที่สุด
8.	เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับวิธีการจัดกิจกรรม	4.75	.45	มากที่สุด
9.	เนื้อหาสอดคล้องกับหลักการที่กำหนดไว้	4.75	.45	มากที่สุด
	รวม	4.72	.24	มากที่สุด

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ความเหมาะสม (n=12)		ระดับ
		μ	σ	
	การดำเนินการ			
10.	การจัดกิจกรรมมีความเป็นไปได้ที่จะบรรลุวัตถุประสงค์	4.83	.39	มากที่สุด
11.	การจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.58	.52	มากที่สุด
12.	การจัดกิจกรรมสอดคล้องกับหลักการที่กำหนดไว้	4.67	.49	มากที่สุด
	รวม	4.69	.36	มากที่สุด
	การประเมินผล			
13.	วิธีการวัดสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.58	.52	มากที่สุด
14.	เครื่องมือวัดสอดคล้องกับสิ่งที่วัด	4.67	.49	มากที่สุด
15.	เกณฑ์การประเมินสามารถนำไปใช้ได้จริง	4.83	.39	มากที่สุด
	รวม	4.69	.36	มากที่สุด
16.	เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ			
17.	เงื่อนไขความสำเร็จในการดำเนินการตามรูปแบบ	4.83	.39	มากที่สุด
18.	เงื่อนไขความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้	4.50	.52	มาก
	รวม	4.67	.39	มากที่สุด
	โดยรวม	4.69	.20	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ระดับความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มี ค่าสูงสุด คือ เนื้อหา/ความรู้ รองลงมาคือ ด้านหลักการ ด้านการดำเนินการ และด้านการประเมินผล

ขั้นตอนที่ 4 ผลการสร้างคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานะวิถิปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ผลการสร้างคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานะวิถิปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย

1. ความเป็นมา
2. วัตถุประสงค์
3. บทบาทของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานะวิถิปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ส่วนที่ 2 รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานะวิถิปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ประกอบด้วย

1. หลักการของรูปแบบ
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ
3. เนื้อหาของรูปแบบ
4. วิธีดำเนินการของรูปแบบ
5. การประเมินผลของรูปแบบ
6. เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

ส่วนที่ 3 การนำไปใช้ ประกอบด้วย

1. การดำเนินกิจกรรมตามการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานะวิถิปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
2. แผนการดำเนินการตามการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานะวิถิปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ส่วนที่ 4 เนื้อหาการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานะวิถิปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ประกอบด้วย

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

2. การคัดกรองนักเรียน
3. การส่งเสริมนักเรียน
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา
5. การส่งต่อ

ส่วนที่ 5 เครื่องมือประเมินผลการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

1. แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้แบบทดสอบ
2. แบบประเมินความสามารถในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยใช้แบบประเมิน การสัมภาษณ์ และการสังเกต
3. แบบประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยการใช้แบบประเมิน
4. แบบประเมินความพึงพอใจของครู ผู้ปกครองที่มีต่อกระบวนการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยใช้แบบประเมิน
5. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกระบวนการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยใช้แบบประเมิน

ขั้นตอนที่ 5 ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร สรุปได้ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบ การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	รายการ	ความเหมาะสม (n=12)		ระดับ
		μ	σ	
1.	ความเป็นมา/วัตถุประสงค์ของคู่มือการใช้รูปแบบ	4.75	.45	มากที่สุด
2.	คำชี้แจงของคู่มือการใช้รูปแบบ	4.58	.52	มากที่สุด
3.	แผนการดำเนินการจัดกิจกรรม	4.67	.49	มากที่สุด
4.	เนื้อหาของรูปแบบ	4.75	.62	มากที่สุด
5.	เครื่องมือการวัดและประเมินผล	4.58	.67	มากที่สุด
	รวม	4.67	.25	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าสูงสุด คือ ความเป็นมา/วัตถุประสงค์ของคู่มือการใช้รูปแบบ และเนื้อหาของรูปแบบ รองลงมา คือ แผนการดำเนินการจัดกิจกรรม และคำชี้แจงของคู่มือการใช้รูปแบบ เนื้อหาของรูปแบบตามลำดับ

ระยะที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลการดำเนินการก่อนพัฒนา (Plan)

เป็นการประชุมชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ระยะเวลาดำเนินการ รูปแบบการพัฒนา การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้วิจัยและผู้เข้ารับการพัฒนา

ผู้วิจัยได้ประชุมชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ต่อผู้บริหาร ครูหัวหน้างานแนะแนว และครูที่ปรึกษา จำนวน 14 คน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

เพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

2. เนื้อหาของรูปแบบ

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบ มีกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรในการปฏิบัติงานมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ด้าน ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ

3. วิธีดำเนินการของรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีวิธีดำเนินการประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) การดำเนินการพัฒนาโดยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) การดำเนินการพัฒนาโดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีรายละเอียดในการดำเนินการดังนี้

3.1 การดำเนินการพัฒนาโดยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีวิธีดำเนินการดังนี้

3.1.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

3.1.2 การคัดกรองนักเรียน

3.1.3 การส่งเสริมนักเรียน

3.1.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา

3.1.5 การส่งต่อ

3.2 การดำเนินการพัฒนาโดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นกระบวนการแก้ปัญหาอย่างมีระบบ เป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็วโดยหาแนวทางการปฏิบัติ หรือวิธีการแก้ไขปรับปรุงสู่การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นในการปฏิบัติงาน และสะท้อนผลการปฏิบัติงานกลับสู่องค์กรตนเอง ซึ่งมีขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอนดังนี้

3.2.1 ขั้นการวางแผน (Planning) คือ ขั้นตอนการสำรวจวินิจฉัยปัญหา ตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับสภาพที่เกิดขึ้น

3.2.2 ขั้นการปฏิบัติ (Action) คือ ดำเนินการภายใต้ปัญหาที่จะศึกษา

3.2.3 ขั้นการสังเกต (Observation) คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.4 ขั้นการสะท้อนผล (Reflection) คือ นำข้อค้นพบไปเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและใช้ประโยชน์

4. การประเมินผลของรูปแบบ

4.1 ทดสอบความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้แบบทดสอบ

4.2 ประเมินความสามารถในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยใช้แบบประเมิน

4.3 ประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยการใช้แบบประเมิน

4.4 ประเมินความพึงพอใจของครู ผู้ปกครองที่มีต่อกระบวนการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยใช้แบบประเมิน

4.5 ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกระบวนการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยใช้แบบประเมิน

5. เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

การนำรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคมไปใช้ให้บังเกิดผลสำเร็จและเป้าหมายได้ ควรทำความเข้าใจและศึกษาแนวทางการนำไปใช้ดังนี้

5.1 เงื่อนไขความสำเร็จในการดำเนินการตามรูปแบบ

จากการศึกษาความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม การใช้รูปแบบฯ จะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และหลักการหรือไม่ มีเงื่อนไขในการดำเนินการ ดังนี้

5.1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ความสำคัญในการจัดระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียน และครูที่ปรึกษาเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลนักเรียน

5.1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน ครูที่ปรึกษาต้องคัดกรองนักเรียนได้ตรงตามพฤติกรรมของนักเรียน

5.1.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ครูที่ปรึกษาต้องพูดคุยกับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีการจัดอบรมครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และมีการสรุปผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

5.1.4 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ครูที่ปรึกษาต้องมีสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน และเสียสละเวลาในการให้คำปรึกษา พูดคุยและทำความเข้าใจกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง

5.1.5 ด้านการส่งต่อ ครูที่ปรึกษาต้องจัดเก็บข้อมูลนักเรียนที่ถูส่งต่อเป็นความลับ

5.2 เงื่อนไขความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้

การนำรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ไปใช้ให้บังเกิดผลสำเร็จและเป้าหมายได้ ควรทำความเข้าใจและศึกษาแนวทางการนำไปใช้ ดังนี้

5.2.1 ผู้บริหารเห็นความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน ให้การสนับสนุน และเข้าร่วมในกระบวนการดำเนินงานตามที่รูปแบบกำหนด

5.2.2 ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาซึ่งเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน มีความรู้ความเข้าใจรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

5.2.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคมอย่างต่อเนื่อง

5.2.4 โรงเรียนต้องพัฒนากระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีส่วนร่วมในการลงมือกระทำ และใช้กระบวนการคิด ซึ่งนักเรียน

จะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ (Receivers) ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (Co-creators) เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ดีขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 ผลการดำเนินการระยะพัฒนา (Do)

ผู้วิจัยได้นำรูปแบบ และคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำนวน 11 คน ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ซึ่งองค์ประกอบของการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ประกอบด้วย 1) การดำเนินการพัฒนาโดยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 2) การดำเนินการพัฒนาโดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยดำเนินการดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 แสดงขั้นตอนการดำเนินการทดลองตามขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ขั้นตอน	กิจกรรม	ผู้มีส่วนร่วม
ขั้นที่ 1 การวางแผน (Planning: P)	- สํารวจวินิจฉัยปัญหาตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับสภาพที่เกิดขึ้น - ทดสอบก่อนการพัฒนา	ผู้วิจัย/ผู้บริหาร/ครูที่ปรึกษา/นักเรียน
ขั้นที่ 2 ขั้นการปฏิบัติ (Action: A)	ดำเนินการภายใต้ปัญหาที่จะศึกษา	ผู้วิจัย/ผู้บริหาร/ครูที่ปรึกษา/นักเรียน
ขั้นที่ 3 ขั้นการสังเกต (Observation: O)	- การดำเนินการนิเทศ ติดตามการดำเนินการ - การเก็บรวบรวมข้อมูล	ผู้วิจัย/ผู้บริหาร/ครูที่ปรึกษา/นักเรียน
ขั้นที่ 4 ขั้นการสะท้อนผล (Reflection: R)	- นำข้อค้นพบไปเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ และใช้ประโยชน์ - ทดสอบหลังการพัฒนา	ผู้วิจัย/ผู้บริหาร/ครูที่ปรึกษา/นักเรียน

ขั้นตอนที่ 3 ผลการประเมินหลังการพัฒนา (Check) เป็นการประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ผลการประเมินหลังการพัฒนา (Check) เป็นการประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ประกอบด้วย

1. ผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร และครู นำเสนอดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 แสดงผลคะแนนทดสอบก่อนการพัฒนา หลังการพัฒนา และคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ครู คนที่	คะแนนทดสอบ		คะแนน ความแตกต่าง	คะแนน พัฒนาการ สัมพัทธ์	ระดับ พัฒนาการ
	ก่อนการพัฒนา (23)	หลังการพัฒนา (23)			
1	9	19	10	71.43	สูง
2	10	19	9	69.23	สูง
3	9	20	11	78.57	สูงมาก
4	11	21	10	83.33	สูงมาก
5	12	21	9	81.82	สูงมาก
6	9	20	11	78.57	สูงมาก
7	10	20	10	76.92	สูงมาก
8	13	22	9	90.00	สูงมาก
9	10	19	9	69.23	สูง
10	9	20	11	78.57	สูงมาก
11	10	20	10	76.92	สูงมาก
12	12	21	9	81.82	สูงมาก
13	9	20	11	78.57	สูงมาก
14	11	21	10	83.33	สูงมาก
เฉลี่ยรวม	10.29	20.21	9.92	81.82	สูงมาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ครูมีพัฒนาการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับสูงมาก โดยครูที่มีพัฒนาการระดับสูงมาก มีจำนวน 11 คน (ร้อยละ 78.57) และครูที่มีพัฒนาการระดับสูง มีจำนวน 3 คน (ร้อยละ 21.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล พบว่า ครูที่มีพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจสูงสุด คือ ครูคนที่ 8 ซึ่งมีพัฒนาการร้อยละ 90.00

ตารางที่ 4.13 ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตัวแปรที่ศึกษา	\bar{X}	S	Mean Rank	Sum of Ranks	Z	P
ก่อนฝึกอบรม	10.29	1.326	.00	.00	3.337*	.000
หลังฝึกอบรม	20.21	.893	7.50	105.00		

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูก่อนและหลังการฝึกอบรมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม

2. ผลการศึกษาความสามารถในการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการศึกษาความสามารถในการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูก่อนและหลังการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ดังตารางที่ 4.14-4.18

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ตามรูปแบบ PAOR Cycle Model เพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 3 คือ ทดลองใช้แล้วเกิดผลเป็นอย่างไร โดยนำเสนอผลการสังเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบสอบถาม ในวงจรที่ 1 และ วงจรที่ 2 ดังนี้

2.1 ผลการพัฒนารูปแบบในวงจรที่ 1

1.1 ชั้นวางแผน (Planning: P) เป็นการสร้างความตระหนักแก่บุคลากร ทำการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและปัญหาการวิจัย การเลือกแนวทางแก้ปัญหา และการสร้างเครื่องมือในการแก้ปัญหา เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1.1.1 วิเคราะห์สภาพปัญหา โดยการประชุมปฏิบัติการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและวางแผนในการวิจัยโดยเทคนิค SWOT เพื่อระดมสมอง วิเคราะห์ปัญหา จัดทำแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ในการพัฒนา และกำหนดแผนงานการพัฒนา

1.1.2 ประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างเครื่องมือดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โดยระดมสมองเขียนแผนโครงการพัฒนา และสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวม ข้อมูลในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่

1.2 ขั้นการปฏิบัติ (Action: A) เป็นการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการครูที่ปรึกษา โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม จำนวน 11 คน ได้ดำเนินการดังนี้

1.2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการดำเนินการ ตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โดยการทดสอบความรู้ก่อน-หลังการประชุม เชิงปฏิบัติการ สัมภาษณ์ระหว่างประชุมเชิงปฏิบัติการและกิจกรรมฝึกปฏิบัติ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.2.2 ผลการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการ กระบวนการและขั้นตอนในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสภาวะวิถีปกติใหม่อย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ ยังตระหนักและเห็นความสำคัญของระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้น ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ดังนี้

การประชุมในครั้งนี้ทำให้ครูที่ปรึกษาได้รู้ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาตามระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ อย่างเป็นขั้นตอนในวิธีการ กระบวนการ ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังทำให้ทราบถึงการดำเนินงานตามรูปแบบ ของกรมสุขภาพจิตและกรมสามัญ ซึ่งจะทำให้ครูที่ปรึกษาสามารถปฏิบัติงาน ไปในทิศทางเดียวกัน (ครูที่ปรึกษาชั้น ม.5, 15 ตุลาคม 2563: สัมภาษณ์)

การประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ ทำให้ทราบว่า การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะ วิถีปกติใหม่ตามรูปแบบที่ถูกต้องนั้นเป็นอย่างไร ก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินงานทำให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ เป็นไป ในแนวทางเดียวกัน (ครูที่ปรึกษาชั้น ม.3, 15 ตุลาคม 2563: สัมภาษณ์)

เป็นสิ่งที่ดี ที่ทำให้รู้ถึงขั้นตอนวิธีการคัดกรองนักเรียนทำให้ง่ายต่อการพัฒนา คุณภาพนักเรียนและสามารถช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเป็นระบบก่อนที่จะส่ง

ต่อให้กับงานกิจการนักเรียนดำเนินการต่อไป (ครูที่ปรึกษาชั้น ม.1, 15 ตุลาคม 2563: สัมภาษณ์)

สรุปการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ กลุ่มเป้าหมายให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100 และมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการกระบวนการและขั้นตอนในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ อย่างเป็นระบบ ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกคน นอกจากนี้ ยังตระหนักและเห็นความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่มากขึ้น ดังสะท้อนข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ดังนี้

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นเรื่องที่ดีเพราะทำให้ครูรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รู้วิธีการในการคัดกรองนักเรียนอย่างถูกต้อง สามารถส่งเสริมนักเรียนในทางที่ถูกต้องได้ ทั้งยังสามารถป้องกันและแก้ปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคล ทำให้การส่งต่อนักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น (ครูที่ปรึกษาชั้น ม.4, 15 ตุลาคม 2563: สัมภาษณ์)

สรุปกิจกรรมให้ความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ สามารถทำให้กลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ปัญหา 5) การส่งต่อ อย่างเป็นระบบและมีขั้นตอน ทำให้ตระหนักและเห็นความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากยิ่งขึ้น

1.2.3 กิจกรรมฝึกปฏิบัติการ การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โดยวิทยากรผู้ให้การอบรมเป็นแกนนำในการฝึกปฏิบัติ โดยให้กลุ่มเป้าหมายฝึกปฏิบัติการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ด้านการคัดกรองนักเรียน จากแบบคัดกรองของโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ผลจากการดำเนินกิจกรรมพบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจหลักการของการปฏิบัติงานในขั้นการคัดกรองนักเรียน มีทักษะการดำเนินงานด้านการคัดกรองนักเรียน โดยได้มีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยการพิจารณาจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมาจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ในขั้นการคัดกรองนักเรียนทำให้กลุ่มเป้าหมายสามารถคัดกรองนักเรียนออกเป็นกลุ่มที่แตกต่างกัน สรุปดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 แสดงผลสรุปผลการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนโนนค้อวิทยาكم อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน	ผลการคัดกรอง			หมายเหตุ
		กลุ่มปกติ	กลุ่มเสี่ยง	กลุ่มมีปัญหา	
มัธยมศึกษาปีที่ 1	113	101	10	2	-
มัธยมศึกษาปีที่ 2	101	87	9	5	-
มัธยมศึกษาปีที่ 3	103	92	7	4	-
มัธยมศึกษาปีที่ 4	116	108	5	3	-
มัธยมศึกษาปีที่ 5	78	72	5	1	-
มัธยมศึกษาปีที่ 6	100	93	6	1	-
รวม	611	553	42	16	-

จากตารางที่ 14 พบว่า ผลการคัดกรองนักเรียน โดยรวมกลุ่มปกติ จำนวน 553 คน กลุ่มเสี่ยง จำนวน 42 คน กลุ่มมีปัญหา จำนวน 16 คน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ครูที่ปรึกษาสามารถคัดแยกกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาได้บรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ คือ กลุ่มเป้าหมายได้ดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยการศึกษาจากระเบียนสะสม แบบประเมินตนเอง (SDQ) การสัมภาษณ์ เพื่อหาข้อมูลพื้นฐานด้านความสามารถ สุขภาพและครอบครัว และนำข้อมูลมาวิเคราะห์และดำเนินการต่อด้านการคัดกรองนักเรียน คัดแยกกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโอกาสต่อไป

สรุปผลการประชุมปฏิบัติการ พบว่า กลุ่มเป้าหมายให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมทุกคน มีความกระตือรือร้น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเป็นอย่างดี ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในวิธีการกระบวนการและขั้นตอนในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่อย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังตระหนักและเห็นความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่มากขึ้น จากการดำเนินกิจกรรมการฝึกปฏิบัติการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ด้านการคัดกรองนักเรียน ทำให้กลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ความเข้าใจหลักการของการปฏิบัติงานในขั้นการคัดกรองนักเรียน มีทักษะการดำเนินงานด้านการคัดกรองนักเรียน และสามารถคัดกรองนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนได้

1.2.4 กิจกรรมการพัฒนา จากผลการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า นักเรียนกลุ่มเสียงและกลุ่มที่มีปัญหา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ผู้วิจัยจึงประชุมหาแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยน พฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสียง และกลุ่มมีปัญหาที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ จำนวน 58 คน ให้มีพฤติกรรม ที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นซึ่งประกอบด้วย 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง และกิจกรรม นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1) การจัดกิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง โดยผู้วิจัยและกลุ่มเป้าหมาย ได้พบปะสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ให้คำแนะนำวิธีการอบรมดูแลนักเรียนกับผู้ปกครองของ นักเรียนกลุ่มเสียง และกลุ่มมีปัญหา เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปกครองกับครู และรวบรวม ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือต่อไป ดังตัวอย่างข้อมูล ที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย จากการสัมภาษณ์และการสังเกต กลุ่มผู้ให้ข้อมูลดังนี้

“...กิจกรรมดังกล่าวดีมาก เพราะทำให้ผู้ปกครองรู้ความเคลื่อนไหว ของบุตรหลาน...” (ผู้ปกครองนักเรียน ม.3, 20 พฤศจิกายน 2563: สัมภาษณ์)

“...ผู้ปกครองได้รู้พฤติกรรมบุตรหลาน ทำให้ใส่ใจ และอบรมบุตรหลาน ได้อย่างใกล้ชิดมากขึ้น...” (ครูที่ปรึกษาชั้น ม.4, 20 พฤศจิกายน 2563: สัมภาษณ์)

“...เป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้ปกครองได้รับทราบปัญหาของบุตรหลาน ตนเองได้อย่างทันที่พร้อมทั้งยังเป็นการหาแนวทางในการแก้ปัญหาาร่วมกันอีกรูปแบบหนึ่ง...” (หัวหน้างานกิจการนักเรียน, 20 พฤศจิกายน 2563: สัมภาษณ์)

สรุปผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนไม่ตรงตามความเป็นจริง ทำให้วิเคราะห์พฤติกรรมจริงของนักเรียน ไม่ได้และผู้ปกครองบางรายไม่มีเวลาเข้าร่วมประชุม บางรายไม่ได้รับหนังสือเชิญจากทางโรงเรียน อันเนื่องจากนักเรียนไม่นำไปให้ หรือบางรายได้รับแต่ไม่มาตามวันเวลาที่กำหนด และบางรายไม่ได้ เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตจึงขาดการติดต่อกับไลน์กลุ่มผู้ปกครอง จึงทำให้การจัดกิจกรรมไม่บรรลุเป้าหมาย ที่ตั้งไว้

2) กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา มีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือเพื่อน นักเรียนกลุ่มเสียงและกลุ่มมีปัญหา ให้มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น โดยให้คำปรึกษา เบื้องต้นและคอยสังเกตพฤติกรรมนักเรียนนักเรียนกลุ่มเสียง กลุ่มมีปัญหา รายงานพฤติกรรมและผล การเปลี่ยนแปลงต่อครูที่ปรึกษา เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือต่อไป โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการประชุมวางแผน

การอบรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา ซึ่งนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาเป็นนักเรียนที่โรงเรียนพิจารณาคัดสรรว่า เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ มีจิตอาสาในการรับฟัง ให้คำปรึกษา

ผลการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา พบว่า พฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น และมีจำนวนนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาที่ลดลง ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือเพื่อนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา แบบบันทึกการติดตามพฤติกรรมของเพื่อนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และจากผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา ดังนี้

“...ได้ให้การช่วยเหลือเพื่อนที่เรียนไม่เข้าใจโดยใช้การอธิบายเพิ่มเติม เพื่อให้เพื่อนเข้าใจมากยิ่งขึ้น...” (นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาที่ดูแลชั้น ม.1, 20 พฤศจิกายน 2563: สัมภาษณ์)

“...ผมรู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่า เป็นที่ยอมรับของเพื่อนพยายามทำตัวให้เหมือนเพื่อน...” (นักเรียนชั้น ม.2, 20 พฤศจิกายน 2563: สัมภาษณ์)

“...เดี๋ยวนี้ผมพยายามเข้าเรียนทุกวัน ไม่ขาดเรียนบ่อยเหมือนเดิมครับ...” (นักเรียนชั้น ม.6, 20 พฤศจิกายน 2563: สัมภาษณ์)

“...ผมรู้สึกว่าตัวเองมีความสามารถ ทำให้เพื่อนยอมรับ เดี่ยวนี้ผมไม่ค่อยโกรธกับเพื่อนแล้วครับ รู้สึกว่าตัวเองใจเย็นลงมากขึ้น...” (นักเรียนชั้น ม.3, 20 พฤศจิกายน 2563: สัมภาษณ์)

“...หนูพยายามชี้แนะให้เพื่อนได้เห็นประโยชน์จากการตั้งใจเรียน และอนาคตของตัวเองซึ่งทำให้หนูรู้สึกภูมิใจในตัวเองมากที่ได้ช่วยเพื่อน...” (นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาที่ดูแลชั้น ม.2, 20 พฤศจิกายน 2563: สัมภาษณ์)

“...เดี๋ยวนี้เขาแต่งตัวเรียบร้อยขึ้นมาก และเข้าเรียนเกือบทุกวันไม่ค่อยขาดเรียนเหมือนเดิม...” (นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาที่ดูแลชั้น ม.3, 20 พฤศจิกายน 2563: สัมภาษณ์)

“...ผมพยายามชี้แนะให้เพื่อนได้เห็นโทษจากการสูบบุหรี่ และให้คิดถึงอนาคตของตัวเองทำให้ผมรู้สึกภูมิใจในตัวเองที่ได้ช่วยเพื่อน...” (นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาที่ดูแลชั้น ม.5, 20 พฤศจิกายน 2563: สัมภาษณ์)

“...นักเรียนรับผิดชอบดี ต่างช่วยเหลือซึ่งกันและกันและกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายก็สำเร็จทันเวลา...” (ครูที่ปรึกษาชั้น ม.4, 20 พฤศจิกายน 2563: สัมภาษณ์)

ผลจากการสอบถามนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ผลดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง	4.36	.76	มาก
2	นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้คำปรึกษาเบื้องต้น และให้การช่วยเหลือเพื่อนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหาได้	4.25	.82	มาก
3	นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา สามารถใช้หลักจิตวิทยาของกลุ่มเพื่อน ในการสร้างสัมพันธภาพและให้การช่วยเหลือเพื่อนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหาได้	3.81	1.08	มาก
4	นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา แสดงบทบาทสำคัญในการมีส่วนร่วม ในกระบวนการแนะแนวและมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนได้	4.15	.90	มาก
เฉลี่ยรวม		4.14	.89	มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง ($\bar{X} = 4.36$) รองลงมาคือ สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้คำปรึกษาเบื้องต้น และให้การช่วยเหลือเพื่อนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหาได้ ($\bar{X} = 4.25$) สามารถแสดงบทบาทสำคัญในการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวและมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะ วิถีปกติใหม่ได้ ($\bar{X} = 4.15$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สามารถใช้หลักจิตวิทยาของกลุ่มเพื่อน ในการสร้างสัมพันธภาพและให้การช่วยเหลือเพื่อนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหาได้ ($\bar{X} = 3.81$) เมื่อพิจารณา รายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจากการสัมภาษณ์นักเรียน พบสาเหตุว่ามีนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา บางส่วน ไม่กล้าปรึกษากับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา เนื่องจากนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาเป็นนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เป็นคณะกรรมการนักเรียน ซึ่งอยู่คนละระดับชั้นหรือคนละห้องกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา จึงขาดความไว้วางใจและเชื่อใจ ซึ่งผู้วิจัยจะได้ทำการปรับปรุงในลำดับต่อไป

สรุปกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา สะท้อนให้เห็นว่า การดำเนินงานครั้งนี้บรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้ คือ สามารถใช้หลักจิตวิทยาของกลุ่มเพื่อนในการสร้างสัมพันธ์ภาพ และให้การช่วยเหลือเพื่อนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ให้มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น โดยให้คำปรึกษาเบื้องต้นและคอยสังเกตพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา รายงานพฤติกรรมและผลการเปลี่ยนแปลงต่อหัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือต่อไป สังเกตจากรายงานผลการดำเนินงาน และจากผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม

3) การกำกับติดตามผล

มีเป้าหมายในการเฝ้าติดตามการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา เพื่อให้ครูที่ปรึกษาสามารถปฏิบัติหน้าที่ ตามกระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ได้อย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

ผลการดำเนินกิจกรรมการกำกับติดตามผล การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ปัญหา 5) การส่งต่อ พบว่าครูที่ปรึกษาทุกคนดำเนินการอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอน ตามแผนปฏิบัติการ ดังตัวอย่างข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลและการบันทึกผลการปฏิบัติกิจกรรมจากการสังเกตและการสัมภาษณ์ ดังนี้

“...สำรวจสภาพความเป็นอยู่ และได้แก้ไขพฤติกรรมนักเรียนร่วมกับผู้ปกครองช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อน และมีปัญหาด้านสุขภาพ ร่างกาย และจิตใจ...” (ครูที่ปรึกษานักเรียน ชั้น ม.2, 20 พฤศจิกายน 2563: สัมภาษณ์)

“...เป็นผู้กำกับติดตามนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา โดยใช้ความรู้ประสบการณ์ สามารถให้คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาได้...” (ครูที่ปรึกษานักเรียน ชั้น ม.3, 20 พฤศจิกายน 2563: สัมภาษณ์)

“...มีการช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่นักเรียน...” (หัวหน้างานแนะแนว, 20 พฤศจิกายน 2563: สัมภาษณ์)

“...มีการร่วมมือกับผู้ปกครองให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์...” (ครูที่ปรึกษานักเรียน ชั้น ม.5, 20 พฤศจิกายน 2563: สัมภาษณ์)

“...ชอบกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา เพราะเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น...” (ครูที่ปรึกษานักเรียน ชั้น ม.6, 20 พฤศจิกายน 2563: สัมภาษณ์)

“...มีนักเรียนบางกรณีที่ยากต่อการช่วยเหลือ จึงต้องส่งต่อไปยังครูที่สามารถในการช่วยเหลือ คือหัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน...” (ครูที่ปรึกษานักเรียน ชั้น ม.4, 20 พฤศจิกายน 2563: สัมภาษณ์)

สรุปผลการดำเนินกิจกรรมการกำกับติดตามผลการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ พบว่า ครูที่ปรึกษาทุกคนดำเนินการอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอน ตามแผนปฏิบัติการวางไว้ และดำเนินการได้ครบทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ปัญหา 5) การส่งต่อซึ่งบรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้

1.3 ขั้นสังเกตและตรวจสอบ (Observe: O) ได้ดำเนินงานควบคู่ไปกับขั้นตอนการปฏิบัติ เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีการทดสอบก่อน-หลังประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมภาษณ์ สังเกตและสอบถามในระหว่างการจัดกิจกรรมพัฒนา (กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง และกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา) และได้ใช้เครื่องมือในการดำเนินงานขั้นตอนนี้ 7 ฉบับ มีแบบทดสอบก่อน-หลังประชุมเชิงปฏิบัติการ 1 ฉบับ แบบสัมภาษณ์ 4 ฉบับ แบบสอบถาม 1 ฉบับ แบบบันทึกและแบบสังเกตอย่างละ 1 ฉบับ ควบคู่ไปกับการดำเนินจัดกิจกรรมการพัฒนา ผลปรากฏในหน้า 148-156

1.4 การสะท้อนผล (Reflection: R) เป็นการนำผลการปฏิบัติมาวางแผนสะท้อนการแก้ปัญหาและพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยใช้แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมการพัฒนาและการกำกับติดตามผล ในการดำเนินการกิจกรรมการพัฒนาได้ใช้กิจกรรม 2 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง 2) กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา สำหรับดำเนินการในรอบที่ 1 โดยทันที เมื่อพบปัญหา และมีปัญหาบางประการที่จะต้องพัฒนาเพิ่มเติม ผลการสังเคราะห์ข้อมูล สามารถสะท้อนผลการพัฒนา ดังนี้

วงรอบที่ 1 พบปัญหา และอุปสรรคในแต่ละกิจกรรม ดังนี้

1) กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนไม่ตรงตามความเป็นจริง ทำให้วิเคราะห์พฤติกรรมจริงของนักเรียนไม่ได้ และผู้ปกครองบางรายไม่มีเวลาเข้าร่วมประชุม บางรายไม่ได้รับหนังสือเชิญจากทางโรงเรียน อันเนื่องจากนักเรียนไม่นำไปให้ หรือบางรายได้รับแต่ไม่มาตามวันเวลาที่กำหนด และบางรายไม่ได้เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต จึงขาดการติดต่อกับไลน์กลุ่มผู้ปกครอง จึงทำให้การจัดกิจกรรมไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

2) กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา รายการประเมินจากแบบสอบถามที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สามารถใช้หลักจิตวิทยาของกลุ่มเพื่อนในการสร้างสัมพันธ์ภาพและให้การช่วยเหลือเพื่อนกลุ่มเสียง กลุ่มมีปัญหาได้ เมื่อพิจารณาจากการสัมภาษณ์นักเรียน พบสาเหตุว่ามีนักเรียนกลุ่มเสียง กลุ่มมีปัญหาบางส่วน ไม่กล้าปรึกษากับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา เนื่องจากนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เป็นคณะกรรมการนักเรียน ซึ่งอยู่คนละระดับชั้นหรือคนละห้องกับนักเรียนกลุ่มเสียงและกลุ่มมีปัญหา จึงขาดความไว้วางใจและเชื่อใจ

ผลการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ เสร็จสิ้นในวงรอบที่ 1 จากผลการสะท้อนผลการพัฒนาด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน โดยภาพรวมแล้วสามารถแก้ไขปัญหาคือเป็นที่พอใจในระดับหนึ่ง นักเรียนกลุ่มเสียงและกลุ่มมีปัญหาที่เป็นเป้าหมาย จำนวน 58 คน เมื่อดำเนินกิจกรรมในวงรอบที่ 1 และได้ติดตามสถิติที่งานกิจการนักเรียน พบว่า จำนวนนักเรียนในกลุ่มเสียงและกลุ่มมีปัญหาได้ลดจำนวนลงเหลือ 38 คน คิดเป็นร้อยละ 65.52 ที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในวงรอบที่ 2 ต่อไป

2.2 ผลการพัฒนารูปแบบในวงรอบที่ 2

การพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โดยใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม จากการดำเนินงานรอบแรกมาใช้ในการดำเนินงานของวงรอบที่ 2 ดังนี้

2.2.1 ขั้นการวางแผน (Planning) ในขั้นนี้ ผู้วิจัยได้ระดมความคิด เพื่อหาวิธีในการแก้ไขร่วมกันและกำหนดกิจกรรมเพื่อใช้ในการพัฒนานักเรียนต่อ โดยปรับเปลี่ยนกิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครองนักเรียน มาใช้กิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ร่วมกับการปฏิบัติหน้าที่ของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาที่เปลี่ยนกลุ่มจากคณะกรรมการนักเรียน เป็นนักเรียนตัวแทนจากห้องเรียนทุกห้อง ๆ ละ 2 คน รวม 18 คน ในการให้คำปรึกษาเบื้องต้นและการดูแลช่วยเหลือติดตามสังเกตพฤติกรรมเหมือนกับวงรอบที่ 1 เพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสียงและกลุ่มมีปัญหาไปในทางที่ดีขึ้น รวมทั้งการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โดยใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2.2.2 ขั้นการปฏิบัติ (Action) ดำเนินงานพัฒนาต่อจากผลสะท้อนของวงรอบที่ 1 ตามแผนที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนการวางแผน ดังนี้

2.2.2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อวางแผนปรับปรุงพัฒนาสะท้อนผล การปฏิบัติในวงรอบที่ 1 และวางแผนแนวทางดำเนินการพัฒนาในรอบที่ 2 ซึ่งพบว่าในการดำเนินงาน วงรอบที่ 1 มีกิจกรรมที่ยังมีปัญหาในทางปฏิบัติ จะต้องส่งเสริมเพิ่มเติมให้แก่ครูอีกดังนี้ 1) กิจกรรม การพัฒนา ได้แก่ กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา และกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสภาวะวิถีปกติใหม่ 2) การกำกับติดตามผล

2.2.2.2 กิจกรรมการพัฒนา

1) ผลการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา ทำให้ผู้วิจัย ทราบข้อมูลพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ไปในทางที่ดีขึ้นและทราบจำนวนนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาที่ลดลง ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึก การให้คำปรึกษา ช่วยเหลือเพื่อนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา แบบบันทึกการติดตามพฤติกรรมของเพื่อน กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และจากผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียน เพื่อนที่ปรึกษา ดังนี้

“...ได้ให้การช่วยเหลือเพื่อนที่มีปัญหาในด้านการเรียน...” (นักเรียน เพื่อนที่ปรึกษาชั้น ม.1/1, 13 มีนาคม 2563: สัมภาษณ์)

“...นักเรียนที่มีความสามารถด้านกีฬา ชักชวนนักเรียนที่มี คุณลักษณะไม่พึงประสงค์มาเล่นกีฬา...” (ครูที่ปรึกษาชั้น ม.2, 13 มีนาคม 2563: สัมภาษณ์)

“...นักเรียนที่เรียนเก่งช่วยติวเข้ม ให้กับเพื่อนนักเรียนที่เรียน อ่อน...” (ครูที่ปรึกษา ม.5, 13 มีนาคม 2563: สัมภาษณ์)

“...นักเรียนรุ่นพี่ ควบคุมรุ่นน้อง ช่วงเข้าเข้าแถวเคารพธงชาติ...” (นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาชั้น ม.6, 13 มีนาคม 2563: สัมภาษณ์)

สรุปผลการดำเนินการจัดกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาสะท้อน ให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ นักเรียนที่มีความสามารถ หรือมีจุดเด่น จุดแข็งในด้านต่าง ๆ ให้การดูแลช่วยเหลือเพื่อนที่ด้อยกว่าได้ ทำให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น

2) กิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะ วิถีปกติใหม่ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาที่ยังเหลืออยู่ จำนวน 38 คน พบว่าปัญหาของนักเรียนกลุ่มนี้ ได้แก่ หนีเรียน ขาดเรียน ไม่ตั้งใจเรียน แต่งกายไม่ถูกระเบียบ ก้าวร้าว

ทะเลาะวิวาท สู้บบุหรี่ ดื่มสุรา ชู้สาว ขาดคุณธรรมและจริยธรรม สรุปลเป็นพฤติกรรมไม่พึงประสงค์
ด้านต่าง ๆ ดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 แสดงจำนวนนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ก่อน
การดำเนินงานวงรอบที่ 2

ข้อ	รายการ	ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่						รวม
		1	2	3	4	5	6	
1	ด้านการปรับตัวเองในชีวิตประจำวัน	2	1	1	2	1	1	8
2	ด้านการเรียน	3	6	3	2	1	2	17
3	ด้านความรู้ ความเข้าใจทักษะการป้องกันตนเอง จากปัญหาสิ่งเสพติด	1	1	3	1	1	1	8
4	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 12 ประการ	1	1	1	1	1	-	5
รวม		7	9	8	6	4	4	38

จากตารางที่ 4.16 พบว่า นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาก่อน
การดำเนินงานวงรอบที่ 2 มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ โดยรวมด้านการเรียน มีจำนวนมากที่สุด 17 คน
รองลงมาคือ ด้านการปรับตัวเองในชีวิตประจำวัน และด้านความรู้ ความเข้าใจทักษะการป้องกันตนเอง
จากปัญหาสิ่งเสพติด จำนวน 8 คน ส่วนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 12 ประการ มีจำนวน
น้อยที่สุด จำนวน 5 คน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้จัดกิจกรรมส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในสภาวะวิถีปกติใหม่ เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าและพัฒนาตนเอง ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางบวก
ในด้านการปรับตัวเองในชีวิตประจำวัน ด้านการเรียน ด้านความรู้ความเข้าใจ ทักษะการป้องกันตนเอง
จากปัญหาสิ่งเสพติด และด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 12 ประการ จำนวน 4 กิจกรรม ได้แก่
1) กิจกรรม “ปรับตัวตามวัย” 2) กิจกรรม “สร้างฝันวัยเรียน” 3) กิจกรรม “เด็กไทยหัวใจสีขาว”
4) กิจกรรม “วิถีทาง วิถีไทย” โดยการอบรมนักเรียนนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ในทุกวัน
อังคาร คาบแนะแนว ระหว่างวันที่ 14 ธันวาคม 2563 ถึง 12 มีนาคม 2564 รวม 15 ชั่วโมง

ผลการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในสภาวะวิถีปกติใหม่ 4 กิจกรรม ทำให้ผู้วิจัยทราบข้อมูลพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่ม

มีปัญหาว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นและทราบจำนวนนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาที่ลดลงจาก 38 คน เหลือเพียง 3 คน บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สังเกตได้จากการสัมภาษณ์ และผลการวิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ดังนี้

“...ผมพยายามทำตัวให้เรียบร้อยเหมือนเพื่อน...” (นักเรียนกลุ่มเสี่ยง ชั้น ม.1, 16 มกราคม 2564: สัมภาษณ์)

“...เดี๋ยวนี้เขาเข้าเรียนทุกวัน ไม่ขาดเรียนบ่อย ๆ เหมือนเดิม...” (ครูที่ปรึกษาชั้น ม.3, 16 มกราคม 2564: สัมภาษณ์)

“...เดี๋ยวนี้เขาแต่งกายถูกระเบียบขึ้น...” (ครูที่ปรึกษาชั้น ม.4, 16 มกราคม 2564: สัมภาษณ์)

“...หนูพยายามแนะนำให้เขารู้จักควบคุมอารมณ์ตนเองให้ได้...” (นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาชั้น ม.3, 16 มกราคม 2564: สัมภาษณ์)

“...ผมพยายามปรับตัวให้ห่างไกลจากสารเสพติด...” (นักเรียนกลุ่มมีปัญหา ชั้น ม.4, 13 กุมภาพันธ์ 2564: สัมภาษณ์)

“...เดี๋ยวนี้เขาไม่ก่อเหตุทะเลาะวิวาทเหมือนเดิม...” (นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาชั้น ม.2, 13 กุมภาพันธ์ 2564: สัมภาษณ์)

“...ผมจะปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น...” (นักเรียนกลุ่มมีปัญหา ชั้น ม.4, 13 กุมภาพันธ์ 2564: สัมภาษณ์)

“...ผมเล่นดนตรี เพื่อให้พ่อและแม่มาชม...” (นักเรียนกลุ่มเสี่ยง ชั้น ม.5, 13 กุมภาพันธ์ 2564: สัมภาษณ์)

“...ผมรักเพื่อนคนนี้นี่มากเพราะเขาคนเดียวที่กล้าเตือนผม...” (นักเรียนกลุ่มเสี่ยง ชั้น ม.2, 13 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

“...ผมมีกำลังใจมาก เพราะพ่อแม่ไม่ดุว่าเหมือนเดิม...” (นักเรียนกลุ่มมีปัญหา ชั้น ม.6, 13 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

“...เดี๋ยวนี้เขาไม่ก้าวร้าวเหมือนเดิม...” (ผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มมีปัญหา ชั้น ม.6, 13 มีนาคม 2564: สัมภาษณ์)

ผลจากการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ผลดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็น		
		μ	σ	ระดับ
1.	กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจตนเองและผู้อื่น	4.45	.68	มาก
2.	กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าในตัวเองและผู้อื่น	4.30	.69	มาก
3.	กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนปรับและแสดงอารมณ์ที่เหมาะสม	4.49	.53	มาก
4.	กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนจัดการตนเองและปรับตัวกับผู้อื่น	4.28	.73	มาก
5.	กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักตนเอง	4.58	.72	มากที่สุด
6.	กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียน	4.49	.68	มาก
7.	กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียน	4.51	.58	มากที่สุด
8.	กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนแก้ไขปัญหาความคับข้องใจด้านการเรียน	4.41	.58	มาก
9.	กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของยาเสพติด	4.45	.61	มาก
10.	กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น	4.42	.77	มาก
11.	กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาศักยภาพ	4.45	.58	มาก
12.	กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนจัดการด้านจิตใจ	4.43	.56	มาก
13.	กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม	4.67	.53	มากที่สุด
14.	กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีค่านิยม 12 ประการ	4.57	.56	มากที่สุด
15.	กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักวัฒนธรรมไทย	4.65	.56	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.48	.62	มาก

จากตารางที่ 4.17 พบว่า กิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ สามารถส่งเสริมให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.48$) เมื่อพิจารณา

เป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ($\mu = 4.67$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนจัดการตนเองและปรับตัวกับผู้อื่น อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.28$)

สรุปผลการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ สะท้อนให้เห็นว่าการดำเนินงานครั้งนี้บรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้ คือ กิจกรรมส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ สามารถส่งเสริมให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางบวก ด้านการปรับตัวเองในชีวิตประจำวัน การเรียน ความรู้ความเข้าใจทักษะการป้องกันตนเองจากปัญหาสิ่งเสพติด คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 12 ประการ ทำให้จำนวนนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาลดลง

3) กิจกรรมการกำกับติดตามผล ในวงรอบที่ 2 ได้เพิ่มการติดตาม นิเทศตรวจสอบมากขึ้น และทุกครั้งที่มีการนิเทศแล้วจะมีการประชุมเพื่อร่วมระดมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ร่วมกัน

ผลการดำเนินงานการกำกับติดตามผล ในวงรอบที่ 2 พบว่า ปัญหาได้รับแก้ไขได้ทันที่ และกระตุ้นในการดำเนินงานของคณะครูในการพัฒนาการดำเนินงาน ตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่และเครื่องมือในการจัดกิจกรรมได้รับการพัฒนาให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบันกับปัญหาของนักเรียน เน้นการส่งต่อนักเรียนให้เป็นการส่งต่อ ภายในและติดตามผลการส่งต่อว่านักเรียนได้รับการพัฒนาดีขึ้น อีกทั้งได้จัดส่งครูเข้ารับการอบรม ความรู้เรื่องการให้คำปรึกษา ซึ่งเน้นเป็นการให้คำปรึกษาเพื่อการสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นกับ นักเรียนในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ถูกวิธี พร้อมกับการประสานงานกับผู้ปกครองให้ติดตามพฤติกรรม ของนักเรียนว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด ผลการดำเนินงาน พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น และหลังจากที่ได้รับการส่งเสริมพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ด้วยกิจกรรมการพัฒนาที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นแล้ว นักเรียนเกิดความตระหนัก และแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้ถูกวิธีมากขึ้น สังเกตได้จากสถิตินักเรียน กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาลดลง ดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 แสดงจำนวนนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ หลังการดำเนินงานวงรอบที่ 2

ข้อ	รายการ	ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่						รวม
		1	2	3	4	5	6	
1.	ด้านการปรับตัวเองในชีวิตประจำวัน	-	-	-	1	-	1	2
2.	ด้านการเรียน	-	-	-	-	-	-	-
3.	ด้านความรู้ ความเข้าใจทักษะการป้องกันตนเอง จากปัญหาสิ่งเสพติด	-	-	-	-	-	1	1
4.	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 12 ประการ	-	-	-	-	-	-	-
รวม		-	-	-	1	-	2	3

จากตารางที่ 4.18 พบว่า นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาหลังการดำเนินงานวงรอบที่ 2 มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ โดยรวมมีจำนวน 3 คน เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ด้านการปรับตัวเองในชีวิตประจำวัน จำนวน 2 คน และด้านความรู้ ความเข้าใจทักษะการป้องกันตนเองจากปัญหาสิ่งเสพติด จำนวน 1 คน แสดงให้เห็นว่า นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาหลังการดำเนินงานวงรอบที่ 2 มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ลดลง

1.3 ขั้นการสังเกตและตรวจสอบ (Observe) ผู้วิจัยได้ทำควบคู่ไปกับขั้นตอนการปฏิบัติ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลของวงรอบที่ 2 ทุก ๆ ด้าน ควบคู่ไปกับการปฏิบัติงาน วิธีการที่ใช้คือการสังเกต ความเข้าใจ ความสนใจในระหว่างการจัดกิจกรรม การสัมภาษณ์ การนิเทศติดตามการปฏิบัติงาน ด้วยเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลหลากหลายชนิด เช่น แบบบันทึกการสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม ภาพถ่าย ภาพวิดีโอทัศน์ เทปบันทึกเสียง และเอกสารการดำเนินงาน

1.4 ขั้นการสะท้อนผล (Reflection) เป็นขั้นตอนสุดท้าย ผู้วิจัยได้จัดให้มีการประชุม วิเคราะห์ข้อมูลในวงรอบที่ 2 สรุปเป็นผลการจัดกิจกรรมพัฒนาหลังดำเนินเสร็จสิ้น พร้อมทั้งจัดทำ รายงานต่อผู้มีส่วนได้เสียและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในวงรอบที่ 2 มีการสะท้อนผลการดำเนินงาน ดังนี้

ผลจากการดำเนินการวงรอบที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินกิจกรรมการพัฒนา 2 กิจกรรม และการกำกับติดตามผล โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุก ๆ ฝ่าย ปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา จำนวน 38 คน สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มาเป็นกลุ่มปกติได้จำนวน 35 คน เหลือเพียง 3 คน ต้องได้รับการพัฒนาต่อเนื่อง หลังได้รับการดูแลช่วยเหลือและทราบปัญหาที่แท้จริง

จากเพื่อนนักเรียน ครูที่ปรึกษา และครอบครัว ที่ให้คำชี้แนะ แนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ทำให้นักเรียน มีความรู้สึกอบอุ่น ยอมรับว่าหากมีผู้ใกล้ชิด คอยดูแลเอาใจใส่ รับรู้ความเป็นไปของตนเอง คอยให้ กำลังใจยามท้อแท้ คอยปลอบใจยามผิดหวัง คอยรับฟังและพูดคุยยามรู้สึกอึดอัดใจและคอยให้คำแนะนำ ในเวลาที่รู้สึกหาทางออกไม่ได้ ทำให้นักเรียนมีคุณค่าและมีพลังมากขึ้นในการก้าวเดินไปข้างหน้าอย่างมั่นคง และไม่ออกนอกกลุ่มนอกทาง ทำให้การพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะ วิถีปกติใหม่ ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพขึ้น ซึ่งส่งผลทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาตนเองอย่าง ต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 4 ผลการสะท้อนผลการดำเนินการ (Action) ตามรูปแบบการพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ผลการสะท้อนผลการดำเนินการ (Action) ตามรูปแบบการพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร เพื่อศึกษาจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และการปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 ผลการศึกษาจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และการปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ข้อ	ประเด็น	ผลการประเมินรูปแบบ		การปรับปรุงรูปแบบ
		จุดเด่น	จุดที่ควรพัฒนา	
1	หลักการของรูปแบบ	มีการบูรณาการหลักการที่หลากหลาย และเหมาะสมในการนำมาพัฒนารูปแบบ ทั้งหลักการเชิงระบบ หลักการ	ควรเพิ่มหลักมนุษยสัมพันธ์ เพื่อกระตุ้นให้กลุ่มที่เกี่ยวข้องกัน ร่วมทำกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย ร่วมแรงร่วมใจ	หลักการของรูปแบบประกอบด้วย 1. หลักการเชิงระบบ 2. หลักการกัลยาณมิตร 3. หลักการวิถีปกติใหม่

ตารางที่ 4.19 ผลการศึกษาจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และการปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร (ต่อ)

ข้อ	ประเด็น	ผลการประเมินรูปแบบ		การปรับปรุงรูปแบบ
		จุดเด่น	จุดที่ควรพัฒนา	
		กัลยาณมิตรหลักการ วิถีปกติใหม่และหลักการ มีส่วนร่วม มีการบูรณาการ และมีความต่อเนื่อง	เพื่อที่จะทำกิจกรรม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4. หลักการมีส่วนร่วม
2	วัตถุประสงค์ ของรูปแบบ	วัตถุประสงค์ของรูปแบบ มีความเหมาะสม ครอบคลุมตามการ ดำเนินการของรูปแบบ		
3	เนื้อหา	เนื้อหาที่มีความสมบูรณ์		
4	วิธีดำเนินการ ของรูปแบบ	วิธีดำเนินการของรูปแบบ ค่อนข้างเหมาะสม เนื่องจากสามารถทำให้ ครูเกิดความรู้ ทักษะ การพัฒนาระบบการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสภาวะวิถีปกติใหม่	เนื่องจากในช่วงที่ ดำเนินการมีการแพร่ ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 การดำเนิน กิจกรรมหลาย ๆ กิจกรรมดำเนินการ ผ่านระบบออนไลน์ อาจทำให้กลุ่มเป้าหมาย มีส่วนร่วมในการทำ กิจกรรมน้อย	ควรนำรูปแบบไป ทดลองใช้เพิ่มเติม ในลักษณะของการจัด กิจกรรมแบบแข่งขันกัน เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ ผลการใช้รูปแบบว่า แตกต่างกันหรือไม่
5	การประเมิน ผลของรูปแบบ	การประเมินผลของ รูปแบบสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ มีความ เหมาะสม โดยให้การ	มีความเข้าใจ คลาดเคลื่อน/ไม่ชัดเจน ในบางส่วนของการใช้ ภาษาในแบบทดสอบ	ปรับข้อความให้มีการใช้ ภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจน และมีความเหมาะสม

ตารางที่ 4.19 ผลการศึกษาจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และการปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร (ต่อ)

ข้อ	ประเด็น	ผลการประเมินรูปแบบ		การปรับปรุงรูปแบบ
		จุดเด่น	จุดที่ควรพัฒนา	
		ประเมินตามสภาพจริงครอบคลุมลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรม		
6	เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ	เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบมีความเหมาะสมสามารถเอื้อต่อการดำเนินการสู่ความสำเร็จได้	ควรเพิ่มในส่วนของเงื่อนไขด้านการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	เพิ่มเติมเงื่อนไขความสำเร็จ ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

ระยะที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

การประเมินรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีผลการประเมินแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลงาน/ความดีเด่นของบุคลากรโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ผลงาน/ความดีเด่นของบุคลากรโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ดังนี้

ตารางที่ 4.20 ผลงานและรางวัลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ระดับชาติขึ้นไปนักเรียนโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม
มีผลงานระดับชาติ

ข้อ	ชื่อ สกุล	ระดับรางวัล / ชื่อรางวัลที่ได้รับ	หน่วยงาน ที่มอบรางวัล
1.	นางสาวสิรินทร พับเพลิง	รางวัลระดับชาติ/รางวัลชมเชย นักเรียนรางวัลพระราชทานระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย ขนาดกลาง ปีพุทธศักราช 2563	ปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ
2.	นางสาวอนันตญา นิยมพันธ์	รางวัลระดับชาติ/ รางวัลชนะเลิศ รุ่น J หญิงน้ำหนัก 59 kg. ถึง 63 kg. การแข่งขันกีฬาปันจักสีลัดเยาวชน ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 7 ประจำปี 2564 ระหว่างวันที่ 23-30 ธันวาคม 2564 ณ มหาวิทยาลัย การกีฬาแห่งชาติวิทยาเขตศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ	นายกสมาคมกีฬา ปันจักสีลัดแห่ง ประเทศไทย
3.	นางสาวภักวิภา คำผุย	รางวัลระดับชาติ/ รางวัลชนะเลิศ รุ่น J หญิงน้ำหนัก 55 kg. ถึง 59 kg. การแข่งขันกีฬาปันจักสีลัดเยาวชน ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 7 ประจำปี 2564 ระหว่างวันที่ 23-30 ธันวาคม 2564 ณ มหาวิทยาลัยการ กีฬาแห่งชาติวิทยาเขตศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ	นายกสมาคมกีฬา ปันจักสีลัดแห่ง ประเทศไทย

ตารางที่ 4.20 ผลงานและรางวัลที่เกิดกับนักเรียน ระดับชาติขึ้นไปนักเรียนโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม
มีผลงานระดับชาติ (ต่อ)

ข้อ	ชื่อ สกุล	ระดับรางวัล / ชื่อรางวัลที่ได้รับ	หน่วยงาน ที่มอบรางวัล
4.	นางสาวสุภาพร ศรีเล็ก	รางวัลระดับชาติ/ รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ1 กีฬาปันจักสีลัด ประเภทต่อสู้ รุ่น 5 หญิงน้ำหนัก 40 กก. ถึง 45 กก. บุคคลหญิง การแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 47 “ศรีสะเกษเกมส์” ระหว่าง วันที่ 5-25มีนาคม 2565	ผู้ว่าการการกีฬา แห่งประเทศไทย

ดังมีเอกสารหลักฐานผลงานดังนี้

สมาคมกีฬาปันจักสีลิตแห่งประเทศไทย
มอบเกียรติบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางสาวอนันตญา นิยมพันธ์
 รางวัลชนะเลิศ
 รุ่น F หญิง น้ำหนัก 59 kg. ถึง 63 kg.

การแข่งขันกีฬาปันจักสีลิตเยาวชนชนะเลิศแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 7 ประจำปี 2564
 ระหว่างวันที่ 23-30 ธันวาคม 2564
 ณ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

ขอให้มีความสุข ความเจริญ ประสบความสำเร็จทุกประการ
 ให้ไว้ ณ วันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2564

 นายกานู อุทัยรัตน์
 นายกสมาคมกีฬาปันจักสีลิตแห่งประเทศไทย

สมาคมกีฬาปืนจักษีสีลัตแห่งประเทศไทย

มอบเกียรติบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางสาวภักวิภา คำฝอย
รางวัลชนะเลิศ
รุ่น E หญิง น้ำหนัก 55 kg. ถึง 59 kg.

 การแข่งขันกีฬาปืนจักษีสีลัตเยาวชนชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 7 ประจำปี 2564
 ระหว่างวันที่ 23-30 ธันวาคม 2564
 ณ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

ขอให้มีความสุข ความเจริญ ประสบความสำเร็จทุกประการ
ให้ไว้ ณ วันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2564

 นายภาณุ อุทัยรัตน์
 นายกสมาคมกีฬาปืนจักษีสีลัตแห่งประเทศไทย

**การกีฬาแห่งประเทศไทย และจังหวัดศรีสะเกษ
ขอมอบเกียรติบัตรนี้ไว้เพื่อแสดงว่า**

สุภาพร ศรีเล็ก

ได้รับรางวัล รองชนะเลิศอันดับ ๑ กีฬาปิ่นปักลิ้นจี่
ประเภทต่อสู้ รุ่น S น้ำหนักเกิน ๔๐ กก. และไม่เกิน ๔๕ กก. บุคคลหญิง

การแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๗
“ศรีสะเกษเกมส์”

ระหว่างวันที่ ๕ - ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๕

(นายก้องศักดิ์ ยอดมณี)
ผู้ว่าการกีฬาแห่งประเทศไทย
ประธานกรรมการจัดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๗

ขอแสดงความชื่นชมยินดี และมีพยานมือของรองชนะเลิศไป

(นายวันนา พงษ์ชาติ)
ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ
ประธานกรรมการจัดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๗

ตารางที่ 4.21 ผลงานและรางวัลที่เกิดกับข้าราชการครูและบุคลากรในสถานศึกษาระดับชาติขึ้นไป
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ได้รับรางวัลระดับชาติ

ข้อ	ชื่อ สกุล	ระดับรางวัล/ชื่อรางวัลที่ได้รับ	หน่วยงาน ที่มอบรางวัล
1.	นางสาวกุลทิวา นนทพจน์	รางวัลระดับชาติ/รางวัลรอง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่ปฏิบัติ หน้าที่ดีเด่น ประจำปี 2564 โดย สมาคมรองผู้อำนวยการโรงเรียน มัธยมศึกษาแห่งประเทศไทย (ส.ร.ม.ท.)	สมาคมรอง ผู้อำนวยการโรงเรียน มัธยมศึกษาแห่ง ประเทศไทย (ส.ร.ม.ท.)
2.	นางสาวชัชฎาณิชา ปอทอง นายนครินทร์ ศรีจันทร์ นายจตุรพร กุลบุตรดี	รางวัลระดับชาติ/ครูผู้สอนนักเรียน ได้รับรางวัลระดับเหรียญทอง กิจกรรม การแข่งขันประดิษฐ์กระทงดอกไม้ธูป เทียนแพ ระดับชั้น ม.1-ม.3 งานศิลปะ หัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ ครั้งที่ 70 ปีการศึกษา 2565 ภาคตะวันออก เชียงใหม่ จ.ร้อยเอ็ด ระหว่างวันที่ 30 มกราคม ถึง 1 กุมภาพันธ์ 2566	สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
3.	นางสาวณัฐยาธิดา ดวงแก้ว	ผู้ฝึกสอน เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาปันจัก สีลัดชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ประจำปีการศึกษา 2564	สมาคมกีฬาปันจัก สีลัดแห่งประเทศไทย

ดังมีเอกสารหลักฐานผลงานดังนี้

สมาคมกีฬาปืนจิกสลิตแห่งประเทศไทย
มอบเกียรติบัตรฉบับนี้ไว้ให้เพื่อแสดงว่า

นางสาวณัฐยาธ ดวงแก้ว
ผู้ฝึกสอน

เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาปืนจิกสลิตเยาวชนชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 7 ประจำปี 2564
ระหว่างวันที่ 23-30 ธันวาคม 2564
ณ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

ขอให้มีความสุข ความเจริญ ประสบความสำเร็จทุกประการ
ให้ไว้ ณ วันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2564

นายภาณุ อุทัยรัตน์
นายกสมาคมกีฬาปืนจิกสลิตแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 4.22 ผลงานและรางวัลที่เกิดกับสถานศึกษา ระดับชาติขึ้นไปโรงเรียนโนนค้อวิทยาคมได้รับ
รางวัลระดับชาติ

ข้อ	ระดับรางวัล/ชื่อรางวัลที่ได้รับ	หน่วยงานที่มอบรางวัล
1.	ระดับชาติ/โรงเรียนโนนค้อวิทยาคมเข้าร่วมโครงการ โรงเรียนปลอดขยะ ประจำปี 2564 ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน	กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม
2.	ระดับชาติ/รางวัลชมเชยสถานศึกษารางวัลพระราชทาน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาขนาดกลาง ปีการศึกษา 2563	กระทรวงศึกษาธิการ
3.	ระดับชาติ/โรงเรียนเป็นคณะกรรมการจัดการแข่งขัน กีฬาอล์ฟในการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 47 จังหวัดศรีสะเกษ	การกีฬาแห่งประเทศไทย
4.	ได้รับรางวัลเสมา ป.ป.ส. ประเภทผลงานดีเด่นระดับเงิน โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและ อบายมุข ปีการศึกษา 2565 ให้ไว้ ณ วันที่ 26 มิถุนายน 2566	กระทรวงศึกษาธิการ

ดังมีเอกสารหลักฐานผลงานดังนี้

การกีฬาแห่งประเทศไทย และจังหวัดศรีสะเกษ
ขอมอบเกียรติบัตรนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

โรงเรียนโนนด้าววิทยาคม
เป็นผู้ให้การสนับสนุนการแข่งขัน
การแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๗
“**สุริยสะแกชเกมส์**”

ระหว่างวันที่ ๕ - ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๕

(นายทองศักดิ์ ยอดมนั)
ผู้อำนวยการกีฬาแห่งประเทศไทย
ประธานกรรมการอำนวยการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๗

(นายวันนา พุดชาดี)
ผู้อำนวยการจังหวัดศรีสะเกษ
ประธานกรรมการอำนวยการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๗

เลขที่ ๑๕๖๖/๒๕๖๖

กระทรวงศึกษาธิการ
ขอมอบเกียรติบัตรเชิดชูเกียรตินี้เพื่อแสดงว่า

โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

ได้รับรางวัลเสมา ป.ป.ส. ประเภทผลงานดีเด่น ระดับเงิน
โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ปีการศึกษา ๒๕๖๕
ขอให้รักษาความดีนี้ไว้ เพื่อเป็นพลังสร้างสังคมไทยให้ปลอดภัยจากยาเสพติดสืบไป
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

(นายอุดมศักดิ์ เพชรผา)
ศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ

ตารางที่ 4.23 ผลงานและรางวัลที่เกิดกับตนเอง ระดับชาติขึ้นไปผลงานที่ตนเองได้รับ ได้รับรางวัล ระดับชาติ

ข้อ	ระดับรางวัล / ชื่อรางวัลที่ได้รับ	หน่วยงาน ที่มอบรางวัล
1.	รางวัลระดับชาติ/รองชนะเลิศระดับเหรียญทอง ผู้อำนวยการ สถานศึกษายอดเยี่ยม ระดับมัธยมศึกษา ขนาดกลาง ด้านวิชาการ ปีพุทธศักราช 2563 ให้ไว้ ณ วันที่ 18 เมษายน 2565	สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
2.	รางวัลระดับชาติ /เป็นผู้ได้รับรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติในฐานะ กรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนดีเด่นประจำปีพุทธศักราช 2565 ให้ไว้ ณ วันที่ 24 มิถุนายน 2566	สภาผู้ปกครองและครู แห่งประเทศไทย
3.	ได้รับรางวัลเสมา ป.ป.ส. ประเภทผลงานดีเด่นระดับเงิน โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข ปีการศึกษา 2565 ให้ไว้ ณ วันที่ 26 มิถุนายน 2566	กระทรวงศึกษาธิการ
4.	รางวัลระดับชาติ/ผู้จัดการทีมกีฬาปันจักสีลัดเข้าร่วมแข่งขัน กีฬาปันจักสีลัดชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยประจำปี 2564 ชิงถ้วยพระราชทาน	สมาคมกีฬาปันจักสีลัด แห่งประเทศไทย
5.	รางวัลระดับชาติ /ผู้จัดการทีมกีฬาปันจักสีลัดเข้าร่วมแข่งขัน กีฬาปันจักสีลัดชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ประจำปี 2564	สมาคมกีฬาปันจักสีลัด แห่งประเทศไทย

ดังมีเอกสารหลักฐานผลงานดังนี้

สมาคมกีฬาปืนจักษีสลิตแห่งประเทศไทย
มอบเกียรติบัตรฉบับนี้ไว้ให้เพื่อแสดงว่า

นายพรศักดิ์ อุ่นใจ
ผู้จัดการทีม

เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาปืนจักษีสลิตเยาวชนชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 7 ประจำปี 2564
ระหว่างวันที่ 23-30 ธันวาคม 2564
ณ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ
ขอให้มีความสุข ความเจริญ ประสบความสำเร็จทุกประการ
ไว้ไว้ ณ วันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2564

นายکانุ อูทัยรัตน์
นายกสมาคมกีฬาปืนจักษีสลิตแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 4.24 ผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ศรีสะเกษ ยโสธร ปีการศึกษา 2563

ข้อ	มาตรฐาน	ระดับคุณภาพ
	มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน	
	<i>ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน</i>	
1.	มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ	ระดับดีเลิศ
2.	มีความสามารถในการวิเคราะห์และคิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา	ระดับดีเลิศ
3.	มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม	ระดับปานกลาง
4.	มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	ระดับดี
5.	มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา	ระดับดี
6.	มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ	ระดับดีเลิศ
	รวม	ระดับดี
	<i>คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน</i>	
7.	การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด	ระดับดีเลิศ
8.	ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย	ระดับดีเลิศ
9.	การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย	ระดับดีเลิศ
10.	สุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม	ระดับดีเลิศ
	รวม	ระดับดีเลิศ
	รวมมาตรฐานที่ 1	ระดับดี
	มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ	
11.	มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน	ระดับยอดเยี่ยม
12.	มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา	ระดับยอดเยี่ยม
13.	ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย	ระดับยอดเยี่ยม
14.	พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	ระดับยอดเยี่ยม

ตารางที่ 4.24 ผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ศรีสะเกษ ยโสธร ปีการศึกษา 2563 (ต่อ)

ข้อ	มาตรฐาน	ระดับคุณภาพ
15.	จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	ระดับยอดเยี่ยม
16.	จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้	ระดับยอดเยี่ยม
	รวมมาตรฐานที่ 2	ระดับยอดเยี่ยม
	มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	
17.	จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้	ระดับยอดเยี่ยม
18.	ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	ระดับยอดเยี่ยม
19.	มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก	ระดับยอดเยี่ยม
20.	ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน	ระดับยอดเยี่ยม
21.	มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้	ระดับยอดเยี่ยม
	รวมมาตรฐานที่ 3	ระดับยอดเยี่ยม
	สรุปภาพทั้งสิ้น	ระดับดีเลิศ

ขั้นตอนที่ 2 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ
การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ดังตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.25 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ข้อ	รายการ	ระดับการประเมิน (n=306)		ระดับ
		\bar{X}	S	
	ด้านความเป็นไปได้			
1.	รูปแบบนี้นำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้	4.56	0.70	มากที่สุด
2.	รูปแบบนี้เป็นที่ยอมรับได้	4.52	0.60	มากที่สุด
3.	มีความเป็นไปได้ที่ครูจะนำรูปแบบนี้ไปใช้	4.54	0.62	มากที่สุด
	รวม	4.54	0.41	มากที่สุด
	ด้านความเป็นประโยชน์			
4.	รูปแบบนี้มีประโยชน์ต่อครู	4.60	0.71	มากที่สุด
5.	การนำรูปแบบไปใช้จะทำให้ครูสามารถพัฒนาคุณภาพของการศึกษาได้มากยิ่งขึ้น	4.53	0.57	มากที่สุด
6.	การดำเนินการตามรูปแบบมีความชัดเจนและผลที่ได้จากการดำเนินการตามรูปแบบแต่ละขั้นตอนมีประโยชน์สำหรับโรงเรียน	4.54	0.63	มากที่สุด
7.	ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการตามรูปแบบจะเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.57	0.66	มากที่สุด
	รวม	4.56	0.42	มากที่สุด
	โดยรวม	4.55	0.34	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.25 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$)

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) และด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$)

ขั้นตอนที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินงานตามรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินงานตามรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ดังแสดงในตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.26 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินงานตามรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน (n = 306)		
		\bar{X}	S	ระดับ
1.	รูปแบบมีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ทำให้ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน มีความเชื่อมโยงประสานกันในทุกมิติ	4.62	0.53	มากที่สุด
2.	รูปแบบส่งเสริมให้การบริหารสถานศึกษา เน้นการมีส่วนร่วม ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด	4.66	0.52	มากที่สุด
3.	รูปแบบมุ่งปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์นักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา	4.58	0.63	มากที่สุด
4.	รูปแบบส่งเสริมให้ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน มีความเข้าใจในการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่	4.60	0.52	มากที่สุด
5.	การประชุมเชิงปฏิบัติการ สามารถให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครูที่ปรึกษา ในการปฏิบัติงานด้านการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ได้	4.68	0.47	มากที่สุด

ตารางที่ 4.26 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินงานตามรูปแบบ การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อ วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน (n = 306)		
		\bar{X}	S	ระดับ
6.	กิจกรรมการพัฒนา สามารถป้องกันและการแก้ไขปัญหา นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา และกิจกรรมส่งเสริม ให้กับนักเรียนกลุ่มปกติได้	4.63	0.55	มากที่สุด
7.	กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง ทำให้ผู้ปกครองมีความใส่ใจ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่มากขึ้น และ รับทราบถึงปัญหานักเรียนที่พบในโรงเรียน	4.64	0.48	มากที่สุด
8.	กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา สามารถให้คำปรึกษาเบื้องต้น และปฏิบัติหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่เพื่อนนักเรียนได้เป็นอย่างดี	4.57	0.61	มากที่สุด
9.	กิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะ วิถีปกติใหม่ ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าและพัฒนาตนเองให้ เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางบวก	4.59	0.54	มากที่สุด
10.	การกำกับติดตามผลการดำเนินงาน ทำให้ครูที่ปรึกษา ปฏิบัติ หน้าที่ ตามกระบวนการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ได้อย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน	4.68	0.55	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	4.62	0.27	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ความพึงพอใจของครู นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา และ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การประชุม เชิงปฏิบัติการ สามารถให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครูที่ปรึกษา ในการปฏิบัติงานด้านการดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ได้ และการกำกับติดตามผลการดำเนินงาน ทำให้ครู ที่ปรึกษา ปฏิบัติหน้าที่ ตามกระบวนการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่

ได้อย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา สามารถให้คำปรึกษาเบื้องต้น และปฏิบัติหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่เพื่อนนักเรียนได้เป็นอย่างดี

ขั้นตอนที่ 4 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ดังแสดงในตารางที่ 4.27

ตารางที่ 4.27 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน (n = 306)		
		\bar{X}	S	ระดับ
1.	ครูที่ปรึกษาจัดทำข้อมูลนักเรียน และวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.65	.64	มากที่สุด
2.	ครูที่ปรึกษาปกป้องข้อมูลของนักเรียน โดยรักษาความลับของนักเรียน	4.69	.62	มากที่สุด
3.	ครูที่ปรึกษามีการพูดคุยกับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.62	.68	มากที่สุด
4.	ครูที่ปรึกษาคอยติดตามผลการส่งต่อนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.72	.48	มากที่สุด
5.	ครูแนะแนวให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหานักเรียน	4.76	.57	มากที่สุด
6.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.63	.52	มากที่สุด
7.	กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง ทำให้ผู้ปกครองมีความใส่ใจดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้น	4.71	.57	มากที่สุด
8.	กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา ทำให้นักเรียนได้รับคำแนะนำคำปรึกษาเบื้องต้นได้	4.70	.46	มากที่สุด

ตารางที่ 4.27 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน (n = 306)		
		\bar{X}	S	ระดับ
9.	กิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าและพัฒนาตนเอง ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางบวก	4.64	.72	มากที่สุด
10.	ครูที่ปรึกษากำกับติดตาม ให้คำชมเชยและให้กำลังใจ นักเรียนที่ปรับพฤติกรรมดีขึ้นและนักเรียนที่ยังไม่ปรับพฤติกรรม	4.78	.49	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	4.69	.32	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.69$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครูที่ปรึกษากำกับติดตามให้คำชมเชย และให้กำลังใจนักเรียนที่ปรับพฤติกรรมดีขึ้นและนักเรียนที่ยังไม่ปรับพฤติกรรม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูที่ปรึกษามีการพูดคุยกับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะจากการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

1. ข้อเสนอแนะของครูและผู้บริหารนักเรียน

1.1 การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ควรทำอย่างจริงจังและต่อเนื่องให้เป็นระบบ

1.2 การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ เป็นงานที่ทุกฝ่ายต้องให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน โดยต้องสร้างความเข้าใจให้ตระหนักถึงความสำคัญและปรับทัศนคติเพื่อให้เกิดเป้าหมายเดียวกัน

1.3 การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองชุมชนและหน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ของโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

1.4 การประสานงานเป็นหัวใจของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ครูต้องใช้ทักษะการประสานงานรอบด้านใช้เทคนิคการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและการสร้างสัมพันธภาพ อันดีเพื่อให้เป้าหมายบรรลุผลสำเร็จ

1.5 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ มีข้อจำกัดเรื่องเวลาและงบประมาณ

1.6 การจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน ควรมีกิจกรรมที่หลากหลาย

1.7 ควรเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุตรหลานและบุคคลในชุมชน

2. ข้อเสนอแนะของนักเรียน

2.1 ควรให้ความมั่นใจ และกำลังใจในการเรียน ไม่ควรพูดเรื่องที่เป็นปมด้อย

2.2 ควรให้คำปรึกษาครอบคลุมทั้งด้านการเรียนอาชีพ ชีวิต และสังคม

2.3 ควรให้นักเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล

2.4 พื้นฐานครอบครัวของนักเรียนแต่ละคนแตกต่างกัน ควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียน

ทุกคนเท่าเทียมกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียน
โนนค้อวิทยาคม เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R & D) ประยุกต์ร่วมกับ
เทคนิคกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม 2) เพื่อ
สร้างรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม
3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อ
วิทยาคม 4) เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียน
โนนค้อวิทยาคม โดยศึกษาข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative
Research) ซึ่งมีขั้นตอนการวิจัย 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานการดำเนินการระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา
ครูที่ปรึกษา หัวหน้าแนะแนว หัวหน้าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน จำนวน
248 คน และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ระยะที่ 3
ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม
ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูที่ปรึกษา จำนวน 11 คน นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา จำนวน 58 คน
ดำเนินการตามรูปแบบ PAOR Cycle Model มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ
(Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) ตามแผนแบบวิจัย โดยใช้วงรอบ
การวิจัยเชิงปฏิบัติการ 2 วงรอบ ระยะที่ 4 ประเมินรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครู และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน
248 คน และนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา จำนวน 58 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่
1) แบบสอบถาม 2) แบบบันทึก 3) แบบทดสอบ และ 4) แบบประเมินการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์

เชิงเนื้อหา และใช้สถิติ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าซี ค่าสัมประสิทธิ์ ความเชื่อมั่น ค่าคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ และค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยรูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาเอกสารจากแนวคิด ทฤษฎี และศึกษาสภาพการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สรุปผลได้ดังนี้

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ในสถานศึกษา ผลการศึกษาพบว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ และจุดเน้นในการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โดยมอบหมายให้ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน (ฉก.ชน.สพฐ.) ดำเนินการขับเคลื่อนโดยคำนึงถึงสิทธิของนักเรียนให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสม พัฒนาบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ซึ่งในปี พ.ศ. 2562-2564 เป็นปีแห่งการรู้จัก รัก เข้าใจ ห่วงใย ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ผลการศึกษาพบว่า กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 1 มาตรา 6 หมวด 4 มาตรา 22, 26 และพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 หมวด 2 มาตรา 22

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ผลการศึกษาพบว่า การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มี 5 ด้าน ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน 5) การส่งต่อ

1.4 แนวคิดเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่มี 3 กิจกรรม ดังนี้ 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ

2) กิจกรรมการพัฒนาประกอบด้วย 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง กิจกรรมนักเรียน เพื่อนที่ปรึกษาและกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ 3) การกำกับ ติดตามผล

1.5 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย

1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) เนื้อหา 4) การดำเนินการ 5) การวัดและประเมินผล 6) เงื่อนไขความสำเร็จ

1.6 แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ผลการศึกษาพบว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นกระบวนการแก้ปัญหาอย่างมีระบบ มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการวางแผน (Planning) ขั้นตอนการปฏิบัติ (Action) ขั้นตอนการสังเกต (Observation) ขั้นตอนการสะท้อนผล (Reflection)

1.7 ความเป็นมาและโครงสร้างการจัดการศึกษาของโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนโนนค้อวิทยาคมดำเนินการบริหารจัดการแบ่งออกเป็น 5 ฝ่าย ดังนี้ 1) ฝ่ายแผนงาน และงบประมาณ 2) ฝ่ายบริหารงานบุคคล 3) ฝ่ายวิชาการ 4) ฝ่ายกิจการนักเรียน 5) ฝ่ายบริหารทั่วไป ผลการคัดกรองนักเรียนพบว่า มีนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาที่ต้องรับการแก้ไขพฤติกรรม อย่างเร่งด่วน

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมา คือ ด้านการส่งต่อสภาพที่คาดหวังในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการส่งต่อ รองลงมา คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยรวม เมื่อจัดลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และด้านการส่งต่อ

2. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ที่พัฒนาขึ้นมี 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) การดำเนินการ 5) การประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้

3.1 ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับสูงมาก โดยครูที่มีพัฒนาการระดับสูงมาก มีจำนวน 11 คน (ร้อยละ 78.57) และครูที่มีพัฒนาการระดับสูง มีจำนวน 3 คน (ร้อยละ 21.42) และเมื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 นั่นคือ หลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม

3.2 ผลการศึกษาความสามารถในการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู พบว่า ผลการดำเนินงานในวงรอบที่ 1 ครูที่ปรึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจ ขั้นตอน การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่มากขึ้น สามารถคัดกรองนักเรียน ออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาได้และหลังจากที่ดำเนินกิจกรรมทั้ง 2 กิจกรรม คือ กิจกรรม สื่อสารกับผู้ปกครอง และกิจกรรมเพื่อนที่ปรึกษา กับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา จำนวน 58 คน พบว่า นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา มีจำนวนลดลงเหลือ 38 คน คิดเป็นร้อยละ 65.51 ซึ่งต้อง ได้รับการพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2 ต่อไป และผลการดำเนินงานในวงรอบที่ 2 พบว่า นักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มปัญหามีพฤติกรรมที่ดีขึ้น หลังจากที่ได้รับการส่งเสริมพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ด้วยกิจกรรม พัฒนาที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นแล้ว นักเรียนเกิดความตระหนักและแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้ถูกวิธีมากขึ้น ทำให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา จำนวน 58 คน สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มาเป็นกลุ่มปกติได้ จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 94.83 เหลือเพียง 3 คน คิดเป็นร้อยละ 5.17 ที่ต้อง ได้รับการพัฒนาต่อเนื่องต่อไป

4. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติ ใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้

4.1 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนา ระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

4.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของครู นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา และ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โดยรวม

อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ สามารถให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครูที่ปรึกษาในการปฏิบัติงานด้านการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ได้ และการกำกับติดตามผลการดำเนินงาน ทำให้ครูที่ปรึกษาปฏิบัติหน้าที่ ตามกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ได้อย่างถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน

4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคมพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครูที่ปรึกษากำกับติดตามให้คำชมเชยและให้กำลังใจนักเรียนที่ปรับพฤติกรรมดีขึ้นและนักเรียนที่ยังไม่ปรับพฤติกรรม

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการวิจัยมีประเด็นที่สำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาเอกสารจากแนวคิด ทฤษฎี และศึกษาสภาพการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

1.1 ผลการวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สรุปอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่สถานศึกษา ผลการศึกษาพบว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ และจุดเน้นในการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โดยมอบหมายให้ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน (ฉก.ชน.สพฐ.) ดำเนินการขับเคลื่อน โดยคำนึงถึงสิทธิของนักเรียนให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสม พัฒนาบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ทั้งนี้เนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 2) พุทธศักราช 2545 และฉบับที่ 3 พุทธศักราช 2553 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 3-7) ได้ให้แนวคิดที่เด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบันจำนวนไม่น้อยที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาและสภาพแวดล้อมที่ไม่สร้างสรรค์ในสังคม ทำให้พฤติกรรมแตกต่างไปจากเด็กและเยาวชนในอดีต แม้ว่าผู้ปกครอง ครู อาจารย์ และคนทำงานด้านเด็กจะใช้ความรักความปรารถนาดีอย่างมากมายเพียงใดก็ตาม ก็ไม่อาจพิทักษ์ปกป้องและคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้ปลอดภัยหรือมีพฤติกรรมตามที่สังคมคาดหวังได้ และจากการประมวลสถิติข้อมูลสถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนของหน่วยงานต่าง ๆ พบว่าเด็กและเยาวชนทั้งที่เป็นนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอื่น ๆ ส่วนหนึ่งมักมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ เช่น ครอบครัว โรงเรียน เพื่อน บุคลิกภาพหรือตัวนักเรียน ชุมชน และสังคมเป็นต้น ซึ่งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ เป็นกระบวนการหนึ่งในเชิงการบริหารที่สำคัญ สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อเป็นแนวทางสู่การปฏิบัติ โดยให้ปี พ.ศ.2562-2564 เป็นปีแห่งการรู้จัก รัก เข้าใจ ห่วงใย ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

1.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ผลการศึกษาพบว่า กฎหมายที่เกี่ยวข้องได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 1 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หมวด 4 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ และรูปแบบการศึกษานอกจากนี้ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มีเป้าหมายในการดูแลช่วยเหลือเด็กและครอบครัวให้อยู่ในสภาพที่มีมาตรฐานในการดำรงชีวิตที่ดีได้รับการดูแลให้มีพัฒนาการตามวัย และเด็กทุกคนต้องมีหลักประกันความปลอดภัย ได้รับความคุ้มครองจากผู้เกี่ยวข้องทั้งเด็กที่ประสบปัญหาและเด็กที่ไม่ประสบปัญหา ซึ่งระบุไว้ในหมวด 2 มาตรา 22 การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่ากรณีใดให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ และไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม จากพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว กรมสุขภาพจิตและสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงตระหนักถึงความสำคัญที่จะต้องมีการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้มีกระบวนการทำงานเป็นระบบมีความชัดเจน มีการประสานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน รวมทั้งวิธีการ กิจกรรมและเครื่องมือต่าง ๆ ที่มีคุณภาพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อันจะส่งผลให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จ (กรมสุขภาพจิต 2544: 11) ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นระบบที่สามารถดำเนินการเพื่อรับการประกันคุณภาพได้ ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านปัจจัย ด้านผลผลิต และด้านกระบวนการ

1.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ผลการศึกษาพบว่า การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ อย่างเป็นระบบมี 5 ด้าน ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กนักเรียน 5) การส่งต่อ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2544: 19-40) กล่าวว่า กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรในการปฏิบัติงาน มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ซึ่งกรมสุขภาพจิต (2544: 12) กล่าวว่า ความสำคัญที่จะมีระบบการดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียน เพื่อให้มีกระบวนการทำงานเป็นระบบมีความชัดเจน การประสานความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน รวมทั้งวิธีการ กิจกรรมและเครื่องมือต่าง ๆ ที่มีคุณภาพในการดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนอันจะส่งผลให้ระบบการดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนประสบความสำเร็จ ระบบการดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนที่กรมสามัญศึกษาและกรมสุขภาพจิตได้ร่วมมือกันพัฒนา (เกษมา วรวรรณ อยุธยา 2547: 1) เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นครูที่ปรึกษา ครูปกครอง ครูแนะแนว ผู้บริหาร ผู้ปกครอง องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนได้ร่วมมือกันดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนอย่างเป็นกระบวนการ มีเอกสารหลักฐานรวมทั้งมีการประเมินคุณภาพของระบบการดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนซึ่งถือว่าเป็นวัยที่มีความเสี่ยงทั้งในด้านชู้สาว การทะเลาะวิวาท การหนีเรียน การติดสารเสพติดหรือความเครียด พร้อมทั้งให้พวกเขาได้อยู่ในโรงเรียนและสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการศึกษาของชาติที่ต้องการให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง ดีและมีความสุข สอดคล้องกับกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนของบุศย์รินทร์ จะแรมรัมย์ (2554: 96-99); อรชร ชอนทรวงค์ (2554: 101-104); ภัชริญา วรณอ่อน (2555: 94-95); สุธิดา พงษ์สวัสดิ์ และสายสุดา เตียเจริญ (2560: 96-97); นพเกล้า ทองธรรมมา และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2562: 78-79); สุภัตสร สุริยะ (2562: 99-101)

1.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ มี 3 กิจกรรม ดังนี้

1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นการเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงาน การประชุมปฏิบัติการจะเป็นกิจกรรม 2 ส่วน คือ ทฤษฎีกับการปฏิบัติอย่างชัดเจน และผลการประชุมปฏิบัติการ สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติของผู้เข้ารับการอบรมโดยตรง ดังที่ พัฒนศักดิ์ ภูมิโคกรักษ์ (2552: 22-23) ได้กล่าวว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นการจัดประชุมขึ้นเพื่อเพิ่มหรือเสริมทักษะ บางเรื่องให้แก่ผู้เข้าร่วมประชุม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของราชน นาสมพงษ์ (2554: 19) ได้กล่าวว่า การประชุมที่มุ่งเน้นให้ผู้เข้าประชุมได้รับประสบการณ์ และสามารถนำประสบการณ์ ที่ได้ไปใช้หรือ มุ่งสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เกิดขึ้นในการประชุม เพื่อนำกลับไปใช้ ณ หน่วยงานเดิมของตน ทั้งนี้เนื่องมาจาก คนถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการบริหาร เพราะคนเป็นทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด และก่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร การพัฒนาระบบกำลังคนที่อยู่อย่างจำกัด ให้มีความสามารถได้หลายอย่าง และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงขึ้น การพัฒนาศักยภาพของกำลังคนสามารถ ทำได้โดยผ่าน กระบวนการฝึกอบรมหรือประชุมเชิงปฏิบัติการในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

2) กิจกรรมการพัฒนา เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อการป้องกันและการแก้ไขปัญหา ให้แก่นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา และกิจกรรมส่งเสริมให้กับนักเรียนกลุ่มปกติประกอบด้วย 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา และกิจกรรมส่งเสริม ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน นอกจากนี้ จะให้การปรึกษาเบื้องต้นแล้ว การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการช่วยเหลือนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ เพราะ จะทำให้การช่วยเหลือมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจของทุกคน รวมทั้งผู้ปกครองด้วย ครูที่ปรึกษาสามารถคิดพิจารณากิจกรรมเพื่อการแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้หลายแนวทาง (ไพรินทร์ โฉมพุดดี 2555: 13)

3) การกำกับติดตามผล เป็นกระบวนการเฝ้าติดตามการปฏิบัติงานของครู ที่ปรึกษา เพื่อให้ครูที่ปรึกษาสามารถปฏิบัติหน้าที่ ตามกระบวนการดำเนินงานของระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ได้อย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน โดยมอบหมายให้กับตัวแทน ฝ่ายต่าง ๆ กำกับติดตาม รายงานพฤติกรรมนักเรียน พร้อมกับให้คำชมเชยและให้กำลังใจนักเรียน ที่ปรับพฤติกรรมดีขึ้น ให้คำแนะนำนักเรียนที่ยังไม่ปรับพฤติกรรมและรับทราบข้อมูลเพื่อแจ้งผู้ปกครอง ต่อไป ดังที่ ราชน นาสมพงษ์ (2554: 23-24) ได้กล่าวไว้ว่าการกำกับติดตามเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร

ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับสายการบังคับบัญชาโดยผู้บริหารระดับต้นเกี่ยวข้องกับด้านปฏิบัติ ผู้บริหารระดับกลางจะเกี่ยวข้องด้านยุทธวิธีหรือด้านเทคนิคและผู้บริหารระดับสูงจะเกี่ยวข้องด้านกลยุทธ์

1.1.5 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) การดำเนินการ 5) การประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้สังเคราะห์รูปแบบตามแนวคิด Joyce and Weil (2000: 13-14); อีระ รุญเจริญ (2550: 101-103); สมาน อิศวภูมิ (2550: 76-84) ทิศนา แหมมณี (2559: 421) และวศินี รุ่งเรือง (2562: 242-256) เพื่อให้รูปแบบเป็นตัวกำหนดทิศทางของการดำเนินงานและเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้กำหนดแนวทางและรับทราบแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้

1.1.6 แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ผลการศึกษาพบว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นกระบวนการแก้ปัญหาอย่างมีระบบ มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการวางแผน (Planning) ขั้นการปฏิบัติ (Action) ขั้นการสังเกต (Observation) ขั้นการสะท้อนผล (Reflection) ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดของ Kemmis and McTaggart (1991: 169 -170); พรพิมล แพงงูษา (2557: 54-57); ศิวานนท์ สวยสว่าง (2553: 44-45) เพื่อนำมาใช้ในการวิจัยเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ และเป็นกระบวนการที่ผู้ปฏิบัติงานศึกษาการปฏิบัติงานของตนเอง โดยใช้ระเบียบวิธีวิทยาศาสตร์เพื่อค้นพบความจริงเกี่ยวกับสิ่งที่ปฏิบัติหรือเป็นการแก้ปัญหา

1.2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมา คือ ด้านการส่งต่อสภาพที่คาดหวังในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งต่อรองลงมา คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยรวม เมื่อจัดลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนและด้านการส่งต่อ ทั้งนี้เนื่องมาจากพื้นฐานทางด้านครอบครัวของนักเรียนแต่ละคนที่แตกต่างกัน การดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลจึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่ครูต้องรู้สภาพความเป็นอยู่ การเรียนรู้

และสุขภาพ ร่างกาย จึงควรกระทำด้วยความระมัดระวัง ครอบคลุมในทุก ๆ ด้านเพื่อเป็นการป้องกัน และแก้ปัญหา และเมื่อมีปัญหาที่รุนแรงหรือเกินกำลังที่ทางครูที่ปรึกษาหรือโรงเรียนแก้ไขแล้ว ต้องมีการส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโรงเรียนจึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานในการดำเนินการอย่างชัดเจน เพื่อให้ให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุธิตา พงษ์สวัสดิ์ และสายสุตา เตียเจริญ (2560: 96-97) พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของนพเกล้า ทองธรรมมา และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2562: 78-79) พบว่า สภาพปัจจุบันโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน และผลการวิจัยของสุภัทสร สุริยะ (2562: 99-101) พบว่า สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน

2. การสร้างรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

2.1 ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ที่พัฒนาขึ้นมี 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) การดำเนินการ 5) การประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์ เอกสารต่าง ๆ ที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม และจากการสังเคราะห์องค์ประกอบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ มาร่างเป็นรูปแบบ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดและหลักการอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่จะต้องได้รับการดูแลคุ้มครองและส่งเสริมให้มีการพัฒนาทั้งทางร่างกาย สังคม อารมณ์และสติปัญญาอย่างเต็มตามศักยภาพ ภายใต้ความมีวินัย ความเสมอภาค และเอกภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2546: 58-60) และสอดคล้องกับแนวคิดของ พรพิมล แพงงูง (2557: 11) กล่าวว่า กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบ มีขั้นตอนการดำเนินงาน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จะทำให้นักเรียนมีพัฒนาการและสามารถดำรงชีวิต

อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวรรณมา แสงสุริฉาย (2556: 90-91) พบว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบออนไลน์ที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบของระบบการวิจัย ประกอบด้วย ระบบย่อยซึ่งดำเนินการต่อเนื่องเป็นวงจร 4 ระบบ ได้แก่ ระบบการวางแผน ระบบการปฏิบัติการ ระบบตรวจสอบ ระบบสะท้อนผล ซึ่งทุกระบบมีขั้นตอนในการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผนขั้นปฏิบัติการ ขั้นตรวจสอบ และขั้นสะท้อนผล

2.2 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้สังเคราะห์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ในโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ประกอบด้วย 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ของครูที่ปรึกษา 2) กิจกรรมการพัฒนา เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ 3) การกำกับติดตามผล เพื่อติดตามการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามกระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ได้อย่างถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน จึงทำให้รูปแบบและร่างคู่มือการใช้รูปแบบเอื้อต่อการทำงานของครู ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปุณฺณศรีศรี พันธ์วัฒน์ (2560: 110-112) พบว่า รูปแบบมีความเป็นระบบ เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน มีความชัดเจนตรงกับความต้องการกระชับเวลา เอื้อต่อการทำงานของครู

3. การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

3.1 ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับสูงมาก คือ ครูที่มีพัฒนาการ และเมื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 นั่นคือ หลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม ทั้งนี้อาจเพราะการดำเนินงานตามรูปแบบและคู่มือการส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาระบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม เป็นการดำเนินการร่วมกันทั้ง 4 ฝ่าย คือ วิชาการ งบประมาณ บุคคล และบริหารทั่วไป ตลอดจนนักเรียนและผู้ปกครองร่วมปฏิบัติงานส่งเสริมสนับสนุน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลในระหว่างดำเนินการ และ

หลังดำเนินการ มีปัจจัยที่ป้อนเข้ากระบวนการการปฏิบัติงานที่มีขั้นตอนที่ชัดเจน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานในแต่ละบทบาทหน้าที่สามารถเรียนรู้ บูรณาการองค์ประกอบ/รายการ/แนวทางไปสู่การปฏิบัติจริงที่เป็นกระบวนการได้อย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และขั้นตอนการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ในคู่มือเป็นอย่างดี สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญฯ (2554: 105-106) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนโคกสะอาดวิทยา อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศ วิธีดำเนินการวิจัยใช้การวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ประกอบด้วยการวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนผล ผลการวิจัยพบว่าในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศเทคนิคการให้คำปรึกษา ทำให้ครูกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเฉพาะมีความเข้าใจในเรื่องของการรู้จักนักเรียนรายบุคคล และการคัดกรองนักเรียนได้ดีขึ้น แต่ยังไม่สามารถที่จะประสานงานและสื่อสารในการส่งต่อนักเรียนเพื่อแก้ปัญหา ผู้ร่วมวิจัยจึงได้ประชุมดำเนินการให้มีการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การนิเทศแบบมีส่วนร่วม โดยมีผู้นิเทศเป็นคณะกรรมการนิเทศของโรงเรียน จากการประชุมสรุปผลการพัฒนา ส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายมีความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติการให้คำปรึกษาช่วยเหลือนักเรียนได้ดีขึ้นและเมื่อวางระบบการทำงานให้ชัดเจนทุกขั้นตอน ครูสามารถปฏิบัติงานได้ตามบทบาทหน้าที่ได้ชัดเจนถูกต้องและรวดเร็ว สามารถประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องและส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาได้อย่างทันท่วงที เป็นผลดีต่อการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

3.2 ผลการดำเนินงานในวงรอบที่ 1 พบว่า ครูที่ปรึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจ ขั้นตอนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้น สามารถคัดกรองนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาได้ และหลังจากที่ดำเนินกิจกรรมทั้ง 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง และกิจกรรมเพื่อนที่ปรึกษา กับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา จำนวน 58 คน พบว่า นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา มีจำนวนลดลงเหลือ 38 คน คิดเป็นร้อยละ 65.52 ซึ่งต้องได้รับการพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2 ต่อไป ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้วิจัยได้นำ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมการพัฒนา และการกำกับติดตามผล มาปฏิบัติจริงกับครูที่ปรึกษาเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการระบบการดูแลนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ตามรูปแบบ PAOR Cycle Model 4 ขั้นตอนได้แก่

ขั้นการวางแผน (Planning) ขั้นการปฏิบัติ (Action) ขั้นการสังเกต (Observation) ขั้นการสะท้อนผล (Reflection) ทำให้มีผลการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุวรรณา แสงสุริฉาย (2556: 90-91) พบว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบออนไลน์ที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบของระบบการวิจัย ประกอบด้วย ระบบย่อยซึ่งดำเนินการต่อเนื่องเป็นวงจร 4 ระบบ ได้แก่ ระบบการวางแผน ระบบการปฏิบัติการ ระบบตรวจสอบ ระบบสะท้อนผล

ซึ่งทุกระบบมีขั้นตอนในการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผนขั้นปฏิบัติการ ขั้นตรวจสอบ และขั้นสะท้อนผล ผลการใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบออนไลน์ ส่งผลต่อการพิทักษ์คุ้มครองและดูแลอย่างทั่วถึง การส่งเสริมให้เกิดภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิตและปรับตัว การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเองและสังคม การพัฒนาอย่างรอบด้าน และได้ข้อค้นพบใหม่คือ การพัฒนาความรู้และทักษะในบทบาทหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความตระหนัก เกิดการยอมรับ และปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มแข็ง

3.3 ผลการดำเนินงานในวงรอบที่ 2 พบว่า นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น หลังจากที่ได้รับการส่งเสริมพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ด้วยกิจกรรมพัฒนาที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นแล้ว นักเรียนเกิดความตระหนักและแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้ถูกวิธีมากขึ้น ทำให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา จำนวน 58 คน สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์มาเป็นกลุ่มปกติได้ จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 94.83 เหลือเพียง 3 คน คิดเป็นร้อยละ 5.17 ที่ต้องได้รับการพัฒนาต่อเนื่องต่อไป ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้นำข้อค้นพบในวงจที่ 1 มาพัฒนาต่อเนื่องดังนี้

3.3.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 เกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ทำให้นักครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจขั้นตอนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่มากขึ้น โดยวิเคราะห์จากผลการทำแบบทดสอบเพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจหลังประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ครูที่ปรึกษาสามารถทำคะแนนผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกคนและด้านการฝึกปฏิบัติ ครูที่ปรึกษาสามารถนำข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน โดยการศึกษาจากระเบียบสะสมแบบประเมินตนเอง (SDQ) การสัมภาษณ์ เพื่อหาข้อมูลพื้นฐานด้านความสามารถ สุขภาพ และครอบครัว และนำข้อมูลมาวิเคราะห์และดำเนินการต่อด้านการคัดกรองนักเรียน คัดแยกกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่และให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มปัญหาสามารถปรับพฤติกรรม

ไปในทางที่ดีขึ้นได้ ซึ่งถือเป็นการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ของโรงเรียนให้ไปในทิศทางที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของราชน นาสมพงษ์ (2554: 19) ได้กล่าวว่า การประชุมที่มุ่งเน้นให้ผู้เข้าประชุมได้รับประสบการณ์ และสามารถนำประสบการณ์ที่ได้ไปใช้หรือมุ่งสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ให้เกิดขึ้นในการประชุม เพื่อนำกลับไปใช้ในหน่วยงานเดิมของตนเอง การประชุมเชิงปฏิบัติการจึงเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกษมสุข อันตรระโลก, สายันต์ บุญใบและอนุรักษ์ อุปพงษ์ (2557: 89-92) พบว่า ครูที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการสูงกว่าก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการและผลการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 0.24 ดังนั้นครูที่ปรึกษาสามารถจัดกิจกรรมการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนได้รับการดูแลและช่วยเหลือตรงตามสภาพปัญหาและความต้องการ

3.3.2 กิจกรรมการพัฒนา ได้แก่ กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง กิจกรรมนักเรียน เพื่อนที่ปรึกษาและกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ เป็นการจัดการกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้แก่นักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ที่ได้จากการคัดกรองนักเรียน ให้มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น โดยกิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง มีเป้าหมายเพื่อให้ครูที่ปรึกษา ได้พบปะสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ที่ได้จากการคัดกรอง เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง เป็นการสร้างความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาเด็กในทิศทางเดียวกัน โดยกำหนดปฏิทินและกำหนดกิจกรรมการดำเนินงาน คือ การส่งหนังสือเชิญประชุมผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหามาพบปะพูดคุยแนวทางการแก้ปัญหาาร่วมกัน การสร้างไลน์กลุ่มผู้ปกครอง และการสื่อสารผ่านทางโทรศัพท์ในกรณีมีปัญหาอย่างเร่งด่วน ผลจากการกิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง พบปัญหา คือ ผู้ปกครองบางรายไม่มีเวลาเข้าร่วมประชุม บางรายไม่ได้รับหนังสือเชิญจากทางโรงเรียนอันเนื่องจากนักเรียนไม่นำไปให้หรือบางรายได้รับแต่ไม่มาตามวันเวลาที่กำหนด และบางรายไม่ได้เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต จึงขาดการติดต่อกับไลน์กลุ่มผู้ปกครอง จึงทำให้การจัดกิจกรรมไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ จึงปรับเปลี่ยนกิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครองนักเรียน มาใช้กิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ที่มุ่งปรับพฤติกรรมนักเรียนในด้านการปรับตัวเองในชีวิตประจำวัน การเรียน ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะการป้องกันตนเองจากปัญหาสิ่งเสพติด คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 12 ประการ ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ทำให้ผู้วิจัยทราบข้อมูลพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น และจำนวนนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาลดลง บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของถาวรีย์ เสนคราม (2555: 84-88) พบว่า การพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้กลยุทธ์โปรแกรมคัดกรองนักเรียน กิจกรรมพัฒนาและนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ทำให้นักเรียนมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ 2552: 1) ได้ทบทวนการดำเนินงานการป้องกันการแก้ไขปัญหานักเรียนโดยใช้กระบวนการที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 โดยเห็นว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่กรมสามัญศึกษา และกรมสุขภาพจิตได้ร่วมกันพัฒนาขึ้น เป็นกระบวนการที่เหมาะสม ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนควรมีบุคคล 5 กลุ่มที่มีบทบาทสำคัญต่อการทำหน้าที่ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา เครือข่ายผู้ปกครองและนักเรียน และกรมสุขภาพจิต (2544: 42) กล่าวว่า กระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นความรับผิดชอบของครูที่ปรึกษาในการประสานงานหรือขอรับการสนับสนุนจากผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องรวมทั้งผู้ปกครอง ซึ่งการป้องกันและแก้ไขปัญหามีความจำเป็นอย่างมากสำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา การประสานงานกับครูและผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ เพื่อการจัดกิจกรรมสำหรับการป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียน กิจกรรมการพัฒนาจึงเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3.3.3 การกำกับติดตามผล มีเป้าหมายในการติดตามการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา เพื่อให้ครูที่ปรึกษาสามารถปฏิบัติหน้าที่ ตามกระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ได้อย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีการนิเทศตรวจสอบและประชุมเพื่อร่วมระดมแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นร่วมกัน ทำให้ปัญหาได้รับแก้ไขได้ทันท่วงที และกระตุ้นในการดำเนินงานของคณะครูในการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่และเครื่องมือในการจัดกิจกรรมได้รับการพัฒนาให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบันกับปัญหาของนักเรียน เน้นการส่งต่อนักเรียน ให้เป็นการส่งต่อภายใน และติดตามผลการส่งต่อว่านักเรียนได้รับการพัฒนาดีขึ้น อีกทั้งได้จัดส่งครูเข้ารับการอบรมความรู้เรื่องการให้คำปรึกษา ซึ่งเน้นเป็นการให้คำปรึกษา เพื่อการสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นกับนักเรียนในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ถูกวิธี พร้อมกับการประสานงาน

กับผู้ปกครองให้ติดตามพฤติกรรมของนักเรียนว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด ผลการดำเนินการกำกับติดตามผล พบว่าครูที่ปรึกษาทุกคนดำเนินการอย่างเป็นระบบ และมีขั้นตอนตามแผนปฏิบัติการ จนทำให้พฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาที่มีจำนวนที่ลดลง ซึ่งสอดคล้องกับการใช้กลยุทธ์การกำกับติดตามผลของ อรรถ ชออินทรวงศ์ (2554: 101-104) ได้แก่ กิจกรรมการตรวจสอบแผนตรวจสอบการออกแบบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การกำหนดวิธีมาตรฐาน การกำหนดเครื่องมือการออกแบบ การกำหนดวิธีมาตรฐาน และการกำหนดปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการบันทึกผลการปฏิบัติกิจกรรม ส่งผลนักเรียนในชั้นเรียนที่มีปัญหาที่ตนเองไม่สามารถแก้ไขได้ไปยังบุคคลที่มีความสามารถเฉพาะด้านและมีการบันทึกการส่งต่อนักเรียน ทำให้การดำเนินการพัฒนางานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สามารถพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างดี จึงควรส่งเสริมสนับสนุนให้นักกลยุทธ์ดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับโรงเรียนอื่นต่อไป

4. การประเมินรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิกฤติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

4.1 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิกฤติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานร่วมกัน โดยอาศัยกระบวนการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ได้เข้าร่วมการพัฒนาโดยใช้การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิกฤติใหม่ ตามความต้องการที่มีความเหมาะสมกับบริบทของตนเอง การได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้/นำเสนอผลการดำเนินการ ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน เกิดบรรยากาศที่ดีเอื้อต่อการทำงานร่วมกัน มีความเข้าใจหลักการและวิธีการปฏิบัติงานที่เป็นแนวทางชัดเจน ตลอดจนสามารถประสานการทำงานร่วมกันได้อย่างเป็นอย่างดี สอดคล้องกับ บุญชูศรี มณีรัตน์ (2560: 110-112) ได้ศึกษาการพัฒนาในรูปแบบการบริหารจัดการงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนพร้าววิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า 1) การทดลองใช้รูปแบบโดยครูหัวหน้าระดับพบว่า รูปแบบมีความเป็นระบบ เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน มีความชัดเจน ตรงกับความต้องการกระชั้นเวลา เอื้อต่อการทำงานของครูแต่คู่มือการใช้ไม่เอื้อต่อผู้สูงวัย 2) การใช้รูปแบบโดยครูที่ปรึกษา พบว่า มีความพึงพอใจต่อการใช้งานโปรแกรมพร้าว

คัดกรองโดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด มีความพึงพอใจต่อการใช้คู่มือโปรแกรมพรั้วคัดกรองโดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด และมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการบริหารจัดการงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน โดยรวมอยู่ระดับ มากที่สุด 3) การศึกษาความพึงพอใจในรูปแบบการบริหารจัดการงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนพรั้ววิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ครูกลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารจัดการงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียนโดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด

4.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม พบว่า ครูและผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โดยใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม เมื่อดำเนินการพัฒนาทั้ง 2 วงรอบแล้ว พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ทั้ง 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ โดยแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ในการพัฒนา ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมการพัฒนา ได้แก่ กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา กิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่และการกำกับติดตามผล เป็นกิจกรรมในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปในทิศทางที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ภัชริญา วรณอ่อน (2555: 94-95) พบว่า การพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้ กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ และกิจกรรมการพัฒนา ทำให้ครูที่ปรึกษามีทักษะการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดำเนินงานอย่างเป็นระบบทุกขั้นตอนมากยิ่งขึ้น ทุกคนมีความกระตือรือร้น ตระหนักและเห็นความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้น ทำให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีกิจกรรมการพัฒนาอย่างชัดเจน นำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และทำให้นักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาลดลง ครูและผู้ปกครองจึงมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนากลยุทธ์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของบุศย์รินทร์ จะแรมรัมย์ (2554: 96-99) ที่ใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมการพัฒนาและการ

กำกับติดตามผล พบว่า ครูมีความรู้ ความเข้าใจระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพิ่มมากขึ้น สามารถให้บริการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ส่งผลให้นักเรียนในกลุ่มเสี่ยงลดลง เหลือเพียงส่วนน้อยที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และครูและผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปุณฺณชรีศรี พันธ์วัฒน์ (2560: 110-112) พบว่า ครูกลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารจัดการงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียนโดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด

4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมพัฒนา โดยใช้วงจรวิจัยเชิงปฏิบัติการ 2 วงรอบ ดังนี้ วงรอบที่ 1 ได้แก่ กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง และกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้แก่ นักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ที่ได้จากการคัดกรองนักเรียน ให้มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น วงรอบที่ 2 ได้แก่ กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา และกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อปรับพฤติกรรมนักเรียนในด้านการปรับตัวเองในชีวิตประจำวัน การเรียน ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะการป้องกันตนเองจากปัญหาสิ่งเสพติด คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม 12 ประการ ผลการดำเนินงานทำให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหาเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น และจำนวนนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาลดลง บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับการดำเนินงานของ ภัชริญา วรรณอ่อน (2555: 94-95) ที่ได้ดำเนินการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบัวงามวิทยา อำเภอดงหลวง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้วงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 2 วงรอบและใช้กลยุทธ์กิจกรรมพัฒนา ทำให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีกิจกรรมการพัฒนาอย่างชัดเจน นำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาลดลงเหลือเพียง 2 คน ที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จากการจัดกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม แสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหามีความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม จึงทำให้มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุศย์รินทร์ จะแรมรัมย์ (2554: 96-99)

ที่ได้ใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะการนำรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคมไปใช้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาถือว่าเป็นกุญแจสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จ เพราะนอกจากจะปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของสถานศึกษาแล้ว ยังเป็นจุดเชื่อมโยงของนโยบายกับการปฏิบัติที่ใกล้ชิดกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมากที่สุด

1.2 ผู้บริหารหน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาควรนำรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคมที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ไปศึกษาและนำเอารูปแบบไปปรับปรุงและพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนมัธยมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ควรทำด้วยความตั้งใจเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการนำมาพัฒนาและแก้ไขปัญหาาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่

2.2 ผู้บริหารหรือผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ควรให้ความสำคัญในการปฏิบัติงาน และการทำกิจกรรมของครูที่ปรึกษา ควรมีการนิเทศกำกับติดตามผลอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

2.3 ครูที่ปรึกษาจะต้องร่วมมือกัน มีการประชุมปรึกษาหารือ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อประสิทธิภาพของงานที่ดีขึ้น

2.4 การให้ผู้ปกครองทุกคนได้มีส่วนร่วมในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ จะทำให้นักเรียน ผู้ปกครอง ครู โรงเรียน มีความเข้าใจและสานสัมพันธ์กันได้ดีขึ้น

2.5 ควรมีการอบรมเทคนิคการให้คำปรึกษาหลากหลายวิธีและต่อเนื่อง สม่่าเสมอ เพราะปัญหาของนักเรียนมีการพัฒนาขึ้นมากในสังคมไทยแลนด์ 4.0 การให้คำปรึกษาต้องมีความรู้ และเทคนิคการให้คำปรึกษาที่ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์

2.6 ควรนำกระบวนการเสริมแรงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการพัฒนาเพื่อให้เกิดแรงจูงใจ ในการเข้าร่วมกิจกรรม

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาและพัฒนาารูปแบบกิจกรรมการพัฒนาที่มีความหลากหลายและแก้ปัญหา นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างตรงจุด

3.2 ควรศึกษาพฤติกรรมด้านอื่น ๆ ของนักเรียน เพื่อใช้ประกอบข้อมูลในการพัฒนาระบบการดูแลนักเรียนของครูที่ปรึกษา และความสมบูรณ์ของข้อมูล

3.3 ควรขยายผลการศึกษารูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม เข้าไปผสมผสานในแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาและเชื่อมโยงไปยังส่วนงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับการขับเคลื่อนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ให้มีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

- เกษมสุข อันตระโลก, สายันต์ บุญใบ และอนุรักษ์ อุปพงษ์. การพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสว่างแดนดิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2557.
- เดชา จันทร์อากาศ. การพัฒนาบุคลากรในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนห้วยแถลงพิทยาคม อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.
- เพ็ญผกา กาญจนภาส. การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2560.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. คู่มือการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2549.
- ไพรินทร์ โฉมพุดดี. การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนน้ำสวยวิทยา อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2555.
- กษมา วรวรรณ ณ อยุรยา. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ, 2547.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. คู่มือการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้วิกฤตสังคม. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์, 2546.
- . แนวทางการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2547.
- . มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2552.
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550- 2554. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550.

- ฉลาด จันทร์สมบัติ. การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้องค์กรชุมชน. วิทยานิพนธ์การศึกษา
ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.
- ณัฐรดา วงษ์นายะ. การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้เครือข่ายสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน ภาคเหนือ.
วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555.
- ถาวรีย์ เสนคราม. การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนพิบูล
มังสาหาร สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2555.
- ทวีวรรณ อินดา. การพัฒนารูปแบบที่มีประสิทธิภาพของการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษา
ของรัฐ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัย
ศิลปากร, 2550.
- ทีศนา เขมมณี และคณะ. ศาสตร์การสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ด่านสุทธาการพิมพ์ จำกัด,
2548.
- ธัญญรัตน์ ฐานวิเศษ. การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน
โคกสะอาดวิทยา อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2554.
- ธีรวิฑูรย์ ชมใจ. การพัฒนารูปแบบความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคี. วิทยานิพนธ์
การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2554.
- ธีระ รุญเจริญ. ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ:
ข้าวฟ่าง, 2550.
- นพเกล้า ทองธรรมมา และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ. “การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม
เขต 3,” วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์. 7, 5 (พฤษภาคม 2563): 264-278.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2556.
- บุศย์รินทร์ จะแรมรัมย์. การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน
บ้านหนองไผ่ อำเภอหนองกุง จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2554.
- ประวิต เอราวรรณ์. การวิจัยการศึกษาเบื้องต้น. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2545.

- บุญศรีศรี พันธ์วัฒน์. การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการ
คัดกรองนักเรียนของโรงเรียนพร้าววิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2560.
- พงศ์ทัศ วนิชานันท์. การศึกษาพื้นฐานในยุค โควิด-19: จะเปิด-ปิดโรงเรียนอย่างไร?. (ออนไลน์)
2563 (อ้างเมื่อ 3 มีนาคม 2564). จาก <https://tdri.or.th/2020/05/basic-education-in-covid-19-crisis-reopening-school-after-lockdown>
- พรพิมล แพงภูงา. การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนโนนแท่นพิทยาคม
อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2557.
- พรพิมล ยาปิ่น. การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโคกม่วงศึกษา
อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.
- “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542,” ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 116. ตอนที่ 74 ก. หน้า 2-3.
19 สิงหาคม 2542.
- พัฒนศักดิ์ ภูมิโคกรักษ์. การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านซัพพลู
อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.
- พิสิฐ เทพไกรวัล. การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียน
ประถมศึกษาขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2554.
- พีรพัฒน์ ใจแก้วมา. การศึกษาพฤติกรรมการดำรงชีวิตแบบปรกติใหม่ของประชาชนชาวไทยระหว่าง
วิกฤตโควิด-19. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัย
นเรศวร, 2563.
- ภัชริญา วรรณอ่อน. การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบัวงาม
วิทยา อำเภอเดชอุดม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2555.
- ยุทธนา สัตพันธ์. การพัฒนาบุคลากรด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1
(สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุบลรัตน์) เทศบาลเมืองชุมแพ อำเภอชุมแพ จังหวัด
ขอนแก่น. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม, 2554.

- รัตน์ะ บัวสนธ์. การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ: คำสมัย, 2552.
- ราชัน นาสมพงษ์. การพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเจียงทองพิทยาคม อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2554.
- วศินี รุ่งเรือง. รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันผ่านชุมชนการเรียนรู้เชิงวิชาชีพที่ส่งเสริมศิลปะการสอนของครู. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2562.
- วาโร เฟิงสวัสดิ์. “การวิจัยพัฒนารูปแบบ,” วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 9, 44 (กันยายน-ตุลาคม 2555): 1-16.
- วิชาการ, กรม. เอกสารการประกันคุณภาพการศึกษาภายในในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน : กรอบแนะแนวดำเนินการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545.
- วิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนัก. การประชุมปฏิบัติการพัฒนาความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4 ภูมิภาค คู่มือการจัดอบรมยุวชนแนะแนว. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2550.
- ศักดิ์ดา สถาพรวงษา. การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.
- ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ. ทฤษฎีการประเมิน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- ศิวานนท์ สวยสว่าง. การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2547.
- . คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545.
- สกุลการ สังข์ทอง. การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบ MECCA สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2562.

- สดชื่น ดวงคำน้อย. การพัฒนาครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนโพนงาม
พิทยานุกูล จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2554.
- สมนึก ภัททิยธนี. การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กาศสินธุ์: ประสานการพิมพ์, 2551.
- สมาน อัสวภูมิ. “การใช้วิจัยพัฒนารูปแบบในวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก,” วารสารมหาวิทยาลัย
ราชภัฏอุบลราชธานี. 2, 2 (2550): 76-84.
- สัมฤทธิ์ หัวหาญ. รูปแบบการจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุดร เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2558.
- สุภาพจิต, กรม. คู่มือการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยม
ศึกษาปีที่ 1-6). กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก,
2546.
- . คู่มือครูที่ปรึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ: ยูเรนัสอิมเมจกรุ๊ป, 2544.
- สุธิดา พงษ์สวัสดิ์ และสายสุดา เตียเจริญ. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำ
คุณหญิงเนื่องบุรี. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2560.
- สุภัทสร สุริยะ. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดกรุงเทพ
มหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและผู้นำ
ทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม, 2562
- สุรรัตน์ นนท์ตุลา. การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2557.
- สุวรรณ แสงสุริยา. การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบออนไลน์ในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 2556.
- อรชร ชอันทรวงศ์. การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2554.
- อุทุมพร จามรมาน. การประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษาตามเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

- Anderson, T.P. **Using models of Instruction.** In C.R. Dills and A.J. Romis Zowski (eds.), **Instructional Development Paradigms.** Englewood Cliffs, NJ: Education Technology Publications, 1997
- Biddle, Virginia Sue. "Student Assistance Program Outcomes of Students at Risk for Suicide," **Dissertation Abstracts International.** 69, 8 (February 2009): unpagued.
- Brown, H. **Principles of Language learning and Teaching.** n.p.: Englewood Cliffs, 1980.
- Glazier, Shana Yvette. "General Educators' Perceptions of At-risk Students and Self-Perceived Efficacy in Relationship to Participation in a Student Assistance Team Model," **Dissertation Abstracts International.** 70, 1 (December 2004): 145-146.
- Good. C.V. **A Dictionary of Education.** New York: McGraw-Hill, 1973.
- Husen and Postlethwaite. **The International Encyclopedia of Education.** 2nd ed. New York: Pergamon Press Inc, 1994.
- Ivancevich, J.H. et al. **Management: Principles and Functions.** 4th ed. Boston, MA: Richard D. Irwin, 1989.
- Joyce, B., and Weil, M. **Model of teaching.** 3rd ed. New Delhi: Prentice Hall, 1990.
- Keeves, P.J. **Educational Research, Methodology and Measurement: An International Handbook.** Oxford: Pergamon Press, 1988.
- Kemmis and McTaggart. **The Action Research Planner.** Victoria: Deakin University, 1991.
- Kemmis, S. and R. McTaggart. **The Action Research Planner.** 3rd ed. Victoria: Deakin University Press, 1988.
- Kosse, Stacy. "Integrity of SAT Interventions: Relationship of Components to Student Outcomes," **Dissertation Abstracts International.** 67, 7 (January 2007): 200-203.
- Langbell, Lurline Jante. "Collaborative Quality Assurance Policy Development for Private to Public Post-secondary Articulation," **Masters Abstracts International.** 44, 1 (February 2006): 57.
- Mckeman. **Curriculum Action Research.** London: Kogan Page, 1996.

- Mescon, Michael H., Albert, Michael. and Khedouri, Franklin. **Management: Individual and Organizational Effectiveness.** New York: Harper and Row, 1985.
- Raj, M. **Encyclopedia Eictionary of Psychology and Education.** New Delhi: ANMOL Publications PVT, 1996.
- Smith, E.W. et al. **The Education's Encyclopedia.** New York: Prentices-Hall, 1980.
- Stoner, A.F. and Wankel, C. **Management.** 3rd ed. New Delhi: Prentice-Hill, 1986.
- Torres Rodriguez, Leslie. "Examining the perceived effectiveness of Student Assistance Programs," **Dissertation Abstracts International.** 69, 7 (January 2008): 137-139.
- Walton, Connie. "The Effectiveness of Using a Student Monitoring System to Improvea School District's State Test Scores," **Dissertation Abstracts International.** 67, 12 (January 2006): 204-208.
- Willer D. **Scientific Sociology: Theory and Method.** Englewood Cliff, N.J.: Prentice-Hall, 1986.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการศึกษาแนวทางในการพัฒนา
ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

1. ดร. เอกลักษณ์ พละศักดิ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี
อำนาจเจริญ วิทยฐานะรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาชำนาญการพิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา
2. นายองอาจ จุ่มสีมา ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียน
ลือคำหาญวารินชำราบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
อุบลราชธานี อำนาจเจริญ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา
3. รศ.ดร. อุดมพันธ์ พิซประเสริฐ อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยการวัด
และประเมินผล
4. นายสมโภชน์ หลักฐาน ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ
ติดตามและประเมินผลการจัด การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านระบบ
การดูแลช่วยเหลือนักเรียน
5. นายชัยโย เสาวเวียง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย อำเภอเมืองศรีสะเกษ
จังหวัดศรีสะเกษ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เรื่อง รูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่
โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ พิชญากิรัตน์ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
2. นายอนุศักดิ์ พันธุ์งาม ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอนุบาลวัดพระโต
อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ
3. ดร.นริศ อัมภรัตน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนกัณฑ์ธรรมณ์ อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ
4. นายสุรชาติ ทอนศรี ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอนุบาลศรีสะเกษ
อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ
5. ดร.อิชยา พรหมสามสี ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านร่องสะอาด อำเภอพยุห์
จังหวัดศรีสะเกษ

**รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ
(Connoisseurship) การพัฒนารูปแบบการพัฒนาระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร**

1. รองศาสตราจารย์ ดร.จิณณวัตร ประโคทัง นายกษมาคมผู้ประกอบวิชาชีพอำนวยการการศึกษา
แห่งประเทศไทย
2. ดร.พิสิฐ รักพรม รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ศรีสะเกษ ยโสธร
3. นายสิทธิพงษ์ สุพรม ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
4. นายณัฐพล พรหมลี ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
5. นายชัยยา บัวหอม ผู้อำนวยการโรงเรียนน้ำเกลี้ยงวิทยา อำเภอเมืองศรีสะเกษ
จังหวัดศรีสะเกษ
6. นายชัยโย เสาวเวียง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย
อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ
7. นายเรณู คำไสย ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพยุห์วิทยา
อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ
8. นางสาวศิลทวิ บุญสมศรี ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนโนนเพ็ญวิทยาคม
อำเภอพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ
9. นางปองกมล แก้วคุณ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย 2 ห้วยคล้า
อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ
10. นายธนากรักษ์ นาจำปา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย 2 ห้วยคล้า
อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ
11. นายวิรัตน์ กตะศิลา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนไกรภักดีวิทยาคม
อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ
12. นายประสิทธิ์ เจริญสุข ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนไกรภักดีวิทยาคม
อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ระยะเวลาที่ 1

แบบวิเคราะห์เอกสาร การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

คำชี้แจง แบบวิเคราะห์เอกสารเพื่อการวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
สำหรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชนิดเอกสาร	☐ บทความ ☐ รายงานการวิจัย/วิทยานิพนธ์ ☐ ตำรา/หนังสือ ☐ รายงาน/คู่มือ/เอกสารต่าง ๆ ของหน่วยงาน ☐ อื่น ๆ ระบุ.....
2. รายการอ้างอิง	☐ บทความ ☐ รายงานการวิจัย/วิทยานิพนธ์ ☐ ตำรา/หนังสือ ☐ รายงาน/คู่มือ/เอกสารต่าง ๆ ของหน่วยงาน ☐ อื่น ๆ ระบุ.....
3. ประเด็นที่ศึกษา	☐ บทความ ☐ รายงานการวิจัย/วิทยานิพนธ์ ☐ ตำรา/หนังสือ ☐ รายงาน/คู่มือ/เอกสารต่าง ๆ ของหน่วยงาน ☐ อื่น ๆ ระบุ.....
4. สรุปเนื้อหาสำคัญ	☐ บทความ ☐ รายงานการวิจัย/วิทยานิพนธ์ ☐ ตำรา/หนังสือ ☐ รายงาน/คู่มือ/เอกสารต่าง ๆ ของหน่วยงาน ☐ อื่น ๆ ระบุ.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามชนิดแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ต (Likert) ใน 5 ด้าน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ปัญหาและด้านการส่งต่อ

2. การตอบแบบสอบถามฉบับนี้ใช้สำหรับหาข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้นไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่าน

3. ขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อและตรงกับสภาพความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามครั้งนี้ จะนำไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์และจะนำเสนอผลงานในภาพรวมเพื่อการวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

พรศักดิ์ อุ่นใจ

ตอนที่ 1

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความตามสภาพจริง

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่า 30 ปี

ระหว่าง 30-50 ปี

50 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

เรื่อง **ความคิดเห็นและแนวทางในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร**

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-สกุล.....สถานที่ทำงาน.....

ตำแหน่ง.....วันเวลาที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด และรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

1. ท่านคิดว่าหลักการ แนวคิด ทฤษฎีใดบ้างที่เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่มีความสำคัญอย่างไร และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาครูได้อย่างไร

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่ารูปแบบ วิธีการ และเทคนิคการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ใดบ้างที่เหมาะสมสำหรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่ารูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ควรมียุทธศาสตร์ประกอบและกระบวนการดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

5. ท่านคิดว่าแนวทางการวัดและประเมินผลความรู้ความสามารถของครูในการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ควรมีลักษณะอย่างไร ควรเลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลประเภทใดจึงจะเหมาะสม

.....

.....

.....

แบบการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

เกี่ยวกับรูปแบบ และคู่มือการพัฒนาแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

คำชี้แจง

1. ประเด็นคำถามและการสัมมนานี้ใช้สำหรับการประชุมเพื่อสัมมนาเกี่ยวกับรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

2. ผู้เข้าประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการพัฒนาแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านความรู้ความสามารถด้านกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หรืออาจารย์มหาวิทยาลัยด้านวิจัยการศึกษา/วิจัยประเมินผล/วัดผลการศึกษา จำนวน 12 คน

3. ผู้ดำเนินการประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ คือ ผู้วิจัยในการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

4. ในกรณีที่มีประเด็นที่เกิดขึ้นใหม่ระหว่างการประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญให้ผู้เข้าร่วมประชุมให้ข้อคิดเห็นในประเด็นนั้น ๆ เพื่อให้ได้รายละเอียดของเนื้อหาให้มากที่สุด

การนำเสนอข้อมูลเบื้องต้นของผู้วิจัย

1. ชื่องานวิจัย การพัฒนาแบบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

2. วัน เดือน ปี.....

3. สถานที่ประชุมสัมมนา.....

การดำเนินการสัมมนา

ผู้วิจัย 1. กล่าวแนะนำตัว / ผู้ดำเนินการ / ผู้เข้าร่วมประชุม

2. กล่าวแนะนำการวิจัย ชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

3. ระเบียบวิธีการและเวลาโดยประมาณที่ใช้ในการประชุมสัมมนา

4. บันทึกการสนทนาตามแบบบันทึกผลการประชุมสัมมนา

ประเด็นการสัมมนา

ประเด็นที่ 1 องค์ประกอบของรูปแบบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม มีความครบถ้วน สมบูรณ์หรือไม่

ประเด็นที่ 2 แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ควรมีประเด็นใดที่ต้องเพิ่มเติม

ประเด็นที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม มีอะไรเพิ่มเติมอีกบ้าง

ประเด็นที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ปิดการประชุมการสัมมนา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่ร่วมสัมมนาเกี่ยวกับรูปแบบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคมไว้ ณ โอกาสนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ระยะที่ 2

แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีองค์ประกอบดังนี้

1. หลักการ
2. วัตถุประสงค์
3. เนื้อหา
4. การดำเนินการ
5. การประเมินผล
6. เงื่อนไขความสำเร็จ

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2. ขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของแต่ละรายการ ซึ่งเป็นส่วนประกอบรูปแบบที่พัฒนาขึ้น และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตาม “ระดับความเหมาะสม” ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยกำหนดเกณฑ์ให้คะแนน 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 1 รูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ข้อ	รายการ	ระดับความเหมาะสม					ความคิดเห็น เพิ่มเติม
		5	4	3	2	1	
	หลักการ						
1.	หลักการของรูปแบบสามารถนำมาใช้ได้						
2.	หลักการของรูปแบบเหมาะสมกับรูปแบบ						
3.	หลักการของรูปแบบมีความครอบคลุม						
	วัตถุประสงค์						
4.	วัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกับหลักการ						
5.	วัตถุประสงค์ครอบคลุมประเด็นปัญหา ในการพัฒนารูปแบบ						
6.	วัตถุประสงค์ระบุสิ่งที่เกิดขึ้นในตัวครู						
	เนื้อหา/ความรู้						
7.	เนื้อหามีความชัดเจน ครอบคลุม						
8.	เนื้อหามีความเหมาะสมกับวิธีการจัดกิจกรรม						
9.	เนื้อหาสอดคล้องกับหลักการที่กำหนดไว้						
	การดำเนินการ						
10.	การจัดกิจกรรมมีความเป็นไปได้ที่จะบรรลุ วัตถุประสงค์						
11.	การจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม						
12.	การจัดกิจกรรมสอดคล้องกับหลักการ ที่กำหนดไว้						
	การประเมินผล						
13.	วิธีการวัดสอดคล้องกับวัตถุประสงค์						
14.	เครื่องมือวัดสอดคล้องกับสิ่งที่วัด						
15.	เกณฑ์การประเมินสามารถนำไปใช้ได้จริง						

แบบประเมินความเหมาะสม
ของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานะ
วิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีองค์ประกอบดังนี้

- 1) ความเป็นมา/วัตถุประสงค์ของคู่มือการใช้รูปแบบ
- 2) คำชี้แจงของคู่มือการใช้รูปแบบ
- 3) แผนการดำเนินการจัดกิจกรรม
- 4) เนื้อหาของรูปแบบ
- 5) เครื่องมือการวัดและประเมินผล

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2. ขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของแต่ละรายการ ซึ่งเป็นส่วนประกอบคู่มือการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตาม “ระดับความเหมาะสม” ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยกำหนดเกณฑ์ให้คะแนน 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 1 คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียน
โนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ข้อ	รายการ	ระดับความเหมาะสม					ความคิดเห็น เพิ่มเติม
		5	4	3	2	1	
1	ความเป็นมา/วัตถุประสงค์ของคู่มือการใช้ รูปแบบ						
2	คำชี้แจงของคู่มือการใช้รูปแบบ						
3	แผนการดำเนินการจัดกิจกรรม						
4	เนื้อหาของรูปแบบ						
5	เครื่องมือการวัดและประเมินผล						

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ระยะที่ 3

แบบทดสอบก่อน - หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความรู้ ความเข้าใจในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ของครูที่ปรึกษาโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ ก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ
2. ข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบนี้ จะนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ
3. ข้อสอบมีทั้งหมด 6 จุดประสงค์ จำนวนข้อสอบ 23 ข้อ
4. ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

จุดประสงค์ที่ 1 ความสำคัญและความจำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่

1. ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตถือว่าเป็นบทบาทหน้าที่หลักของใคร
ในโรงเรียน
 - ก. เพื่อนนักเรียน
 - ข. ครูประจำวิชา
 - ค. ครูที่ปรึกษา
 - ง. ผู้ปกครองนักเรียน
2. ข้อใดที่ไม่ใช่แนวคิดที่ทำให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบผลสำเร็จ
 - ก. มนุษย์แต่ละคนมีความเป็นปัจเจกบุคคล
 - ข. มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต
 - ค. ยึดหลักการและทฤษฎีเพื่อเป็นบรรทัดฐานในการดำเนินงาน
 - ง. ความสำเร็จของงานจะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมทั้งร่วมคิด ร่วมใจ ร่วมทำของทุกคน
3. การดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบเพื่อให้เกิดผลในข้อใด
 - ก. การยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - ข. การยึดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - ค. การประกันคุณภาพการศึกษา
 - ง. การตอบรับของผู้ปกครอง, นักเรียนและครู

4. ข้อใดที่ไม่ใช่ความหมายของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

- ก. การแก้ไขปัญหา
- ข. การอนุรักษ์
- ค. การส่งเสริม
- ง. การพัฒนา

จุดประสงค์ที่ 2 เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

5. การรู้จักปัญหาหนักเรียนเป็นรายบุคคลมีความสำคัญอย่างไร

- ก. ทำให้ทราบความแตกต่างของนักเรียน
- ข. ทำให้ได้ข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อคัดกรองนักเรียน
- ค. ทำให้ทราบข้อมูลทางด้านบวกและด้านลบของนักเรียน
- ง. เพื่อเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมนักเรียน และป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนได้ถูกทาง

6. ข้อใดมิใช่ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่ครูที่ปรึกษาควรทราบ

- ก. ด้านสุขภาพ
- ข. ด้านครอบครัว
- ค. ด้านความสามารถ
- ง. ด้านส่งเสริมและแก้ปัญหา

7. นาย ก ขอบนั่งเหม่อลอยเป็นประจำในขณะที่ครูสอนครูที่ปรึกษาควรจัดข้อมูลพื้นฐานของนาย ก ไว้ด้านใด

- ก. ด้านความสามารถ
- ข. ด้านครอบครัว
- ค. ด้านสุขภาพ
- ง. ด้านอื่น ๆ

8. ข้อใดเป็นวัตถุประสงค์หลักของการจัดทำการประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ)

- ก. เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีแนวพิจารณานักเรียนด้านสุขภาพจิตมากขึ้น
- ข. เป็นการเก็บข้อมูลส่วนตัวนักเรียนเพื่อเก็บไว้เป็นความลับ
- ค. เป็นการหาข้อมูลเพิ่มเติม จากข้อมูลไม่เพียงพอ
- ง. เป็นวิธีการล่อพฤติกรรมนักเรียนในโรงเรียน

จุดประสงค์ที่ 3 เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในด้านการคัดกรองนักเรียน

9. เหตุใดจึงต้องมีการคัดกรองนักเรียน

- ก. เพื่อแบ่งกลุ่มนักเรียน
- ข. เพื่อคัดเลือกนักเรียนที่ดีที่สุด
- ค. เพื่อรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน
- ง. เพื่อแบ่งกลุ่มนักเรียนให้ครูที่ปรึกษาดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

10. แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียนยึดอย่างไร

- ก. ยึดตามเกณฑ์ของโรงเรียนกำหนด
- ข. ยึดตามเกณฑ์ที่ครูที่ปรึกษากำหนด
- ค. ยึดตามเกณฑ์ของผู้ปกครองกำหนด
- ง. ยึดตามเกณฑ์ของฝ่ายปกครองกำหนด

11. แหล่งข้อมูลที่ทำให้ครูที่ปรึกษาได้ข้อมูลมาพิจารณาคัดกรองเด็กอย่างครบถ้วนทุกด้าน

- ก. ระเบียบสะสม
- ข. แฟ้มสะสมผลงาน
- ค. แบบสัมภาษณ์นักเรียน
- ง. แบบประเมินพฤติกรรม (SDQ)

12. ข้อใดเป็นปัญหาของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลด้านครอบครัวโดยตรง

- ก. การลักขโมย
- ข. การใช้สารเสพติด
- ค. พฤติกรรมทางเพศไม่เหมาะสม
- ง. ความเพียงพอของรายรับและรายจ่าย

จุดประสงค์ที่ 4 เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจด้านการส่งเสริมนักเรียน

13. ข้อใดเป็นความสำคัญของการส่งเสริมนักเรียน

- ก. เป็นการสนับสนุนนักเรียนให้มีความสุข
- ข. เป็นการสนับสนุนนักเรียนให้มีพฤติกรรมตามที่ชุมชนคาดหวัง
- ค. เป็นการสนับสนุนเฉพาะนักเรียนกลุ่มเสี่ยงให้กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ
- ง. เป็นการสนับสนุนนักเรียนในที่ปรึกษาทุกคนให้มีคุณภาพมากขึ้นตามความคาดหวังของโรงเรียนและชุมชน

14. ข้อใดที่ไม่ใช่เครื่องมือเพื่อการส่งเสริมนักเรียน
- การอบรมหน้าเสาธง
 - การจัดกิจกรรมโฮมรูม
 - การจัดประชุมรวมนักเรียนประจำสัปดาห์
 - การบรรยายแผนในขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
15. ข้อใดเป็นประโยชน์สูงสุดของการจัดกิจกรรมโฮมรูม
- นักเรียนเข้าใจแนวทางแก้ปัญหาต่าง ๆ มากขึ้น
 - ช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาลักษณะต่าง ๆ ของนักเรียนได้ดีขึ้น
 - ครูควรมีข้อมูลในการส่งเสริมความสามารถของนักเรียนมากขึ้น
 - ครูที่ปรึกษารู้จักนักเรียนมากขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลในการใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหา
16. การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนมีความสำคัญอย่างไร
- เป็นการพบปะสังสรรค์กันระหว่างครูกับผู้ปกครอง
 - เป็นการสร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างครูกับผู้ปกครอง
 - เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
 - เป็นการร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครองในการช่วยเหลือนักเรียน
- จุดประสงค์ที่ 5** เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน
17. การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนมีความสำคัญที่สุดอย่างไร
- ช่วยให้นักเรียนเรียนจบหลักสูตร
 - ช่วยให้นักเรียนมีความสุขกับการเรียน
 - ช่วยให้นักเรียนอยากมาโรงเรียน
 - ช่วยให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป
18. ครูที่ปรึกษาให้คำปรึกษาที่ดีมีประสิทธิภาพมีลักษณะอย่างไร
- เข้าใจจิตวิทยาวัยรุ่น
 - เข้าใจความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ทั้งร่างกายและจิตใจ
 - เข้าใจทักษะและกระบวนการการให้คำปรึกษาตลอดจนแนวทางแก้ปัญหา
 - ถูกทุกข้อที่กล่าวมา
19. การจัดกิจกรรมใดที่ครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการด้วยตนเอง
- การใช้กิจกรรมซ่อมเสริม
 - การใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร
 - การใช้กิจกรรมในห้องเรียน
 - การใช้กิจกรรมนอกห้องเรียน

จุดประสงค์ที่ 6 เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในด้านการส่งต่อ

20. ข้อใดเป็นเหตุผลที่จำเป็นต้องส่งต่อนักเรียน

- ก. เกิดกรณีปัญหาที่มีความยากกว่าการช่วยเหลือหรือช่วยแล้วพฤติกรรมไม่ดีขึ้น
- ข. เกิดกรณีปัญหาที่อยู่นอกเหนือความรับผิดชอบของครูที่ปรึกษา
- ค. เกิดกรณีปัญหาที่ไม่เคยเกิดขึ้นในชั้นเรียน
- ง. เกิดกรณีปัญหาที่ตกลงกันไม่ได้

21. การส่งต่อนักเรียนควรเริ่มต้นที่ใคร

- ก. ครูที่ปรึกษา
- ข. ครูแนะแนว
- ค. คณะกรรมการฝ่ายแนะแนว
- ง. ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง

22. Case Conference หมายถึงข้อใด

- ก. การประชุมปรึกษารายกรณี
- ข. การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน
- ค. การประชุมคณะกรรมการอำนาจการ (ทีมนำ)
- ง. การประชุมคณะกรรมการบริหารกิจการนักเรียน

23. การแก้ผลการเรียน 0, ร มส. ของนักเรียนเมื่อครูที่ปรึกษาประสานไปยังครูประจำวิชา ถือว่าเป็นการส่งต่อหรือไม่

- ก. เป็น เพราะการดำเนินการช่วยเหลือแก้ปัญหานักเรียนโดยครูที่ปรึกษา
- ข. เป็น เพราะครูที่ปรึกษาไม่สามารถช่วยเหลือนักเรียนได้อีกแล้ว
- ค. ไม่เป็น เพราะถือว่าเป็นหน้าที่ของครูประจำวิชา
- ง. ไม่เป็น เพราะไม่ใช่ปัญหาทางพฤติกรรม

แบบสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษา
โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ครูที่ปรึกษาชั้น.....
 สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เวลาสัมภาษณ์.....
 ผู้สัมภาษณ์.....

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยใช้สัมภาษณ์ครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็น ความรู้ความเข้าใจ ในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ซึ่งใช้คำถาม ตามแบบสัมภาษณ์ไว้ดังนี้

1. หลังจากที่ท่านได้รับความรู้ในการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแล้ว ท่านเข้าใจความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่าอย่างไร

.....

2. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างไร

- 2.1 ท่านมีวิธีการใดที่จะมีข้อมูลนักเรียน และรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและจะนำข้อมูลรายบุคคล ไปใช้ประโยชน์ในด้านใดได้บ้าง

.....

- 2.2 การแยกนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ท่านเข้าใจความหมายว่าอย่างไร

.....

- 2.3 ท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริม/พัฒนานักเรียน โดยใช้เทคนิคและวิธีการใดได้บ้าง

.....

2.4 ท่านสามารถที่จะป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขพฤติกรรมนักเรียนโดยใช้เทคนิคและวิธีการใดบ้าง

2.5 ในกรณีที่มีปัญหาต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วพฤติกรรมไม่ดีขึ้นท่านจะมีกระบวนการดำเนินการอย่างไร

3. นักเรียนในชั้นเรียนของท่านมีปัญหาอะไรมากที่สุด ท่านได้ช่วยเหลือนักเรียนอย่างไร

4. ท่านดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนหรือไม่อย่างไร มีปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้าง

5. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อกิจกรรมการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนที่ได้จัดขึ้นที่ผ่านมาและมีข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง

6. ในการติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองท่านได้ดำเนินการอย่างไรบ้าง

7. ท่านมีความพอใจต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สัมภาษณ์
(.....)

แบบสัมภาษณ์นักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา
โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....นักเรียนชั้น.....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เวลาสัมภาษณ์.....

ผู้สัมภาษณ์.....

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยใช้สัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โดยใช้คำถามตามแบบสัมภาษณ์ดังนี้

1. ครูที่ปรึกษาได้เอาใจใส่ดูแลนักเรียนแตกต่างจากปีที่ผ่านมาหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

2. นักเรียนเมื่อมีเรื่องไม่สบายใจหรือกลุ่มใจ นักเรียนกล้าที่จะขอคำปรึกษากับครูที่ปรึกษาหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

3. ในห้องเรียนของนักเรียนมีนักเรียนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจหรือไม่ ครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

4. กิจกรรมในห้องเรียน ที่ครูที่ปรึกษาจัดขึ้นนั้น นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรต่อกิจกรรม

.....

.....

.....

5. นักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในด้านต่างๆ ครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการช่วยเหลือหรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

6. นักเรียนมีความพอใจหรือไม่ อย่างไรต่อการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู
ที่ปรึกษาในห้องเรียนของนักเรียน

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สัมภาษณ์
(.....)

แบบสัมภาษณ์กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง
โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์..... ผู้ปกครองนักเรียนชั้น.....
 สัมภาษณ์เมื่อวันที่..... เวลาสัมภาษณ์.....
 ผู้สัมภาษณ์.....

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยใช้สัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับความคิดเห็น ความพึงพอใจ
 ในกิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง ตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติ
 ใหม่ โดยใช้คำถามตามแบบสัมภาษณ์ดังนี้

1. ท่านรู้จักระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนหรือไม่อย่างไร

.....

2. ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาได้ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในปกครองของท่านหรือไม่อย่างไร

.....

3. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อกิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง

3.1 การส่งจดหมายถึงผู้ปกครอง

.....

3.2 การสร้างกลุ่มไลน์ผู้ปกครอง

.....

3.3 การโทรศัพท์แจ้งผู้ปกครองในกรณีเร่งด่วน

.....

.....

.....

3.4 การประชุมผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา

.....

.....

.....

4. ท่านมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานการกิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง ที่ผ่านมาหรือไม่ อย่างไร พร้อมบอกข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

5. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สัมภาษณ์
(.....)

แบบสัมภาษณ์กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา
โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

ครั้งที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น. สถานที่.....

ผู้สัมภาษณ์.....

ผู้ถูกสัมภาษณ์.....ในฐานะ () นักเรียน () ครู () ผู้ปกครองนักเรียน

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ ผู้วิจัยใช้สัมภาษณ์บุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาของโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้คำถามตามแบบสัมภาษณ์ดังนี้

1. กิจกรรมที่ได้ช่วยเหลือเพื่อน มีการดำเนินการอย่างไร

.....

2. นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีการปรับพฤติกรรมอย่างไร

.....

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการให้ความช่วยเหลือและแก้ไข

.....

4. ความรู้สึก/ ข้อคิดเห็นของผู้ถูกสัมภาษณ์ต่อกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา

.....

ลงชื่อ.....ผู้สัมภาษณ์

(.....)

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนร่วมปฏิบัติการพัฒนา (ฉบับที่ 1)

โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

ชื่อผู้รับการสังเกต.....

ชื่อผู้สังเกต.....ในฐานะ () นักเรียน () ครู () ผู้ปกครองนักเรียน

คำชี้แจง แบบสังเกตพฤติกรรมชุดนี้ ผู้วิจัยใช้สังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนร่วมกิจกรรมพัฒนา ให้ใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องพฤติกรรมที่สังเกตเห็น สามารถเลือกได้มากกว่า 1 รายการ

1. พฤติกรรมที่พบเห็นแสดงว่ามีการรับรู้และตั้งใจปฏิบัติการ ทั้งระหว่างการดำเนินกิจกรรม/ หลังการดำเนินกิจกรรม
 - () ปฏิสัมพันธ์กับผู้ร่วมกิจกรรม
 - () แสดงความคิดเห็นระหว่างการจัดกิจกรรม
 - () ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายตามเวลาที่กำหนด
 - () อื่น ๆ.....
2. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสนใจการปฏิบัติตามข้อตกลง ในกิจกรรมต่าง ๆ
 - () เข้าร่วมกิจกรรม ตรงเวลา ทุกขั้นตอน
 - () มีความสุข ยิ้มแย้มแจ่มใส ขณะเข้าร่วมกิจกรรม
 - () อื่น ๆ.....
3. ครูมีความใกล้ชิดกับนักเรียน พูดคุยเรื่องต่าง ๆ มากขึ้น แสดงความห่วงใย เห็นอกเห็นใจกับนักเรียน ที่ตนเองเป็นที่ปรึกษามากขึ้น
 - () เชื้อชื่อนักเรียนทุกวัน สอบถามสาเหตุของการขาดเรียน
 - () ติดตามพฤติกรรมขาดเรียน การมาสาย การแต่งกายผิดระเบียบอยู่เสมอ
 - () พบประพุดคุยกับผู้ปกครองนักเรียนที่มีปัญหา
 - () นัดพบเพื่อให้คำปรึกษา นักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงและมีปัญหา
 - () พฤติกรรมอื่น ๆ ที่ชี้ให้เห็นว่าดูแลกำกับนักเรียนอย่างใกล้ชิด
 - () อื่น ๆ.....

4. นักเรียนในความดูแลของครูที่ปรึกษาที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา หลังจากร่วมกิจกรรมการพูดคุย ให้คำปรึกษาแล้วผลการแสดงออกและพฤติกรรมดีขึ้น
- () การแสดงออกทางพฤติกรรม
 - () การแสดงออกด้านอารมณ์และความคิด
 - () อื่น ๆ.....
5. พฤติกรรมครูและหรือพฤติกรรมนักเรียนเปลี่ยนไปในทางที่ดี หลักจากการเข้าร่วมกิจกรรม
- () รู้จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง
 - () มีพัฒนาการ หรือมีผลงานที่ปรากฏถึงความถนัด ความสามารถ ความสนใจ
 - () อื่น ๆ.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต
 (.....)

แบบสังเกตพฤติกรรมครูในการกำกับติดตามผล (ฉบับที่ 2)
โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.เวลา.....

ชื่อผู้รับการสังเกต.....

ชื่อผู้สังเกต.....

คำชี้แจง แบบสังเกตพฤติกรรมชุดนี้ ผู้วิจัยใช้สังเกตพฤติกรรมครูที่ปรึกษาในการกำกับติดตามผล การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อ วิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ โดยผู้สังเกตเติมข้อความลงในช่องว่าง

ข้อ	รายการสังเกต	ผลการสังเกต	ข้อมูลเพิ่มเติม
1.	ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2	ครูร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ/จัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3	ครูมีความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
4	ครูมีความตระหนักและความรับผิดชอบในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ข้อ	รายการสังเกต	ผลการสังเกต	ข้อมูลเพิ่มเติม
5	ครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้คำปรึกษาแก่นักเรียน
6	ครูมีข้อมูลนักเรียน และรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
7	ครูมีส่วนร่วมในการคัดกรองนักเรียน
8	ครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริม/พัฒนานักเรียน
9	ครูมีส่วนร่วมในการส่งต่อนักเรียน
10	ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบปรับปรุง และสรุปผลการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต
(.....)

แบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา

โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

คำชี้แจง

1. แบบประเมินชุดนี้ สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา ในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนา โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

2. ผู้ตอบแบบประเมินโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และเขียนแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา

3. ระดับคะแนนความคิดเห็น กำหนด 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง มีความคิดเห็น มากที่สุด

4 หมายถึง มีความคิดเห็น มาก

3 หมายถึง มีความคิดเห็น ปานกลาง

2 หมายถึง มีความคิดเห็น น้อย

1 หมายถึง มีความคิดเห็น น้อยที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

1. เพศ

() หญิง

() ชาย

2. สถานภาพ

() ครู

() นักเรียน

แบบประเมินความคิดเห็น

เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานะ วิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

คำชี้แจง

1. แบบประเมินชุดนี้ สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม
2. ผู้ตอบแบบประเมินโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านและเขียนแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานะวิถีปกติใหม่
3. ระดับคะแนนความคิดเห็น กำหนด 5 ระดับ คือ
 - 5 หมายถึง มีความคิดเห็น มากที่สุด
 - 4 หมายถึง มีความคิดเห็น มาก
 - 3 หมายถึง มีความคิดเห็น ปานกลาง
 - 2 หมายถึง มีความคิดเห็น น้อย
 - 1 หมายถึง มีความคิดเห็น น้อยที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

1. เพศ
 - () หญิง
 - () ชาย
2. สถานภาพ
 - () ครู
 - () นักเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ระยะที่ 4

แบบประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาระบบการ

ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

2. ในการตอบแบบประเมิน ผู้วิจัยขอความกรุณาผู้ตอบแบบประเมินทุกข้อตามความจริง เพื่อให้ข้อมูลที่ได้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ต่อไป

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งระดับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านความเป็นไปได้					
1.	รูปแบบนี้นำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้					
2.	รูปแบบนี้เป็นที่ยอมรับได้					
3.	มีความเป็นไปได้ที่ครูจะนำรูปแบบนี้ไปใช้					

**แบบประเมินความพึงพอใจของครู และผู้ปกครองนักเรียน
ที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่
โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม**

คำชี้แจง

1. แบบประเมินชุดนี้ สอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม
2. ผู้ตอบแบบประเมินโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และเขียนแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม
3. ระดับคะแนนความพึงพอใจ กำหนด 5 ระดับ คือ
 - 5 หมายถึง มีความพึงพอใจ มากที่สุด
 - 4 หมายถึง มีความพึงพอใจ มาก
 - 3 หมายถึง มีความพึงพอใจ ปานกลาง
 - 2 หมายถึง มีความพึงพอใจ น้อย
 - 1 หมายถึง มีความพึงพอใจ น้อยที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

1. เพศ
 - () หญิง
 - () ชาย
2. สถานภาพ
 - () ครู
 - () ผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 รายการสอบถาม

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	รูปแบบมีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ทำให้ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน มีความเชื่อมโยงประสานกัน ในทุกมิติ					
2	รูปแบบส่งเสริมให้การบริหารสถานศึกษา เน้นการมีส่วนร่วม ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด					
3	รูปแบบมุ่งปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์นักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา					
4	รูปแบบส่งเสริมให้ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน มีความรู้ความเข้าใจ ในการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
5	การประชุมเชิงปฏิบัติการ สามารถให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครูที่ปรึกษา ในการปฏิบัติงานด้านการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนได้					
6	กิจกรรมการพัฒนา สามารถป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียน กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา และกิจกรรมส่งเสริมให้กับนักเรียน กลุ่มปกติได้					
7	กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง ทำให้ผู้ปกครองมีความใส่ใจดูแล ช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้น และรับทราบถึงปัญหานักเรียนที่พบ ในโรงเรียน					
8	กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา สามารถให้คำปรึกษาเบื้องต้น และปฏิบัติหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่เพื่อนนักเรียนได้เป็นอย่างดี					
9	กิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าและพัฒนาตนเองให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในทางบวก					
10	การกำกับติดตามผลการดำเนินงาน ทำให้ครูที่ปรึกษา ปฏิบัติหน้าที่ ตามกระบวนการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ อย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน					

**แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน
ที่มีต่อรูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่
โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม**

คำชี้แจง

1. แบบประเมินชุดนี้ สอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

2. ผู้ตอบแบบประเมินโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และเขียนแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

ระดับคะแนนความพึงพอใจ กำหนด 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจ มาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจ น้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจ น้อยที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

- 1. เพศ
 - () หญิง
 - () ชาย
- 2. สถานภาพ
 - () นักเรียนกลุ่มเสียง
 - () ผู้เรียนกลุ่มที่มีปัญหา

ตอนที่ 2 รายการสอบถาม

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	ครูที่ปรึกษาจัดทำข้อมูลนักเรียน และวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล					
2	ครูที่ปรึกษาปกป้องข้อมูลของนักเรียน โดยรักษาความลับของนักเรียน					
3	ครูที่ปรึกษามีการพูดคุยกับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
4	ครูที่ปรึกษาคอยติดตามผลการส่งต่อนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
5	ครูแนะแนวให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาให้นักเรียน					
6	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง					
7	กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง ทำให้ผู้ปกครองมีความใส่ใจดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้น					
8	กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา ทำให้นักเรียนได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาเบื้องต้นได้					
9	กิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าและพัฒนาตนเองให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางบวก					
10	ครูที่ปรึกษากำกับติดตาม ให้คำชมเชยและให้กำลังใจนักเรียนที่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดีขึ้นและนักเรียนที่ยังไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	ความหมาย
		1	2	3	4	5		
	ก. เพื่อนนักเรียน ข. ครูประจำวิชา ค. ครูที่ปรึกษา ง. ผู้ปกครองนักเรียน							
2.	ข้อใดที่ไม่ใช่แนวคิดที่ทำให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบผลสำเร็จ ก. มนุษย์แต่ละคนมีความเป็นปัจเจกบุคคล ข. มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ค. ยึดหลักการและทฤษฎีเพื่อเป็นบรรทัดฐานในการดำเนินงาน ง. ความสำเร็จของงานจะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมทั้งร่วมคิด ร่วมใจ ร่วมทำของทุกคน	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
3.	การดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบเพื่อให้เกิดผลในข้อใด ก. การยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ข. การยึดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ค. การประกันคุณภาพการศึกษา ง. การตอบรับของผู้ปกครอง,นักเรียนและครู	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
4.	ข้อใดที่ไม่ใช่ความหมายของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ก. การแก้ไขปัญหา ข. การอนุรักษ์ ค. การส่งเสริม ง. การพัฒนา	1	1	1	0	1	0.8	สอดคล้อง

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	ความหมาย
		1	2	3	4	5		
12.	ข้อใดเป็นปัญหาของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับ ข้อมูลด้านครอบครัวโดยตรง ก. การลักขโมย ข. การใช้สารเสพติด ค. พฤติกรรมทางเพศไม่เหมาะสม ง. ความเพียงพอของรายรับและรายจ่าย	1	1	1	1	0	0.8	สอดคล้อง
13.	ข้อใดเป็นความสำคัญของการส่งเสริมนักเรียน ก. เป็นการสนับสนุนนักเรียนให้มีความสุข ข. เป็นการสนับสนุนนักเรียนให้มีพฤติกรรม ตามที่ชุมชนคาดหวัง ค. เป็นการสนับสนุนเฉพาะนักเรียนกลุ่ม เสี่ยงให้กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ ง. เป็นการสนับสนุนนักเรียนในที่ปรึกษา ทุกคนให้มีคุณภาพมากขึ้นตามความคาดหวัง ของโรงเรียนและชุมชน	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
14.	ข้อใดที่ไม่ใช่เครื่องมือเพื่อการส่งเสริมนักเรียน ก. การอบรมหน้าเสาธง ข. การจัดกิจกรรมโฮมรูม ค. การจัดประชุมรวมนักเรียนประจำสัปดาห์ ง. การบรรยายแผนในขณะจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
15.	ข้อใดเป็นประโยชน์สูงสุดของการจัดกิจกรรม โฮมรูม ก. นักเรียนเข้าใจแนวทางแก้ปัญหาต่าง ๆ มากขึ้น	1	1	1	1	0	0.8	สอดคล้อง

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	ความหมาย
		1	2	3	4	5		
	ข. เข้าใจความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ทั้งร่างกายและจิตใจ ค. เข้าใจทักษะและกระบวนการทำให้ คำปรึกษาตลอดจนแนวทางแก้ปัญหา ง. ถูกทุกข้อที่กล่าวมา							
19.	การจัดกิจกรรมใดที่ครูที่ปรึกษาสามารถ ทำเป็นการด้วยตนเอง ก. การใช้กิจกรรมซ่อมเสริม ข. การใช้กิจกรรมในห้องเรียน ค. การใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร ง. การใช้กิจกรรมนอกห้องเรียน	1	1	1	1	0	0.8	สอดคล้อง
20.	ข้อใดเป็นเหตุผลที่จำเป็นต้องส่งต่อนักเรียน ก. เกิดกรณีปัญหาที่มีความยากกว่าการ ช่วยเหลือหรือช่วยแล้วพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ข. เกิดกรณีปัญหาที่อยู่นอกเหนือความ รับผิดชอบของครูที่ปรึกษา ค. เกิดกรณีปัญหาที่ไม่เคยเกิดขึ้นในชั้นเรียน ง. เกิดกรณีปัญหาที่ตกลงกันไม่ได้	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
21.	การส่งต่อนักเรียนควรเริ่มต้นที่ใคร ก. ครูที่ปรึกษา ข. ครูแนะแนว ค. คณะกรรมการฝ่ายแนะแนว ง. ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
22.	Case Conference หมายถึงข้อใด ก. การประชุมปรึกษารายกรณี ข. การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน	1	1	0	1	1	0.8	สอดคล้อง

ตารางที่ 10 แบบสังเกต ฉบับที่ 2 เพื่อใช้สังเกตพฤติกรรมครูที่ปรึกษาในการกำกับติดตามผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	ความหมาย
		1	2	3	4	5		
1.	ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
2.	ครูร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ/จัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
3.	ครูมีความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
4.	ครูมีความตระหนักและความรับผิดชอบในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
5.	ครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้คำปรึกษาแก่นักเรียน	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
6.	ครูมีข้อมูลนักเรียน และรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
7.	ครูมีส่วนร่วมในการคัดกรองนักเรียน	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
8.	ครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ส่งเสริม/พัฒนา นักเรียน	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
9.	ครูมีส่วนร่วมในการส่งต่อนักเรียน	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
10.	ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ปรับปรุง และสรุปผลการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1	1	1	1	0	0.8	สอดคล้อง

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	ความหมาย
		1	2	3	4	5		
10.	การกำกับติดตามผลการดำเนินงาน ทำให้ครูที่ปรึกษา ปฏิบัติหน้าที่ ตามกระบวนการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้อย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน	0	1	1	1	1	0.8	สอดคล้อง

ตารางที่ 14 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	ความหมาย
		1	2	3	4	5		
1.	ครูที่ปรึกษาจัดทำข้อมูลนักเรียน และวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
2.	ครูที่ปรึกษาปกป้องข้อมูลของนักเรียน โดยรักษาความลับของนักเรียน	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
3.	ครูที่ปรึกษามีการพูดคุยกับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	1	0	1	1	0	0.6	สอดคล้อง
4.	ครูที่ปรึกษาคอยติดตามผลการส่งต่อนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	1	1	0	1	1	0.8	สอดคล้อง
5.	ครูแนะแนวให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหา นักเรียน	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
6.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
7.	กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง ทำให้ผู้ปกครอง มีความใส่ใจดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้น	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
8.	กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา ทำให้นักเรียน ได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาเบื้องต้นได้	1	1	0	1	1	0.8	สอดคล้อง

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	ความหมาย
		1	2	3	4	5		
9.	กิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าและพัฒนาตนเองให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางบวก	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
10.	ครูที่ปรึกษากำกับติดตาม ให้คำชมเชยและให้กำลังใจนักเรียนที่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดีขึ้นและนักเรียนที่ยังไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถาม/แบบประเมิน

1. ค่าความเชื่อมั่นแบบประเมินสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม (ระดับปฏิบัติ)

1.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม Try -Out ทั้งฉบับ

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded(a)	0	.0
	Total	30	100.0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.975	40

(ระดับความต้องการ)

1.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม Try-Out ทั้งฉบับ

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded(a)	0	.0
Total		30	100.0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.989	40

2. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และความต้องการในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Sex	เพศ				
Valid	ชาย	102	41.1	41.1	41.1
	หญิง	146	58.9	58.9	100.0
Total		248	100.0	100.0	
Age	อายุ				
Valid	น้อยกว่า 35 ปี	48	19.4	19.4	19.4
	ตั้งแต่ 35-50 ปี	148	59.7	59.7	79.0
	มากกว่า 50 ปี	52	21.0	21.0	100.0
Total		248	100.0	100.0	

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Position	ระดับการศึกษาสูงสุด				
Valid	ต่ำกว่าปริญญาตรี	166	66.9	66.9	66.9
	ปริญญาตรี	37	14.9	14.9	81.9
	สูงกว่าปริญญาตรี	45	18.1	18.1	100.0
	Total	248	100.0	100.0	

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน และความต้องการในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม (ระดับการปฏิบัติ)

Descriptive Statistics

รายการ	N	Mean	Std. Deviation
ด้านที่ 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล			
a1	248	3.94	.984
a2	248	3.92	1.123
a3	248	3.86	1.084
a4	248	4.00	1.126
a5	248	3.90	1.044
a6	248	3.99	1.045
a7	248	3.93	1.094
aa	248	3.94	.964
Valid N (listwise)	248		
ด้านที่ 2 ด้านการคัดกรองนักเรียน			
b8	248	3.90	1.101
b9	248	3.87	1.064
b10	248	3.93	1.002
b11	248	3.86	.921

รายการ	N	Mean	Std. Deviation
b12	248	3.77	1.061
bb	248	3.87	.940
Valid N (listwise)	248		
ด้านที่ 3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน			
c13	248	3.90	1.090
c14	248	3.91	1.066
c15	248	3.90	1.050
c16	248	3.85	1.141
c17	248	3.86	1.126
c18	248	3.88	1.017
c19	248	3.83	1.008
c20	248	3.77	1.063
c21	248	3.78	1.020
c22	248	3.93	.881
cc	248	3.86	.951
Valid N (listwise)	248		
ด้านที่ 4 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา			
d23	248	3.85	.828
d24	248	3.88	.873
d25	248	3.94	.815
d26	248	3.83	1.032
d27	248	3.87	1.019
d28	248	3.88	.880
d29	248	3.82	.941
d30	248	3.90	.929
d31	248	3.79	.892
dd	248	3.86	.779
Valid N (listwise)	248		

รายการ	N	Mean	Std. Deviation
ด้านที่ 5 ด้านการส่งต่อ			
e32	248	3.97	.987
e33	248	4.03	.924
e34	248	3.98	.900
e35	248	3.92	1.015
e36	248	3.94	.992
e37	248	3.65	.966
e38	248	3.99	1.008
e39	248	3.94	.927
e40	248	3.80	.895
ee	248	3.91	.779
Valid N (listwise)	248		
รวมทั้ง 5 ด้าน			
aa	248	3.94	.964
bb	248	3.87	.940
cc	248	3.86	.951
dd	248	3.86	.779
ee	248	3.91	.779
total	248	3.89	.813
Valid N (listwise)	248		

3. สภาพปัจจุบัน และความต้องการในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน
สภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม (ระดับความต้องการ)

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
ด้านที่ 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล			
a1	248	4.69	.512
a2	248	4.68	.596
a3	248	4.55	.628
a4	248	4.71	.505
a5	248	4.57	.699
a6	248	4.68	.525
a7	248	4.64	.559
aa	248	4.65	.483
Valid N (listwise)	248		
ด้านที่ 2 ด้านการคัดกรองนักเรียน			
b8	248	4.59	.590
b9	248	4.60	.589
b10	248	4.56	.587
b11	248	4.57	.651
b12	248	4.59	.561
bb	248	4.58	.505
Valid N (listwise)	248		
ด้านที่ 3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน			
c13	248	4.61	.593
c14	248	4.59	.610
c15	248	4.67	.527
c16	248	4.72	.510
c17	248	4.68	.547

	N	Mean	Std. Deviation
c18	248	4.66	.531
c19	248	4.60	.609
c20	248	4.64	.545
c21	248	4.65	.541
c22	248	4.67	.513
cc	248	4.65	.451
Valid N (listwise)	248		
ด้านที่ 4 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา			
d23	248	4.60	.603
d24	248	4.62	.598
d25	248	4.72	.477
d26	248	4.70	.510
d27	248	4.65	.612
d28	248	4.71	.512
d29	248	4.67	.578
d30	248	4.58	.663
d31	248	4.57	.651
dd	248	4.65	.442
Valid N (listwise)	248		
ด้านที่ 5 ด้านการส่งต่อ			
e32	248	4.70	.591
e33	248	4.73	.511
e34	248	4.65	.584
e35	248	4.73	.497
e36	248	4.72	.500
e37	248	4.49	.820
e38	248	4.73	.514

	N	Mean	Std. Deviation
e39	248	4.65	.549
e40	248	4.74	.515
ee	248	4.68	.458
Valid N (listwise)	248		
รวมทั้ง 5 ด้าน			
aa	248	4.65	.483
bb	248	4.58	.505
cc	248	4.65	.451
dd	248	4.65	.442
ee	248	4.68	.458
total	248	4.64	.419
Valid N (listwise)	248		

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล PNI

สภาพปัจจุบัน และความต้องการในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน
สภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

ข้อ	สภาพปัจจุบัน D	สภาพต้องการ I	ความจำเป็น PNI	ลำดับที่
a1	3.94	4.69	0.19	
a2	3.92	4.68	0.19	
a3	3.86	4.55	0.18	
a4	4.00	4.71	0.18	
a5	3.90	4.57	0.17	
a6	3.99	4.68	0.17	
a7	3.93	4.64	0.18	
aa	3.94	4.65	0.18	4
b8	3.9	4.59	0.18	
b9	3.87	4.6	0.19	

ชื่อ	สภาพปัจจุบัน D	สภาพต้องการ I	ความจำเป็น PNI	ลำดับที่
b10	3.93	4.56	0.16	
b11	3.86	4.57	0.18	
b12	3.77	4.59	0.22	
bb	3.87	4.58	0.18	4
c13	3.9	4.61	0.18	
c14	3.91	4.59	0.17	
c15	3.9	4.67	0.20	
c16	3.85	4.72	0.23	
c17	3.86	4.68	0.21	
c18	3.88	4.66	0.20	
c19	3.83	4.6	0.20	
c20	3.77	4.64	0.23	
c21	3.78	4.65	0.23	
C22	3.93	4.67	0.19	
cc	3.86	4.65	0.20	2
d23	3.85	4.72	0.23	
d24	3.88	4.75	0.22	
d25	3.94	4.80	0.22	
d26	3.83	4.78	0.25	
d27	3.87	4.72	0.22	
d28	3.88	4.77	0.23	
d29	3.82	4.77	0.25	
d30	3.9	4.68	0.20	
d31	3.79	4.63	0.22	
dd	3.86	4.73	0.23	1
e32	3.97	4.70	0.18	
e33	4.03	4.73	0.17	

ชื่อ	สภาพปัจจุบัน D	สภาพต้องการ I	ความจำเป็น PNI	ลำดับที่
e34	3.98	4.65	0.17	
e35	3.92	4.73	0.21	
e36	3.94	4.72	0.20	
e37	3.65	4.49	0.23	
e38	3.99	4.73	0.19	
e39	3.94	4.65	0.18	
e40	3.8	4.74	0.25	
ee	3.91	4.68	0.20	2
aa	3.94	4.65	0.18	4
bb	3.87	4.58	0.18	4
cc	3.86	4.65	0.20	2
dd	3.86	4.73	0.23	1
ee	3.91	4.68	0.20	2
total	3.89	4.66	0.20	

4. ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

Descriptive Statistics	N	Mean	Std. Deviation
a1	12	4.67	.492
a2	12	4.75	.452
a3	12	4.67	.492
aa	12	4.69	.300
b1	12	4.67	.492
b2	12	4.58	.515
b3	12	4.75	.452
bb	12	4.67	.426
c1	12	4.67	.492

Descriptive Statistics	N	Mean	Std. Deviation
c2	12	4.75	.452
c3	12	4.75	.452
cc	12	4.72	.239
d1	12	4.83	.389
d2	12	4.58	.515
d3	12	4.67	.492
dd	12	4.69	.361
e1	12	4.58	.515
e2	12	4.67	.492
e3	12	4.83	.389
ee	12	4.69	.361
f1	12	4.83	.389
f2	12	4.50	.522
ff	12	4.67	.389
total	12	4.69	.200
Valid N (listwise)	12		
ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ			
นักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม			
g1	12	4.75	.452
g2	12	4.58	.515
g3	12	4.67	.492
g4	12	4.75	.622
g5	12	4.58	.669
gg	12	4.67	.246
Valid N (listwise)	12		
ผลการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแล			
ช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม			

Descriptive Statistics	N	Mean	Std. Deviation
a1	306	4.56	.696
a2	306	4.52	.601
a3	306	4.54	.622
aa	306	4.54	.412
b1	306	4.60	.714
b2	306	4.53	.567
b3	306	4.54	.627
b4	306	4.57	.655
bb	306	4.56	.419
total	306	4.55	.338
Valid N (listwise)	306		
ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานตามรูปแบบการพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม			
a1	306	4.62	.532
a2	306	4.66	.520
a3	306	4.58	.633
a4	306	4.60	.523
a5	306	4.68	.467
a6	306	4.63	.548
a7	306	4.64	.481
a8	306	4.57	.609
a9	306	4.59	.538
a10	306	4.68	.551
aa	306	4.62	.272
Valid N (listwise)	306		

Descriptive Statistics	N	Mean	Std. Deviation
ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม			
b11	234	4.65	.639
b12	234	4.69	.622
b13	234	4.62	.679
b14	234	4.72	.477
b15	234	4.76	.566
b16	234	4.63	.517
b17	234	4.71	.572
b18	234	4.70	.461
b19	234	4.64	.717
b20	234	4.78	.490
bb	234	4.69	.323
Valid N (listwise)	234		

ภาคผนวก ง
การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

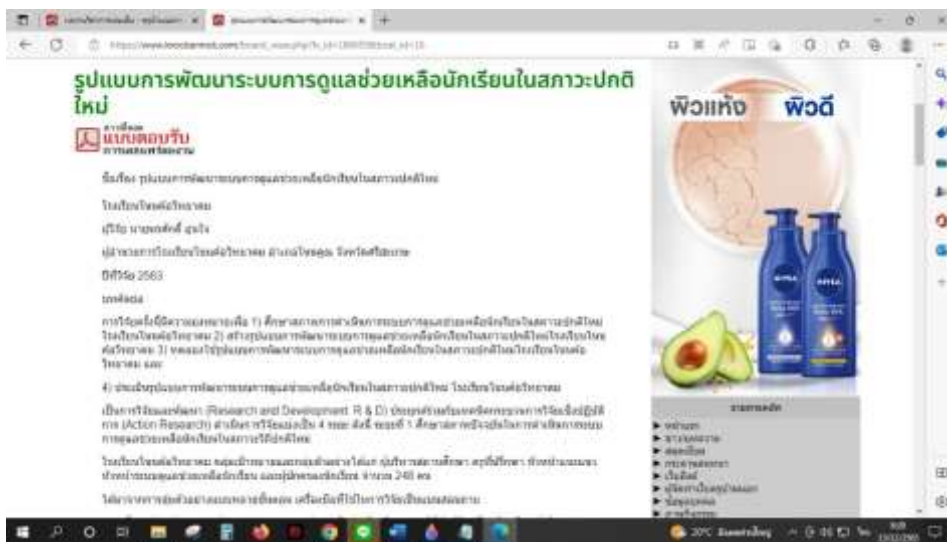
เรื่อง รูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่

โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

1. การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

<https://www.kruwandee.com/forum/10.html?wbid=86676>

https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=186859&bcat_id=16

2. การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการระบบการบรรยาย/ตีพิมพ์วารสารวิจัยศิลปวิทยากรลุ่มน้ำโขง

Home Archives Vol. 31 No. 1 (2023) วารสารวิจัยศิลปวิทยากรลุ่มน้ำโขง Research Article (บทความวิจัย)

รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลการช่วยเหลือ นักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

The Development of The Student Care And Support System Model in New Normal Era At Nonkhowittayakhom School

พาศักดิ์ อุ่นใจ
ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร สิบสองมกราคม 2565

Abstract

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน สร้างและทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือ และประเมินรูปแบบการพัฒนา กลยุทธ์ที่ส่งผลต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม กลุ่ม ส่วนอย่างใดก็ได้ ศึกษาเชิงปริมาณศึกษาปีที่ 1-6 ผู้ปกครองนักเรียน ศึกษานำงานเชิงการ ศึกษา และตรวจการศึกษาระยะ และสรุปใช้ศึกษาชั้นเรียนศึกษาปีที่ 1-6 รวม 163 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบ ไล่สก็ และชุดสนทนา แบบสังเกต แบบสนทนา แบบสัมภาษณ์ ใ้ทราบข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงสถิติและเชิงเนื้อหา ผลการ วิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม พบว่า กลยุทธ์ที่นำมาใช้ดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการศึกษาได้ดำเนินการเป็นราย

PDF (ภาษาไทย)

Current Issue

Information

- For Readers
- For Authors
- For Librarians

3. การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการในสถานศึกษา

ข้อ	โรงเรียน	วัน เดือน ปี ที่เผยแพร่	หมายเหตุ
1	โรงเรียนบึงบурพ์	19 เม.ย.64	ศธ04336.22/ว089
2	โรงเรียนน้ำคำวิทยา	19 เม.ย.64	ศธ04336.22/ว089
3	โรงเรียนสิริเกษน์อมเกล้า	19 เม.ย.64	ศธ04336.22/ว089
4	โรงเรียนคูซอดประชาสรรค์	19 เม.ย.64	ศธ04336.22/ว089
5	โรงเรียนถิ่นฟ้าพิทยาคม	19 เม.ย.64	ศธ04336.22/ว089
6	โรงเรียนกันทรารมณั์	4 ส.ค. 65	ศธ04336.22/ว169
7	โรงเรียนละทายวิทยา	4 ส.ค. 65	ศธ04336.22/ว169
8	โรงเรียนบัวน้อยวิทยา	4 ส.ค. 65	ศธ04336.22/ว169
9	โรงเรียนประสานมิตรวิทยา	4 ส.ค. 65	ศธ04336.22/ว169
10	โรงเรียนเขื่อนช้างวิทยาการ	4 ส.ค. 65	ศธ04336.22/ว169
11	โรงเรียนน้ำเกลี้ยงวิทยา	4 ส.ค. 65	ศธ04336.22/ว169
12	โรงเรียนบัวเจริญวิทยา	4 ส.ค. 65	ศธ04336.22/ว169
13	โรงเรียนกันทรลักษณวิทยาคม	4 ส.ค. 65	ศธ04336.22/ว169
14	โรงเรียนกันทรลักษัวิทยา	4 ส.ค. 65	ศธ04336.22/ว169
15	โรงเรียนบึงมะลูวิทยา	4 ส.ค. 65	ศธ04336.22/ว169
16	โรงเรียนกระแซงวิทยา	4 ส.ค. 65	ศธ04336.22/ว169
17	โรงเรียนมัธยมบักดองวิทยา	4 ส.ค. 65	ศธ04336.22/ว169
18	โรงเรียนภูมิขรอลวิทยา	4 ส.ค. 65	ศธ04336.22/ว169
19	โรงเรียนศรีรัตนวิทยา	4 ส.ค. 65	ศธ04336.22/ว169
20	โรงเรียนเบญจลักษัพิทยา	4 ส.ค. 65	ศธ04336.22/ว169
21	โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย	5 ส.ค. 65	ศธ04336.22/ว169
22	โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย 2 ้วยคกล้า (พรหมดิเรกอนุสรณั์)	5 ส.ค. 65	ศธ04336.22/ว169
23	โรงเรียนพยุหัวิทยา	5 ส.ค. 65	ศธ04336.22/ว169

ข้อ	โรงเรียน	วัน เดือน ปี ที่เผยแพร่	หมายเหตุ
24	โรงเรียนไกรภักดีวิทยาคม	5 ส.ค. 65	ศธ04336.22/ว169
25	โรงเรียนนครศรีลำดวนวิทยา	5 ส.ค. 65	ศธ04336.22/ว169

ภาคผนวก จ
หนังสือราชการที่เกี่ยวข้อง

ที่ ศธ ๐๔๓๓๖.๒๒/ว ๐๘๘

โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม
ตำบลโนนค้อ อำเภอนาคู
จังหวัดศรีสะเกษ ๓๓๒๕๐

๑๙ เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง การเผยแพร่เอกสารผลงานทางวิชาการ

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย บทคัดย่อรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่
โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายพรศักดิ์ อุ่นใจ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอนาคู
จังหวัดศรีสะเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ
เรื่อง รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

ทางโรงเรียนจึงขอจัดส่งผลงานทางวิชาการดังกล่าวมาเผยแพร่ยังโรงเรียนของท่าน และหวังว่า
คงจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนของท่านต่อไป หากโรงเรียน
ของท่านได้นำไปใช้แล้วมีความคิดเห็นประการใด กรุณาแจ้งให้ผู้จัดทำทราบด้วย จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง
และขอขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายพรศักดิ์ อุ่นใจ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

งานธุรการ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

โทร.๐๔๕-๖๕๙๐๕๑

ที่ ศธ ๐๔๓๓๖.๒๒/ว ๒๒๑

โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม
ตำบลโนนค้อ อำเภอนาคู
จังหวัดศรีสะเกษ ๓๓๒๕๐

๑๙ เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายพรศักดิ์ อุ๋นใจ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนค้อวิทยาคมได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ขณะนี้อยู่ระหว่างการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ทางโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและเป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังทำการศึกษเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือทำการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเพื่อให้ผู้ศึกษาจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพรศักดิ์ อุ๋นใจ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

งานธุรการ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

โทร.๐๔๕-๖๕๙๐๕๑

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายพรศักดิ์ อุ๋นใจ
วัน เดือน ปีเกิด	22 พฤษภาคม 2514
สถานที่เกิด	อำเภอพยุหะ จังหวัดศรีสะเกษ 33230
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	100 หมู่ 2 ตำบลโนนเพ็ก อำเภอพยุหะ จังหวัดศรีสะเกษ 33230
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ผู้อำนวยการโรงเรียน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาศรีสะเกษ โยโสธร อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2538	ครุศาสตรบัณฑิต (คบ.) วิชาเอกชีววิทยา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
พ.ศ. 2546	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2551	ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
พ.ศ. 2557	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ผลงานภาคภูมิใจ

พ.ศ. 2559	รางวัล MOE awards
พ.ศ. 2560	รางวัล ป.ป.ส.ระดับ เงิน
พ.ศ. 2556	รางวัลนักเรียนพระราชทาน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ขนาดเล็ก
พ.ศ. 2561	ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นผู้บริหารสถานศึกษาดีเด่น จาก ส.ม.บ.ท.
พ.ศ. 2562	ชนะเลิศรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (Obec awards) ระดับภาค ผู้อำนวยการสถานศึกษายอดเยี่ยมผู้ปฏิบัติงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา ด้านนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน

ผลงานภาคภูมิใจ (ต่อ)

- พ.ศ. 2562 รองชนะเลิศรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (Obec Awards) ระดับชาติ ผู้อำนวยการสถานศึกษายอดเยี่ยมผู้ปฏิบัติงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ด้านนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน
- พ.ศ. 2563 รางวัลครูสุดดี
- พ.ศ. 2564 รางวัลชมเชยนักเรียนพระราชทาน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ขนาดกลาง
- พ.ศ. 2564 รางวัลชมเชยโรงเรียนพระราชทาน ระดับมัธยมศึกษา ขนาดกลาง
- พ.ศ. 2564 รองชนะเลิศรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (Obec Awards) ระดับชาติ ผู้อำนวยการสถานศึกษายอดเยี่ยม ด้านวิชาการ

คู่มือ
รูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่
โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

นายพรศักดิ์ อุ่นใจ
ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียน
โนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ โยโสธร มีวัตถุประสงค์เพื่อให้
ผู้ใช้รูปแบบมีความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น นำไปสู่การพัฒนากระบวนการ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ตามขั้นตอนของรูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ได้อย่างถูกต้อง โดยคู่มือการใช้รูปแบบฉบับนี้
ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 รูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะ
วิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ส่วนที่ 3 การนำไปใช้ ส่วนที่ 4 เนื้อหารูปแบบการพัฒนากระบวนการ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม และส่วนที่ 5 เครื่องมือ
ประเมินผลรูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อ
วิทยาคม

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ
โยโสธร ฉบับนี้จะเป็นแนวทางในการมุ่งส่งเสริมการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะ
วิถีปกติใหม่ เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

พรศักดิ์ อุ่นใจ
ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	ข
สารบัญ.....	ค
ส่วนที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมา.....	1
วัตถุประสงค์.....	4
บทบาทของบุคคลที่เกี่ยวข้อง.....	4
2 รูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	6
หลักการของรูปแบบ.....	6
วัตถุประสงค์ของรูปแบบ.....	6
เนื้อหาของรูปแบบ.....	7
วิธีดำเนินการของรูปแบบ.....	8
การประเมินผลของรูปแบบ.....	10
เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ.....	10
3 การนำไปใช้.....	13
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม.....	13
4 การดำเนินการ.....	14
5 เครื่องมือประเมินผล.....	19
แบบทดสอบก่อน-หลังการประชุมปฏิบัติการเพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจ การดำเนินงาน.....	20
แบบสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษา.....	25
แบบสัมภาษณ์นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา.....	27
แบบสัมภาษณ์กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง.....	28
แบบสัมภาษณ์กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา.....	30
แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรมพัฒนา.....	31
แบบสังเกตพฤติกรรมครูในการกำกับติดตามผล.....	33
ส่วนที่	หน้า
แบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา.....	35
แบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน.....	37
แบบประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์.....	39

แบบประเมินความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองนักเรียน.....	41
แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม.....	44
บรรณานุกรม.....	46

คำชี้แจงการใช้รูปแบบ

เอกสารคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เป็นเอกสาร ที่ให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครูหรือผู้ที่สนใจ เพื่อการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถี ปกติใหม่ ที่เน้นลงมือปฏิบัติจริงในแต่ละขั้นตอน ซึ่งครูที่ปรึกษาหรือผู้ที่สนใจสามารถอ่านเพื่อศึกษา เพิ่มเติม และปฏิบัติในการที่จะพัฒนาความสามารถในการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะ วิถีปกติใหม่ของตนเองตามหลักการ กระบวนการ และขั้นตอนในรูปแบบที่กำหนดขึ้นนี้

คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียน โนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ชุดนี้ ประกอบด้วย การชี้แจงความเป็นมา รายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบ กระบวนการดำเนินการ การวัดและประเมินผล ทั้งนี้ได้มีรายละเอียดขั้นตอนในการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ตามรายละเอียดที่ระบุในเอกสาร และก่อนที่จะนำรูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ไปใช้ควรศึกษารายละเอียดแต่ละขั้นตอนให้เข้าใจก่อนจะทำให้เกิดการเรียนรู้และปฏิบัติได้ เป็นอย่างดี

หวังว่าเอกสารคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะ วิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจ

พรศักดิ์ อุ๋นใจ
ผู้วิจัย

ส่วนที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นสำคัญ เพราะสาเหตุที่ว่ามนุษย์เป็นกลไกขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียน ซึ่งเป็นอนาคตของชาติ หากเป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความรอบรู้ มีความเข้าใจ มีทักษะในการทำงาน สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประหยัดค้ำค่าและมีประโยชน์สูงสุด จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 เป็นแผนยุทธศาสตร์ในระยะปานกลางที่มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ระยะยาว และมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องในด้านแนวคิดที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา” แสดงให้เห็นว่าหากคนได้รับการพัฒนาในทุก ๆ ด้านก็จะเกิดความสมบูรณ์ด้วยร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เป็นคนที่มีความรอบรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม ความคิดวิเคราะห์พึ่งตนเองได้ ก็จะทำให้ประชาชนมีกำลังใจ มีความสุข สังคมก็เข้มแข็ง ประเทศชาติมีความมั่นคง สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนใน 3 มิติ คือ การพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ โดยมุ่งให้เกิดการเสริมสร้างความรู้ตามความเหมาะสมของคนทุกกลุ่มทุกวัย เพื่อให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ก้าวสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง และสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถของประเทศ ในขณะเดียวกันมุ่งเสริมสร้างคนไทยให้มีสุขภาพที่ดี ควบคู่กับการเสริมสร้างคนไทยให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข การคุ้มครองทางเศรษฐกิจและสังคม กระบวนการยุติธรรม การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และมีความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต มุ่งสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” ภายใต้แนวปฏิบัติของ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2550: 52)

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และแนวการจัดการศึกษายังได้ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคน โดยยึดหลักว่าทุกคนที่มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน

พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญ ทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งเรื่องหนึ่งที่กำหนดให้ดำเนินการ คือ เรื่องความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ทั้งนี้ การจัดการเรียนรู้ ให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา ให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดี และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542: 5-13)

การพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียนแล้วการป้องกัน การช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนที่เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาเนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยี ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้ว ในเชิงลบก็ปรากฏเช่นกัน เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ ก็เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547: 3) ได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีเป้าหมายให้พัฒนาคน ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์มีศักยภาพ ที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต ซึ่งนอกจากจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนโดยตรงแล้ว ยังจำเป็นต้องคำนึงถึงกลไก และสภาพแวดล้อมที่จะส่งเสริมและสนับสนุน ให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มที่ เพื่อเตรียมคนให้มีคุณภาพสามารถคิดวิเคราะห์ ป้องกันและแก้ปัญหา ที่อาจจะเกิดขึ้นกับตนเอง ครอบครัวยุคและสังคมได้ ภาพความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตตามความมุ่งหวังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกคน โดยเฉพาะบุคลากร ครูทุกคนในโรงเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญ ในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างใกล้ชิด ด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์ และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโต งอกงามเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป (กรมสุขภาพจิต 2544: 11)

การสร้างภูมิคุ้มกันและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนให้ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ สามารถดำรงชีวิตด้วยวิถีแห่งปัญญาอย่างมีคุณค่าของตนเองและสังคม และปลอดภัยจากภาวะวิกฤติ ดังกล่าวข้างต้น นับเป็นพันธกิจสำคัญของหน่วยงานการศึกษาและสถานศึกษาทุกระดับ ซึ่งต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องรวมพลังสร้างสรรค์และร่วมรับผิดชอบในรูปของเครือข่าย พันธมิตรที่เข้มแข็ง อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งอาศัยองค์ความรู้ด้านจิตวิทยา และกระบวนการแนะแนวเป็นกลไกหลักในการป้องกันแก้ไขปัญหา

และเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตแก่ผู้เรียน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 เป็นต้นมา แต่ด้วยข้อจำกัดด้านบุคลากร งบประมาณและช่องว่างระหว่างวัยของผู้ให้และผู้รับบริการ ทำให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ทั่วถึง ทุกกลุ่มเป้าหมาย การขับเคลื่อนระบบไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา 2550: 1)

โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ เป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ขนาดกลางเปิดสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 นักเรียน ทั้งหมด จำนวน 611 คน ผู้บริหาร จำนวน 1 คน และครู จำนวน 35 คน โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม เห็นความสำคัญของการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ซึ่งทางโรงเรียนได้คัดกรองนักเรียน จากการประเมิน SDQ ตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อ วิทยาคม แผลผลกลุ่มนักเรียนตามแบบประเมิน SDQ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 พบว่า นักเรียน กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา จำนวน 58 คน นักเรียนกลุ่มดังกล่าวมีแนวโน้มสูงที่จะไม่จบการศึกษา นอกจากนี้ยังมีเหตุการณ์ ซึ่งมีความเสี่ยงด้านครอบครัว ด้านยาเสพติด ด้านอารมณ์ จึงจำเป็นต้องมี รูปแบบพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยยึด ทฤษฎีของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่มาเป็นแนวทางในการศึกษารูปแบบ การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่กลุ่มเสี่ยงที่เหมาะสมกับบริบทของ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง เพื่อให้ได้รูปแบบที่พัฒนาแล้วไปใช้ให้เกิดคุณค่าอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ตอบสนอง นโยบาย กระทรวง ศึกษาธิการ ที่ต้องการให้โรงเรียนในสังกัดเอาใจใส่ ดูแลนักเรียน อย่างเป็นระบบ มีกระบวนการทำงานที่มีคุณภาพและดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ให้ส่งผลต่อการพัฒนา เด็กและเยาวชนเติบโตอย่างมีคุณภาพ มีศักยภาพ เป็นทรัพยากรที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา มีคุณธรรมจริยธรรม และมีชีวิตที่เป็นสุข โดยบุคลากรในโรงเรียนทั้งผู้บริหาร ครูทุกคน คณะกรรมการ สถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน ร่วมมือร่วมใจในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีคุณภาพ เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับนักเรียนให้มีความเท่าเทียม อย่างมีคุณภาพ ภายใต้ ความร่วมมือและรับผิดชอบในการจัดการศึกษาของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะ ช่วงสภาวะวิถีปกติใหม่ด้วยการระบาดของเชื้อไวรัส โควิด-19 ส่งผลต่อระบบการศึกษาเป็นอย่างมาก ตั้งแต่เชื้อไวรัสเริ่มระบาดในประเทศจีนปลายปีที่ 2562 UNESCO รายงานว่ารัฐบาล 191 ประเทศทั่วโลก ประกาศปิดสถานศึกษาทั้งประเทศ มีผู้เรียนได้รับผลกระทบกว่า 1.5 พันล้านคน (มากกว่าร้อยละ 90 ของผู้เรียนทั้งหมด) สำหรับประเทศไทยสถานการณ์การระบาดเกิดขึ้นในช่วงสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ปิดภาคเรียน โดยในช่วงต้นเดือนเมษายน 2563 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้เลื่อนวันเปิดเทอมภาค เรียนที่ 1 ไปเป็นวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 ไทยจึงมีโอกาสมหาชนบทเรียนจากต่างประเทศเพื่อเตรียมตัว ให้พร้อมในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับมาตรการป้องกันการระบาด พร้อมกับ

เตรียมมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้เรียนได้รับผลกระทบจากรูปแบบการเรียนที่เปลี่ยนไป (พงศัทศ วนิชานันท์ 2563: 69)

ด้วยความสำคัญและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้อำนวยการโรงเรียน ได้ตระหนักถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงได้วิจัยรูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ให้เป็นลำดับขั้นตอน มีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ มีวิธีการ กิจกรรมและเครื่องมือที่มีคุณภาพ เพื่อช่วยให้นักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทิศทางที่ดีขึ้น ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ประสบความสำเร็จต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อใช้ในการสนับสนุน ชี้แนะ ช่วยเหลือ ส่งเสริมการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธรที่พัฒนาขึ้น
2. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานตามรูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

บทบาทของบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ที่มีหน้าที่วางแผนและนโยบาย จัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่
2. ครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนและปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษาในโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
3. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีหน้าที่ ทำการเรียนรู้เพื่อความเป็นเลิศด้านวิชาการของผู้เรียน

ให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ในอนาคต และประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียน

ข้อจำกัดในการนำคู่มือไปใช้

1. การนำรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ไปใช้ควรอยู่บนเงื่อนไขของความสมัครใจและความพร้อมของสมาชิก
2. การนำรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ไปใช้ เบื้องต้นต้องสร้างความรู้ความเข้าใจและมีความตระหนักร่วมกันในการทำงานให้สำเร็จ

ส่วนที่ 2

รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

หลักการของรูปแบบ

1. **หลักการเชิงระบบ** กล่าวคือ การดำเนินงานทุกขั้นตอนให้คำนึงถึงแนวคิดเชิงระบบ ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ซึ่งมีความสัมพันธ์กันและดำเนินการต่อเนื่องกัน

2. **หลักการกัลยาณมิตร** กล่าวคือ การดำเนินการใด ๆ ที่เน้นความปลอดโปร่งใจไม่ปิดกั้น เน้นความมีน้ำใจ ช่วยเหลือเกื้อกูล สร้างความเข้าใจกระจ่างแจ้ง แนะนำแนวทางที่ถูกต้องด้วยการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน

3. **หลักการวิถีปกติใหม่** กล่าวคือ การดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีตอันเนื่องมาจาก มีสภาวะบางอย่างมากระทบในการใช้ชีวิตผลกระทบดังกล่าวคือ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โควิด-19 การดำเนินชีวิตต้องเปลี่ยนไปสู่วิถีใหม่ภายใต้มาตรฐานใหม่ที่ไม่คุ้นเคยทั้งนี้วิถีปกติใหม่จากกิจกรรมพัฒนา ดังนี้ 1) กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง 2) กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา 3) กิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4. **หลักการมีส่วนร่วม** กล่าวคือ การให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ ในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ในบทบาทต่าง ๆ ตามความเหมาะสม เช่น การเป็นผู้ปกครอง ผู้เชี่ยวชาญที่รับการส่งต่อจากโรงเรียน คณะกรรมการหรือคณะทำงานต่าง ๆ โดยให้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมเสนอแนะ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบในการที่จะทำให้การพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ดำเนินไปสู่วัตถุประสงค์ ตามที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

เพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

เนื้อหาของรูปแบบ

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบมีกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรในการปฏิบัติงาน มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ด้าน ดังนี้

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การให้ครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการจัดทำระเบียบสะสมและมีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับตัวนักเรียนแต่ละคนที่อยู่ในความดูแล ได้แก่ ข้อมูลส่วนตัว ด้านความสามารถด้านครอบครัว ด้านสุขภาพ และการประเมินพฤติกรรม

2. การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การให้ครูที่ปรึกษาพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนจากข้อมูลพื้นฐานในระเบียบสะสม ในแบบประเมินพฤติกรรมเด็ก และตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา

2.1 นักเรียนกลุ่มปกติ หมายถึง นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลด้านต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ปกติ ซึ่งควรได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน และการส่งเสริมพัฒนา

2.2 นักเรียนกลุ่มเสี่ยง หมายถึง นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านต่าง ๆ ตามเกณฑ์คัดกรองนักเรียนของโรงเรียนแล้วอยู่ในกลุ่มเสี่ยง ซึ่งโรงเรียนต้องให้การป้องกันและแก้ไขตามกรณี

2.3 นักเรียนกลุ่มมีปัญหา หมายถึง นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านต่าง ๆ ตามเกณฑ์คัดกรองนักเรียนของโรงเรียนแล้วอยู่ในกลุ่มมีปัญหา ซึ่งโรงเรียนต้องช่วยเหลือและแก้ปัญหาโดยเร่งด่วน

3. การส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การที่ครูที่ปรึกษาและโรงเรียนได้ดำเนินการจัดกิจกรรมสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนไม่ว่ากลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยงให้มีคุณภาพมากขึ้น สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา หมายถึง การที่ครูที่ปรึกษาและโรงเรียนกำหนดแนวทางและวิธีป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนอย่างถูกวิธี โดยใช้วิธีการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ปัญหา

5. การส่งต่อ หมายถึง การที่ครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการป้องกันและแก้ปัญหาแล้วไม่สามารถช่วยเหลือแก้ปัญหาให้กับนักเรียนได้ จะมีการส่งต่อภายในไปยังครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายกิจการนักเรียน แต่ถ้าครูแนะแนวหรือครูฝ่ายกิจการนักเรียนไม่สามารถช่วยเหลือได้ก็จะส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป

วิธีดำเนินการของรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีวิธีดำเนินการประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้ 1) การดำเนินการพัฒนาโดยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) การดำเนินการพัฒนาโดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีรายละเอียดในการดำเนินการดังนี้

1. การดำเนินการพัฒนาโดยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

- 1) ส่งเสริมสนับสนุนและให้ความสำคัญในการจัดระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียน
- 2) จัดเก็บข้อมูลนักเรียนมีความครอบคลุมและหลากหลาย
- 3) จัดทำข้อมูลนักเรียน และวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 4) ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการกรอกข้อมูลของนักเรียนตามความจริง
- 5) ใช้ระเบียบสะสมนักเรียน เพื่อประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ
- 6) การวางแผนในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนตามกำหนดเวลาที่เหมาะสม

ด้านที่ 2 ด้านการคัดกรองนักเรียน

- 1) วางแผน และวิเคราะห์พฤติกรรมของนักเรียน
- 2) ปกปิดข้อมูลของนักเรียน โดยรักษาความลับของนักเรียน
- 3) ดำเนินงานและเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนแต่ละกลุ่มอย่างชัดเจน
- 4) คัดกรองนักเรียน โดยพิจารณาจากข้อมูลหลาย ๆ ด้าน
- 5) คัดกรองนักเรียนตรงตามพฤติกรรมของนักเรียน

ด้านที่ 3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

- 1) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง
- 2) จัดทำแบบบันทึกโฮมรูมและมีการพูดคุยกับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
- 3) ให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนและอบรมครูเกี่ยวกับการจัด

กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

- 4) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดประชุมของโรงเรียนเพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

5) สรุปผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

ด้านที่ 4 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา

1) ครูที่ปรึกษามีจิตวิทยาในการให้คำปรึกษา และลงมือปฏิบัติจริงในการแก้ไขปัญหานักเรียน

นักเรียน

2) จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อแก้ไขปัญหานักเรียน และมีสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน

3) ส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ และเทคนิคในการให้คำปรึกษา เสียสละเวลาในการให้คำปรึกษา พุดคุยและทำความเข้าใจกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง

4) จัดกิจกรรมมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับปัญหาของนักเรียน

5) รายงานผลการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

ด้านที่ 5 ด้านการส่งต่อ

1) แยกกลุ่มนักเรียนที่จะส่งต่ออย่างชัดเจน และพยายามช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน

2) ประสานงานกับครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งต่อ และคอยติดตามผลการส่งต่อนักเรียน

อย่างสม่ำเสมอ

3) วางแผนในการส่งต่อ และชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงการส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญ

4) เตรียมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาให้มีความพร้อมในการส่งต่อ

5) จัดเก็บข้อมูลนักเรียนที่ถูกส่งต่อเป็นความลับ

2. การดำเนินการพัฒนาโดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นกระบวนการแก้ปัญหาย่างมีระบบ เป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็วโดยหาแนวทางการปฏิบัติ หรือวิธีการแก้ไขปรับปรุงสู่การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นในการปฏิบัติงาน และสะท้อนผลการปฏิบัติงานกลับสู่องค์กรตนเอง ซึ่งมีขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ขั้นการวางแผน (Planning) คือ ขั้นตอนการสำรวจวินิจฉัยปัญหา ตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับสภาพที่เกิดขึ้น

2.2 ขั้นการปฏิบัติ (Action) คือ ดำเนินการภายใต้ปัญหาที่จะศึกษา

2.3 ขั้นการสังเกต (Observation) คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.4 ขั้นการสะท้อนผล (Reflection) คือ นำข้อค้นพบไปเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ และใช้ประโยชน์

การประเมินผลของรูปแบบ

1. ทดสอบความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้แบบทดสอบ
2. ประเมินความสามารถในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยใช้แบบประเมิน การสัมภาษณ์ และการสังเกต
3. ประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยการใช้แบบประเมิน
4. ประเมินความพึงพอใจของครู ผู้ปกครองที่มีต่อกระบวนการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยใช้แบบประเมิน
5. ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกระบวนการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม โดยใช้แบบประเมิน

เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ

การนำรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ไปใช้ให้บังเกิดผลสำเร็จและเป้าหมายได้ ควรทำความเข้าใจและศึกษาแนวทางการนำไปใช้ดังนี้

1. เงื่อนไขความสำเร็จในการดำเนินการตามรูปแบบ

จากการศึกษาความต้องการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม การใช้รูปแบบฯ จะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และหลักการหรือไม่ มีเงื่อนไขในการดำเนินการ ดังนี้

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารต้องส่งเสริมสนับสนุนให้มีความสำคัญในการจัดระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียน และครูที่ปรึกษาเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลนักเรียน

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน ครูที่ปรึกษาต้องคัดกรองนักเรียนได้ตรงตามพฤติกรรมของนักเรียน

1.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ครูที่ปรึกษาต้องพูดคุยกับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีการจัดอบรมครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และมีการสรุปผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

1.4 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ครูที่ปรึกษาต้องมีสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียนและเสียสละเวลาในการให้คำปรึกษา พุดคุยและทำความเข้าใจกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง

1.5 ด้านการส่งต่อ ครูที่ปรึกษาต้องจัดเก็บข้อมูลนักเรียนที่ถูกส่งต่อเป็นความลับ

2. เงื่อนไขความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้

การนำรูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม ไปใช้ให้บังเกิดผลสำเร็จและเป้าหมายได้ ควรทำความเข้าใจและศึกษาแนวทางการนำไปใช้ ดังนี้

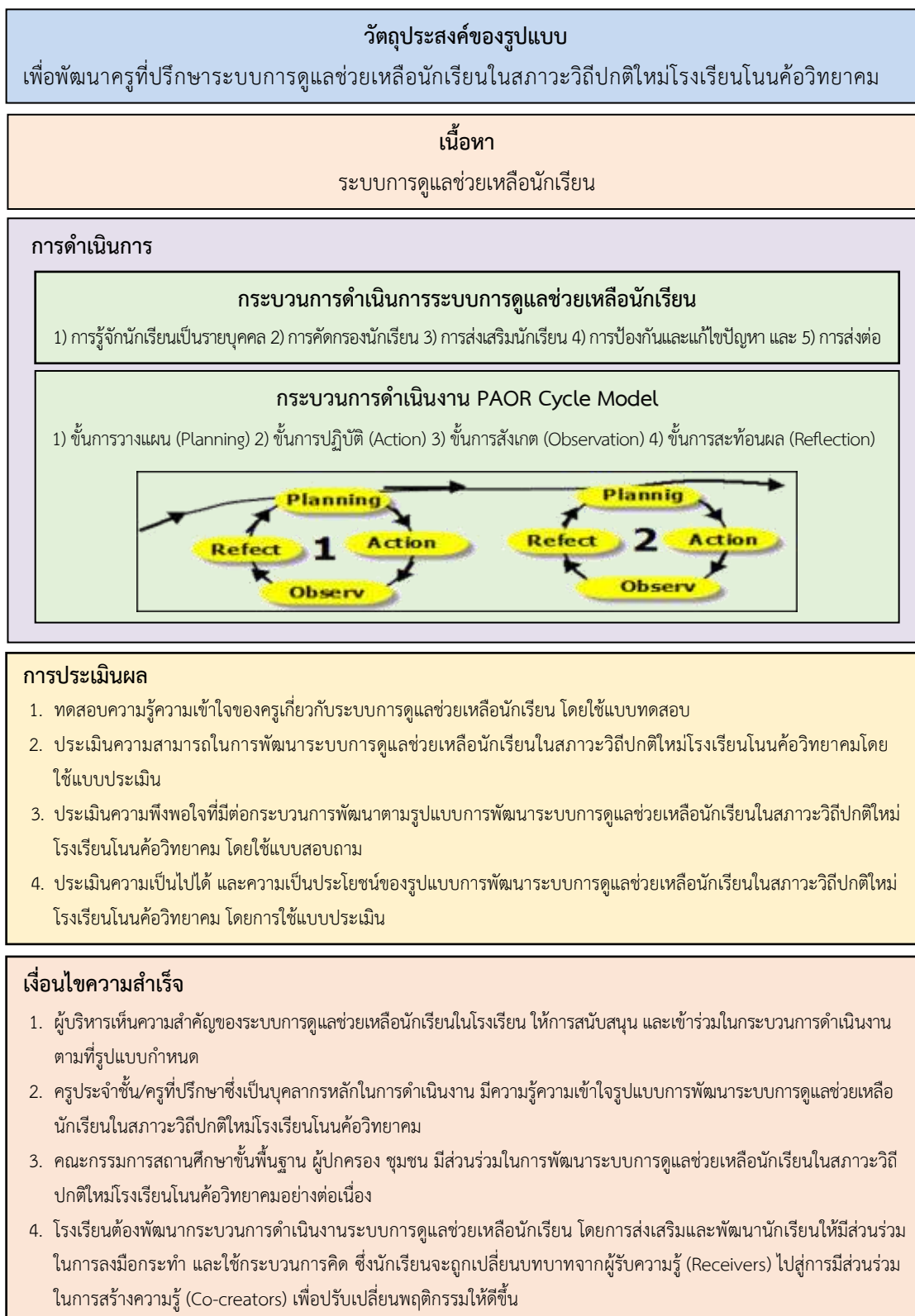
2.1 ผู้บริหารเห็นความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนให้การสนับสนุน และเข้าร่วมในกระบวนการดำเนินงานตามที่รูปแบบกำหนด

2.2 ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาซึ่งเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน มีความรู้ความเข้าใจรูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

2.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคมอย่างต่อเนื่อง

2.4 โรงเรียนต้องพัฒนากระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีส่วนร่วมในการลงมือกระทำ และใช้กระบวนการคิด ซึ่งนักเรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ (Receivers) ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (Co-creators) เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ดีขึ้น

จากรายละเอียดร่างรูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร สามารถนำเสนอรูปแบบ ดังภาพ

ภาพที่ 2.1 รูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ

ส่วนที่ 3

การนำไปใช้

ขั้นตอนการดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของรูปแบบการพัฒนาระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอน	กิจกรรม	ผู้มีส่วนร่วม
ขั้นที่ 1 การวางแผน (Planning: P)	- สสำรวจวินิจฉัยปัญหาตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับสภาพ ที่เกิดขึ้น - ทดสอบก่อนการพัฒนา	ผู้วิจัย/ผู้บริหาร/ครู ที่ปรึกษา/นักเรียน
ขั้นที่ 2 ขั้นการปฏิบัติ (Action: A)	ดำเนินการภายใต้ปัญหาที่จะศึกษา	ผู้วิจัย/ผู้บริหาร/ครู ที่ปรึกษา/นักเรียน
ขั้นที่ 3 ขั้นการสังเกต (Observation: O)	- การดำเนินการนิเทศ ติดตามการดำเนินการ - การเก็บรวบรวมข้อมูล	ผู้วิจัย/ผู้บริหาร/ครู ที่ปรึกษา/นักเรียน
ขั้นที่ 4 ขั้นการสะท้อนผล (Reflection: R)	- นำข้อค้นพบไปเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ และใช้ประโยชน์ - ทดสอบหลังการพัฒนา	ผู้วิจัย/ผู้บริหาร/ครู ที่ปรึกษา/นักเรียน

ส่วนที่ 4

การดำเนินการตามรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิกฤติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีวิธีดำเนินการประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้ 1) การดำเนินการพัฒนาโดยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) การดำเนินการพัฒนาโดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีรายละเอียดในการดำเนินการดังนี้

1. การดำเนินการพัฒนาโดยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิกฤติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

- 1) ส่งเสริมสนับสนุนและให้ความสำคัญในการจัดระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียน
- 2) จัดเก็บข้อมูลนักเรียนมีความครอบคลุมและหลากหลาย
- 3) จัดทำข้อมูลนักเรียน และวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 4) ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการกรอกข้อมูลของนักเรียนตามความจริง
- 5) ใช้ระเบียนสะสมนักเรียน เพื่อประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ
- 6) การวางแผนในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนตามกำหนดเวลาที่เหมาะสม

ด้านที่ 2 ด้านการคัดกรองนักเรียน

- 1) วางแผน และวิเคราะห์พฤติกรรมของนักเรียน
- 2) ปกปิดข้อมูลของนักเรียน โดยรักษาความลับของนักเรียน
- 3) ดำเนินงานและเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนแต่ละกลุ่มอย่างชัดเจน
- 4) คัดกรองนักเรียน โดยพิจารณาจากข้อมูลหลาย ๆ ด้าน
- 5) คัดกรองนักเรียนตรงตามพฤติกรรมของนักเรียน

ด้านที่ 3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

- 1) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง
- 2) จัดทำแบบบันทึกโฮมรูมและมีการพูดคุยกับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
- 3) ให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนและอบรมครูเกี่ยวกับการจัด

กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

4) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดประชุมของโรงเรียนเพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

5) สรุปผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

ด้านที่ 4 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา

1) ครูที่ศึกษามีจิตวิทยาในการให้คำปรึกษา และลงมือปฏิบัติจริงในการแก้ไขปัญหานักเรียน

2) จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อแก้ปัญหานักเรียน และมีสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน

3) ส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ และเทคนิคในการให้คำปรึกษา เสียสละเวลาในการให้คำปรึกษา พุดคุยและทำความเข้าใจกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง

4) จัดกิจกรรมมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับปัญหาของนักเรียน

5) รายงานผลการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ปัญหานักเรียน

ด้านที่ 5 ด้านการส่งต่อ

1) แยกกลุ่มนักเรียนที่จะส่งต่ออย่างชัดเจน และพยายามช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน
2) ประสานงานกับครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งต่อ และคอยติดตามผลการส่งต่อนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

3) วางแผนในการส่งต่อ และชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงการส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญ

4) เตรียมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาให้มีความพร้อมในการส่งต่อ

5) จัดเก็บข้อมูลนักเรียนที่ถูกส่งต่อเป็นความลับ

2. การดำเนินการพัฒนาโดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นกระบวนการแก้ปัญหาอย่างมีระบบ เป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็วโดยหาแนวทางการปฏิบัติหรือวิธีการแก้ไขปรับปรุงสู่การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นในการปฏิบัติงาน และสะท้อนผลการปฏิบัติงานกลับสู่องค์กรตนเอง ซึ่งมีขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน มีรายละเอียดในการดำเนินการดังนี้

การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1

1) ขั้นวางแผน (Planning: P) เป็นการสร้างความตระหนักแก่บุคลากร ทำการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและปัญหาการวิจัย การเลือกแนวทางแก้ปัญหา และการสร้างเครื่องมือในการแก้ปัญหา เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1.1) วิเคราะห์สภาพปัญหา โดยการประชุมปฏิบัติการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหา และวางแผนในการวิจัยโดยเทคนิค SWOT เพื่อระดมสมอง วิเคราะห์ปัญหา จัดทำแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ในการพัฒนา และกำหนดแผนงานการพัฒนา

1.2) ประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างเครื่องมือดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โดยระดมสมองเขียนแผนโครงการพัฒนา และสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่

2) ขั้นการปฏิบัติ (Action: A) เป็นการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการครูที่ปรึกษาโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม จำนวน 11 คน ได้ดำเนินการดังนี้

2.1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โดยการทดสอบความรู้ก่อน-หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ สัมภาษณ์ระหว่างประชุมเชิงปฏิบัติการและกิจกรรมฝึกปฏิบัติ

2.2) กิจกรรมการพัฒนา จากผลการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ผู้วิจัยจึงประชุมหาแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหาที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ จำนวน 58 คน ให้มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นซึ่งประกอบด้วย 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง และกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา ดังรายละเอียด ดังนี้

2.2.1) การจัดกิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง โดยผู้วิจัยและกลุ่มเป้าหมายได้พบปะสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ให้คำแนะนำวิธีการอบรมดูแลนักเรียนกับผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปกครองกับครู และรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือต่อไป

2.2.2) กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา มีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ให้มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น โดยให้คำปรึกษาเบื้องต้นและคอยสังเกตพฤติกรรมนักเรียนนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา รายงานพฤติกรรมและผลการเปลี่ยนแปลงต่อครูที่ปรึกษา เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือต่อไป โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการประชุมวางแผน การอบรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา ซึ่งนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาเป็นนักเรียนที่โรงเรียนพิจารณาคัดสรรว่าเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ มีจิตอาสาในการรับฟัง ให้คำปรึกษา

2.3) การกำกับติดตามผล มีเป้าหมายในการเฝ้าติดตามการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา เพื่อให้ครูที่ปรึกษาสามารถปฏิบัติหน้าที่ ตามกระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ได้อย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

3) ขั้นสังเกตและตรวจสอบ (Observe: O) ผู้วิจัยได้ดำเนินงานควบคู่ไปกับขั้นตอนการปฏิบัติ เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีการทดสอบก่อน-หลังประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมภาษณ์ สังเกต และสอบถาม ในระหว่างการจัดกิจกรรมพัฒนา (กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง และกิจกรรม

นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา) และได้ใช้เครื่องมือในการดำเนินงานขั้นตอนที่ 7 ฉบับ มีแบบทดสอบก่อน-หลัง ประชุมเชิงปฏิบัติการ 1 ฉบับ แบบสัมภาษณ์ 4 ฉบับ แบบสอบถาม 1 ฉบับ แบบบันทึกและแบบสังเกต อย่างละ 1 ฉบับ ควบคู่ไปกับการดำเนินจัดกิจกรรมการพัฒนา

4) ขั้นการสะท้อนผล (Reflection: R) เป็นการนำผลการปฏิบัติมาวางแผนสะท้อนการแก้ปัญหาและพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคมโดยใช้แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมการพัฒนาและการกำกับติดตามผล ในการดำเนินการกิจกรรมการพัฒนาได้ใช้กิจกรรม 2 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง 2) กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา สำหรับดำเนินการในวงรอบที่ 1 โดยทันทีเมื่อพบปัญหา และมีปัญหาบางประการที่จะต้องพัฒนาเพิ่มเติม

การพัฒนารูปแบบในวงรอบที่ 2

การพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โดยใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม จากการดำเนินงานรอบแรกมาใช้ในการดำเนินงานของวงรอบที่ 2 ดังนี้

1) ขั้นการวางแผน (Planning: P) ในขั้นนี้ ผู้วิจัยได้ระดมความคิด เพื่อหาวิธีในการแก้ไขร่วมกันและกำหนดกิจกรรมเพื่อใช้ในการพัฒนานักเรียนต่อ โดยปรับเปลี่ยนกิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครองนักเรียน มาใช้กิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ร่วมกับการปฏิบัติหน้าที่ของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาที่เปลี่ยนกลุ่มจากคณะกรรมการนักเรียน เป็นนักเรียนตัวแทนจากห้องเรียนทุกห้อง ๆ ละ 2 คน รวม 18 คน ในการให้คำปรึกษาเบื้องต้นและการดูแลช่วยเหลือติดตามสังเกตพฤติกรรมเหมือนกับวงรอบที่ 1 เพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาไปในทางที่ดีขึ้น รวมทั้งการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โดยใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2) ขั้นการปฏิบัติ (Action: A) ดำเนินงานพัฒนาต่อจากผลสะท้อนของวงรอบที่ 1 ตามแผนที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนการวางแผน ดังนี้

2.1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อวางแผนปรับปรุงพัฒนาสะท้อนผลการปฏิบัติในวงรอบที่ 1 และวางแผนแนวทางดำเนินการพัฒนาในรอบที่ 2 ซึ่งพบว่าในการดำเนินงานวงรอบที่ 1 มีกิจกรรมที่ยังมีปัญหาในทางปฏิบัติ จะต้องส่งเสริมเพิ่มเติมให้แก่ครูอีกดังนี้ 1) กิจกรรมการพัฒนา ได้แก่ กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา และกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ 2) การกำกับติดตามผล

2.2) กิจกรรมการพัฒนา

2.2.1) การดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา ทำให้ผู้วิจัยทราบข้อมูลพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเสียงและกลุ่มมีปัญหา ว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นและทราบจำนวนนักเรียนกลุ่มเสียง และกลุ่มมีปัญหาที่ลดลง ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการให้คำปรึกษาช่วยเหลือเพื่อนกลุ่มเสียง กลุ่มมีปัญหา แบบบันทึกการติดตามพฤติกรรมของเพื่อนกลุ่มเสียง กลุ่มมีปัญหา

2.2.2) กิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิกฤติใหม่ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนกลุ่มเสียงและกลุ่มมีปัญหาที่ยังเหลืออยู่ จำนวน 38 คน พบว่าปัญหาของนักเรียนกลุ่มนี้ ได้แก่ หนีเรียน ขาดเรียน ไม่ตั้งใจเรียน แต่งกายไม่ถูกระเบียบ ก้าวร้าว ทะเลาะวิวาท สูบบุหรี่ ดื่มสุรา ชู้สาว ขาดคุณธรรมและจริยธรรม

2.2.3) กิจกรรมการกำกับติดตามผล ในวงรอบที่ 2 ได้เพิ่มการติดตามนิเทศตรวจสอบมากขึ้น และทุกครั้งที่มีการนิเทศแล้วจะมีการประชุมเพื่อร่วมระดมแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นร่วมกัน

3) ขั้นการสังเกตและตรวจสอบ (Observe: O) ผู้วิจัยได้ทำควบคู่ไปกับขั้นตอนการปฏิบัติ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลของวงรอบที่ 2 ทุก ๆ ด้าน ควบคู่ไปกับการปฏิบัติงาน วิธีการที่ใช้คือ การสังเกต ความเข้าใจ ความสนใจในระหว่างการจัดกิจกรรม การสัมภาษณ์ การนิเทศติดตามการปฏิบัติงานด้วยเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลหลากหลายชนิด เช่น แบบบันทึกการสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม ภาพถ่าย ภาพวิดีโอเทปบันทึกเสียง และเอกสารการดำเนินงาน

4) ขั้นการสะท้อนผล (Reflection: R) เป็นขั้นตอนสุดท้าย ผู้วิจัยได้จัดให้มีการประชุมวิเคราะห์ข้อมูลในวงรอบที่ 2 สรุปเป็นผลการจัดกิจกรรมพัฒนาหลังดำเนินการเสร็จสิ้น พร้อมทั้งจัดทำรายงานต่อผู้มีส่วนได้เสียและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 5

เครื่องมือการประเมินผล

เครื่องมือการประเมินผลรูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ประกอบด้วย

1. แบบทดสอบก่อน-หลังการประชุมปฏิบัติการเพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจ การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ของครูที่ปรึกษา
 2. แบบสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษา
 3. แบบสัมภาษณ์นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา
 4. แบบสัมภาษณ์กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง
 5. แบบสัมภาษณ์กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา
 6. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรมพัฒนา
 7. แบบสังเกตพฤติกรรมครูในการกำกับติดตามผล
 8. แบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา
 9. แบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม
 10. แบบประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม
 11. แบบประเมินความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม
 12. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม
- รายละเอียดของแบบประเมินมีดังนี้

แบบทดสอบก่อน-หลังการประชุมปฏิบัติการ
เพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจ การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในสภาวะวิถีปกติใหม่ของครูที่ปรึกษา
โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความรู้ ความเข้าใจในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ของครูที่ปรึกษาโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ ก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ
2. ข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบนี้ จะนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ
3. ข้อสอบมีทั้งหมด 6 จุดประสงค์ จำนวนข้อสอบ 23 ข้อ
4. ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

จุดประสงค์ที่ 1 ความสำคัญและความจำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่

1. ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตถือว่าเป็นบทบาทหน้าที่หลักของใครในโรงเรียน
 - ก. เพื่อนนักเรียน
 - ข. ครูประจำวิชา
 - ค. ครูที่ปรึกษา
 - ง. ผู้ปกครองนักเรียน
2. ข้อใดที่ไม่ใช่แนวคิดที่ทำให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบผลสำเร็จ
 - ก. มนุษย์แต่ละคนมีความเป็นปัจเจกบุคคล
 - ข. มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต
 - ค. ยึดหลักการและทฤษฎีเพื่อเป็นบรรทัดฐานในการดำเนินงาน
 - ง. ความสำเร็จของงานจะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมทั้งร่วมคิด ร่วมใจ ร่วมทำของทุกคน
3. การดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบเพื่อให้เกิดผลในข้อใด
 - ก. การยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - ข. การยึดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - ค. การประกันคุณภาพการศึกษา
 - ง. การตอบรับของผู้ปกครอง, นักเรียนและครู

4. ข้อใดที่ไม่ใช่ความหมายของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

- ก. การแก้ไขปัญหา
- ข. การอนุรักษ์
- ค. การส่งเสริม
- ง. การพัฒนา

จุดประสงค์ที่ 2 เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

5. การรู้จักปัญหาหนักเรียนเป็นรายบุคคลมีความสำคัญอย่างไร

- ก. ทำให้ทราบความแตกต่างของนักเรียน
- ข. ทำให้ได้ข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อคัดกรองนักเรียน
- ค. ทำให้ทราบข้อมูลทางด้านบวกและด้านลบของนักเรียน
- ง. เพื่อเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมนักเรียน และป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนได้ถูกทาง

6. ข้อใดมิใช่ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่ครูที่ปรึกษาควรทราบ

- ก. ด้านสุขภาพ
- ข. ด้านครอบครัว
- ค. ด้านความสามารถ
- ง. ด้านส่งเสริมและแก้ปัญหา

7. นาย ก ขอบนั่งเหม่อลอยเป็นประจำในขณะที่ครูสอนครูที่ปรึกษาควรจัดข้อมูลพื้นฐานของนาย ก ไว้ด้านใด

- ก. ด้านความสามารถ
- ข. ด้านครอบครัว
- ค. ด้านสุขภาพ
- ง. ด้านอื่น ๆ

8. ข้อใดเป็นวัตถุประสงค์หลักของการจัดทำการประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ)

- ก. เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีแนวพิจารณานักเรียนด้านสุขภาพจิตมากขึ้น
- ข. เป็นการเก็บข้อมูลส่วนตัวนักเรียนเพื่อเก็บไว้เป็นความลับ
- ค. เป็นการหาข้อมูลเพิ่มเติม จากข้อมูลไม่เพียงพอ
- ง. เป็นวิธีการล่อพฤติกรรมนักเรียนในโรงเรียน

จุดประสงค์ที่ 3 เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในด้านการคัดกรองนักเรียน

9. เหตุใดจึงต้องมีการคัดกรองนักเรียน

- ก. เพื่อแบ่งกลุ่มนักเรียน
- ข. เพื่อคัดเลือกนักเรียนที่ดีที่สุด
- ค. เพื่อรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน
- ง. เพื่อแบ่งกลุ่มนักเรียนให้ครูที่ปรึกษาดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

10. แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียนยึดอย่างไร

- ก. ยึดตามเกณฑ์ของโรงเรียนกำหนด
- ข. ยึดตามเกณฑ์ที่ครูที่ปรึกษากำหนด
- ค. ยึดตามเกณฑ์ของผู้ปกครองกำหนด
- ง. ยึดตามเกณฑ์ของฝ่ายปกครองกำหนด

11. แหล่งข้อมูลที่ทำให้ครูที่ปรึกษาได้ข้อมูลมาพิจารณาคัดกรองเด็กอย่างครบถ้วนทุกด้าน

- ก. ระเบียบสะสม
- ข. แฟ้มสะสมผลงาน
- ค. แบบสัมภาษณ์นักเรียน
- ง. แบบประเมินพฤติกรรม (SDQ)

12. ข้อใดเป็นปัญหาของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลด้านครอบครัวโดยตรง

- ก. การลักขโมย
- ข. การใช้สารเสพติด
- ค. พฤติกรรมทางเพศไม่เหมาะสม
- ง. ความเพียงพอของรายรับและรายจ่าย

จุดประสงค์ที่ 4 เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจด้านการส่งเสริมนักเรียน

13. ข้อใดเป็นความสำคัญของการส่งเสริมนักเรียน

- ก. เป็นการสนับสนุนนักเรียนให้มีความสุข
- ข. เป็นการสนับสนุนนักเรียนให้มีพฤติกรรมตามที่ชุมชนคาดหวัง
- ค. เป็นการสนับสนุนเฉพาะนักเรียนกลุ่มเสี่ยงให้กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ
- ง. เป็นการสนับสนุนนักเรียนในที่ปรึกษาทุกคนให้มีคุณภาพมากขึ้นตามความคาดหวังของโรงเรียนและชุมชน

14. ข้อใดที่ไม่ใช่เครื่องมือเพื่อการส่งเสริมนักเรียน
- การอบรมหน้าเสาธง
 - การจัดกิจกรรมโฮมรูม
 - การจัดประชุมรวมนักเรียนประจำสัปดาห์
 - การบรรยายแผนในขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
15. ข้อใดเป็นประโยชน์สูงสุดของการจัดกิจกรรมโฮมรูม
- นักเรียนเข้าใจแนวทางแก้ปัญหาต่าง ๆ มากขึ้น
 - ช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาลักษณะต่าง ๆ ของนักเรียนได้ดีขึ้น
 - ครูควรมีข้อมูลในการส่งเสริมความสามารถของนักเรียนมากขึ้น
 - ครูที่ปรึกษารู้จักนักเรียนมากขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลในการใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหา
16. การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนมีความสำคัญอย่างไร
- เป็นการพบปะสังสรรค์กันระหว่างครูกับผู้ปกครอง
 - เป็นการสร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างครูกับผู้ปกครอง
 - เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
 - เป็นการร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครองในการช่วยเหลือนักเรียน
- จุดประสงค์ที่ 5 เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา**
17. การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนมีความสำคัญที่สุดอย่างไร
- ช่วยให้นักเรียนเรียนจบหลักสูตร
 - ช่วยให้นักเรียนมีความสุขกับการเรียน
 - ช่วยให้นักเรียนอยากมาโรงเรียน
 - ช่วยให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป
18. ครูที่ปรึกษาให้คำปรึกษาที่ดีมีประสิทธิภาพมีลักษณะอย่างไร
- เข้าใจจิตวิทยาวัยรุ่น
 - เข้าใจความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ทั้งร่างกายและจิตใจ
 - เข้าใจทักษะและกระบวนการการให้คำปรึกษาตลอดจนแนวทางแก้ปัญหา
 - ถูกทุกข้อที่กล่าวมา
19. การจัดกิจกรรมใดที่ครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการด้วยตนเอง
- การใช้กิจกรรมซ่อมเสริม
 - การใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร
 - การใช้กิจกรรมในห้องเรียน
 - การใช้กิจกรรมนอกห้องเรียน

จุดประสงค์ที่ 6 เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในด้านการส่งต่อ

20. ข้อใดเป็นเหตุผลที่จำเป็นต้องส่งต่อนักเรียน

- ก. เกิดกรณีปัญหาที่มีความยากกว่าการช่วยเหลือหรือช่วยแล้วพฤติกรรมไม่ดีขึ้น
- ข. เกิดกรณีปัญหาที่อยู่นอกเหนือความรับผิดชอบของครูที่ปรึกษา
- ค. เกิดกรณีปัญหาที่ไม่เคยเกิดขึ้นในชั้นเรียน
- ง. เกิดกรณีปัญหาที่ตกลงกันไม่ได้

21. การส่งต่อนักเรียนควรเริ่มต้นที่ใคร

- ก. ครูที่ปรึกษา
- ข. ครูแนะแนว
- ค. คณะกรรมการฝ่ายแนะแนว
- ง. ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง

22. Case Conference หมายถึงข้อใด

- ก. การประชุมปรึกษารายกรณี
- ข. การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน
- ค. การประชุมคณะกรรมการอำนาจการ (ทีมนำ)
- ง. การประชุมคณะกรรมการบริหารกิจการนักเรียน

23. การแก้ผลการเรียน 0, ร มส. ของนักเรียนเมื่อครูที่ปรึกษาประสานไปยังครูประจำวิชา ถือว่าเป็นการส่งต่อหรือไม่

- ก. เป็น เพราะการดำเนินการช่วยเหลือแก้ปัญหาให้นักเรียนโดยครูที่ปรึกษา
- ข. เป็น เพราะครูที่ปรึกษาไม่สามารถช่วยเหลือนักเรียนได้อีกแล้ว
- ค. ไม่เป็น เพราะถือว่าเป็นหน้าที่ของครูประจำวิชา
- ง. ไม่เป็น เพราะไม่ใช่ปัญหาทางพฤติกรรม

แบบสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษา โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ครูที่ปรึกษาชั้น.....
 สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เวลาสัมภาษณ์.....
 ผู้สัมภาษณ์.....

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยใช้สัมภาษณ์ครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็น ความรู้ความเข้าใจ ในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ซึ่งใช้คำถาม ตามแบบสัมภาษณ์ไว้ดังนี้

1. หลังจากที่ท่านได้รับความรู้ในการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแล้ว ท่านเข้าใจความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่าอย่างไร

.....

2. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างไร

2.1 ท่านมีวิธีการใดที่จะมีข้อมูลนักเรียน และรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและจะนำข้อมูลรายบุคคล ไปใช้ประโยชน์ในด้านใดได้บ้าง

.....

2.2 การแยกนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ท่านเข้าใจความหมายว่าอย่างไร

.....

2.3 ท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริม/พัฒนานักเรียน โดยใช้เทคนิคและวิธีการใดได้บ้าง

.....

2.4 ท่านสามารถที่จะป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขพฤติกรรมนักเรียนโดยใช้เทคนิคและวิธีการใดได้บ้าง

.....

- 2.5 ในกรณีที่ปัญหายากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วพฤติกรรมไม่ดีขึ้นท่านจะมีกระบวนการดำเนินการอย่างไร
-
-
3. นักเรียนในชั้นเรียนของท่านมีปัญหาอะไรมากที่สุด ท่านได้ช่วยเหลือนักเรียนอย่างไร
-
-
4. ท่านดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนหรือไม่อย่างไร มีปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้าง
-
-
5. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อกิจกรรมการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนได้จัดขึ้นที่ผ่านมาและมีข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง
-
-
6. ในการติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองท่านได้ดำเนินการอย่างไรบ้าง
-
-
7. ท่านมีความพอใจต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนอย่างไร
-
-

ลงชื่อ.....ผู้สัมภาษณ์
(.....)

แบบสัมภาษณ์นักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา
โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....นักเรียนชั้น.....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เวลาสัมภาษณ์.....

ผู้สัมภาษณ์.....

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยใช้สัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ โดยใช้คำถามตามแบบสัมภาษณ์ดังนี้

1. ครูที่ปรึกษาได้เอาใจใส่ดูแลนักเรียนแตกต่างจากปีที่ผ่านมาหรือไม่ อย่างไร
.....
2. นักเรียนเมื่อมีเรื่องไม่สบายใจหรือกลุ่มใจ นักเรียนกล้าที่จะขอคำปรึกษากับครูที่ปรึกษาหรือไม่ เพราะเหตุใด
.....
3. ในห้องเรียนของนักเรียนมีนักเรียนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจหรือไม่ ครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนอย่างไร
.....
4. กิจกรรมในห้องเรียน ที่ครูที่ปรึกษาจัดขึ้นนั้น นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรต่อกิจกรรม
.....
5. นักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในด้านต่างๆ ครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการช่วยเหลือหรือไม่อย่างไร
.....
6. นักเรียนมีความพอใจหรือไม่ อย่างไรต่อการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในห้องเรียนของนักเรียน
.....

ลงชื่อ.....ผู้สัมภาษณ์

(.....)

แบบสัมภาษณ์กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง
โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ผู้ปกครองนักเรียนชั้น.....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เวลาสัมภาษณ์.....

ผู้สัมภาษณ์.....

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยใช้สัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับความคิดเห็น ความพึงพอใจ ในกิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง ตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติ ใหม่ โดยใช้คำถามตามแบบสัมภาษณ์ดังนี้

1. ท่านรู้จักระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนหรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

2. ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาได้ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในปกครองของท่านหรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

3. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อกิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง

3.1 การส่งจดหมายถึงผู้ปกครอง

.....

.....

.....

3.2 การสร้างกลุ่มไลน์ผู้ปกครอง

.....

.....

.....

3.3 การโทรศัพท์แจ้งผู้ปกครองในกรณีเร่งด่วน

.....

.....

.....

3.4 การประชุมผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา

.....

.....

.....

4. ท่านมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานการกิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง ที่ผ่านมาหรือไม่ อย่างไร พร้อมบอกข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

5. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สัมภาษณ์
(.....)

แบบสัมภาษณ์กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา
โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

ครั้งที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น. สถานที่.....

ผู้สัมภาษณ์.....

ผู้ถูกสัมภาษณ์.....ในฐานะ () นักเรียน () ครู () ผู้ปกครองนักเรียน

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ ผู้วิจัยใช้สัมภาษณ์บุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาของโรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้คำถามตามแบบสัมภาษณ์ดังนี้

1. กิจกรรมที่ได้ช่วยเหลือเพื่อน มีการดำเนินการอย่างไร

.....

2. นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีการปรับพฤติกรรมอย่างไร

.....

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการให้ความช่วยเหลือและแก้ไข

.....

4. ความรู้สึก/ ข้อคิดเห็นของผู้ถูกสัมภาษณ์ต่อกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา

.....

ลงชื่อ.....ผู้สัมภาษณ์

(.....)

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรมพัฒนา (ฉบับที่1)

โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

ชื่อผู้รับการสังเกต.....

ชื่อผู้สังเกต..... ในฐานะ () นักเรียน () ครู () ผู้ปกครองนักเรียน

คำชี้แจง แบบสังเกตพฤติกรรมชุดนี้ ผู้วิจัยใช้สังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนร่วมกิจกรรมพัฒนา ให้ใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องพฤติกรรมที่สังเกตเห็น สามารถเลือกได้มากกว่า 1 รายการ

- พฤติกรรมที่พบเห็นแสดงว่ามีการรับรู้และตั้งใจปฏิบัติกิจกรรม ทั้งระหว่างการค้าเนินกิจกรรม/ หลังการค้าเนินกิจกรรม
 - () ปฏิสัมพันธ์กับผู้ร่วมกิจกรรม
 - () แสดงความคิดเห็นระหว่างการค้าเนินกิจกรรม
 - () ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายตามเวลาที่กำหนด
 - () อื่น ๆ.....
- พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสนใจการปฏิบัติตามข้อตกลง ในกิจกรรมต่าง ๆ
 - () เข้าร่วมกิจกรรม ตรงเวลา ทุกขั้นตอน
 - () มีความสุข ยิ้มแย้มแจ่มใส ขณะเข้าร่วมกิจกรรม
 - () อื่น ๆ.....
- ครูมีความใกล้ชิดกับนักเรียน พูดคุยเรื่องต่าง ๆ มากขึ้น แสดงความห่วงใย เห็นอกเห็นใจกับนักเรียน ที่ตนเองเป็นที่ปรึกษามากขึ้น
 - () เช้คชื่อนักเรียนทุกวัน สอบถามสาเหตุของการขาดเรียน
 - () ติดตามพฤติกรรมขาดเรียน การมาสาย การแต่งกายผิดระเบียบอยู่เสมอ
 - () พบประพุดคุยกับผู้ปกครองนักเรียนที่มีปัญหา
 - () นัดพบเพื่อให้คำปรึกษา นักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงและมีปัญหา
 - () พฤติกรรมอื่น ๆ ที่ชี้ให้เห็นว่าดูแลกำกับนักเรียนอย่างใกล้ชิด
 - () อื่น ๆ.....

4. นักเรียนในความดูแลของครูที่ปรึกษามีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา หลังจากร่วมกิจกรรมการพูดคุย ให้คำปรึกษาแล้วผลการแสดงออกและพฤติกรรมดีขึ้น
- () การแสดงออกทางพฤติกรรม
- () การแสดงออกด้านอารมณ์และความคิด
- () อื่น ๆ.....
5. พฤติกรรมครูและหรือพฤติกรรมนักเรียนเปลี่ยนไปในทางที่ดี หลักจากการเข้าร่วมกิจกรรม
- () รู้จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง
- () มีพัฒนาการ หรือมีผลงานที่ปรากฏถึงความถนัด ความสามารถ ความสนใจ
- () อื่น ๆ.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

(.....)

แบบสังเกตพฤติกรรมครูในการกำกับติดตามผล (ฉบับที่ 2)
โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.เวลา.....

ชื่อผู้รับการสังเกต.....

ชื่อผู้สังเกต.....

คำชี้แจง แบบสังเกตพฤติกรรมชุดนี้ ผู้วิจัยใช้สังเกตพฤติกรรมครูที่ปรึกษาในการกำกับติดตามผล การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อ วิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ โดยผู้สังเกตเติมข้อความลงในช่องว่าง

ข้อ	รายการสังเกต	ผลการสังเกต	ข้อมูลเพิ่มเติม
1.	ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2	ครูร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ/จัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3	ครูมีความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
4	ครูมีความตระหนักและความรับผิดชอบในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
5	ครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้คำปรึกษาแก่นักเรียน

ข้อ	รายการสังเกต	ผลการสังเกต	ข้อมูลเพิ่มเติม
6	ครูมีข้อมูลนักเรียน และรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
7	ครูมีส่วนร่วมในการคัดกรองนักเรียน
8	ครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริม/พัฒนานักเรียน
9	ครูมีส่วนร่วมในการส่งต่อนักเรียน
10	ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบปรับปรุง และสรุปผลการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต
(.....)

แบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

คำชี้แจง

1. แบบประเมินชุดนี้ สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา ในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนา โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม
2. ผู้ตอบแบบประเมินโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และเขียนแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา
3. ระดับคะแนนความคิดเห็น กำหนด 5 ระดับ คือ
 - 5 หมายถึง มีความคิดเห็น มากที่สุด
 - 4 หมายถึง มีความคิดเห็น มาก
 - 3 หมายถึง มีความคิดเห็น ปานกลาง
 - 2 หมายถึง มีความคิดเห็น น้อย
 - 1 หมายถึง มีความคิดเห็น น้อยที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

1. เพศ
 - () หญิง
 - () ชาย
2. สถานภาพ
 - () ครู
 - () นักเรียน

แบบประเมินความคิดเห็น

เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานะ วิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

2. ในการตอบแบบประเมิน ผู้วิจัยขอความกรุณาผู้ตอบแบบประเมินทุกข้อตามความจริง เพื่อจะทำให้ข้อมูลที่ได้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ต่อไป

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งระดับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านความเป็นไปได้					
1.	รูปแบบนี้นำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้					
2.	รูปแบบนี้เป็นที่ยอมรับได้					
3.	มีความเป็นไปได้ที่ครูจะนำรูปแบบนี้ไปใช้					
	ด้านความเป็นประโยชน์					
4.	รูปแบบนี้มีประโยชน์ต่อครู					

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

2. ในการตอบแบบประเมิน ผู้วิจัยขอความกรุณาผู้ตอบแบบประเมินทุกข้อตามความจริง เพื่อให้ข้อมูลที่ได้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ต่อไป

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งระดับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านความเป็นไปได้					
1.	รูปแบบนี้นำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้					
2.	รูปแบบนี้เป็นที่ยอมรับได้					
3.	มีความเป็นไปได้ที่ครูจะนำรูปแบบนี้ไปใช้					

**แบบประเมินความพึงพอใจของครู และผู้ปกครองนักเรียน
ที่มีต่อรูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่
โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม**

คำชี้แจง

1. แบบประเมินชุดนี้ สอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม
2. ผู้ตอบแบบประเมินโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และเขียนแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม
3. ระดับคะแนนความพึงพอใจ กำหนด 5 ระดับ คือ
 - 5 หมายถึง มีความพึงพอใจ มากที่สุด
 - 4 หมายถึง มีความพึงพอใจ มาก
 - 3 หมายถึง มีความพึงพอใจ ปานกลาง
 - 2 หมายถึง มีความพึงพอใจ น้อย
 - 1 หมายถึง มีความพึงพอใจ น้อยที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

1. เพศ
 - () หญิง
 - () ชาย
2. สถานภาพ
 - () ครู
 - () ผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 รายการสอบถาม

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	รูปแบบมีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ทำให้ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน มีความเชื่อมโยงประสานกัน ในทุกมิติ					
2	รูปแบบส่งเสริมให้การบริหารสถานศึกษา เน้นการมีส่วนร่วม ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด					
3	รูปแบบมุ่งปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์นักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา					
4	รูปแบบส่งเสริมให้ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน มีความรู้ความเข้าใจ ในการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
5	การประชุมเชิงปฏิบัติการ สามารถให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครูที่ปรึกษา ในการปฏิบัติงานด้านการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนได้					
6	กิจกรรมการพัฒนา สามารถป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียน กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา และกิจกรรมส่งเสริมให้กับนักเรียน กลุ่มปกติได้					
7	กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง ทำให้ผู้ปกครองมีความใส่ใจดูแล ช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้น และรับทราบถึงปัญหานักเรียนที่พบ ในโรงเรียน					
8	กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา สามารถให้คำปรึกษาเบื้องต้น และปฏิบัติหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่เพื่อนนักเรียนได้เป็นอย่างดี					
9	กิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าและพัฒนาตนเองให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในทางบวก					
10	การกำกับติดตามผลการดำเนินงาน ทำให้ครูที่ปรึกษา ปฏิบัติหน้าที่ ตามกระบวนการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ อย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน					

แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน
ที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่
โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

คำชี้แจง

1. แบบประเมินชุดนี้ สอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม
2. ผู้ตอบแบบประเมินโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และเขียนแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ในสภาวะวิถีปกติใหม่โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม

ระดับคะแนนความพึงพอใจ กำหนด 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจ มาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจ น้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจ น้อยที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

1. เพศ
 หญิง
 ชาย
2. สถานภาพ
 นักเรียนกลุ่มเสี่ยง
 ผู้เรียนกลุ่มที่มีปัญหา

ตอนที่ 2 รายการสอบถาม

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	ครูที่ปรึกษาจัดทำข้อมูลนักเรียน และวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล					
2	ครูที่ปรึกษาปกป้องข้อมูลของนักเรียน โดยรักษาความลับของนักเรียน					
3	ครูที่ปรึกษามีการพูดคุยกับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
4	ครูที่ปรึกษาคอยติดตามผลการส่งต่อนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
5	ครูแนะแนวให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาให้นักเรียน					
6	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง					
7	กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง ทำให้ผู้ปกครองมีความใส่ใจดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้น					
8	กิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา ทำให้นักเรียนได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาเบื้องต้นได้					
9	กิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าและพัฒนาตนเองให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางบวก					
10	ครูที่ปรึกษากำกับติดตาม ให้คำชมเชยและให้กำลังใจนักเรียนที่ปรับพฤติกรรมดีขึ้นและนักเรียนที่ยังไม่ปรับพฤติกรรม					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. **แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน**
ในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2547.
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ**
ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและ
 สังคมแห่งชาติ, 2550.
- วิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนัก. **การประชุมปฏิบัติการพัฒนาความเข้มแข็งระบบการดูแล**
ช่วยเหลือนักเรียนในสภาวะวิถีปกติใหม่ 4 ภูมิภาค คู่มือการจัดอบรมยุวชนแนะแนว.
 กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2550.
- ศึกษาธิการ, กระทรวงสาธารณสุข. **คู่มือการสร้างครูเครือข่ายการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำหรับ**
บุคลากรสถานศึกษา และบุคลากรสาธารณสุข. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
 การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2547.
- สุขภาพจิต, กรม. **คู่มือครูที่ปรึกษาาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.** กรุงเทพฯ: ยูเรนัสอิมเมจกรุ๊ป,
 2544.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นายพรศักดิ์ อุ่นใจ
วันเกิด	22 พฤษภาคม 2514
สถานที่เกิด	100 หมู่ 2 ต.โนนเพ็ก อ.พยุห์ จ.ศรีสะเกษ 33230
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	100 หมู่ 2 ต.โนนเพ็ก อ.พยุห์ จ.ศรีสะเกษ 33230
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ผู้อำนวยการโรงเรียน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อ.โนนคูณ จ.ศรีสะเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2538	คุรุศาสตรบัณฑิต (คบ.) วิชาเอกชีววิทยา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
พ.ศ. 2546	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2551	ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
พ.ศ. 2557	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
ผลงานภาคภูมิใจ	
พ.ศ.2559	รางวัล MOE awards
พ.ศ.2560	รางวัล ป.ป.ส.ระดับ เงิน
พ.ศ.2561	รางวัลนักเรียนพระราชทาน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ขนาดเล็ก
พ.ศ.2561	ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นผู้บริหารสถานศึกษาดีเด่น จาก ส.ม.บ.ท.
พ.ศ.2562	ชนะเลิศรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (Obec awards) ระดับ ภาค ผู้อำนวยการสถานศึกษายอดเยี่ยมผู้ปฏิบัติงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา ด้านนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน
พ.ศ.2562	รองชนะเลิศรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (Obec awards) ระดับ ชาติ ผู้อำนวยการสถานศึกษายอดเยี่ยมผู้ปฏิบัติงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา ด้านนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน
พ.ศ.2563	รางวัลครูสุุดดี
พ.ศ.2564	รางวัลชมเชยนักเรียนพระราชทาน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ขนาดกลาง
พ.ศ.2564	รางวัลชมเชยโรงเรียนพระราชทาน ระดับมัธยมศึกษา ขนาดกลาง
พ.ศ.2564	รองชนะเลิศรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (Obec awards) ระดับ ชาติ ผู้อำนวยการสถานศึกษายอดเยี่ยม ด้านวิชาการ